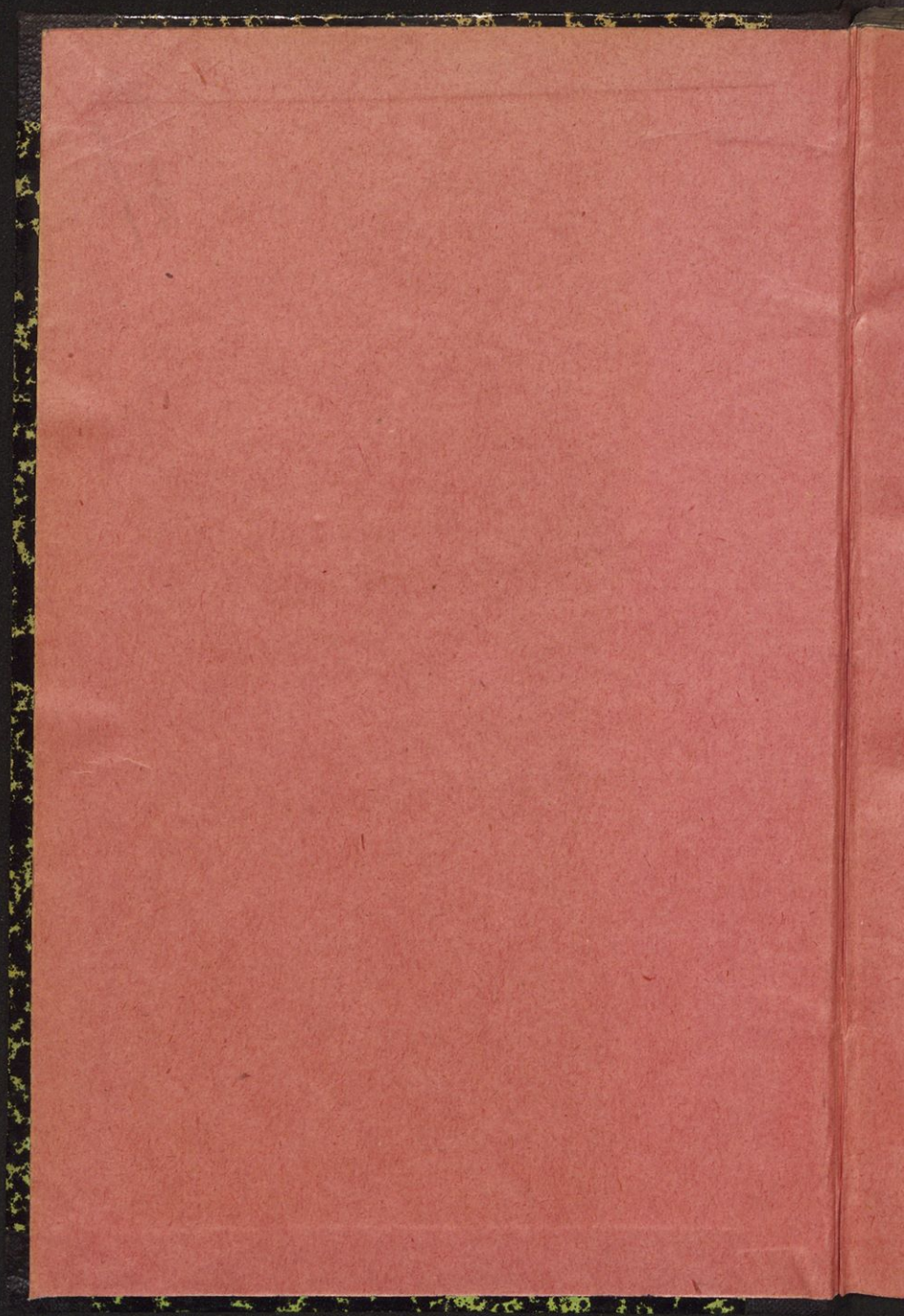

III

M39581

h

MNEMOSYNON
SLAVICUM

SUIS
QUONDAM AUDITORIBUS
AC
AMICIS CARISSIMIS
DICAT
ANTONIUS SLOMSHEK.

Kuz Urbanczyk

MNEMOSYNON SLAVICVM

SUIS

QUONDAM AUDITORIBUS

A C,

AMICIS CARISSIMIS

DICAT

ANTONIUS SLOMSHEK.

VENDITIONE

IN COMMODUM BIBLIOTHECAE SEMINARI GLANFORTANI

RELICTA.

Glanforti, typis et impensis Joannis Leon.

MDCCCXL.

Fratres! omnia honeste et secundum ordinem fiant. I. Cor, 14, 40.

39581

III, h, h,

030044737

K a s a l o.

	„Stran.
Expositio baptismi parvulorum	5
Benedictio mulieris post partum	13
Modus primam sanct. communionem infantibus solemniter administrandi	16
I. Govoriza	16
„Srezha fvetiga obhajila. Pefem	23
Vezherno posdravilo pred fvetim obhajilam. Pefem	27
II. Govoriza k' pervimu obhajilu otrók	28
III. Govoriza per objifkanji bolnikov	31
Ritus celebrandi sacramentum matrimonii	35
I. Nagovor k' fvetimn sakonu sarozhenim	35
Benedictio primarum nuptiarum	46
II. Nagovor	48
III. Nagovor	50
IV. Nagovor	54
„Sveti sakon. Pefem	56
Sepultura parvulorum	57
Tolashba na pogrebi otrók	61
Tolashniza. Pefem	63
Sepultura adultorum	64
Libera	70
Pialmiza. Pefem	72
I. Govoriza na pokopalishi	73
Poflédna popotniza. Pefem	77
II. Govoriza. Zhloveka trojao rojstvo	79
Vmerlivoft. Pefem	82
III. Govoriza. Pokopalishe pridgar pokore	83
Opomniza pokore. Pefem	85

	,Stran.
I. Govoriza mertvafhka, na pogrebi duhovfkiego	
pastirja - - - - -	86
Rajniga flov. Pefem - - - - -	90
II. Govoriza pokojna, na pogrebhni rajniga faj-	
mofhtra - - - - -	91
Pozhiveiza mertvih. Pefem - - - - -	95
III. Govoriza mertvafhka na pogrebi rajniga fholfkiego	
uzhenika - - - - -	96
Priporozhivniza. Pefem - - - - -	101
IV. Shalofna befeda na pogrebi - - - - -	102
Pogrebenza. Pefem - - - - -	105
Vefeliza mertvih. Pefem - - - - -	105
I. Prilofhna befeda k' polagi vogelniga kamena - - -	106
II. Kerfhanfka befeda ob sgotovlenji zerkveniga turna -	111
III. Kerfhanfka befeda o polvezhnenji noviga altarja -	120
I. Kerfhanfka befeda per novi mafhi - - - - -	129
II. Kerfhanfka befeda per novi mafhi - - - - -	141
III. Kerfhanfka befeda o poterjenji noviga fajmofhtra -	155

A p p r o b a t i o n .

Dieses Manuscript, betitelt: „*Mnemosynon flavicum*“ vom
Verfasser Anton Glomschek, wurde zur Drucklegung geeignet
befunden, und es wird ihm hiezu die Ordinariats-Approbation hie-
mit erteilt.

F. B. G. Ordinariat zu Klagenfurt am 19. Februar
1839.

(Im Auftrage Sr. F. B. Gnaden.)

J. Mich. Achatz,
Direktor.

Kabitsch,
Sekretär.

Proposed

The following is a list of the names of the persons who have been elected to the office of the Board of Directors of the Company, for the year ending 1885.

1885

(The names of the persons who have been elected to the office of the Board of Directors of the Company, for the year ending 1885.)

1885

1885

1885

1885

Carissimi confratres ac amici, imprimis mihi,
quondam alumni dilectissimi!

Non me inter vos vitam ita egisse puto, ut, pro tempore saltem, memoriæ vestræ me commendare erubescerem. Valedicens officio moderatoris spiritualis seminarii Glanfortani, omnibus amicis, alumnis, auditoribus ac cooperatoribus meis in excolenda præprimis lingua matris nostræ Slavicæ, pro more inter sibi caros recepto, monumentum aliquod dicare desidero. — Aurum et argentum non est mihi; quod autem habeo, hoc vobis do: Mnemosynon flavicum, complectens quasdam orationes liturgicas, quia præceptum sanctæ matris ecclesiæ catholicæ est, ut pro opportunitate fidelibus ritus ecclesiastici in administratione sacramentorum ac solemnitatum celebratione exponantur: opus autem hujus tenoris, lingua slavica exaratum, nondum innotuit.

Fratres! sic nos existimet homo ut ministros Christi et dispensatores mysteriorum Dei. Hic quæritur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniatur. I. Cor. 4, 1 — 2.

VaLeatIs eXInDe

eXaCte pII

In saLVteM gregIs ChrIstI.

Expositio

Baptismi parvulorum.

Sacerdos superpelliceo et stola violacei coloris indutus, excipit patrinos (quorum unus infantem super brachium dextrum teneat, alter duos digitos dextrae super caput baptizandi extendat) ac si visum fuerit, sequenti modo inchoat:

Ad paternos.

Ljube dushe! Velika je milost na svet rojen biti, pa she vezhi je vsmilenje boshje se fkos svet kerst preroditi ino stopiti v' sveto ker. zérkuv.

Mati je dete rodila, — pa she je otrok pogublenja; sa tega del morte s' njim sunaj vèshe boshje postati. — „Sveta mati kat. zérkev ga bo fkos kopel svetiga kersta prerodila, ino postalo bo delzhizh (erbizh) vezhniga shivlenja, otrok Ozheta nebeshkiga, brat (sestra) Jesufa Kristufa ino tempel svetiga Duha. — Kraljeva kroná ni tako svetla, ko je zhestiliva imenitnost pravoverniga kristjana! — Alj kdor hozhe pravi vud svete ker. kat. zérkve biti, mora vérvatí ino dershati, kar ona vuzhi. —

Mlado dete ne vé kaj oblubiti; 'sa to ste vi, botri, njegovi poroki. Vi ga prinesete sveti materi kat. zérkvi, ino mu prosite sa gnado svetiga kersta. Na vasho besedo bo kersteno. Véliko dobroto otroku storite, pa si tudi veliko dolshnost naloshite, sa vse dobro stati, kar v' njegovim imeni oblubite. —

V' imeni svete matere kat. zérkve vas tedaj prasham:

M. Kako bo timu detetu ime?

B. J.

M. J. Kaj shelish od zérkve boshje?

B. Véro.

M. Kaj tebi da véra?

B. Vezhno shivlenje.

Si igitur vis ad vitam ingredi, serva mandata. Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, ex tota anima tua, et ex tota mente tua; et proximum tuum sicut te ipsum.

Ako pa hozheh v' shivlenje iti, dershi sapovedi. Ljubi Gospoda svojga Boga is zeliga svojiga ferza, ino is zeze svoje dushe, is vse svoje misli, ino blishniga kakor sam sebe.

Deinde ter exsufflet leniter in faciem infantis, dicens semel:

Exi ab eo (ab ea) immunde spiritus, et da locum Spiritui sancto paraclito.

Kakor je Bog v' Adama dihnil, mu neomerjzho duhno dal, ino Jusuſ v' ſvoje vuzhenze, kér jim je ſvetiga Duha podelil; tako bo tudi to dete ſdaj po duhovſko novo oſhivileno tempel ſvetiga Duha. —

Postea pollice faciat signum crucis in fronte et pectore infantis, dicens:

Accipe signum crucis tam in fronte †, quam in corde †, ſume fidem coeleſtium praeceptorum et talis eſto moribus, ut templum Dei jam eſſe poſſis.

Od ſdaj ſa napréj naj bo ſvét krish otroku ſnaminje! de ga je Kristuſ na krishi odreſhil. — Ne framovati ſe krisha, ampak hvalno ſpoſnati krishaniga Jusuſa v' beſedi ino v' djanji, ino njega is zeliſa ferza ljubiti, ki je ſa naſ na krishi vmerl, je kriftjana ſveta dolſhnóſt.

O r e m u s.

Preces nostras, quaesumus Domine, clementer exaudi, et hunc electum tuum (hanc electam tuam) N. crucis Dominicae impressione signatum perpetua virtute custodi, ut magnitudinis gloriae tuae rudimenta servans, per custodiam mandatorum tuorum ad regenerationis gloriam pervenire mereatur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Jesuſ je na otroke ſvoje roke pokladal, ino jih je ſhegnal, rekozh: „Najte malim k' meni priti, ſakaj takih je nebeſhko kraljeſtvo“. Ravno to tudi ſveta mati kat. zerkev fiori. Kakor ona po ſvojim' nameſtniku roko zhres otroka povſdigne, tudi ſa njega ſkerbela bo. Sa to proſi Boga v' naſozhni molitvi, naj déte vreden vud ſvete ker. zérkve poſtane.

Imponat manum super caput infantis, et dicat:

O r e m u s.

Omnipotens, sempiterna Deus, Pater Domini nostri Jesu Christi, respicere dignare super hunc famulum tuum (hanc famulam tuam) N. quem ad rudimenta fidei vocare dignatus es, omnem caecitatem cordis ab eo expelle: disrumpe omnes laqueos satanae, quibus fuerat colligulus: aperi ei Domine janua pietatis tuae, ut signo sapientiae tuae imbutus, omnium cupiditatum foetoribus careat, et ad suavem odorem praeceptorum tuorum laetus tibi in ecclesia tua deserviat et proficiat de die in diem. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

† Sacerdos benedicat salem, qui semel benedictus alias ad eundem usum deservire potest.

B e n e d i c t i o s a l i s .

Exorcizo te, creatura salis in nomine Dei Patris omnipotentis † et in charitate Domini nostri Jesu Christi †, et in virtute Spiritus sancti †. Exorcizo te per Deum vivum †, per Deum verum †, per Deum sanctum †, per Deum †, qui te ad tutelam humani generis procreavit, et populo venienti ad credulitatem per servos suos consecrari praecepit, ut in nomine sanctae Trinitatis efficiaris salutare sacramentum ad effugandum inimicum.

Proinde rogamus te, Domine Deus noster, ut hanc creaturam salis sanctificando sanctifices †, et benedicendo benedicas †, ut fiat omnibus accipientibus perfecta medicina, permanens in visceribus eorum, in nomine ejusdem Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos et mortuos et seculum per ignem. R. Amen.

„Sol je podoba tresne modrosti. Kakor sol jedi tako poslahnuje sveta ker. vera zhloveshko shivlenje. Sa to Jesus vuzhitele nje-goviga nauka semljensko sol imenuje. Tudi detetu se posvezhene soli da, de bi sa isvelizhanske nauke veselje imelo, po njih modro shivelo, ino dose glo vezhno shivlenje. —

Immittat modicum salis benedicti in os infantis, dicens:

N. Accipe salem sapientiae: propitiatio sit tibi in vitam aeternam. R. Amen.

S. Pax tecum. R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s .

Deus patrum nostrorum, Deus universae conditor veritatis, te supplices exoramus, ut hunc famulum tuum (hanc famulam tuam) N. respicere digneris propitius, et hoc primum pabulum salis gustantem, non diutius esurire permittas, quominus cibo expleatur coelesti, quatenus sit semper spiritu fervens, spe gaudens, tuo semper nomini serviens. Perduc eum, Domine, quaesumus, ad novae regenerationis lavacrum, ut cum fidelibus tuis promissionum tuarum aeterna praemia consequi mereatur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Ker je nash prvi ozhe Adam od fatana sapeljan, gresnil, je vsako dete v' grehi rojeno, v' oblasti fatana, dokler kerlheno ni. „Skos svet kersti bo sdaj oblasti fatana odvseto. De greh in hudobno poshelenje ne bo v' otroku gospodarilo vezh, fe satan saroti ino dete

pokrishā, naj bo s' pomozhjo krishaniga Jesusa vse skušnjave premágalo. —

I. E x o r c i s m u s.

Exorcizo te, immunde spiritus, in nomine Patris †, et Filii †, et Spiritus sancti †, ut ex eas et recedas ab hoc famulo (famula) Dei N. Ipse enim tibi imperat, maledicte dammate, qui pedibus super mare ambulavit, et Petro mergenti dexteram porrexit.

Ergo maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, et da honorem Deo vivo et vero, da honorem Jesu Christo, Filio ejus, et Spiritui sancto, et recede ab hoc famulo, (famula) Dei N. quia istum (istam) sibi Deus et Dominus noster Jesus Christus ad suam sanctam gratiam et benedictionem fontemque baptismatis vocare dignatus est. —

Hic pollice in fronte signat infantem, dicens:

Et hoc signum sanctae crucis †, quod nos fronti ejus damus, tu maledicte diabole nunquam audeas violare. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Imponit manum super caput infantis et dicit:

O r e m u s.

Aeternam ac justissimam pietatem tuam deprecor, Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, auctor luminis et veritatis super hunc famulum tuum (hanc famulam tuam) N. ut digneris eum (eam) illuminare lumine intelligentiae tuae, munda eum (eam) et sanctifica: da ei scientiam veram: ut dignus (a) gratia baptismi tui effectus (a) teneat firmam spem, consilium rectum, doctrinam sanctam. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Kakor duhovnik v' imeni svete zérkve detetu shtolo podajo, ter ga v' zérkuv peljajo, tako tudi sveta mati kat. zérkev ohljubi po materno sa svojga otroka fkerbeti.

Sacerdos imponit extremam partem stolae super infantem et introducit eum in ecclesiam, dicens:

N. Ingredere in templum Dei, ut habeas partem cum Christo in vitam aeternam. R. Amen.

J. Pojdi v' zérkuv boshjo, de bosh s' Kristusam delezhuo vezhniga shivljenja. Amen.

Cum fuerint ecclesiam ingressi, sacerdos admonet, dicens:

Véra ino posvezhejozha gnada boshja ste zhloveku nar potrebnější. Vše, kar zhlovek vérvati ima, sveta apostolska véra sapopade; sa kar ima profiti, naš Jesuf v' svetim ozhenafhi vuzhí.

Vše to vérvati, sa vše to profiti bo tudi dete morlo; molimo torej mi na mesti njega, rekózh:

Vérjem v' Boga Ozhéta, i. t. d.

Ozhe nafh, ktéri si v' nebesih, i. t. d.

Antequam accedit ad baptisterium, dicat:

Zhlovek se nikolj fkušnjave ino pregrehe sadosi ne varje. She enkrat se sa tega del pred svetim keršam v' imeni presvete Trojize vše hudobno saroti, de bo keršeno déte terden ino sveši bojvavez Kristufov, ne vezh fushen hudizhev.

II. E x o r c i s m u s.

Exorcizo te, omnis spiritus immunde, in nomine Dei Patris omnipotentis †, et in nomine Jesu Christi, Filii ejus, Domini et Judicis nostri †, et in virtute Spiritus sancti †, ut discedas ab hoc plasmate Dei N. quod Dominus noster ad templum sanctum suum vocare dignatus est, ut fiat templum Dei vivi et Spiritus sanctus habilet in eo. Per eundem Christum Dominum nostrum, qui venturus est judicare vivos et mortuos et seculum per ignem. R. Amen.

Postea sacerdos digito accipiat de saliva oris sui ac interim ritum explicet, dicens:

Kakor je odpéril vsmileni Jesuf vufhesa gluhiga, ter jih je s' svojo flino pomozhil, naj se odprejo tudi vufhesa timu otroku sa vše dobro, de ne bo pohujfhanja, ampak le svete nauke rado poslušhalo, ino de duh lepih zhednost v' njem shiví.

Tangendo aurem dextram et sinistram infantis dicat:

Epheta, quod est, adaperire.

Deinde tangit nares, dicens:

In odorem suavitatis. Tu autem effugare diabole; appropinquavit enim judicium Dei.

Abstersis digitis, progreditur, dicens:

Noben ne more dvema gospodama flushiti; tudi kristjan ne Bogu dopadljivo (vshezhe) shiveti, dela hudizhove pa dopernafhati. Sa tega del se tudi dete poprafha, ki sheli kristjan biti: ali se vsimu hudimu odpové? Kedar pa ono odgovoriti ne more, vi bótri odgovorite; pa tudi, kedar odraste, ga na vše to spomniti morte, kar sdaj namešt otroka obljubite. —

Interrogat baptizandum nominatim, dicens:

J. „Se odpovéfh hudizhu?

Botri: Odpovém fe.

Ino vsimu njegovimu djanju?

Botri: Odpovém fe.

Ino všimu njegovimu napuhu?

Botri: Odpovém se.

Naj ne posabi dete, komu se je odpovedalo; naj sanizhuje napuh, premaguje sapeljvanje pregrešnihga svetá, ino svojimu Bogu v prihodno prav svešto flushi. —

Zhlovek se mora pa s' hudim bojvati, sa boshje kraljestvo vojfkovati, dokler na tim sveti shiví, foverashnike svoje dufhe stanovitno premagovati. „Slab je sam na sebi, možhen pa fkos pomózh milósti boshje. Pomasili (poshavba) se satorej novo rojeno dete s' svetim oljam, ino se posveti sa bojvavza Jesufoviga: — na perših, de bo ferzhno sa vse dobro storiti; ná plezhah, de bo voljno vse krishe ino teshave poterpeshlivo nositi. Mozh svetiga Duha bo v' njem prebivala, kér bo njegov svet tempel poštalo. —

Sacerdos intingit pollicem in oleo Catechumenorum, lit. S. vel S. O. aut O. signato, et unguit infantem in pectore et inter scapulas in modum crucis, dicens:

Ego te linio † oleo salutis.

(Statim abstergit locum inunctum)

in Christo † Jesu Domino nostro, ut habeas vitam aeternam.

R. Amen.

Abstergens locum inunctum ac pollicem bombacio, deponit stolam violaceam, et sumit aliam albi coloris, dicens:

Kakor se siva (plava, pruna) shtola, ki shalošt ino pokoro pomeni, s' belo nedolshnosti ino veselja premení, enako se bo tudi shalošten, grešhen stan tiga novorojenza ravno sdaj fkos svet keršt v' vesél stan otroka boshjiga preobernil.

Kdor pa h' Bogu priti hozhè, mora vervati, de je. Ali hozhe déte na ime presvete Trojize keršheno biti, mora tajisto vredno sposnati, sakaj: „Bres vére Bogu dopašti mogozhe ni“. Sa to fe otrok poprafha, ino vi botri v' njegovim imeni odgovorite:

Sacerdos interrogat expresso nomine baptizandum:

J. Verujesh v' Boga Ozheta, všigamogozhniga Stvarnika nebéf ino semlje?

Botri: Verujem.

J. Verujesh v' Jesufa Kristufa, „Sina njegoviga, ediniga, Gosпода nashiga, ki je rojen bil ino je terpel?

Botri: Verujem.

J. Verujesh tudi v' svetiga Duha, eno sveto, katolfhko, keršhanfko zérkuv, obzheshvo (gmajno), Svetnikov, odpufhanje grehov, všajanje shivota (mefa) ino vezhno shivljenje?

Botri: Verujem.

Milósti ino dobrotu svetiga keršta fe nobenimu ne pošili. Kdor prostovoljno (frajvoljno) keršhen biti shelí ino hozhe, bo te milósti deleshen. Sa to poprafham trikrat, rekózh:

Sacerdos, expresso nomine baptizandi, ter interrogat:

J. Shelish (hozhesf) keršhen biti?

Botri: Jes shelim (hozhem).

A c t u s b a p t i s m i .

Po vsem tim ne brani kaj vezh dēte keršiti, de bo otrok Ozheta nebeškiga, brat (sestra) Jesufa Kristufa, tempel svetiga Duha, vud svete katolške zérkve ino delzhizh (erbizh) boshjiga kraljevica. Voda omije telo, posvezhjozha gnada boshja per svetim keršiti pa dušho ozhišči vsih madeshov po saflushenji Jesufa Kristufa. On nam je to gnado na svetim krishí saflushil, v' sakramenti svetiga keršita sapušil, in svojim namestnikam isrozhil, rekozh: „Pojte po vsem svetih, vuzhite vse narode, ino keršite jih v' imeni Boga Ozheta, ino „Sina ino svetiga Duha; vuzhite jih vse dershati, karkolj sim vam sapovedal. Kdor bo vérvval ino bo keršhen, bo isvelizhan; kdor ne bo vérvval ino ne bo keršhen, bo pogublen“. Na to njegovo povelje tudi jes, flushavnik svete katolške zérkve, po nameni Jesufovom to dēte kerštim.

Patrinis supra pelvim infantem tenentibus, accipit sacerdos vasculum cum aqua baptismali, et de ea ter fundit supra caput infantis in modum crucis, et simul verba proferens, semel tantum distincte et attente dicit:

N. Ego te baptizo in nomine Pa†tris et Fi†lii, et Spiritus†sancti. R. Amen.

Si vero dubitatur, an infans fuerit baptizatus, dicatur:

N. Si non es baptizatus (a) ego te baptizo in nomine Pa†tris et Fi†lii et Spiritus†sancti. R. Amen.

Detergatur caput infantis ac interim sacerdos dicit:

Keršheno je dēte k' odpulhanju grehov, škos neskonzhno vsmilenje boshje vsih madeshov omito, prerojeno škos svetiga Duha. Postalo je nova stvar duhovškiga ino kraljeviga rodú v' Kristufu Jesufu. — Kralji ino duhovni se posvezhujejo s' svetim masilam; masileno bo tudi novo keršheno dēte v' snaminje svoje sadoblene imenitnosti.

Vtisneno bo njegovi dušhi neisbrislivo snaminje, po katerim se bo is vsih drugih ljudi sa kristjana sposnalo vékomaj. „Sveto naj bo satorej njega shivljenje, de mu to snaminje ne bo v' pogublenje, ampak v' vézhno isvelizhanje.

Intingit pollicem in sacro Chrismate, cujus capsula signata est litera C. aut S. aut S. C. et ungit infantem in summitate capitis in modum crucis, dicens:

Deus omnipotens, Pater Domini nostri Jesu Christi, qui te regeneravit ex aqua et Spiritu sancto, quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum, ipse te liniat Chrismate salutis † in eodem Christo Jesu Domino nostro in vitam æternam. R. Amen.

Pax tibi. R. Et cum spiritu tuo.

Tum abstergit locum inunctum et pollicem suum bombacio.

Impositio linteoli candidi.

Zhista vsih grehov, kakor prashna ruta (haderza) je fkos kopel svetiga kersta njegova duha; obleklo je déte angelško oblazhilo nedolshnosti. V' te pomén se mu podá lep bel krishnik:

Imponit infanti vestem albam, aut ejus loco linteolum candidum, dicens:

Accipe vestem candidam, quam immaculatam perferas ante tribunal Domini nostri Jesu Christi, ut habeas vitam aeternam. R. Amen.

Oblezi belo, oblazhilo nedolshnosti, katéro ne omadeshvano pred fodni stol nashiga Gospoda Jesusa Kristusa prinesi, de bosh vezhno shivljenje imelo. Amen.

Porrectio candelae.

V' gresfnih temah je zhlovek rojen, alj sveta véra je prava luzh, katéra mu sveti fkos to zhafno shivljenje v' vezhno isvelizhanje. Leta isvelizhanfka luzh se zhloveku per svetim kersti prishgè, de bi gorelo v' njegovim ferzi plamno boshje ljubeshi, de bi se svetlo njegovo lepo sadershanje, kakor zhista luzh pred ljudmi, naj bi videli njegove dobre dela, ino hvalili Ozheta, ki je v' nebesih. Podá se mu gorezha svezha v' opomin, naj ne hodi po temah smot ino hudobniga shivljenja, ampak po poti refuize ino pravize, de bo déte vezhne luzhi.

Postea dat patrino candelam accensam, dicens:

Accipe lampadem ardentem, et irreprehensibilis custodi Baptismum tuum: serva Dei mandata, ut, cum Dominus venerit ad nuptias, possis occurrere ei una cum omnibus Sanctis in aula coelesti, habeasque vitam aeternam et vivas in secula seculorum. R. Amen.

Vsemi gorezho svezho ino bres pregreshtenja ohrani svoj kerst; dershi sapovedi boshje, de bosh, kedar Gospod k' shenitvanju pride, njemu samoglo naproti jiti, njega s' vsemi svetnikami v' nebeshko domovanje spremiti, v' vezhno shivljenje priti ino vékomaj shiveti. Amen.

Postea Sacerdos dicat:

N. Vade in pace, et Dominus sit tecum. R. Amen.

J. Pojdi v' miru, ino Gospod naj bo s' tebo. Amen.

Ad praesentes.

Vi pa, ljubi kristjani, ki ste bili timu svetimu opravilu prizha, hvalite Boga, ki je toljko vsmilenje timu otroku sdaj fkasal. Ne posabite, kar ste flifhali, dershte ravno to, kar ste tudi vi nekdej per svetim kersti po svojih botrah obljubili. Glejte, nedolshno je

šdaj to dete, njegov angelj gleda oblizhje Ozheta nebeshkiga. O de bi se nikolj ne pohujšhalo! — „Kdor eniga malih, ki v' Jesufa vérjejo, pohujšha, njemu bi bilo boljše, de bi se mu mlinški kamen sa vrat obesil, ino se on v' globozhino morja potopil. — Varjte, de njobešniga malih ne sanizhujete; takih je nebesško kraljestvo. — V' resnizi vam povem, govori Jesuf, ako se ne spreobernite, ino ne bote, kakor otrozi, ne pojdete v' nebesško kraljestvo“.

Ad paternos.

Posebno pa botri vi, ki ste prinesli dete is materniga narozhja v' narozhje svete matere kat. zérkve: vam ga sveta zérkev spet isrozhí, de ga štarifham odrajtate, ino sa-nj po keršhanško fkerbite. Veliko dobroto ste otroku šlorili, de ste ga k' svetimu kerštu prinesli; pa ste vezh bo v' prihodno od vas potrebvalo, de ga vi v' sveti véri isredite, zhe bi štarifhi tega nesamogli, alj pa sanemarili. — Kakor ste doneš sa-nj prizhali, tako bode nekdaž na šodbi sa-nj odgovor dajali, ali je dopolnilo, kar ste v' njegovim imeni obljubili. — Škerbite torej vedno sa-nj, kar bote otroku šlorili, bote Jesufu dali, ino on bo vam sa otroka povrazhnik. — Najte, de vsi škos vrata svetiga keršta v' Ozhetovo hišo frezhno pridemo, s' tim malim ino s' njegovim angelam gledamo oblizhje svojiga Ozheta, ki je v' nebesih. Vsi fkupej pa to novo keršheno dete Bogu isrozhimo, ino sa-nj molimo, rekozh:

M o l i t e v.

Všigamogozhni vezhni Bog, dobrotlivi Ozhe nebesški, ki si to dete po svoji podobi štvaril, katero je Jesuf Kristuf na svetim krishi odrešhil, ino doneš sv. Duh per svetim keršti posvetil, ponishno tebe sahvalimo, de je od pravovernih štarifhev rojeno, ino v' sveti katolški, famo isvelizhanški zérkvi keršheno. — Isvolil si ga sa svojga otroka ino sa delzhizha (erbizha) nebeshkiga kraljestva: ohrani ga tedaj v' svoji milosti de angelškiga oblazhila nedolshnosti ne sapravi, ino ne sgubi posvezhejozhe gnade boshje, ampak vse svoje keršne obljube svešto dopolni, ki jih je doneš po svojih botrah šlorilo. — Daj njemu fkerbne štarifhe, pridne rednike in vuzhenike modre, naj de, kakor ono popotnik na semlji doneš shiveti sazhe, tudi enkrat svoj pot frezhno konzha, ino v' hišo vezhniga veselja k' tebi pride; po Jesufu Kristufu, Gospodu našimu. Amen.

Ozhe naš. i. t. d. Zhešhena Marija i. t. d.

Zhašt ino hvala Bogu Ozhetu i. t. d.

V' imeni Boga Ožheta, ino Šišna, ino svetiga † Duha. Am.

Benedictio mulieris

post partum.

Sacerdos superpelliceo et stola alba indutus ad fores ecclesiae accedat, ubi mulierem ad limina genuflectentem et candelam accensam in manu

tenentem, aqua benedicta aspergat. Antea, si visum fuerit, hisce eam alloqui possit:

Ivaleshno ferze je Bogu nar prijetnejshi dar; njega sahvalit si tudi ti prihlja v' hiho boshjo! ker je otroku shivljenje dal, in tebi sdravje ohranil.

She v' starim testamenti je bilo shenam sapovedano, shtirdefeti dan po porodi v' tempelni Gospodovim svoje ozhišhenje opraviti ino spodobni dar prinesiti.

Marija je po tej postavi tudi svoj prvi pot v' Jerusalemski tempel storila, Jesufa Ozhetu nebeskiku darovala, svoj dar opravila, ter je Boga sa toljko milosti sahvalila, vsem kerfhanfkim materam v' lep isgled.

Sveta mati, kat. zérkev tudi sheli, naj v'faka poshtena mati svoj prvi pot po tem, ko je porodila, v' svojo farno zérkvo stori svoje dete Bogu Ozhetu isrozh, ki ga je stvaril, Bogu Sinu, ki ga je odrefhil, ino Bogu svetimu Duhu, ki ga je per svetim kerfhi posvetil. Tako naj v'faka poshtena mati sposna, de je déte boshji dar, katero je Bog starifham v' ofkerblenje isrozhil.

Sahvali torej donef tudi ti dobrotliviga Boga, de si frezhno povila; prosti ga sa milost ino pomózh de bi otroka frezhno isredifa: Bogu v' zhasi, sebi ino otroku pa v' isvelizhanje, vse dolshnosti dobre matere svefio dopolnila. — Gorezha fvezha se tebi v' snaminje shive vére poda, ino v' snaminje milosti boshje tebe ino tvoje dete sveta zérkev s' shegnano vodo poshkropi.

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit coelum et terram,

Antiph. Haec accipiet benedictionem a Domino.

P s a l m u s 23.

Domini est terra et plenitudo ejus: orbis terrarum et universi, qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundavit eum, et super flumina praeparavit eum.

Quis ascendit in montem Domini: aut quis stabit in loco sancto ejus?

Innocens manibus, et mundo corde: qui non accepit in vano animam suam: nec juravit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem a Domino: et misericordiam a Deo salutari suo.

Haec est generatio quaerentium eum: quaerentium faciem Dei Jacob.

Attollite portas principes vestras et elevamini portae aeternales: et introibit Rex gloriae.

Quis est iste Rex gloriae? Dominus fortis et potens, Dominus potens in praelio.

Attollite portas principes vestras, et elevamini portae aeternales: et introibit Rex gloriae.

Quis est iste Rex gloriae? Dominus virtutum, ipse est Rex gloriae.

Gloria Patri etc. Sicut erat etc. . .

Antiph. Haec accipiet benedictionem a Domino, et misericordiam a Deo salutare suo, quia haec est generatio, quaerentium Dominum.

I n t r o d u c t i o.

Sacerdos porrigens extremam partem stolae ad manum mulieris, dicit:

Ingredere in templum Dei, adora Filium Beatae Mariae Virginis, qui tibi foecunditatem tribuit prolis.

Pojdi v' tempelj boshji, moli Gospoda Jesufa Kristufa, „Sina Marije devize, ki je tebi dal rodovitost tvojiga telefa. — Prosi nja, naj tvoje dete vŕŕelej njegovo bo: raŕŕilo na ŕŕarostu ino ljubesnivostu per Bogu in per ludéh.

Ipsa ingressa genuflectit coram altari orans ac Deo gratias agens; sacerdos stans versus mulierem, dicit:

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

Pater noster etc. secreto.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Salvam fac ancillam tuam, Domine.

R. Deus meus sperantem in te.

V. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eam.

V. Esto ei, Domine, turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

V. Nihil proficiat inimicus in ea.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Omnipotens sempiterne Deus, qui per beatae Mariae virginis partum fidelium parientium dolores in gaudium vertisti: respice propitius super hanc famulam tuam, ad templum

sanctum tuum pro gratiarum actione laetam accedentem: et praesta, ut post hanc vitam ejusdem beatae Mariae meritis et intercessione, ad aeternae beatitudinis gaudia cum prole sua pervenire mereatur. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

M o l i m o.

Všigamogozhni vezhni Bog, ki nam shivlenje dašh, ino ohranišh, sahvalimo te sa tvoje neškonzhno všmilenje ino pomózh, katiro fi tej materi ino njenimu otroku dodelil, de fi dal materi vse teshave frezhno preštati ino veselo poroditi; otroku pa fvet kerš prijeti ino sdravo shiveti. —

Ponishno te prošimo, daj the v' prihodno materi ino otroku ljubo sdravje, de ho otroka škerbno redila, ga enkrat tebi špet isrežhila, ino s' njim vezhno shivlenje vshivala; po Jesusu Kristusu, Gospodu našim. Amen.

Deinde eam aspergat aqua benedicta in modum crucis, dicens:

Pax et benedictio Dei omnipotentis Patris et Filii † et Spiritus sancti descendat super te et maneat semper. Amen.

Milost ino pomózh Boga Ozheta, „Sina ino fvetiga Duha naj prebiva s' tebo ino s' tvojim otrokam sdaj ino vékomaj. Amen.

M O D U S

primam s. communionem infantibus solemniter administrandi.

1. Ad primam sacram communionem destinati tempore paschali institutione catechetica ad hanc solemnitatem rite praeparentur.
2. Statuitur dies, si fieri potest, festivus, v. g. Dominica in albis, ad singularem solemnitatem, quae parochianis annuntiatur, ac parentes praecipue ad hanc functionem invitentur.
3. Tenelli, veste festiva induti, in quantum possibile, floribus honeste decorentur.
4. Definito tempore in aliquo honesto loco domus parochialis aut scholae publicae conveniant et certa hora a sacerdote in ecclesiam processionaliter bini et bini praecedentibus pueris ac sequentibus puellis deducantur.
5. Peracta confessione (nisi jam pridie facta fuerit) dueuntur ad baptisterium, ac illis circumstantibus sacerdos ritum baptismi, sensum caeremoniarum ac scitu necessaria de hoc primo sacramento exponat sequenti vel simili exhortatione.

I. G O V O R I Z A.

Preljubesnivi kristjani!

Denafhna nedela se imenuje bela nedela, ino ravno to ime se ji po pravizi spodobi.

1. She v' starih, prvih zhasih kerhanstva je to ime dobila, ker so tistokrat odraseni ljudje, nevero sapustivši, v' kerhanstvi, dobro poduzheni, na veliko saboto kerheni bili. Per svetim kersti so lepo bele oblazhilo dobili, ktero so do prve nedele po veliki nozhi nosili, vsaki den v' njem oblezheni v' zerkev prifili ino po tem, ko so denafno nedelo vsi fkupej sveto obhajilo sopet prijeli, svojo boshjo flushbo svesto opravili, so belo-oblazhilo isflekli, ga s-hranili, ter so v' drushbo drugih kristjanov stopili, ino se po fhegi svojiga stanu nosili.

V' krajih, ker fhe sdaj neverniki shivijo, in se njem sveta kat. vera po misjonarjah osnanjuje, tudi sveta zerkev to sveto fhego fhe smiram opravlja, kolikor se floriti da. Na veliko saboto kerfno svezho in kerfno vodo shegnuje, in spomin sa vse tajiste flori, ki bojo tisti dan po zelim sveti kerheni. Pa tudi vsak dan per sveti masfi od velike sabote do bele nedele ravno pred povsdigvanjam sa novokerfhene Boga profi.

2. Ali tedaj v' nashim kraji bela nedela vezh kaj ne pomeni? „Sveta kerfh. zerkev na besedo „belo“ visoke rehnize versli.

„Svét apofiel Janes je videl v' svojim skrivnim rasodenji krog trona boshjiga veliko fhtevilo ljudi v' belih oblazhilah stati, ino angel boshji mu je rasodel, de so ravno to tajiste dushe, katire so v' nedolshnosti te svet sapustile. Skriv.ras. 14. Ino saref, ni farbe, ki bi nam nedolshnost ferza lepshi kasala, kakor bela barva. Kar je prav beliga, nobene barve nima, ampak na njej se vsaka barva lahko posna. Kar belo ni, je she s' kako drugo barvo sdrusheno; le belo je samo na sebi zhifto. Satorej je vezhni Bog tiste frezhne dushe, ki svojih ferz, s' nobeno pregreho ognufile niso, ampak jih Bogu zhiste ohranile, svetimu Janesu v' belih oblazhilah pokasati hotel. Ravno to tudi sveta zerkev pokasati hozhe, ker sapove, de morjo nar potrebnejshi ino navadnejshi zerkvene oblazhila is bele tenzhize fiorjene biti, naj bi se verni, koljkorkrat v' zerkev pridejo, spomnili, de morjo tudi njih ferza bres vsiga madesha, profie vsih ptujih pregresnih shelj, zhiste ko prashna ruta biti, zhe hozhejo, de bi njih molitve ino darovanje Bogu dopadle. — Tudi svet Pavl kristjanam pravi, de so ozhifheni fkos kri Jesufa Kristusa. Hebr. 9.

Ino ker je Kristuf kakor nedolshno jagne ravno o veliki nozhi svojo refhno kri k' nashimu ozhiftenju prelil, se spodobi, delje sveta zerkev ravno v' tim zhasi tiste, ki so sheleli kerfheni biti, s' kerfno vodo, katira v' ranah Jesufovih svoj sazhetek ima, belo opravla ino ozhifila. — Ravno sa to je tudi sapovedala, de mora vsak odrasen kristjan, zhe hozhe njeni otrok biti, v' svetim velikonozhnim zhasi oblazhilo svoje dushe fkos sakrament svete pokore tako lepo ozhifiti, de bo vreden jiti k' sveti misi boshji. Tudi vsak le koljkaj fkerben kristjan si persadene, de do denafne nedele belo oblazhilo gnade boshje nasaj dobi, ter se spet s' svojim Jesufam fklene. Po vsm tem se lahko sposna, sakaj se denafna nedela med vsmi drugimi po pravizi bela nedela imenuje. Oh, de bi le tudi mi vsi na svoji, dushi belo oblezheni bili! Zhe ravno sveta zerkev per nas fhe zele dve nedeli k' velikonozhni spovedi klizhel, vender tisti

kristjani, ki bojo še le posehnalo vbógali, naj sa svoje duhovske lenobe del Boga možno sa vsmilenje prošjo, de jim prijema svetih sakramentov k' svelizhanju. bo. —

3. Tretjo veliko pomembo denafne bele nedele donef tukaj ozhitno vidite: isvoljeno ftevílo --- mladenzhizhev ino --- deviz (dekliz) ki so bili pred--alj--letami ravno na tím svetim mešni kerfheni, na katerim sdaj krog mene stopijo, in savupam, na dušni zhísti in poboshni, kakor snashni na telefí. Dofíhmaló so flífhali fhe med jagнета Jesúfove; Jesúf jih je, tako rekozh, s' mlekam boshje besede redil, katíro fte jim ví staríshi ino redniki napréj nefli. V' boshji bífhi so se jim do sdaj le drobtínze nebesfhkíga kruha, kar so boshje gnade ino svelizhanfke resnize, delíti samogle. — Po fkerbni fkašhni in poduzhenji pa, ki fím ga s' njími v' pretezheníh----mesenzíh ímet, fím sposnal, de jih s' dobro vestjo še lehko med Jesúfove ovzhíze, odrashene kristjáne prífhtjem. — Per ozhítíni fkašhni, ki fím njo s' njími ímeti, se je fkasalo, kakor fte ví, ki fte sravnó bíli, fámí sposnali, de kruh možnín, presfeto Telo Jesúfa od telefíníga kruha raslozhíjo, ino dobro vejo, kamó, ino pokaj bojo donef k' fveti boshji mísi fhli? Savupam, de ne bojo nígdar posabíli ímenítínga dne svojíga pervíga obhajíla, kterí zhafítílví den jim je donef prav sa prav bela nedela. Hótel fím jih donef v' vafho írede postávítí, ino vam moram v' resnízí povedatí, de me nízhesar bólj ne veselí, kakor denafhno zhafítílvó opravílo.

Vse, kar fte ví botrí teh otrok ravno tukaj pred --- létími namestí njíh obljbíli, morjo donef óni fámí ponovítí, sa to, de zhe bí kedaj hótlo katíro njíh to svojo obljbó prelómítí, ga lehko ví per besedí primete, ter ga na obljbó spomníte. To de savupam, kakor jih vse posnám, de svetíh obljbú ne bojo posabíli, ne prelómíli.

K' vam se tedaj obernem, preljubeshníví otrozhízíh! —

I.

Pred--letami so vsakíga vaf boshjí namestník pred zérkvením' vratími vprašhali: „Kaj shelífh od zérkve boshje?“ Ino botrí so v' mésto vaf ódgovoríli: „Véro.“ Jes vaf tega vezh ne vprašham, ker še pravo véro ímate; ampak baram vaf:

1. Ali vaf veselí, de pravo fvento véro ímate? — Sa-kaj vaf to veselí?

2. Je pa sadósti, de kdo famó véro íma? — Kaj je fhe potreba? Kakfhna je véra bres dobrih del? —

Sa to so vam duhovní, ki so vaf kersíli, rekli: „Ako hózhesh v' shívlénje jítí, moráfh sapóvedí dershatí, Boga zhres vse ljúbítí ino blíshniga, kakor sam febe.“

V' resnízí, ljúbí otrozí! Zhe hózhete svelízhaní bíti, mórté ljúbítí Boga ís zelíga ferza, do Boga vezhí veselje ímetí, kakor nad vsakój drugój rezhjo, naj bí fhe tóljko lepa bíla; ís vse pámetí, rájshí na Boga míslítí, ko na vse druge rezhí; ís vse mózhí, kólj-korkólj samórete; svojga blíshniga pa, kakor fámí febe.

Sheleti morte, de bi vsi ljudje ljubili toljko dobriga Boga ino nek-
daj k' njemu v' nebesa prifli. Nobeniga zhloveka ne smete sani-
zhvati, vsakimu, kar mogozhe, dobro steriti.

Namestnik boshji so po tem trikrat v' vas dihnili, de bi na-
polnjeni bili s' gnado Boga Ozheta, Sina in svetiga Duha. S' sve-
tim krisham so vas na zheli ino perfah sasnamili, v' spomin, de
ste Jesufovi uzhenzi, in morte svoj krish voljno sa njim nositi, to je,
se poskushati sa nebesko kraljestvo, ako ga hozhete sadobiti. — V'
usta se vam je soli poloshilo, v' snaminje, de kakor sol jedi
ovarje, de se ne potratijo, tako sveta vera zhloveka, de se ne po-
pazhi; in kakor sol jedila prijetne stori, tudi sveta vera zhloveka
prijetniga Boga ino vsem pravizhnim ljudem dela, tega, ki prav po
njej shivi. —

Po tem ker so duhovnik pred vratni sa vas odmolili, de bi
vam Bog svojo pomozh dodelil, sveto vero zhisto dopolniti, ino vezh-
no svelizhanje dosezhi, so sthlo na vas poloshili, ter so vas
tu sem (lesem) peljali, rekozh: „Pojdi v' zerkuv boshjo, de bosh
s' Krisham svoj del imel v' vezhnim shivlenji.“ Ino ravno na tim
kraji (pred tim altarjam) so s' botram, pokleknili, ter so sa vas sveto
apostolsko vero ino ozhenafh molili. Sdaj she vi fami vse to
dobro moliti snate; satorej tudi sdaj fami pokleknite ino sa meno
prav glasno ino poboshno molite.

Vérjem v' Boga i. t. d. — Ozhe nafh i. t. d.

II.

Doteknili so se po tem namestnik boshji vafih ushés ino
nosiz, v' opomin, de bi radi boshjo besedo poslusnali ino toljko
veselje nad njej imeli, kakor na duham shlahne rezhi.

3. Ali mi obljubite, ljubi otrozi! de bote k' boshjim
navku vselej s' veseljam hodili? — per vsaki priloshnosti
besedo boshjo svefo poslusnali?

Oj florite vselej tako! Nobena beseda naj vam ne bo toljko
prijetna, kakor beseda boshja. Sdaj she fzer ne sposnate, kako
dobro je shiveti po boshji besedi; alj odraseni ljudje, ki so she
dvakrat, trikrat ino she vezh let starejshi, ko vi, vrednost besede
boshje dobro sposnajo, ino mlo sdihujejo, ako se niso vselej tajiste
svefo dershali. Oni shelijo nasaj v' vafho starost stopiti, de bi sa-
zheli bolj pametno shiveti; kar jim pa vezh mogozhe ni. Vam,
preljubi otrozhizhi, je pa vsemogozhe. Ako tedaj hozhete na semlji
prav frezhi, po smerti pa svelizhani biti, derшите se svete sveli-
zhanke vére. Kdor po svojih slabih sheljah shivi, je she na semlji
nefrezhen, she bolj nefrezhen bo na unim sveti; sakaj ravno ti Jesus,
ki ga bote donef v' presvetim refhnim Telefi prijeli, je djal, ko je
she v' zhloveshki podobi na semlji bil, de vsaki, kteri ne vérje (in
po sveti véri ne shivi) bo pogublen. Sashugal je vsakimu vezhen
ogenj, kdor boshji voli nasproti dela, kakor saversheni duhovi, v'

katerih društvo bo po smerti prišel. Ravno sa to vas doneč vse fkupej vprasham, kakor so vas pred --- letni namestnik boshji prafhali.

4. „Se odpoveš te hudizhu? — Ino vřimu njegovimu djanju? — Ino vřimu njegovimu napuhu? —

Oh, varjte se napuha — gerde prevsetnoři; ona isvira od hudiga duba, ki je bil prvi prevseten, in je hotel viřhej biti, kakor se mu je řpodobilo, zhe je ravno per troni boshjim řial. Tudi vi řte řřvarjeni k' viřokimu namenu, de bi ře enkrat ravno per tim Ĵesufu neřkonzhno vefelili, kateriga preřveto reřhno Teló bote doneč prijeli. Viřoki ino imenitni bote, zhe smiram tako řhivite, de bote samogli, kedar vas poklizhe, pred njegov boshji tron priti. Ako le v' boshji gnadi řhivite, vam bo tudi dober Bog na tim řveti smiram toljko dal, de ře bote samogli zhedno oblazhiti, ino pořhteno řhiveti, vezh pa zhloveku potreba ni. Zhe bote pa gnado boshjo řapravili, řveto nedolřhnořt řgubili, po tem nobene lepote na řveti ne bo, ki bi gerdo bo vařhe duřhe řakrila. — Ponishni bodite v' miřlih, v' beředah, v' djanji ino v' obleki vse řvoje řhive dni, ino vřmileni Ĵesuf bo dopolnil, kar je obljubil, de vas bo řhe na semli imenitne řtoril. Varval vas bo vřake neřrezhe, ře bo pořkusil sa vařko zhařt pred hudobnim řvetam, de vas bojo vři dobri ľjudjé radi imeli, kamorkolj pridete. Vařha pamet bo bolj ino bolj řasřvetlena, de ři bote védeli řami pomagati, pa tudi drugim dobro řvetvati. — To je prava zhařt! — Prevsetniga zhloveka ře pa vřaki rad řogne; řhe na tim řveti gre framota sa njim. Ĵjegova pamet ořlabi, zhe dalje v' vezhi pregrehe řagresne, ino vezhi del tudi v' njih obleshi.

Reřniza je, kar je Ĵristuf rekel: „Ĵdor ře řam ponishuje, bo povikřhan; řdor pa řam řebe povihuje, bo ponishan.“

Po tem řte bili pomasileni s' řvetim oljam na perřih ino med plezham', v' řnaminje, de bote vojřhaki Ĵesufu pořvezheni, řkos miľořt ino pomozh řvetiga Duha řvoj řrish radi řadeli ino ga voljno sa Ĵesufam nořili.

In ko je priřhel tiři řrezhen zhař, de bi řkos kopel řvetiga řerřta grehov vřih ozhiřheni bili, řte bili řhe enkrat sa řveto pravo véro poprařhani; ino botri řo sa vas odgovorili, kar bote doneč řami povédali:

5. Ali verjete v' Boga Ozheta, vřigamogozhnuiga řřvarnika nebeř ino semle? — Verjete v' Ĵesufa Ĵristufa, řSina řjegoviga ediniga, Ĵospoda nařhiga, ktiri je rojen bil ino je terpel? — Verjete v' řvetiga Duha, řveto katolřhko zérkuv, řmajno řvetnikov, odpuřhanje grehov vřřtajanje meřa ino vezhno řhivlenje? —

Ino po tem, ko řte trikrat poterdili, de řhelite řerřheni biti, řo vas nameřnik boshji řerřili v' imeni Boga Ozheta, in řSina ino řvetiga Duha, kakor je Ĵristuf řapovedal, ki je po řvojim vřřtajanji od mertvih apořtelnam řjal: „Ĵidite po řelim řveti, řerřřite véro narode, ino vuzhite jih derřhati vse, karkolj řim vam řapovedal. Ino glejte, řes řim s' vami do konza řveta.“

6. Ĵesuf Ĵristuf je tedaj per vas; in řveti Duh, ktiriga pořve-

zhen tempel šte per svetim kersti pošali, tudi v' vas prebiva. Alj hozohe! tedaj sdaj terdno obljubiti, vse svešto dershati, kar Jesus sapové in sveta mati kat. zérkev vuzhi? — H' prizhovanju vaše obljuje sdaj pokleknite, ino kerfno obljubo lepo glafno ino raslozhno obudite, sa meno rekózh:

Ponovljenje kerstne obljuje.

„Sreznhi smo, stvarjeni od Boga Ozheta po boshji podobi, odrefsheni skos Jesusa Kristusa, posvezheni otrozi boshji skos svetiga Duha! Kar smo nekđaj per svetim kersti po svojih botrah obljubili, to obljubo s' hvaleshnim ferzam ponovimo, ino se veselimo, de smo v' svéti kerfhanfski, katolfski, edini isvelizhanfski zérkvi isrejeni. —

Odpovémo se hudizhu, ino všimu njegovim' djanju, kakor tudi všim sapelivzam, njegovim najémnikam. Odpovemo se napuhu, všim napzhnim fhegam, hudobnim navadam ino všim drugim pregrcham, kakor všim sapelivim svétam (noterdajanju).

Vérjemo v' Boga Ozheta, všgamogozhniga stvarnika nebes ino semlje; verjemo v' Jesusa Kristusa, edinorojeniga, Sinu boshjiga, ki je rojen bil ino je terpel; vérjemo v' svetiga Duha, sveto kerfhanfsko katolfsko zérkuv, gmajno „Svetnikov, odpufhanje grehov, vštajanje shivota, ino vezhno shivljenje.

Po nauki svéte, kerfhanfske, katolfske zérkve hozohe, kakor pokorni otrozi do smerti shiveti, svete sakramente vredno prijemati, ino skos te vrata nebesfke v' vezhno svelizhanje priti; po Jesusu Kristusu, Gospodu našim, ino skos profhnjo Marije vselej devize, vših boshjih Angelov, naših varhov, boshjih „Svetnikov ino „Svetniz, naših patronov. Amen.

Si placet, loco hujus, tres virtutes theologicas recitare,

Tri zhednošti boshje.

V é r a.

O Bog, vérjemo, de si en sam Bog v' treh perfhonah: Ozhe, „Sin in sveti Duh, ki bosh dobro polonal, ino hudo poshtrafal. Verjemo tudi vse, kar si nam po svoji sveti katolfski zérkvi postavil. Vse to vérjemo, ker si ti vse to rasodel, ki si vezhna resniza ino modróšt. V' tej sveti véri shelimo shiveti ino vmreti; o Bog! poterdi naš v' tej sveti ino pravi véri.

V u p a n j e.

O Bog! terdno savupamo po saflushenji Jesusa Kristusa, tvoji-ga „Sina, odpufhanje vših svojih grehov sadobiti; savupamo s' tvojo sveto milostí ino pomozhjo! tvojo voljo dopolniti, se vših grehov varvati, ino tako vezhno svelizhanje dosežhi. Vse to savupamo, kir

fi ti vsigamogozhen, milosliv, dobrotliv ino svešt v' svojih oblubah. V' tim savupanji shelim shiveti ino vmreti, o Bog! poterdi nafhe savupanje.

L j u b e s e n.

O Bog! tebe ljubimo is zeliga svojiga ferza, is vse svoje mozhí, is vse svoje dufhe, zhres vse drugo, kér si sam v' sebi nar vezhi svetlost ino lepota, vezhna, vse hvale, zhasi ino ljubeshni vredna dobrota. Ljubimo tudi svojiga blishniga, kakor sami sebe, kér si ti to sapovedal. V' tej ljubeshni shelimo shiveti ino vmreti; o Bog! ushgi, obudi ino poterdi v' namim ferzi pravo, shauovitno, vezhno ljubeshen k' tvoji dobroti. Amen.

Preljubi otrozi! v' tej véri, v' tim vupanji, v' tej ljubeshni do konza svojiga shivlenja terdni ostanite. — Oh preljubi! kaj de bi pazh smiraj tako ljubeshni ostali, kakor ste doneš, de bi vas nígdar sape-liva pregreha ne ognusila! — Otrozi! zhe bi se kdaj sgodilo, de bi vam jeli hudobni ljudjé drugazhne nauke dajati, kakor sim vas vezh vuzhil, — hitro obudite sveto véro ino rezite: O moj Bog! le tebi vérjem, kér si vezhna refniza. — Ako bi vam kdaj teshko hodilo, Bogu svešto flushiti, ino bi v' nevarnosti bili, velik greh storiti, — obudite hitro vupanje ino rezite: O moj Bog! v' tvoje oblube terdno savupam, ino dobro véim, kaj si oblubil tem, ki tebi do konza svešto ostanajo. — Ko bi vas pregrešni ívét v' svoje dobrote vabil, ino vas hotel od Boga oberniti, — bres odloga obudite ljubeshen, ino rezite: O moj Bog! jes tebe ljubim zhres vse rezhi, kako bi samogel tebe rasshalati? — U' vsih dushnih ino telefni nevarnostih obudite tri zhednosti boshje, ino vselej bote svoje foverashnike frezhno premágali.

III.

Po svetim keršti so vas namestnik boshji verh glave s' svešto krishmo pomasili, v' snaminje prijete posvezhejozhe gnade boshje, ino vifoke imenitnosti kristjana, de ste poklizani boshji otrozi k' vezhnimu shivlenju.

Po tem so vam duhovni ljubi mir voshili, kakor Jesus denashen den svojim apostelnam, rekózh: „Mir bodi s' vami!“ „Skos svét keršt zhlovek pravi mir s' Bogam sadobi, kér ga kaj vezh od Boga ne lozhí. — Ohranite vselej fkerbno mir dobre vesti; on vam bo porok boshje milosti, ino frezhni bote tukaj, ina v' vezhnosti tam.

Po tem ste prijeli lep bel krishnik (belo frajzhízo kapzo - -) v' snaminje prijete nedolshnosti; sakaj skos svet keršt ste na svoji dushi zhísti postali, kakor prashna ruta alj bel pèrt. Rekli so vam duhovnik h' timu spominu: „Vsemi belo oblazhilo nedolshnosti, ino bres vfiga madesha prinesi ga pred sodni stol Jesufa Kristufa, de bosh imel (a) vezhno shivlenje“. Ako bi bili otrozi vi kmalo po svetim keršti vmerli, boshji angeli bi vas bili na ravnost v' nebese sanesli.

Oh glejte, de svojo prvo nedolžnost ohranite; tak se vam ožjre
fodbe hoshje bati potreba ne bo.

7. Ali obljudite svojo prvo, kerštno nedolžnost do
smerti bres madesha zhišto varvati? —

Accendantur candelae (si fieri potest, ad hanc solemnitatem in spe-
cie paratae) et unam manu tenens sacerdos dicat:

Gorezha svezha se vam je po svetim keršti v' roke podala,
ino duhovnik so vam sporozhili, rekozh: „Vsemi gorezho svezho, ino
bres vliga madesha ohrani svoj kerš; deršhi sapovedi hoshje, de,
kedar Gospod k' shenitvanju pride, bosh njemu samogel (gla) s' vse-
mi „Svetniki in drushbo naproti jiti, vezhno shivljenje dosezhhi, ino
se vekomaj veseliti“.

Ta gorezha svezha pomeni luzh svete vére, ki ste jo per svetim
keršti skos milost svetiga Duha prijeli. Vlakimu val tudi doneš gorezho
svezho podam, de ne bote posabili, kar ste doneš pred Bogam ino v'
prizho našlih obljudili. — Vsemite gorezhe svezhe, ino bodite otrozi
luzhi, ne vezh otrozi teme. Dopolnite ponovleno kerštno obljudo skos
prav lepo, nedolžno shivljenje, de, kedar Gospod Jesus Krifus pride,
val na nebesihko svatovfšno klizat, mu bote tudi, pripravljeni kakor
modre devize, s' veseljam naproti fhli. — Naj se sveti vafha luzh pred
ljudmi, de bojo videli vafhe dobre dela, ino Ozheta hvalili, k' je v' ne-
besih. Svešto hodite sa Jesusam, ki je sam rekel: „Jes sim luzh sveta,
kdor sa meno gre, ne hodi v' temi, ampak bo luzh shivljenja imel“.

Ravno to svezho naj vlaki hrani v' spomin denafšne ponovlene
keršne obljudbe. Ta svezha naj vam tudi nekđaj mertvafška svezha
bo, ki vam bo v' nesnano vezhnost pot pokasala. Ponovite le vezh-
krat, kar ste doneš obljudili, ino lahko bote svet sapustili, ino k' nje-
mu prifhli, ki je prava luzh — k' Jesusu Krifusu v' vezhno shivljenje.

Ino sdaj vam sadno besedo povém, ki se vam je per svetim keršti
rekla: „Pojdite v' miru, ino Gospod bodi s' vami“. Skos
sakrament svete pokore spet vseh grehov lepo ozhifšeni sméte sdaj
ljubimu Jesusu naproti ino ga v' svoje zhedno ferze prijeti. Svezha,
ki jo v' rozi imate, val opominaj, kako naj vafhe ferze bo polno shi-
ve vére, stanovitniga savupanja ino gorezhe ljubeshi. Kakor vefela
luzh gorí, naj tudi vafha poboshnost (andoht) Jesusu na proti plame-
ni, in se k' nebefam povsđiguje.

Prifstopite tedaj poboshno k' sveti hoshji misi, ino pripravite se
Jesusa, svojga isvelizharja vredno prijeti, de bote s' njim sklenjeni,
veliko dobriga sadu sa vezhno shivljenje prinešli.

Communicantes ducuntur ad scamna illis parata. Interim sequens
hymnus decantari possit.

Srezha svetiga obhajila.

1.

Lepo bodi posdravlena
Ti nedolžna mnoshiza!
Ura došlej fhe nobena
Ni sa te tak frezhna b'la.

|| Glej, tvoj Jesus tebe klizhe,
K' svoji misi vabi te:
„Najte k' meni otrozhizhe,
Njih kralestvo hoshjo je“.

2.

Dónes ste vi obljudili
 Vprizho ljudstva sbraniga,
 De ne bote sapustili
 Nigdar svojga Jesufa.
 Oh, nikolj ne sapustite
 Nja, ki toljko ljubi vas,
 Le gorezho ga ljubite;
 „Sreznhi bote vsaki zhasf.

3.

Kolikokrat ste posheleli.
 She prijeli Jesufa;
 Oh, tak bodite vefeli,
 Sdaj se vam savshiti da.
 Angelzi se vefelijo,
 Bogu hvalo sdaj pojó,
 Ino frezho vam shelijo,
 Ker h' vam Jesus prishel bo.

Ad missam decantatur hymnus scholaribus consuetus. Post elevationem pro opportunitate sequens cantilena intonari possit:

Priprava k' svetimu obhajilu.

1.

Povsdigni se ferzé,
 Dufha, pripravi se!
 Glej, klizhe te Gospod,
 Oh tezi mu naprot'!

2.

On, ktermu Angeli
 Ljubi „Svetniki vsi
 Gorezho flushijo,
 „Se s' tebo sklenil bo.

3.

Ki fvetle svesdize
 In lepe roshize
 Je stvaril in shivi.
 On k' tebi sdaj hiti.

Sequentes preces cum communicantibus clara voce recitentur. —

4.

Ali vam ferze ni gorezhe,
 Ker vam Jesus blisha se?
 Glejte, skoraj vam porezhe:
 „Moje dete! ljubim te“.
 Tud poboshno vi rezite:
 „O moj Jesus, ljubim te“.
 Nja v' ljubesni ohranite,
 Nigdar ne rasshalite.

5.

Svesti bod'te, svestim krona
 Tamkaj je pripravljena,
 Kjer okoli bosh'ga trona
 Poje truma svolena.
 Le poboshno pristopite
 K' boshji misi tukaj sdaj;
 „Sreznho pa po tem hodite
 K' shenitvanju v' sveti raj!

4.

Preljubi moj Gospod,
 Jes prej ne grem od tod,
 De se mi dafh prijét'
 In ferzhno te objét'

5.

Oh, bodi hvalen Bog
 Od vsih svojih otrók,
 De se nam dafh savshit',
 In hozhesf s' nami bit'.

6.

Nebeshki Angelzi,
 Ino „Svetniki vi,
 Hvalite Jesufa,
 S' nami molite ga!

Molitev pred svetim obhajilam.

O všmileni Jesus! dober pastir nashih nevmerjzohih duhf, po tebi hrepeni nasho ferze. Pridi, ljubi Jesus, pridi k' nam! Vsemi svoje prebivalishe v' nashim ferzi, kateriga si stvaril sam sa se. Daj nam gnado, tebe donef tako vredno prijeli, de nam to pervo sveto obhajilo k' vezhuimu shivlenju bo. Oh, preljubesnivi Jesus, ki si nas vsih nashih grehov skos svojo sveto kri omil, pridi sdaj pod nasho sre-

ho, in ostani vselej per nas, dokler mi v sveto nebo frezhno k' tebi pridemo.

O z h i t n a s p o v e d.

„Spovemo se Bogu vsigamozhnemu, Mariji vselej divizi, svetimu Mihaelu arhangelu, svetimu Janesu Kerfniku, svetim apostelnam Petru in Pavlu, vsem svetnikom, ino vam, duhovni ozhe! de smo veliko gresili s' mislijo, s' besedo ino s' djanjam: našh greh, našh greh, našh preveliki greh! Sa to prosimo sveto Marijo vselej devizo, svetiga Mihaela arhangelu, svetiga Janesa Kerfnika, sveta apostelna Petra in Pavla, vse Svetnike, ino vas, duhovni ozhe! molite sa nas per Gospodu našim Bogu.

Infra communionem sequens hymnus decantari potest.

Blagor svet'ga obhajila.

1.
Oj frezhna dusha! blagor ti,
Ki Jesufa savshila si!
Ker sapustila bohi teló,
Teb' Jesuf proti prishel bo.

2.
Prefrezhno tudi je teló,
Ki prejme Jesufa lepó;
Na sodni dan obdal ga bo
Nebeshki kralj s' svojo zhashtjó.

3.
Otrozi, boshji tempel ste,
Prav' shivi Bog v' vas snajde se;

Ohran'te tempel le fkerbnó,
De greh ognusil ga ne bo.

4.
Naj jesik vash le govóri
Od boshje hvale in zhashtí;
Vse shelje vashiga ferzá
Naj bojo k' zhashtí Jesufa.

5.
Bres greha dusha in teló
Vse vashe shive dni naj bo:
Vse, kar je vas, naj ga zhashtí.
Gospoda vezhne milostí.

Molitev po svetim obhajili.

O neskonzhno vsmileni, dobrotlivi Jesuf! kako bi se tebi vredno sahvalili sa preveliko milost ino dobroto, de smo tebe sdaj prijeli, kateriga semlja ino nebo ne obfesheta; tebe savshili, pred katerim angeli s'voje oblizhje sakrivajo; — de sdaj tebe imamo, ki si fama lepota ino svetósti. — V' ferzhno sahvalo tebi obljubimo, de nozhemo nigdar ne s' enim greham tebe rasshaliti, nikolj posabiti tvoje ljubesni. — Voljno hozhemo s'voje krishe ino teshave nositi, lepo vbógati s'voje starishe ino rednike, in pridni biti. — Oh, ljubi Jesuf, shegnaj nashe, shegnaj nashe ljube starishe in vuzhenike, nashe dobrotnike ino rednike. Oh ostani vselej per nas, sdaj ino posleden zhas; naj de bomo vekomaj tvoji! Amen.

S a o b l j u b a J e s u f u.

1.
Jesufu flushim,
Zhres vse ga ljubim,
On je moj trofht in vupanje.

2.
Jesufa ljubim,
Terdno obljubim
Njemu sa sedesh moje ferzé.

3.
„Saj ni vezh moje,
Ampak le tvoje,
Tvoje, o Jesuf, moje ferzé!
4.
Raj zhem goreti,
Raj vse terpeti,
Kakor se lozhit' od Jesufa.
5.
Naj se pobere,

V' pekel se vdere
Gerda ljubesen tiga svetá.
6.

Jesufa ljubim,
Jesufa flushim,
Moje veselje le Jesuf je.

7.
Jesufa ljubim;
Le njemu flushim;
Daj mi bo Jesuf svelizhanje,

Posledna opominba.

„Svoj mir vam sapustim, svoj mir vam dam, ne kakor ga svet daja, ga vam jes dam. Vafhe ferze naj se ne strafhi, ino se ne boji; jes fim svet premagal“. Te so posledne Jesufove besede donek na vaf. —

„Svoj mir vam Jesuf s'porozhi. V' veselji kakor v' shalofti, v' sdrajvi in v' bolesni bo mirno vafhe ferze, ker ljubi Jesuf bo per vaf. Naj vaf she toliko huda skafhnjava objide! naj vaf sovrashniki she toliko serditi preganjajo, vse bote frezhno premagali, vse lahko preterpeli v' Jesufu, ki vam mozh daja. Oh, kako frezhni ste mladi kristjani, ki ljubi mir Jesufov vshivate! De bi le tudi dragi mir vselej svesto ohranili, ga sa nobeno posvetno dobroto ne prodali!

Tudi svet vam svoj mir ponuja; alj mir tega sveta je nestanovit in goljufen. Snanili se bojo s' vami hudobni sapelivzi, vam bojo pravili nesnane fkrivne rezhi, ki jih she vi sdaj ne veste; bojo rekli, de to ni greh, naj bi she kaj tak gerdiga bilo, ki se imenovati ne sme. Vse si bojo s' hudim in dobrim prisadeli, vaf v' neframen greh sakopati, in vam podreti mirno, dobro vest. Oh, ne verjemite jim, to je poshelenje mefa, in tak nauk ni od Ozheta nebeskhkiga, ampak to je nauk sapeliviga svetá, ki zhloveku ljubo nedolshnost vseme, lepo oblazhilo zhifesti rasterga, ter na dushi ino trupli zhafno ino vezhno nefrezhniga florí. Oh, zhe bi vi takim ljudém verjeli, hitro bi se vam dushni mir v' hudo vest premenil, ino vse vafhe folsé bi gerdobo sapeljane dushe ne omile, de bi bila nedolshna, kakor poprój.

Kasali vam bojo posvetne ljudjé drage sapelive oblazhila, ki mlade ljudi v' ozhi pikajo, de sa shivotno lepoto prevezh fkerbijo, na lepoto svoje dushe pa posabijo. — Oh, ne dajte se takim sapelivim isgledam oflepti; sakaj vse to je pregrešno poshelenje ozhi, ki ni od Bega, ampak is sapeliviga svetá. Ona v' kerhanfkim ferzi pravo luzh boshjiga nauka vgafne, de se smoti ino pot kerhanfke pravizo, isgreshi.

Prifhli bojo posvetni perlisovavzi, vam sladko govorili ino vaf vifoko hvalili, de bi se vi prevseli in fhtinani bili. Oh, ne verjé-
nite jim, kedar vaf prevezh hvalijo. Is posvetne hvale rafte napuh shivlenja. Napuh je sazhetik vfiga hudiga, Bog prevsetnim soper-
foji ino ponisha tife, ki se sami povishujejo.

Predrage mlade ovzhize Jesufove! Kdorkolj bi vas kaj drugiga vuzhil, kakor Jesuf v' svetim evangeli govori, in sveta kat. zérkev'is pridishniz ino v' spovednizah po svojih namestnikah osnanjuje, on je sapelivi lashnivez, derezh volk. Ako takim verjamete, Jesufov mir sgubite, ino bote nefrezhni. — Le svesti bodite Jesufu, svojimu do-brimu pastirju, radi poslušajte boshje namestniké, svoje duhovške ozhete, lepo vbogajte svoje starishe ino druge pravizhne predpostavlene, ino tako se ne bojte hudiga. Jesuf, ki je povfodi prizhejozh, posebno pa doncf v' vashim ferzi, on vse vidi, on vse vé, ino on bo s' vami do konza sveta. S' njim bote frezhno vse hudo premagali, s' njim frezhno shiveli, tudi frezhno te svet sapustili. In kedar enkrat po vas pride, ino vas k' febi vseme, se bote tudi vi s' njim veselili tam per Ozhetu nebeskim. Amen.

Mihael, Stojan.

Vezherno posdravilo

pred svetim obhajilam.

1.

Kok dalzh od tod
Je tvoja pot,
O Jesuf, she od menel!
Mrazhi fe she,
Vse refno je,
In svesde rasvetlene. —

2.

O pridi faj
Na vezher sdaj,
Objishi dufho mojo!
Odperto je
Moje ferzé
Sa prebivaljshe tvojo.

3.

Glej, temna nozh,
,Skufhnjava mozh
Me hitro spet sprehaja,
Le kjér si ti,
Tam firahu ni,
,Skufhnjava tam ne vstaja.

4.

Svelizhar moj,
O daj nizoj
Per tebi men' pozhivat',
In jutre spet
Nebeshko jed
Per tvoji misi vshivat,

5.

Ogledaj se,
Kak shelno te
She zhaka dufha moja;
Objishi njo,
,Saj vselej bo
Svesta nevesta tvoja.

6.

Pozhivaj ti,
Le v' ferzi mi,
S' zhednostimi safajenim;
Naj tebi le
Odpira fe,
In drugimu nobenim'.

7.

Oh, vflishi me,
In puſti fe
V' lepoti svoji vshivat';
Naj bo odpért
Nebeshki vert,
De pojdem va-nj prebivat.

8.

Govori tam
O Jesuf fam
Prijasno s' dufho mojo;
V' ljubesen jo
Oblezi vſo,
Olephaj s' gnado svojo.

9.
Oh shegnaj me,
In pušči se

V' ljubesni men' objeti;

Pro circumstantiis in fine aliquo convivio lactificentur, quadam imagine aut re simili in memoriam primae communionis condonentur.

|| Oshivi me,
|| Ker fonzhize
|| Od jutra spet safveti.

II. G O V O R I Z A,

k' pervimu obhajilu otrok.

O Jesuf, tebi shivim! — O Jesuf, tebi vmerjem!

O Jesuf, tvoji sim shiv ino mertev. Amen.

Vesél dan je donef sa vas, preljubi moji otrozi! Jesuf Kristuf, vash prijatelj, ki je rekel: „Najte otrokam k' meni priti!“ on pride donef k' vam, hozhe per vas prebivati, vas blagoslovit' (shegnati) ino se s' vami fkleniti. Vse se vam da — vse vam podeli, dajte se njemu tudi vi, ino se njemu saobljubite rekozh: „Jesuf, tebi shivimo! Jesuf, tebi vmerjemo! Jesuf tvoji smo shivi ino mertvi.“

Kako pa bote vi to storili? Kako dopolnili svojo sveto obljubo? Le storite po svoji mozhi ravno to, kar je storil Jesuf sa vas. — Pokaj je prišel vsmileni Jesuf na te fvét? — Po nas, svojo sapuštene brate ino sestre je prišel v' leto ptujo deshelo, de bi nas peljal na frezhen ozhetov dom. Prišel je dober duhen pastir jiskat nas sgublene ovzhize. Sa nas je bil rojen kakor revno déte, sa nas je teshko delal, se je potil, nas je vuzhil, sa nas je shivel, sa nas she sdaj v' presvetim refhnim Teleš shivi.

Vprafhajte donef, ljubi otrozi, svojga Svelizharja, sakaj je presveto refhno Telo postavil? sakaj toljko terpel? sakaj na krishi vmerl ino do sadne kaple svojo sveto kri prelil? — „Vse to sim storil sa vas, moji otrozi, de bi vi frezhni ino vezhno isvelizhani bili,“ tako bo Jesuf vam odgovoril. — Oj tak hozhemo tudi mi sa tebe vse voljno storiti, kar tebi dopade, vse opustiti, kar tebe rasshali, is gorezhe ljubesni do tebe, o Jesuf, hozhemo prav pridni biti, tebe ljubiti, faj si nas ti popréj ljubil.

II.

Sa nas je vsmileni Jesuf shivel ino vmerl, sa Jesufa hozhemo tudi mi vsi shiveti.

„Svoje dni je moral vsak svesti kristjan pripravljen biti, sa Jesufa dati vse, ino tudi svojo kri preliti. — Sa Jesufa del so pravoverne kristjane neverni hajdje nevsmileno preganjali, jih shive shgali, v' vodo metali, jim glave sekali, ino so jih sverinam rastergat dajali, ako Jesufa satajili niso. Pa fveti marterniki se niso bali ne

marter, ne smerti; veselo so dali svoje shivljenje sa Jesufa, ki je tudi sa nje terpel ino vmerl. Oh, kako milo je bilo videti male otroke, mladenzhe, ino devize rajshi vmreti, kakor pa Jesufa sapustiti! „Svét Vit se je dal v' svojim petnajšim leti v' kotli kuhati; sveta Nesha, shlahna deviza, se je dala v' svojim trinajšim leti ob glavo djati is gole ljubeshi Jesufa, ktiriga ni sgubiti hotla. Tako je storilo veliko tavshent in tavshent „Svetnikov, ki so to v' refuizi dopolnili, kar so obljubili, rekozh:

Jesuf, tebi shivimo! Jesuf, tebi vmerjemo! Oh, de bi storili ravno to ljubi otrozi, tudi vi!

Kako bi pa mi sdaj Jesufu vmerli? „Saj v' fedajnih zhasih kristjanov ne preganjajo in ne morijo vezh? Na to nam svet Pavl odgovori: „Kteri so Kristusovi, so svoje meso s' hudobnim' navadami ino pregrešnim poshelenjam krishali“. Gal. 5, 24. „Svoje hudo nagnenje premagati, pregrešne shelje tako rekozh na krish perbiti: to se pravi savolj Jesufa hudimu odmeriti.

Kedar vaf hude skufshjave obhájajo, vaf sapelivzi v' nezhisto djanje vabijo, vaf posvetne dobre ino lepote mikajo, de bi savolj njih greh storili, ino bi she radi v' kaj takiga dovolili, hitro rezite: O Jesuf, tebi vmerjemo, rajshi, ko bi kaj tako pregrešnuiga storili. Is ljubeshi do tebe to hudobno misel samorimo, to gerdo poshelenje v' svojim frezi sadushimo; i. t. d.

Kedar bi hotli svoje glave biti, starishev in predpostavlenih ne vbógati, ako bi vaf grosilo sgodaj vřtati, pridno delati, se fkerbno vuzhiti, moliti, v' zérkuv hoditi, — le hitro rezite: Jesuf, tebi vmerjemo, savolj tebe se sanikarnosti odpovemo, in hozhemo pridni biti, kakor si naf ti vuzhil; ino tako bomo hudimu odmerli, ino tebi shiveli!

Premagajte se, kedar bi radi jigrali, pa ne sméte; ako bi radi pozhivali, pa morte delati; ako morte sgubiti, kar nar rajshi imate. Tudi po premoshenji vbogajime radi dajajte; tako bote Jesufu vmerli, pa ravno sa to s' njim vezhno shiveli. —

Ino kedar se vam bo huda godila, de bote hudo flushbo imeli, lazhni ino sheni po sveti hodili; kedar vaf bojo malopridni ljudje sovrashili ino preganjali po nedolshnim, sa pravize del: spomnite se tistokrat, de se je Kristusu she hujshi godilo. Njemu darujte vse svoje krishe ino nadloge savolj njega jih voljno poterpite; tako bote savolj Jesufa hudimu vmerli, ino v' dobrim vezhno shiveli.

Sa vse to vaf Jesuf svoje dobre ovzhize imenuje, ino vam vezhno shivljenje obljubi, rekozh: „Moje ovzhize moj glas posluhajo, jes jih posnam; ino one grejo sa meno. Jes njim dajam vezhno shivljenje; ne bojo se nikolj pogubili, ino nihzhér jih ne bo is mojih rok vsel“. Jan. 10. 27. —

Ako smo Jesufovi, nam bo Jesuf vezhno shivljenje dal. Naj po tem smert pride, kedar bo volja boshja, ne bomo se nje vsřrathili, ker nam ie obljubil vřmileni Jesuf, rekozh: „Kdor savshiva moje meso, ino pije mojo kri, ostane v' meni, ino jes v' njem. — Zhe ravno vmerje, bo shivel, ino jes ga bom obudil posledni dan“. Jan. 6. 54. —

Tako bote, ljubi otrozi! Jesufovi, frezhni she na tim fveti, she frezhnejfhi po tam v' Ozhetovi hifhi, ker vam bo flotero vse poverjeno, kar tukaj is ljubeshni do Jesufa posvetniga sapustite.

Ako val she kdaj goljufen svet v' kak greh napejuje, oh, le hitro odgovorite: Mi smo Jesufovi, le njemu shivimo, ni mamo nizeh svojiga, ino kaj taziga storiti ne smemo, kar bi Jesufu ne dopadlo.

Jifhite vselej ino pred vsem, boshjiga kraljestva ino njegove pravizhnosti, vse drugo vam bode naversheho.

Sdaj pa, ljubi otrozi, val kar vezh ne mudim. Jesuf val k' febi klizhe, v' duhi rekozh: „Balite, (pridite) k' meni, ljubi otrozhizhi, ino jes val bom poshivel“. Prejmite poboshno svojiga Jesufa, ino po tem s' novim veseljam is zeliga serza rezite: O Jesuf! tebi shivim! O Jesuf tebi vmerjem! O Jesuf, tvoj sim shiv ino mertev. Amen.

Nunc recitari possunt virtutes theologicæ, ut supra, aut sequens oratio.

M O L I T E V

pred svetim obhajilam.

Oh, ljubi Jesuf, ti prijatelj nar ljubeshnivfhi malih otrok! ti si rekel: „Najte, de mali k' meni pridejo“. Glej, mi pridemo, se k' tebi snidemo, ino shelimo donef tebe pervokrat vredno savshit. Oh! ozhifiti nafhe ferze, ino pripravi prebivaljsho vredno sa te. Ti si sam rekel: „Kdor savshiva moje mесо, ino pije mojo kri, on ima vezhno shivlenje, v' tebi ofhane, ino ti v' njem. O tak ponishaj, preljubi Jesuf, donef se k' nam; naj tebi shivimo, tebi vmerjemo, naj bomo tvoji shivi in mertvi; naj sadobimo vezhno shivlenje, ki nam ga Jesuf vékomaj dafh. Amen.

M O L I T E V

po svetim obhajili.

Oh, kak velika je tvoja milofh ino dobrota, Jesuf, do naf! Zhafh ino hvala sa toljko vsmilenja ino ljubeshni bodi tebi vfaki zhaf! — Kaj bi isbrali in tebi dali, ljubi Jesuf, v' hvalni dar? Drusiga nimamo, in ne premoremo, rasen svoje mlado ferze. — To ti srozhimo ino shelimo, de ga ohranifh vselej sa fe. O Jesuf, tebi shivimo! O Jesuf, tebi vmerjemo! O Jesuf, tvoji smo shivi in mertvi. Amen.

G O V O R I Z A

po svetim obhajili.

Blagor in mir vam vofhim, preljubeshnivi moji otrozi, od Boga Ozheta, ino od nafhiga Gospoda Jesufa Kristufa, ki val je toljko

ljubil, de je prishel k' vam prebivat, ravno sdaj ob tej presreznuri, ko ste savshili pervokrat angelški kruh vezhniga shivljenja.

Per misi Jesufovi ste bili, njega presveto Telo ino kri ste savshili, nahranil (nashpishal) vas je s' nebeshko mano, vas napojil kakor mlado zvetje svoje svete zérkve. Vash boshji prijatelj, odrešenik ino svelizhar vas je objél, kakor ljubeje svoje vas je k' svojimu boshjimu ferzu pertisnil, ino se vam je sam v' saftavo vezhniga shivljenja dal, ako ga ne sapustite. Okusili ste donef tistiga kruha, ki je prishel is nebes nam dati vezhno shivljenje. Lepo napoji hladenz studenz jaguete mlade, lepo oshivi juterna rosa roshize na poli; she lepshi oshivi vsmileni Jesus v' presvetim refshnim Telefi poboshno shivljenje mladenzhev ino deviz, ki njega ferzhno ljubijo, kakor sapupam, de ga ljubite tudi vi.

Oh, naj shivi v' vashih mladih ferzah boshja mozh tiga presvetiga sakramenta, de bote lepo rastili, ne le na starosti, ampak tudi na modrosti ino ljubeshnivosti per Bogu ino per vsih pravizhnih ljudeh. Vi ste shlahne mladike Jesufove, ino Jesus je vinfka terta; oh, de bi se nigdar njega ne lozhili, ampak s' njim vselej fklenjeni veliko dobriga sadú princeli. Oh, ponovite pogosto svojo lepo obljubo in dopolnite, kar obljubite: Jesus, tebi shivim! Jesus, tebi vmerjem! O Jesus, tvoj fim shiv ino mertev! —

Vi pa starishi, botri, uzheniki, ino redniki! vashi skerbi posebno sdaj v' imeni Jesufa te frezhne otroke perporozhim. Ne daj Bog, de bi jih pohujihali, sakaj: „Kdor eniga teh malih pohujsha, njemu bi bilo boljshi, de bi se mu mlinfski kamen sa vrat obesil, in on potopil v' globozhino morja.“ Lepo jih imajte, skerbno jih vsiga dobriga uzhite, ino varjte vsiga hudiga. „Kar bote enimu malih storili, govori Jesus, to ste meni storili.“ Amen.

III. G O V O R I Z A,

per objifkanji bolnikov.

Hralen bodi Jesu Kristus!

Noj! prelubesnivi moj prijatelj (za), kako se ti kaj godi? — Shishal fim, de te slo hudo ima. — Oj ti vbogi fromak (frota); taka je le! Vsi smo podversheni krisham ino teshavam, bolesni ino terplenju, dokler smo na tim sveti; nekteri vezh — nekteri manj, kakor prelubesnivi Ozhe nebeshki vidi, de je sa zhloveka potreba. Pa ne bodi preshalosten, ljubi brat! (sefra) de morash toljkajn terpeti. Premisli, de neshkonzhno moder ino dober Bog nam vse te nadloge ino teshaye poshilja, ker nas sa ljubo ima, ino nam hozhe prileshnost dati, de mi sa svoje grehe pravizi boshji sadosti fiorimo, katiro smo dostikrat ino mozhno rasshalili; tudi she veliko vezh hudiga saflushili, kakor na sveti preterpimo. To nam svet Pavl prizha v' svojem pisni na

Rimze, rekozh: „Menim, de terpenje sedajnega zhafa ni veliko proti prihodni zhafii, katéra se bo nad nami rasodela. 8. 18.

Terpi tedaj, moj ljubi zhlovek, sdaj, ker je na tebe versta prihlja. „Spomni se, de tvoj nar ljubesnivihi Ozhe nebeski sa vse tvoje teshave ino bolezhine bolj vé, kakor pa ti. On tebe rad ima, ino te ljubi, ker tebe tukaj v' tim zhafnim shivlenji hozhe spokoriti, de bi tebi, kaker pravizhen fodnik tamkaj v' vezhnosti persanefil, ino to tvoje terpenje po svoji milosti s' vezhnim veseljam sa toliko obilnejshi plazhal. — Pomisli vezhkrat, s' koljkoy poterpeshlivoſtjo, radovoljo, zlo s' veseljam so marterniki nar grosovitnejshi martre ino neisrezhlivo trinogarſtvo preneſli savolj Boga, ino sa nebesko kraljestvo, kerſo dobro vedeli, de to zhafno terpenje le en zhafek bolj, alj pernese vezhno veselje. Ravno sa to ſo pa tudi oni od Boga sadobili nepremagljivo terdnost ino mozh, vse martre veselo preterpeti, Bogu v' zhaf, svojim duſham pa k' isvelizhanju. —

Satorej, moj prijatelj! (za) nikar ſe ne daj dolgozhafnim teshavam in bolezhinam premagati, de bi ſe vnejevotil! — Glej, glej, ljuba duſha! ti ſi ſhe dolgo zhafa svojo bolesen s' voljo in poterpeshlivoſtjo terpel, kakor savupam, veliko saflushenja ſi sa nebesa ſebi pripravil; — terpi ſhe tudi en zhafek sa naprej radovoljno, de tega ne sgubifh, kar ſi saflushil. — Verjemi, de ſkos nevoljo ino nepoterpenje tvoja bolesen ne bo krajſhi, tvoje teshave ne loſhejſhi, ampak vse bo tebi greukej ino teshji hodilo: Ker je dober Bog, tvoj Ozhe nebeski, terpenje tebi odlozhil, ſe ti zhres voljo svojga Ozhe-ta nimafh ſhvarati, zhres njega ne toshovati. Terpi voljno, alj nevoljno; terpeti morafh. Veliko bolſhi ino modrejſhi je torej, de voljno terpiſh, is gole boshje ljubeshi; tako boſh od Boga povelen, s' njegovo ſveto pomozhjo napolnen, vse na pol bolj lehko preſtál, ino ſi v' nebesih vezhno veselje saflushil; sa vſako uro radovoljniga poterpenja bo v' vezhnosti tam zelo morje neſkonzhniga veselja.

Preljubeshnivi prijatelj! Ti pravifh, de je tebe Bog s' toljkaſu krishami obloſhil, de jih tebi dalej voljno terpeti mogozhe ni. Poglej, poglej na tvojiga ino mojga krishaniga Jeſufa! Ali ni on tavshenkrat vezh terpel, kakor ti sdaj, vſe nedolſhen, is ſame ljubeshi do tebe, de bi on tebe ino vse druge ljudi od vezhniga pogublenja odrefhil. —

Jeſuf je bil gola nedolſhnosti ino ſama ſvetoſt, edinorojen, Sin boshji, ino vender ſe je toliko ponifhal, de je rahlo zhloveſhke truplo na ſe vſel, de bi sa zhloveka terpel. — Ino koljko je on terpel? — Nobena zhloveſhka pamet ſapopaſti ne more, koljkor je on na duſhi ino na trupli preſtál. — Premisli ſamo nekoljko svojiga raſtepeniga Jeſufa, ki vſe v' ranah ſkoraj zhloveku podoben ni. Od nog do glave ne najdeſh na njegovim ſvetim shivoti ſdraviga vuda; vſe v' kervi plava. Njegova ſveta glava je s' oſtrim ternjam prebodena od nevmileniga kronanja. Pomisli, ljuba duſha! koljke bolezhine ino bridkoſti je moral Jeſuf obzhutiti, kedar ſo ga nevmileni trinogi iſſlekli, na krish raſpenjali, ino njegove ſvete roke ino noge na terdi leſ pribijali! — Ti moj prijatelj (za) ſi ſhe vender pod ſirehoj, imafh vender svojo poſet, zhe druga ne, ſnop (puſhel) ſlame, de ti ſpozhi-

nešh, tvoj Jēsus na terdīm krishī vliga tega imel ni. K' tebi sbe kdorbodi pride, ki te potolashi ino oveseli; Jēsus je bil vef sapuſhen v' fredī svojih sovrašnikov ino vsmertivzov, ki so ga kleli in saframvali. Veliko shejo ino smertno bridkosti je moral med nebam ino semljo vifezh terpeti, dokler se ni njegova sveta duſha telefa lozhila. —

„Si ſliſhal, moj prijatel (za), koljko je naſh dobrotlivi Iſvelizhar preſtāl? „She veliko vezh je terpel, kakor je meni dopovedati mogozhe, ino vſe to is fame ljubēsni do Ozhetu nebeſhkiga in pa do naſ. Hotel je ſvoje ſhivlenje dati, do poſledne kaple ſvojo kri preliti ſa naſ; — ino de ſ' kratkim vſe povēm: hotel je vmreti, de bi mi vekomaj v' nebeſih per njem ſhiveli. — V' reſuizi bi bila nar vezhi nehvaleſhnoſt, ako bi mi notli voljno terpeti, ki ſmo greſhniki, ker je Kriſtuf, vef nedolſhen, ſa naſ toljko preſtāl; on tako voljn, mi pa nevoljni! —

Reſ je, jes ti ne morem vtajiti alj odrezhi, moj prijatel (za), de bi tvoj krish teſhek ne bil, tvoja boleſen ne huda, zhe mi terplenje po naſhi ſlabi, zhloveshki natori, premiflimo. Ako pa pomiflimo, de nam je le te krish naſh tjubi Ozhe nebeſhki poſlal, ki nam ſravno krisha tudi ſvojo pomozh deli, tako, de zhe le mi, koljkaj ſvoje radovalje k' boſhji pomozhi priloshimo ino Bogu darujemo, nam bo ſhe toljka bridkoſt ſladka, ker dobro vemo, de naſh nar dobrotlivſhi Ozhe nam nigdar vezh ne bo naloshil, koljkar preneſti ſamoremo, ino kar on vē, de je k' naſhimu ſvelizhanju. Zhe bi mi na tim ſveti nizh ne terpeli, kaj bi pa na unim ſveti dobriga ſkaſat imeli, de bi nam pravizhni „Sodnik vezhno plazhilo dal? S' eno beſedo: nebeſhko kraljeſtvo ſilo terpi; in kdor hoze v' tajiſto priti, mora kaj poterpeti, kakor nam ſam Jēſuf per ſvetim Matevſhi v' 16. p. povē. „Zhe hoze kdo ſa meno priti, naj ſam ſebe ſataji, ſvoj krish ſadene ino naj hodi ſa meno.“

Vidiſh ſdaj, moj prijatel (za)! Kriſtuf je ſkos vſih svojih tri ino trideſet let, od perve minute, ko je v' preproſtim hlevzi rojen bil, do tiſlokrat, ko je na krishi ſvojo duſho Ozhetu nebeſhkimu iſrozhl, preganjanje, ſaframovanje, glad ino shejo ino vſe hudo, kar zhloveka ſadeti more, preſtāl, ino je le ſkos to terplenje v' ſvoje velizhaſtvo ſhel; ti, moj zhlovek, bi pa rad bres vliga terpljenja v' nebeſa priſhel? — To ne more biti, ino ſe tudi ne bo ſgodilo. Bog je ſbe tako ſklenil, de ako hozhemo v' nebeſih vefelo ſhiveti, moramo poprj na tim ſveti kaj teſhkiga ſi poſkuſiti. —

Podaj ſe tedaj v' voljo ſvojiga ljubēsniſviga nebeſhkiga Ozhetu; ſaj vefh ino vērjeſh. de Bog nobeniga ne ſapuſti, zhe le zhlovek Boga ne ſapuſti. — Kedar boſh enkrat vſe frezhno preſtāl, oh, kako vefele ino ſladke bojo tebi na ſmertno uro beſede, ki jih Kriſtuf tebi porezhe: Pridi, pridi moj ſveſt ſluſhavnik (za), ki ſi vſe krishe ino teſhave voljno preſtāl is ljubēsni do mene; pridi! tvoje plazhilo je obilno v' nebeſih.

Si videris, infirmum in periculo mortis versari, interrogas, an jam sacramentis proviſus ſit? Jam proviſo beneplacitum oſtendas, quod pru-

denter fecisset; sin, periclitantem admonere de periculo haud timeas; sequenti aut simili modo:

Moj ljubi prijatelj (za)! Bog Ozhe nebeski fkerbi sa truplo ino sa duſho zhloveka. — Sa to je boshji, Sin Jesus Kristuf fвете sakramente poſtavil, de bi zhlovek sadobil potrebne pomozhi. Ne le sa duſho, ampak vezhkrat tudi sa truplo, de mu boljſhi bo, ako je njemu bolesen k' shivilnju. Ofkerbi se s' tim svetim sdravilam; Bog vé, lehko de ti bo prezej boljſhi! Naj ti bo she sa vmreti, alj sa ofſati, fveti sakramenti ne bojo tebi fhkodvali, ako tajſhe prav vredno prejemſh.

Kristuf, naſh Iſvelizhar, naſ vse opomina, de naj vſefkosi pripravljeni bomo; per svetim Marki 13, 35, rekozh: „Zhujte, ſakaj ne véſte, kdaj Goſpód pride, poſno, alj o pol nozhi, alj v' petelinovim petji, alj ſjutraj ſgodaj, de vaſ ſpati ne najde. Kar pa vam pravim, to vſim pravim: Zhujte. „Glej, moj priſerzhen priſjatelj, ko bi ti nagloma vmerl, alj marn ſgubil, alj ti bolesen pamet ſmeſhala, koljka ſhaloſt bi bila per tvoji hiſhi, per tvoji ſhlahti, in koljka fhkoda tvoji duſhi! Jes ne rezhem, de bi ti velik greſhnik bil, pa vender bi lehko kaj po zhoveſhki ſlaboſti na tvoji veſti bilo. — Jesufa prijeti, fkos fвете sakramente poſvezhejozho gnado boshjo pogmérati, je véſelej dobro, poſebno pa v' bolesni „Se na tvojo pamet — mladost — ſhivotno mozh ſanaſhati, je goľuſno. Vſe lehko v' eni minuti zhloveka ſapuſti; kako bi ſe po tem prav ſpovedal in s' Bogam ſpravil, kako ſvoje zhaſno poravnal, ker ſhe minuite pozhinka nima, ino mu ſmert ſhe, kakor pravijo, sa vratam ſtoji?

Ne ſameri mi, moj prijatelj! (za), jes tebi reſnizo povém, ino ne ſakrivam pred tebo beſede. Veliko bolnikov je bilo v' taki veliki ſili per ſmeſhani pameti ino veliki ſhivotni ſlaboſti ofkerblienih, ki ſe niſo po tém, kedar ſo ſpet osdravili, zhifto nizh ſpomnili, de ſo jim ſpovednika vodili; niſo vedeli, de ſo bili ſpovedani, obhajani in v' ſveto olje djani. —

O moj vezhni Bog, kako ſlaba je tako perſilena pokora! — Pové mi vender, moj ljubi prijatelj! (za) ali bi ſi vupal ſvojo edino, nevmержozho duſho v' tako nevarſhino poſtaviti? — Kdo bi bil po tem kriv zhe bi tvoja ſpoved nepopolnoma, ſveto obhajilo po nevrednim bilo? Ne puſti lepe prilohnoſti, ki je tebi Bog daja. S' ſmertjo ſe ni ſhaliti, pred Bogam ſe gluh delati, kedar naſ klizhe ino jiſhe, nizh ne pomaga; vlgamogozhnimu pokertiti alj ſkriti ſe, ne moremo. Jesus ſam pravi per svetim evangelii Janesi 8, 4. „Delajte, dokler je den; pride nozh, kedar nobeden vezh delati ſamogel ne bo.“

Vidiſh, moj prijatelj! (za) jes tebi dobro hozhem, — tebi dobro miſlim in sa tvojo duſho fkerbim, ker tebe rad imam. In kakor jes tebi dobro ſhelim, vé m de tudi ti ravno to miſliſh ino ſhelſh, de ſi ravno te ſvoje bolesni sa toľjko nevarno ne derſhiſh. Saj veſh, moj zhlovek, de je boljſhi, vſako rezh popréj opraviti, kakor prepoſno, ki mora ſtarjena biti. — Le vbogaj me ljubi moj,

ino bosh videl, de te ne bo po tem grévalo. Bog te ovarji! Bogu ino Mariji te perporozhim. — Hvalen bodi Jesus Kristus!

Mihael Sagajfhek. *)

R I T U S

celebrandi sacramentum matrimonii.

Paratis omnibus ad matrimonium legitime ineundum requisitis, sacerdos destinatus, veste talari, superpelliceo et alba stola indutus, congruenti inclinatione altari facta, ascendit. Accedunt sponsus ad dexteram, sponsa ad sinistram cum suis testibus, quos sequenti vel simili modo alloquatur.

I. N A G O V O R

k' fvetimu sakonu sarozhenim.

V' imeni Boga † Ozheta, ino, Si † na ino fvetiga † Duha.

Prifhli smo v' sveto vesho (hifho) boshjo k' imenitnimu ino fvetimu opravilu, stopili pred Bogu posvezhen altár, porozhit sarozheni shenina ino nevesto, ju svesat v' sakramenti fvetiga sakona, kateriga rasvesati noben zhlovek samogel ne bo.

Imenitna ino fveta je ta sava, sa zelo shivlenje se sgodi. Bres vsakiga sadershika se mora fkleniti, kakor zerkvene ino deshefke postavne velijo (govorijo).

Satorej sta sarozhena trikrat oklizana, zeli fari ino fofefki osnanjena, preden v' sakon stopita; naj sato sarozhenje vsaki vé, ino pod smertnim grêham pové, ako bi sheninu ino nevesti kaj branilo se k' fvetimu sakonu vseti. — Saroki so fklenjeni, dosdaj fhe ni flifhati, de bi jima kaj v' bran stalo; — poroka fhe ni storjena; — sdaj je fhe sadni zhas se oglasiti, zhe kdo kaj soper te sakon vé, de bi ga po pravizi nastopiti ne smela. — Sa tega del vas poprasham: pervizh — drugizh — tretjizh

Facta aliqua mora, prosequitur:

*) Mihael Sagajfhek, Styris Poniculensis, circuli Celejensis, vir probus et rectus corde, in quo non erat dolus: primus inter indigenas linguam Slavicam coluit, ipse auctor grammatices Slavicæ Georgii Selenko. Plura exaravit philologica et theologica scripta, ex quibus supra citata exhortatio desumpta est. Praefuit parochiae Kalobjensi dioeceseos Lavantinae per 50 annos et fere nonagenarius obiit, dilectus Deo et hominibus, cujus memoria in benedictione est;

Vse molzhi — tak bom pa jes govoril v' imeni vezhuiga edino trojniga Boga, ki vaj je stvaril, odrefbil, posvetil ino vaj sdaj v' stan svetiga sakona poklizar; — v' imeni svete matere katol. zérkve, ki vaj je v' sveti isvelizhanfki véri isredila, ino vaf bode tudi sdaj porozhila; — v' imeni deshelske oblasti, ki bo vajno sveto savelo tud' poterdila, ino varvala vafhe sakonske pravize. — Posluhajte torej mojiga govorjenja glaf, v' tishita mojiga nauka besede globoko v' svoje ferze ino vse svoje shive dni jih ne posabita.

S a k o n a n a m é n.

Zelo nafhe shivlenje na tim sveti je le popotvanje. — ta semlja sa naf ptuja deshela, — popotniki smo vsi, kakor so bili nafhi ozhetje. — Popotnik pa svešte tovarshije potrebuje sa veselje ino pomózh v' svojim shivlenji. — Satorej je Bog v' sazhetki sveta sakon postavil.

Vstvaril je vsigamogozhen Bog nebo ino semljo ino vse, kar je na sveti, poslednizh tudi zhloveka, ino ga je v' lep, v' posemelfki raj postavil. Adam, nafh prvi ozhe je bil pa she sam, shalofno ino dolgozhasno je bilo njemu shivlenje. Ozhetu nebesfhkimu se je vsmilil, ino rekel je Bog: „Ni dobro zhloveku samimu biti, storimo njemu tovarshizo.“ Dal je Adamu fladko spanje, vsel is njega eno rebro; stvaril Evo, nafho prvo mater, njo Adamu sa sheno dal, sa tovarshizo ino pomozhnizo, nju je poshegnal ino djal: „Rafita, mnoshita se, ino polnita semljo.“ Tako je Bog sakon stvaril, mosh ino sheno sdrushil, posebno is trojniga zila ino konza:

1. De bi v' ljubeshni eden drugimu pomagala frezhno ino pravizhno shiveti.

2. Otroke lepo poshteno rediti, ino mnoshiti po boshji postavi zhlovesfhki rod.

3. Eden drugiga greha varvati, pred budim svariti ino k' dobrimu opominvati. —

Poglejta, shenin ino nevesta! ravno sa to je Ozhe nebesfhki tudi vaj v' sakon namenil. — „Skerbita, de bota po volji boshji v' svojim sakonskim stani shiveta.

S a k o n a s v e t ó f t.

Alj she nafhi prvi starfhi so grefhili, svoj sakon s' greham omadeshali, ino zhe dalje bolj so hudobni ljudje to sveto savelo saterli, ter sakonski stan v' nezhasht dévali.

Jesuf je prifhel, je sakon spet povsdignil ino posvetil. — V' Kani Galileje ga je s' prvim zhudesham pozhehlil, ino k' svetimu sakramentu povsdignil. Kedar so ga Fariseji savólj sakona skufhali, jim je na ravnost povedal, kako se mora sakon imeti; rekozh: „V' sazhetku je stvaril Bog mosh ino sheno. Satorej bo zhlovek ozhet ino mater sapufivih se svoje shene dershal, ino tako bota obe-

dva le eno telo. Kar je tedaj sam Bog fklenil, zhlovek krushtiti ne smé. Mat. 19, 3. — De bi sakonfki imenitnosti svojiga stanú sposnali, je Kristuf sakon v' podobo svoje fklenitve s' svojo nevesto, sveto ker. zérkvijo, postavil, naj mosh ino shena pomuita, kako lepo naj se imata. — Po tem imenuje sv. Pavl sakon velik sakrament v' Kristufi ino v' zerkvi. Ef. 5, 32. —

Poglejta, kako svét ino imeniten je sakonfki stan, ki ga nastopita! Skerbita torej, de bo sveto ino poshteno tudi fkos vaj dershan.

S a k o n a d o l s h n o f t i.

Velike ino imenitne so pa tudi dolshnosti, ktire si naloshita, kedar v' svet sakon stopita: O sapishita si jih donef globoko v' svoje ferze; ino vsaki dan svojga shivlenja na tenko jih dopolnjujta:

1. Sveftobo sakonfko, de se ljubita, ino eden drugimu perfergo dershtita, ki si jo bota donef storila: ne sposnati telefno druge shene, ne drugiga mosha, kakor fama sebe.

„Mosh, pravi sv. Pavl, nima oblasti do svojiga telefna, temuzh njegova sakonfhza; — tudi ne shena vezh, ampak njeni sakonfki mosh. — Satorej, shenin! „Sogibaj se od dalezh sapelive shenfke, ino ne hodi na njeni prag, de ne bosh sadnizh sdihoval, kedar bo tvoje telo ino premoshenje spravieno. „Sladnost kaple od usniz (shnabl) ptuje shenfke, — sadnizh pa prihaja grenkej ko pèlin, oštrejšhi ko sbrufhen nosh. — Odverni svoj obras od nalishpane shene, ino ne sijaj po ptuji lepoti. — Savolj shenfke lepote fe jih je veliko pogubilo.“ Sirah. 5, 9. — Varji se pjanosti ino presheftvanja. „Vino ino shenfke storijo, de modri odpádejo, ino saftopni sanizhlivi postanejo.“ Sirah. 19. Presheftnik je rasbojnik voje domuzhije — poshigavez svojga pohishtva. — tat svoje lastne frezhe — morivez svoje shene — vbijavez svojih otrók. Sa to veli sv. Pavl, de presheftniki ne bojo nebeshtkiga kraljestva dofebli. Le misliti alj posheleti ptuje shene je sakonfkimu gréh. „Kdor ptuje sheno pogleda, ino s' njo greshiti posheli, je she presheftival s' njo v' svojim ferzi.“ Mat. 5, 28.

Ne sposabi se pa tudi ti, nevesta, ino pomni, kako sveftobo sakonfko svojimu prihodnimu moshu oblubish. „Nizh ni lepfhiga na sveti, od poshtene shene, dar zhres vse dare je sveta ino framoshliva shena. Kakor sonze na visokim boshjim nebi, tako je poshtena shena lepota svoje hifhe. — Alj ni gerfhi rezhi, kar sonze obije, kakor nesvesta shena; ona je gerdoba svojiga spola, ino pekel svojimu moshu. Vfaka shena, ki neframno shivi, bo kakor blato na zefi pomandrana.“ Sirah. 26, 9.

„Sveta naj vama bo savaša sakonfka; — kateri njo rasterga, bo zhafo nefrezhen, tudi vezhuo pogublen; sam vezhni Bog se boša njo mafhoval. „Poshteno hodita v' sakoni, ino sakonfka poshtel naj ostane ne ofkrunjena. Nezhiftnike ino presheftnike bode Bog thrafal.“ Hebr. 13, 4.

2. Lepa sastopnost, de se sa ljubo imata, si terpenje polajfhata, ino veselje polajfhata, po nauki fvetiga Pavla, ki opominja: „Moshjé, ljubite svoje shene, kakor je ljubil Kristuf zérkev, de je sa njo sam sebe dal. Kateri svojo sheno ljubi, sebe ljubi.“ Ef. 5, 25. — Mosh, ki sheno sovrashi, ino s' njenimi slabostmi poterpenja nima, je sam svoj sovrashnik. „Noben (pameten) pa fhe ni svojiga mefa sovrashil, ampak tajisto redi ino vardeva.“ Ef. 5, 29. — Mosh, ki svojo sheno jesi, alj zelo tepe, je vbijavez, puntar sooper boshjo postavo, ino ne bo boshjiga oblzhja gledal. — Pa tudi shene naj bojo svojim mosham pokorne, kakor gospodu (v' pravizhnih rezheh). Mosh je glava shene, on je svelizhar njeniga telefata.“ Ef. 5, 22 — 23. — „Vfa hudoba je majhina proti hudobiji shene. Boljshi je sravno leva ino lintvarja stanovati, kakor sravno hudobne shene. Njeni mosh jezhi ino tiho sdihuje.“ Sirah. 25. — „Srezhen pa mosh, ki dobro shenko ima; fhe enkrat tak dolgo bo shivel. — Alj je bogat alj vboshen, bo njega serze sadovoljno ino njegov obras vesel.“ Sirah. 27. — Kakor ima vajna hifha sonzhno ino senzhno stran, imata tud vidva dobre lastnosti, pa tudi fvoje slabosti.

„Eden drugiga butaro nosita, ino tak bota postavo Kristusovo dopolnila.“ Gal. 6, 2. — Sadershanje moshia naj bo modro ino postheno, — shene pohlevno ino poterpeshlivo. Alj bota eden s' drugim poterpenje imela, ga bo tudi Bog s' vama imel.

3. Gospodarnost, modra ino marлива fkerb s'a svojo pohishtvo. Dsdaj fta fama sa sebe fkerbela, od sedaj sa zelo vajno hifho. Do sdaj fta vsaki fvoje imela, od sedaj ne bo eniga, ampak zele hifhe, kar bota gléfhala.

Hifhi je potreba modriga gospodarja, ino to bodi svoji hifhi shenin ti. „Hifha se fkos modrost isida, ino fkos rasumnost vterdi. Hrami bojo po pameti s' vsakoterim dragim ino lepim blagam napoljeni, ino kjér se veliko dela, je vfiga dovolj.“ Prip. 24. Gospodar se mora varvati pijanzhovanja, jigre ino postopanja; te so pohishstva nar huji sovrashniki. — „Kdor ne dela, naj tudi ne je.“ II. Tes. 3, 10. Pijanz ino jigravez fta pokonzhavza hifhne frezhe, fta roparja shene ino otrók. — Pa tudi fkopez je svoje hifhe sovrashnik. — Nikdar krivizhno blago frezhe prinello ne bo; fkopez pa sebi ino drugim krivizo dela.

Ravno tako pa tudi hifha potrebuje dobre gospodinje, ino ta bodi sa naprej nevefta ti! — Resnizhen pregovor je, de gospodinja per hifhi tri vogle dershi, ako je pridna, pa tudi zelo hifho podére, ako flabo ravná. — Gisdost (osert) v' oblazhili, lenoba per posli, nesnashnost per pospravi, nevednost per kuhi ino péki gospodinstvo nefrezhno flori. Srezhna je pa hifha, ki gospodinjo ima, kakor nam jo moder Salomon priporozha, rekózh: „Kdo bo najdel serzhno gospodinjo? Vezh kakor shlahni kamni ona velja. Njeni mosh se na njo sanese; nikolj mu hudiga ne flori. — Ona se s' svojo hifho sime ne vsrafshi, vfi njeni demazhi imajo po dveje oblazhilo. — Ona gleda, kako se v' hifhi godi, ino ne je kruha bres dela. —

Mozh ino lepota je njeno oblazhilo, ona se prihodnemu dnevu smeji. Otrozi njo frezhno flevijo ino njeni mosh njo hvali. i. t. d. Prip. 31, 10. — Trikrat frezhna pažh hiha, ki dobro gospodinjo ino fkerbni-ga gospodarja ima! Satorej, shenin ino nevesta, ne posabita, de bota nekđaj morla od svojiga hišhovanja odgovor dati tištimu, ki vama sdaj fkerb sa vajno hišho isrozhni.

4. Reja otrok, de jih prav po fkerfhanfko re dita, ako jih vama Bog odlozhil bo. — Nar drashej blago so otrozi, kj jih Bog sakonfkim isrozhil; nar oštrejšhi jih bo pa tudi „Sodnik nekđaj is njihovih rok terjat. „Starjšhi, isredite svoje otroke v' podvuzhenji ino v' strahu Gospodovim.“ Ef. 6, 4. Dvé rezhi ste otrokam nar vezh fhkodlive: prevelika, nespametna dobrota, ino pa neumna prehuda oštrota. „Staršhi, ne drashite svojih otrok k' jesi;“ fvari sv. Pavl. Kar je preoštiro, se rado kerhtá, ino otrokam ferze pobije, dušho ino telo satere, jih potuhnjene alj pa nezhe merne stori. — „Pa tudi tepenja otroku ne odtegni, sakaj zhe ga bošh s' fhiho vdaril, ne bo vmerl, ino bošh njegovo dušho pekla refhil.“ Prip. 23, 13. — „H' zhimur navadišh pubizha, od tega ne bo stariz henjal. Prip. 22, 6.

Kar starišhi s' otrokami premehko ravna, to jim sa toljko oštrej malopridni otrozi povrazhujejo. „Le ljubi negodno svojiga otroka, ino strafil te bo; le jigray si s' njim, ino shalošt ti bo narejal.“ Sirah. 39, 9. — Dobri otrozi so krona starišhev; hudobni pa fhiha v' tri verhe spletena. — Ravno sa to je pa tudi sakon malovrednih starišhev, ki svoje otroke flabo redijo, strafna jama nefrezhe, is katire se vse hudo vali ino reven svét s' hudodelzami polni. — Kakor mora priden vertnar svoje drevesza lepo zhediti ino ravnati, ako se hozhe sadja rasveseliti, she bolj fkerbni naj starišhi sa svoje otroke bojo. — V' otrošhki reji je starišham posebno fhtrih rezhi potreba: 1) otroke vuzhiti, 2) fvariti, 3) strahvati (pravizhno fhtrafati), ino 4) sa nje moliti. Verh vřiga tega je pa tudi potreba, de starišhi otrokam (fami pokashejo, kako na je poshteno shivijo. — Naj bojo satorej shenin ino nevesta, vajne mišhi ino shelje, djanje ino nehanje, keđar bota ozhe ine mati, svetla luzh; po besedah Jesufvih, ki govori; „Najte otrozhizam k' meni priti. — Kdor kolj eniga takih otrók sprejme v' mojim imeni, mene sprejme.“ Mat. 19, 14. Mark. 9, 36.

5. Isvelishanfka fkerb sa eden drugiga ino sa vřo svojo hišho. — Vajno sakonfko shivljenje vama naj bo pri-prava sa vezhno goštijo v' nebesih; — ne eden drugimu v' bran biti, ampak pomagati v' isvelizhanje si morta. — Mosh naj svojo sheno v' ljubeshni posvari, de se ne smoti; shena mosha lepo na dobro opominva, de se v' hudo ne sgubi. — Mosh mora biti sakona glava, shena ferze, obedva pa le ena dušha. — Molita rada, sakaj: „Ozhe nebeshki bo tištim obilno dobriga Duha dal, ki ga sa -nj profijo.“ Luk. 15, 13. — Hodita pogošte k' fveti spovedi ino vredno k' fvetimu obhajilu; le s' Jesufam sdrushena bota veliko dobriga fadu obrodila; bres njega nizh ne samoreta. Jan. 15, 5. — Pa tudi svoje

domazhe lepo vishajta, de bojo v' strahi boshjim shiveli, radi molili, fivete sakramente pogosto ino vredno prijemali, ino se greha fkerbno varvali. — Ako bo per vajni hifhi strah boshji prebival, bo tudi boshji blagoslov (shegen) per vaf doma. — „Blagor tebi mosh! tvoja shena bo kakor sadunosna vinfka terta po steni tvoje hifhe; — tvoji otrozi, kakor oljke krog tvoje mise. Glej, tako bo poshegnan, kdor fe Boga boji.“ Pl. 127.

To je tedaj pét nar imenitnejših dolshnost, ki jih sdaj sa vse fvoje shive dni sadéneta. — „Srezho vama obljubim, ako jih bota svesto dopolnila; alj jih pa ne — si bota pet kervavih ran naredila, ki vama ne bojo sazile vékomaj. — Po ternji alj po roshah bota v' svojim sakonfkim stani hodila — pa obdvoje fama sadila!

Ljuba sarozhena shenin ino nevesta! imenitna je fedajna ura vajne poroke sa vaj; — ali veliko frezhe, alj pa nefrezhe vama princella bo. — Vse dobro le od sgorej dol pride, od Ozheta luzhi. — Velika ino imenitna je stopinja, ki bota ravno sdaj v' sakonfki stan florila sa vajno zelo shivlenje. — Naj bi frezhna bila, povzdignimo ferze ino roke k' Bogu, ino molimo sa frezhno poroko:

LITANIJE.

Gospód, vsmili se naf! — Kriste, vsmili se naf! — Gospód, vsmili se naf!

Bog Ozhe, ki si fvet sakon v' raji stvaril,

Bog Sin, ki si fvet sakon k' sakramentu povzdignil,

Bog sv. Duh, ki fvet sakon povvezhujesh ino mu fvoje dare delish,

,Sveta Trojiza, ki fvet sakon ohranish ino v' svoji milosti obdershish,

,Sv. Marija, sakonfkih preljubesniva mati,

,Sv. Rafael, sakonfkih svesti varh,

,Sv. Joshef, sakonfkih mogozheu priproshnik,

,Sv. Joahim, sakonfkih svesti prijatel,

,Sv. Ahraham, isgled sakonfke pravizhnosti,

,Sv. Job, isgled sakonfke poterpeshlivosti,

,Sv. Tobija, isgled sakonfke bogabojezhosti,

,Sv. Zaharija, isgled sakonfke poboshnosti,

,Sv. Sufana, isgled sakonfke svestobe,

,Sv. Ana, sakonfkih mogozhna priproshniza,

,Sv. Elisabet, sakonfkih ljubesniva prijatelza,

Vš ,Svetniki ino ,Svetnice boshje, prosite Boga sa nje!

Bodi njima milostliv, sanesi jima o Gospód!

Bodi njima milostliv, vilihi naf o Gospód!

Pred všim hudim,

Pred všim greham,

Pred nefrezhnim sakonam,

Pred nevrednoj prijemo tiga sv. sakramenta,

Vsmili se zhes
nje!

Profi Boga sa nje!

Ovari nju
o Gospódi

Pred nekerhanfkim ajfranjam ino tovrashnim' besedami,
 Pred nezhistostjo ino sakonfko nesvestobo,
 Pred preshestvanjam ino rasyujsdanim shivlenjam,
 Pred nefrezhno in vezhno smertjo,
 Jesuf, ti „Sin boshji! Profmo tebe, vslifhi naf!
 Ki si svet sakon v' Kani Galileje s' pervim zhudesham pozhefil,
 Ki si svet sakon k' sakramentu povsdignil,
 Ki svet sakon s' potrebnim gnadami obdarujesh,
 De shenin ino nevesta vredno v' svet sakon stopita,
 De svoje dolshnosti po tvoji sveti volji svešto dopolnita,
 De v' sakoni lepo sdershno ino po kerhanfko shivita,
 De eden drugiga k' dobrimu opominvata,
 De slabosti eden drugimu poterpeshlivo prisaneseta,
 De otroke fkerbno sa boshje kraljestvo redita,
 De sa svojo hisho v' boshjim strahi fkerbita,
 De svešta slushavnika boshja do konza ostaneta,
 De po tim shivlenji v' nebesfko fvatovfhino prideta,

Ovarjini
 o Gospodi

Profmo tebe, vslifhi naf!

Gospód, vsmili se naf! — Kriste, vsmili se naf! — Gospód vsmili se naf!

Ozhe nafh i. t. d. — Zhesfhena Marija i. t. d.

M O L I M O.

Ogledaj se milofslivo, o Bog, dobrotlivi Ozhe nebesfki, donef
 na ta svoja otroka, ki pred tebo klezhita, ino tebe sa frezhen sa-
 kon profita. — Tebi nju perporozhimo, ki vse njune misli ino shelje po-
 snafh, ki vishrafh ferze zhlovesfko, kakor vodo v' potoki. Daj ji-
 ma sakonfko ljubesen zhiffo ohraniti, pravo svešto terdno oblju-
 biti ino dershati, tvoje posvezhijozhe gnade po tim svetim sakramen-
 ti v' obilnosti deleshnima storiti, naj de v' tvojim presvetim imeni
 svet sakon vredno sazhneta, po kerhanfko peljata, ino nekdaj frez-
 zhno dokonzhata. Po Jesufu Kristufu, Gospódu nafhim, ki s' tebo
 shivi ino kraljuje v' edinosti svetiga Duha, Bog, vékomaj. Amen.

P O R O K A.

Ljuba sarozhena, shenin ino nevesta! na pragi sakonfkiga stia-
 nu sdaj stojita. — Sdaj stia fhe profita (fráj), grešta ras vřak sebe,
 kamor vama rado, — po poroki bota svesana do smerti. — Nar
 imenitnej stopinja zeliga vajniga shivlenja je ravno ta, ki jo mislita
 sdaj storiti. — Sdaj je fhe posleden zhař odstopiti — alj priřtopiti
 — sdaj — ino nikolj vezh! — — —

De se tedaj med vama svet sakon pred shivim Bogam ino pred
 temi vajnimi prizhami po zerkvenih ino deshelfkih postavah fklene,
 tako vprafham jes v' imeni Boga, v' imeni svete kerfh. zerkve, ino
 v' imeni deshelfke oblafhi tebe (vaf).

I. SHENIN!

1. Je tvoja (vasha) dobro premišljena, neperfilena volja ino resnizhna misel s'to prizhejozhno nevesto J. po boshji ino postavi svete kat. zérkve v' stan svetiga sakona stopiti? — Tako prigovori: Ja. (Jes hozhem).

2. Hozhefh tej nevesti, svoji prihodni sakonfki sheni sveft biti, njo ljubiti, ino s' njo kakor sakonfki mosh po kerfhanfko shiveti? — Tako prigovori: Ja. (Jes hozhen).

3. Obljubifh tudi v' revah ino teshavah sa njo lepo fkerbeti, nje nikolj sapustiti, ampak njej stanoviten oftati, dokler de vaj bo smert raslozhila? — Tako prigovori: Ja. (Jes hozhem — obljubim).

II. NEVE,STA! ravno tako tudi tebe (vaf) prafham:

1. Je tvoja (vasha) dobro premišljena, neperfilena volja ino resnizhna misel s'tim prizhejozhnim sheninam J. po boshji postavi ino postavi svete kat. zérkve v' stan svetiga sakona stopiti? — Tako prigovori: Ja. (Jes hozhem).

2. Hozhefh ti njemu, svojimu prihodnimu sakonfkinu moshu, kakor shena sakonfka svefta biti, njega sposhtovati, njega ljubiti, v' pravizhnih rezheh njemu pokorna biti, ino njemu k' dobrimu pomagati? — Tako prigovori: Ja. (Jes hozhem).

3. Obljubifh tudi v' révah ino teshavah per njem stanovitno oftati, njega nikolj sapustiti, dokler de vaj bo smert raslozhila? — Tako prigovori: Ja. (Jes hozhem).

Ker tedaj vidva eden drugimu pravo sakonfhko ljubesen ino sveftobo obljubita, svoje sakonfke dolshnosti svefto dopelniti, tako fi k' vézhuimu poterdenju svetiga sakona v' roke feshita (desne roke podajta), naj v' prizho Boga vfa kerfhanfka fosefka sposna, de se vsemeta, ino prifesheta v' sakoni poshteno shiveti: kakor vama Bog pomagaj, sveta boshja mati Marija, ino vsi boshji ,Svetniki.

Juxta Rituale Salisburgense sequitur hic Benedictio annuli.

Parochus aut alius legitime destinatus sacerdos manus amborum sua stola in modum crucis circumvolvat, et suam dexteram superimponens dicat:

Kakor sdaj jes vajni sakon sayeshem ino poterdim, tako ga Bog v' nebesih fklene, ino zhlovek ga vezh rasklenil ne bo.

Ego conjungo vos in Matrimonium, in nomine Patris, et Fi + lli, et Spiritus sancti. R. Amen.

Vel, pro consuetudine, sequenti formula:

Matrimonium inter vos contractum Deus confirmet, et ego illud approbo, perficio atque solemnizo, in nomine Patris, et Fi + lli, et Spiritus sancti. R. Amen.

Lehka ino sladka vama bo sávesa sakonfka, ako po volji boshji shivita; gorjé, pa vsakimu, ki sakon pregresshi: on fi to sveto sáveso v' shelesje nefkonzhniga terplenja premeni; kar vaj Bog varji!

Aspergat eos aqua benedicta dicens:

Gratia et Benedictio Dei sit vobiscum.

Bog daj vajniku sakonu svojo milost ino blagoslov (shegen).

De bota vedno snaminje svoje savese ino sakonfke svestobe ino rokah ino pred ozhmi imela, tako spremenita si sakonfka perstana, ktira vama v' imeni svete zerkve blagoslovim.

Benedictio annulorum.

Ad latus epistolae super altare positos annulos benedicens, dicat:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit coelum et terram.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Benedic† Domine annulos hos, quos in tuo nomine benedicimus†, ut qui eos gestaverint, fidem integram sibi invicem tenentes, in pace et voluntate tuo permaneant, utque in mutua charitate semper vivant. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Aspergat annulos aqua benedicta in modum crucis; dein sponsus accipit annulum de manu sacerdotis, dicentis:

Shenin! te perstian naj tebi bo vedno sakonfko snaminje, de si s' svojo tovarshizo porozhen. On bo tebi prizhal, de si obljudil ino pred boshjim altarjam prifegel sa njo fkerbeti, njo sa ljubo imeti, ino ji kakor sakonfski mosh do smerti svest oflati, dokler njo; svojo sheno spet Bogu isrozhifsh, od kateriga njo dones sa pomozhnizo dobifsh. Perstian bo pa tudi nekdej na fodbu prizhal, kako bosh svoje dolshnosti sakonfske dopolnil. V' te spomin ga; svoji prizhejozhi sakonfski sheni na perstanz (fhterti perst) leve roke natekui.

Sponsus imponit annulum sponsae digito annulari, seu quarto sinistrae manus sacerdote dicente:

Annulo suo subarrhavit me Dominus, et tanquam sponsam decoravit corona. In nomine Patris et Fi† lii et Spiritus sancti. Amen.

Tunc accipit sponsa annulum de manu sacerdotis, dicentis:

NEVE,STA! te posvezhen sakonfski perstian naj tebi vedno snaminje bo, de si s' tim svojim prizhejozhim mosham porozhena. Perstian bo tebi prizhal, de si nu dones v' sveti veshi (hifhi) boshji obljudila ino prifegla, njega spofhtlovati, ljubiti, v' pravizhnih rezheh

v bogati, fkerbna, pohlevna, ino do smerti njemu svešta oštati, ker ga bosh spet Bogu isrozhila, od kateriga si doneš njega tovarfha dobila.

Perštan bo pa tudi nekđaj na sodbi prizhal, kako bosh dopolnila svoje dolshnosti sakonfke. V' te spomin ga natekni svojimu prizhejzhimu moshu na perštanz (šhterti perš) leve roke.

Sponsa imponit annulum digito annulari manus sinistrae sponsi, sacerdote dicente:

Annulo suo subarrhavit me Dominus, et tanquam sponsum decoravit me corona. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Amen.

Tunc prosequitur, dicendo:

Obedva pak naj perštana k' poshtenima sakonfkimu shivlenju opominata.

Kakor nima perštan konza ne kraja, tudi vajna ljubesen ino sveštoba sakonfka bres vřiga nehanja (konza) naj bo.

Bogu lepo flushita, eden drugiga vřiga hudiga varjta, terdno v' Boga savupajta; tako bota nekđaj svoje sakonfko shivlenje frezhno fklenila, kakor řta ga doneš sazhela, v' imeni Boga, ki je vezhen, kakor perštan okrogel, bres vřiga sazhetka ino konza.

Ad praesentes testes:

Vidva řtarafřineta pa, ki řta sa prizho fklenitve řvetiga sakona poklizana, tudi vaj naj moja beseda sadene. „Slifřala řta, kaj řta si pred šivim Bogam doneš ta novosakonfka obljobila, videla tudi, de řta se na trojno obljobo ino priřego sakonfke ljubesni ino sveřtobe porozhila. Satorej prizhajta njima do smerti njune obljobe sakonfke, opominvajta nji, zhe bo potreba, na sakonfke dolshnosti, ki řta jih doneš prevřela, de bota mogla tudi enkrat na sodbi boshji ravno to prizhati, kedar bomo pred vřigavedjezhim „Sodnikam řtali, kakor doneš řtojimo pred njegovim řvetim altarjam.

Ad circumstantes:

Vři prizhejzhi řvatje ino poboshni krifřjani! de bi vřigamogozhni Bog novoporožhenima v' sakonfkim řtani frezho ino řhegen dal v' gñadi boshji dolgo ino veřelo řhiveti, nekđaj pa frezhno v' nebeřfko řvatovřřino nam ino njima priti, pokleknimo řđaj ino sa nju molimo:

M o l i t e v.

Vřigamogozhni vezhni Bog, řtvarnik ino ohranitel nebeř ino semlje, ti dobrotlivi Ozhe vřřih lřđi, ki si Adama po svoji podobi řtvaril, ino mu Evo sa pomozhnizo dal; ogleđaj se milofřřivo na ta flushavnika svoja.

Poterdi ino oblagodari s' řvojim vřmilenjam řveto řaveso sakonfko, katero řta po řvojim naravnanji fklenila. —

Jesuf Kristuf, isvelizhar nash, ki si svet sakon k' sakramentu povsdignil, ino nam ga sa vidno podoba tvoje poroke s' sveto kat. ker. zerkvijo postavil; daj jima sveto shiveti, ino se med febo ljubiti, kakor ti svojo sveto zerkvev ljubish. —

Sveti Duh, vishar ino posvezhitel zhloveshkih serz, ki po sakramenti svetiga sakona moshu ino sheni potrebne gnade delish; daj prizhejozhima ljubi sakonki mir savshivati, v' pravi ljubeshni shiveti, ino se ljubeshnivih otrók veseliti. — Daj moshu pravo sastopnost svojo hisho modro vishati ino sa njo fkerbeti, daj sheni ljubeshnivo pohlevnost ino pravizhno dopadlivest. naj bo svesta ino modra ko Sara, poshtena ino zhiha kakor Rebeka, ino ljubeshniva ko Rahel. — Blagoflovi (poshegnaj), dobretlivi Bog, njuno zelo pohishstvo, naj jima vse po frezhi pojde, kar je tebi k' zhahti, njima pa v' isvelizhanje. —

Daj njima veliko lét v' sakoni veselo shiveti, she svojih vnukov se veseliti, po tim revnim shivlenji pa v' vezhno isvelizhanje priti. Po Jesufu Kristufu Gospodi nashim. Amen. Ozhe nash. i. t. d. Zhefhena si Marija. i. t. d.

Si uterque vel saltem sponsa sit vidua, dicuntur super conjuges genitulos sequentes preces, quae aliis in locis sine discrimine subjunguntur.

V. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

R. A templo sancto tuo, quod est in Jerusalem.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Salvos fac servos tuos.

R. Deus meus sperantes in te.

V. Mitte eis Domine auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eos.

V. Esto eis Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Respice quaesumus Domine, super hos famulos tuos, et institutis tuis, quibus propagationem humani generis ordinasti, benignus assiste, ut qui te auctore junguntur, te auxiliante serrentur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

B E N E D I C T I O

p r i m a r u m n u p t i a r u m .

Quando saltem sponsa caelebs, et non notorie corrupta.

℣. *Adjutorium nostrum in nomine Domini.*

℟. *Qui fecit coelum et terram.*

P s a l m u s 127.

*Beati omnes, qui timent Dominum, qui ambulant in viis ejus.
Labores manuum tuarum, quia manducabis: beatus es, et
bene tibi erit.*

Uxor tua sicut vitis abundans: in lateribus domus tuae.

Filii tui sicut novellae olivarum: in circuitu mensae tuae.

Ecce, sic benedicetur homo, qui timet Dominum.

*Benedicat tibi Dominus ex Sion: et videas bona Jerusalem
omnibus diebus vitae tuae.*

Et videas filios filiorum tuorum: pacem super Israel.

Gloria Patri etc. Sicut erat etc.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster etc.

℣. *Et ne nos inducas in tentationem.*

℟. *Sed libera nos a malo.*

℣. *Salvos fac servos tuos.*

℟. *Deus meus sperantes in te.*

℣. *Exaudiat vos Dominus in die tribulationis.*

℟. *Protegat vos nomen Dei Jacēb.*

℣. *Mitte eis Domine auxilium de Sancto.*

℟. *Et de Sion tuere eos.*

℣. *Domine exaudi orationem meam.*

℟. *Et clamor meus ad te veniat.*

℣. *Dominus vobiscum.*

℟. *Et cum spiritu tuo.*

O r e m u s .

Propitiare Domine supplicationibus nostris, et institutis tuis, quibus propagationem humani generis ordinasti, benignus assiste, ut qui te auctore junguntur, te auxiliante serventur. Per Dominum nostrum etc.

℟. *Amen.*

O r e m u s.

Deus, qui potestate virtutis tuae de nihilo cuncta fecisti: qui dispositis universalis exordiis, homini ad imaginem Dei facto, ideo inseparabile mulieris adiutorium condidisti, ut foemineo corpori de virili dares carne principium, docens, quod ex uno placuisset institui, numquam licere disjungi: Deus, qui tam excellenti mysterio conjugalem copulam consecrasti, ut Christi et Ecclesiae Sacramentum praesignares in foedere nuptiarum: Deus, per quem mulier jungitur viro, et societas principaliter ordinata, ea benedictione donatur, qua sola nec per originalis peccati poenam, nec per diluvii est ablata sententiam: Respice propitius super hanc famulam tuam, quae maritali jungenda consortio, tua se expetit protectione muniri. Sit in ea jugum dilectionis et pacis: fidelis et casta nubat in Christo, imitatrixque sanctarum permaneat foeminarum. Sit amabilis viro ut Rachel, sapiens ut Rebecca, longaeva et fidelis ut Sara. —

Nihil in ea ex actibus suis ille auctor praeravicationis usurpet: nexa fidei, mandatisque permaneat uni thoro juncta, contactus illicitos fugiat: muniat infirmitatem suam robore disciplinae: sit, verecundia gravis, pudore venerabilis doctrinis coelestibus erudita. Sit foecunda in sobole, sit probata et innocens, et ad beatorum requiem, atque ad coelestia regna perveniat: et videant ambo filios filiorum suorum usque in tertiam et quartam generationem, et ad optatam perveniant senectutem. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

O r e m u s.

Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Jacob sit vobiscum; et ipse adimpleat benedictionem suam in vobis, ut videatis filios filiorum vestrorum usque ad tertiam et quartam generationem. Postea vitam aeternam habeatis sine fine; adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

D o k o n z h a n j e.

Sdaj pak, novo porozhena, sakonfki mosh ino shena! sveto podobo frezhniga sakona vama isrozhim: Marijo ino svetiga Joshefa. Kakor sta onadva shivela, tudi vidva shivita v' veselji ino v' terplenji. — Sreznha bo vajna hifha, dokler se bota mosh ino shena lepo sastopila, gospodar ino gospodinja sa svoje domazhe poshteno fkerbela, ozhe ino mati svoje otroke v' strahi boshjim redila. V' taki hifhi bo dobro; Jesus sam per takih sakonfkih, kakor v' Nazaretu per Mariji ino Joshefu, prebiva.

Bogu, Mariji ino svetimu Joshefu vaj satorej priporozhim. Ozhe nebesfki blagoflovi (poshegnaj) vajni sakonfki stan s' mirno veseljo ino stanovitno zhednostjo; s' modrostjo v' frezhi ino veselji, s' poterpeshlivostjo v' shalosti ino terplenji. — Oblagodari vajno pohishtvo, daj vama, zhe je njegova sveta volja, pohlevne ino bogabojezhe otroke, de bi jih vesela bila, pa tudi lepo redila. Enkrat vama pa daj frezhno priti v' nebesfko gostovanje, na katero nas je vse fkupej povabil vsmileni Jesus, isvelizhar nash, ki shivi ino kraljuje s' Bogam Ozhetam in s' svetim Duham, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

„Svét boshji blagoflov (shegen) pridi is nebes zhres vaj ino vselej per nas ostani! V' imeni Boga † Ozheta, ino „Si†na, ino svega † Duha. Amen.

Aspergat aqua benedicta sponsum et sponsam, postea praesentes, ac congruenti genuflexione facta, discedat.

II. N A G O V O R.

Preljubesniva sarozhena shenin ino nevesta!

Imeniten vama naj bo sa zelo vajno shivljenje denafhen dan, tako kakor imeniten ino zhaftitliv je sakonfki stan, kteriga nastopiti sta se namenila. Potreba je pa, de bo sakon pred vsm od vaj dobro sposnan, ino po tim sposnanji pravizhno ino poshteno dershan. — Stvaril je vfigamogozhen Bog v' sazhetki sveta, potém, ko je bil stvaril nebo ino semljo, kakor nam sveto pismo pové, mosh ino sheno, nju je poshegnal ino je njima rekel: „Rafita ino mnoshita se“. I Mos. Buk. 1. 8.

V' raji tedaj, she v' starim testamenti, je moder stvarnik sakon postavil; v' svoji sveti zérkvi, v' novim testamenti, ga je pa Jesus k' sakramenti povsdignil, sakon posvetil, ino vse sakonske s' trojnim pasam opafal, ki jih neraskruffljivo véshe.

Pervi pas saveese sakonske, ki bo tudi vaj sa naprej vesal je nar vezhi dolshuost prave kershanfke ljubeshni, eden drugimu pomagati, vshivati fkupaj veselje, pa tudi shalosti ino teshave voljno terpeti. „Naj is ljubeshni mosh sa svojo sheno fkerbí, opomina iv. Pavl, kakor Kristus sa svojo zerkev; naj shena svojmu moshu pokorna bo, kakor je zérkev Isvelizharju svojmu podloshna“. Efes. 5.

Drugi paš saveše sakonfke je imenitna ino velika dolshnoš fvetu zherštve otroke, desheli pridne delavze, materi kat. zérkvi pa bogabojezhe kristjane spodrediti. Sveti sakon je korenina zhloveshkiga rodu, po njem hozhe Bog fvet pomnošiti; le poshteni sakonfki so tudi dobri štarishi; kar tudi vidva naj bota.

Tretji paš sakonfke saveše je sakonfkih fvetu dolshnoš eden drugiga vsakiga greha, posebno pa nezhištositi ino presheštvanja, varvati, v' fvetim sakoni poshteno ino spodobno shiveti.

Srezhen bo vajni sakon, ako bota se te sakonfki paš fvoje trojne dolshnosti svesto nošila; fvetu bo vajno shivljenje sakonfko, kakor velik ino fvet je, po besedah fvetiga Pavla, te sakrament v' Kristusi ino v' zérkvi. Ef. 5, 32. Vefelo potezhe vajno shivljenje, kakor tihi študenž (vrelž), ki se med selene travnike rasliva, mlado travzo roši, ino zvetezhe roshize pomaka.

Gorjé pa sakonfkim, ki fvoj štan le savolj posvetniga dobizhka, blaga, pohišhtva ino premoshenja nastopijo. Na mešti sakonfke ljubesni le mers ino sovrashtvo med takimi prebiva, na mešti molitve se le kletev med njimi raslega, namešti boshjiga shegna le nefrezha tako hišho obdaja. — Blago sgine — hitro njih vefelje mine, fromashtvo ostaja, ino raste od dné do dné nad hišho vifoko. „Ki hozhejo v' sakoni le bogateti, padejo v' sanke hudizhove. I. Tim 6, 9.

Gorjé sakonfkim, ki is fladoshelnosti fvet sakon nastopijo. „Slepi so od lepote zhloveshkiga trupla, pjani nezhište flade; — alj hitro bo lepota minila, nesmerena fladosheja se jim vgrenila: nesvestoba, presheštvo, ino truma grosovitnih pregršh se bo v' njih ferzi saredila; šatan jih bo škušhal savolj njih nesdershnošti. I. Kor. 7, 5.

Gorjé sakonfkim, ki bres Boga sakon nastopijo, po neumnim gnanji, bres vsiga premislika dolshnoš ino tesháv, ki jih sakon ima; bres vsiga prashanja, alj bojo samogli škupaj nošiti sakonfko butaro. Preposno se bojo jim ozhi odperle, prehitro pod teshoj nadlóg onemagali; namesto si teshave polajšhati, si jih le teshajo, ter si sami napravljajo shivi pekel na semlji. Kratka ino lehka je v' sarokah smota; dolga ino velika v' sakoni frota. „Sveti sakon se mora v' nebesih škleniti; na semlji dershati; s' Bogam sazheti, s' Bogam konzhati.

Preljubesniva moja shenin ino nevešta! isvolita si doneš hudo alj dobro; pekel, ino nebefa vaj v' sakoni zhakata. Kakor si bota fama pošlala, bota leshala. — Dofihmal šta bila šhe fama fvoja, ne bota vezh sa napréj. „Shena, govori šv. Pavl, nima oblašti fvojga telefa, ampak mosh. Ravno tako tudi mosh nima oblašti fvojga telefa, ampak shena.“ I. Kor. 7, 4.

Bodita torej eden drugimu svesta; le famo sakonfka svestoba sa vaj štanovitno frezho ima. — Dofehmal šta le vsaki sa sebe terpela, pošehmal bota tudi eden sa drugiga veliko poterpeti imela. Nošita torej poterpeshtivo škupej krishe ino teshave fvojga štanu.

Potoshita si rada shaloſti ſvojiga ferza; povéta ſi pa tudi ſvoje veſelje. Prisanahajta eden drugimu ſlaboſti, imejta potérpenje ino ljubita ſe, de bo vajna kerſhanika ljubesen ſa vajno hiſho vſiga dobriga ſhivi ſtudenſ. Vidva ſta dve korenini eniga ſakonſkiga dreveſa, na katerim bo raſtil nebeſhki ſad poſhtenih otrok. Ako bota vidva dobro drevo, ſhlahen bo tudi ſad: ljubesnivi vajni otrozi. — Onikar, de bi bila malovredno drevo, ki ſlab ſad rodi; ono bo poſécano, ino v' ogenj verſheno.

Ne jiſhita tukaj na ſemlji v' ſakoni veſelih nebeſ, le ſa nje pripravlajta ſe; kdor hozhe na tim ſveti ſhe nebeſa imeti, bres vſiga terpenja le dobro ſhiveti, zhaſno frezho ſgubi ino nebeſa ſapravi.

Noſita vedno lepó ſvatovſko oblazhilo poſvezhijozhe gnade boſhje, pa tudi ſvojim ſa tajiſto ſkerbita, de v' njem oblezheni vſi ſkupej frezho k' nebeſhki ſvatovſhini v' ſveti raj dojdete.

De ſe tedaj med vama ſv. ſakon: ut ſupra pag. 41.

III. N A G O V O R.

V imeni Boga † Ozheta, ino, Si † na, ino ſvetiga † Duha, ſtopimo doneſ pred oblizhje Boga vſigaprizhejozhiga, nebeſ ino ſemlje, Stvarnika vſigamogozhniga, zéliga ſveta viſharja, ki na ſvojim meſinzi ſemljo derſhi, ino ſ' ſvojim perſtam ſvesdam pot kaſhe. Pred njim vſigavedjozhim ſtojimo, ki perſhiga (vnema) ſonzhno luzh, ino vidi tako na tenko vajno ferze, kakor ſe mi po oblizhji ſdaj glédamo; on vé ravno tak zhiſto, kaj vidva miſlita, kakor vidva ſliſhita, kar doneſ jes govorim. —

Doneſ pred njim en drugimu vezhno ſveſtobo obljudit, njega vſigavedjozhiga ſvoji priſlegi na priſho poklizat, ſta ſe v' njegovo ſveto prebivaliſhe do poſvezheniga altarja pribliſhala; — ino jes pridem v' imeni Boga vajno obljudo prijét.

Zhujte tedaj vſi Angeli boſhji ino, Svetniki nebeſhki; ſaſtopite vſi ſvatjé ino prijatli zhloveſhki mojiga govorjenja donafhen glaf; doneſ na priſho klizhem vaſ, de bote prizhejozhimu ſheninu ino neveſti le te beſede vſe ſhivé dni govorili, ako bi jih poſabila, alj pa v' nemar puſtila.

Karkolj ſi zhlovek na ſveti iſvoli, dobro pregledati mora, kaj dobi; hitra ino lehka je ſmota, dolga ino ſhaloſna frota: zhlovek goljſan, ki terpi. Vezhno ſveſtobo, moj ſhenin ino neveſta, doneſ en drugimu obljudita, pa ravno ſato tudi dobro premiſlita, kako ſi jo bota imela.

1. Teshka je ſakonſka butara, ako nje ſhenin ino neveſta obedva voljno na ſvoje rame ſadeti, ſveſto tajiſto ſ' duſho ino ſ' teſam noſiti niſta pripravljena. — ,Slabo je ſa ſhenina, ki vſeme ſebi neveſto ſlabo kriſtjano; ona bo njegovo ferze ſkaſila, ſmotila (ſmedla) ino ſvodila, naj bi ſi ravno moder, Salomon bil; naméſti Boga bo v' greh ſakopan hudiga zheſtil. — ,Slaba ſa ſhenina, ki dobi neveſto napihnenó prevſetvavko; ona ſe poſvariti

ne da; sa lepih naukov del sanizhuje moshá. — ,Slaba sa shenina, ki jemle nevešto neframno, nevgnano plesavko; teshka je taka deviza (deklet), po poroki bo preshefniza — le prerada, ki pred poroko prevelikim neframno dopada. — ,Slaba sa shenina, ki jemle nevešto gisdavo (oferino) in sapravljivo; ona skos svojo gisdost (ofert) vezh sapravi, ko mosh s' sheno pripravi. Po glavi ji grejo le drage ino nove rezhi, moshu dopasti pa njo malo fkerbí. — ,Slaba sa shenina, ki si hladno prilisvavko sa svojo svoli; ona lishe ino se fladkuje sa to, de po tem she enkrat huje vgrisuila bo. — ,Slaba je sa shenina, ki besedljivo nevešto dobi; ona molzhati ne more, zhe ravno pogošto fama ne vé, kaj govori. — ,Slaba sa shenina, ki se s' lakomno (fkopo) neveshlikvo fklene; mosh ji le premalo dela, in vfako shlizó mu oponosi — ,Slaba je sa moshá, ki jesovo, hudobno sheno imá; v'tugoti shivita, vse fvoje dni, krega so polne nozhi, s' sholzham selenim se takih sakon poliva. — Nevesta, ki take flabe navade in lastnosti imá, — bolshi, deb' nikdar nevešta ne b'la, ako jih nozhe pred sakonfkim palam she sapustiti — s' novim ferzam nov stan nastopiti.

2. Enkrat slaba sa shenina bo, zhe nevešta kashe tako; — pa dvakrat hujshi nevešti naprej stoji, ako shenin po volji boshi ni. Huda je sa nevešto, ki sheninu roko podá, kateri se Bogá ne boji, fvette kerfhanfke vére prav ne sposná, se všmu fvetimu le posmehuje, flushavnike boshje sanizhuje; kako bi tak svojo sheno prav ljubil, ki je ljubesen boshjo sgubil?

Huda sa nevešto, ki preshefnika nezhistiga vsemi; fvoje vlahuge le tako dolgo on opusti, de fvojo vbogo sheno nesfrezhno sfiori. — Huda sa nevešto, ki fladkimu prilisvavzu (lisunu) verjame; njegove oblube so slate, dobre pa le rogate. — Huda sa nevešto, ki vsemi lakomniga fkopza; on jifhe lenjeno blagó, in kedar ga dobro saklene, ona s' otrozmi sfudala bo. — Huda se bode nevešti godila, ki si je nagliga nesaróblenza isvolila; on bo rasfajovez in grosovitnesh, hujshi ko s' shivino bo delat s' ljudmi, per njem si shena shivlenja fvesta ni: otroke bo sa krulovze fiefpel. — Huda je sa nevešto, ki pridniga delavza ne dobi, naj she delat ne sna, alj pa delati nozhe; per takim she fuhiga kruha ino pa mersle vode ni imeti mogozhe.

Huda je sa nevešto, ki sapravlivga bahazha dobi; dvakrat toljko sapravi, kakor pripravi; on se krog s' fvojim bogastvam baha, shena s' otrozmi pa sfreshno varje ino sfudá domá. — Huda bo sa nevešto, ki jigravza jemle; on narprej svoje premoshenje saigrá, déne verh tudi otroke ino sheno, pa jigrat' vender ne henja, dokler ni vse sgubleno. — Huda je sa nevešto, ki s' poshreshnim pjanzam sakon nastopi; kratko zhafa le s' njim shivi, pa vender tak dolgo, de ji vse sapije, vdovo ino frote sapusti. — Gorjó nevešti; ki k' sdélanimu nezhistniku pride; kaj drugiga, ko sdélanu truplo, pa dusho sgubleno ji dá; dobriga nizh, samo kup bledih, le na pol shivih otrók s' njim imá.

Kaj pomaga sakonfkim pol svetá, kaj polne fhkrinje dnarjov, — nadévane s-hrambe blagá, ako v' sakoni nar potrebnejiga ni: ljube fвете zhednosti ino kreposti!

Bridka se bode sakonfkima godila, ki sta v' svojim fantifhtvi ino deklifhtvi grefhila, dokler se po pregréfnim poti pride le nefrezhi na prag, ki takim sakonfkim rada vrata odpira, v' shalofno hifho polno nadlog. Pravizhen Bog grefhnika ravno s' tem tepe, v' zhemur ga gréfnik rasshali; in zhe ne tukaj zhafo, vezhuo tamkaj po smerti, kar je gorjé! — Oj, de bi Vezhni milofljivo dodelil, de bi nobeden vaj takih ne bil, ne do fedaj, ne sa naprej! To jes prosim, le to shelím, tako refnizhno, kakor shivim.

Srèzhna sta, brat ino feftra moja, ljubi shenin ino neveftat ako vaj v' vsem tim vajna véft ne dolshi, ferze ne boli, ampak veselojpravi, de sta nedolshna. Tudi v' sakoni bota mosh ino shena kakor angela boshja; kdo bi pa s' angeli frezhno ne shivel! — To de nobeden pod fonzam bres madesha ni — ne jes, ne vidva; ino kdor pravi, de je bres greha, veli fv. Janes, on je lashnik, ino refnize v' njem ni. — Kaj je potreba takim ftoriti sa frezhen sakon nastopti? „Ilflezhi, po besedah svetiga Pavla, ftariga zhloveka, ino oblezhi noviga, ki je po Bogu ftvarjen.“ To sdaj vidva v' svojim ferzi sa vse fvoje shive dni terdno fikenita, naj vama bode fonze milofsti boshje, ki fe grefhnikam v' oblake sakriva, prijasno fijalo; ino dajalo obilno boshjih dobrót. —

Sdaj tedaj posledno ino nar imenitnej ftopinjo k' novimu ftanu v' imeni boshjim ftorita. Kar sdaj perfesheta, sa vselej pred shivim Bogam ino prizhejozho kerfkanfko fofefko is vfiga ferza obljudita: Satorej isfnemita fvoja perfhana, s' njima pa tudi vse flabe navade, in preden k' vezhnimu poterdenju svetiga sakona, eden drugimu na vselej defne roke podafta, vprafham jes v' imeni Boga, v' imeni fвете ker. kat. zérkve, ino v' imeni deshelfke oblasti tebe (vaf) I. Shenin! etc. ut supra pag. 42.

Post mutationem annulorum, matrimonio acto, prosequitur.

Sdaj se je sgodilo, kar fe ne bo rasklenilo do smerti: sveta savesa sakonfka — oh, de bi vselej frezhna bila! — Drugiga vama donef sa vajno sakonfko novo shivlenje nimam isrozhiti, kakor lepo, fkrivno sakonfko drevo. V' milofsti boshji naj to drevo rafte, seleni ino tri shlahne verhe poganja:

Na pervim verhi naj rafte boshje kraljéftvo: prav fposnati ino fposhtovati fvojga Boga. Naj fe per vajni hifhi boshji nauki radi poslúfhajo, naj boshja flushba per vama lepo shiví; tako bo Ozhe nebefhki vaj dober gofpodar, vfmileni Iesuf vajni hifhen prijatel, fveti Duh pa hifhni vishar. — Ako bota le boshje kraljéftvo per hifhi imela, tako sta bogata dovolj, dokler fam Iesuf govori: „Jifhite nar prej boshje kraljéftvo ino njega pravizo, vse drugo vam bo navershenó.“

Na drugim verhi naj gofpodarna fkerb sa vajno pohifhtvo zveti. Dofchmal sta le famo sa febe fkerbela, odfechmal bota sa zelo domazhijo, sa drushino ino otroke, ako jih vama Bog da,

skerbeti imela. Ozhe nebeski vaj je namestnika svoja postavil; spomnita se, de bo tudi nekda rajtinge terjal od vajnega hihvanja.

Na tretjim verhu naj sadovoljna poterpeshlivoſt s' vajnim ſtanam ſeleni! — Neſhalujta viſhej po ſvojim ſamiſtkim (ledig) ſtani; ſakonſki je ſdaj nar bolji ſa vaj. — Ptizhize tudi pod nebam proſto létajo, pa ſe v' veliki nevarſhini ſnajdejo; vſaki lahko po njih ſreli. Jim podobna ſta tudi vidva doſedaj v' ſvojim proſtim ſtani bila. — Ptizhize v' ptizhniki ſzer ſvojoſti (proſtoſti) ni-majo, pa mirno ino veſelo ſhivijo, ako jezhno radovoljno terpijo. Tim podobna, enaka poterpeshliva bodita v' ſakoni tudi vidva. — Ptiza ſi glave kervavo raſbije, zhe poterplenja nima, ravno tako ſe nepoterpeshlivim ſakonſkim tudi godi. Nebes ſtanovitnih tukaj ſzer najti nimata, le pekla ſi ſama nikár ne napravljajta.

Vajne perve leta ſakonſkiga ſhivlenja naj bojo podobne ljubesi-nivi ſpomladi (vigredi), ki je polna ſelenja ſveſtobe — polna lepiga zvetja ljubesi ſakonſke.

Vajne fredne léta ſakona, de ſi ravno doſlikrat vrozhe ino putivne, vender bojo veſele, ko gorko (toplo) polétje, kedar nam polje ſori ino obilno ſhetvo obéta. —

Vajne poſledne leta, zhe ravno nadloſhne, vender ſhe prijetne in ljubesnive naj bojo, podobne bogatimu jeſenſkimu zhaſu, v' katerim mirno ſpravljamo ino ſavſhivamo, kar ſmo pridélali. — Vajni ſakon naj bo ſivno, ſhlahno drevó, ki ſeleni, zveti, ſori, noſi ſhlahniga ſadú poſlednizh na ſimo pa v' Goſpodi pozhiva, ki daja drevju ſonze ino deſh, ſakonu pa miloſt ino pomózh.

Ozhe mili vaj, ſvojih otrók ne bo ſapuſtil; — vſmileni Jeſuf maternih ino ozhetovih ſols, ki ſe ſa vajno frezho prelivajo, ne bo poſabil; — dobrotlivi Bog ferzhnih proſhenj vajnih prizhejozhnih ſvatov ino prijatlov ne bo ſavergel, ki vama ſa frezho proſijo. — Iſvelizhar naſh, vſmileni Jeſuf, on ſveſti ſhenin ſvete matere kat. zérkve, bo blagoſlov (ſhegen) ſvojga nameſtnika poterdil, ter vama vſe potrebne miloſti ino pomozhi do-delil, poſakramenti ſvetiga ſakona, ki ſta ga doneſ v' njegovi ſveti zérkvi prijala. — Tako reſnizhno, ko Bog ſhivi, tako frezhna bota, kakor obljuje ſakonſke ſveſto dopolnita. — „Vſak dober dar pa od ſgorej dol pride, od Ozheta luzhi; — on bo obilno ſvetiga Duha tiſtim dal, ki ga ſa - nj proſijo.“ De bi Bog prizhejozhim novo ſakonſkim obilno dobrot ino miloſti ſkaſal, tako tudi vi, iſvoleni ſva-tje, ſa nje s' menó klezhé molite, rekózh:

M O L I T E V.

Blagoſlovi (poſhegnaj), o Goſpód, prizhejozha ſakonſka v' no-vim ſtani po ſvoji neſkonzhni miloſti. Daj jima lepo ſaſtopnoſt ino ljubesen v' ſakoni, pravizhno pamet v' veſelji, poterpeshlivoſt v' terplenji. Daj jima na tim ſveti poſhteno ſhiveti, ino ſe ſa vezhno ſhivlenje pripravljati; nekda pa na nebeſki goſtiji med boſhjimi angeli vezhno veſelje ſavſhivati, ki ſhivish ino kraljujeſh s' Bogam

Ozhetam ino fvetim Duham, Bog od vékomaj do vekomaj.
Amen. —

Ozhe nash i. t. d. — Zhefhena fi Marija i. t. d.

Benedictio nuptiarum, ut supra: pag. 45, vel 46.

IV. N A G O V O R

Ni je saveše, ni fklenitve med ljudmi svetejšhi po sazhetku, ne po svojih postavah imenitnejšhi, ni stanovitnejšhi, kakor je sveta, saveša sakonfka. Ona primeše, ako se vredno fklene ino poshtuje, blagor (shegen) vsimu pohištvu. Sa zelo shlahto se frezha pripravlja, ako se dolshnosti sakonfke svešto dopolnijo, ino neraskrshlivošti sakona frezho porezhenim stanovitno štori. — Ravno sa tega del pa tudi vsaki pameten ino moder kristjan, preden se v' sakon podá, dobro prevdari, v' kakishen stan se je namenil. Poroka sakonfka je po pravizi sakonfkim drugi god rojstva, velik spomin v' novo sazhet'ga shivlenja, famo s' tim raslozhkam, de mnogokrat sakonfkim spomin poroke shalošt ino nepokoj dela.

Preljuba moja shenin ino nevesta! pazh kar ne mislim, de bi vidva prišlena bila stopiti k' sakonfkimu altarju, fi vezhno sveštobo ino ljubesen prilězhi; faj šta vse to ino fhe vezh potrebniga zhisto prevdarila, ino globoko premislila. Ne bodi vama torej denashen, sa vaj na vselej imeniten dan, dan shalovanja, ampak prijeten dan sadovoljnosti ino ljubeshniga veselja. —

Kaj bi vama samoglo doneš glavo béliiti, kaj vajno ferze prebadati? — Le famo dvé rezhi bi vama lehko nepokoj délale: prihodna vajna frezha alj nefrezha, vama nesnana, — drugo pa ne gotova sakonfka sveštoba ino ne spodobno sadershhanje. — Ne fkerbi vaj prihodna frezha; faj ni prihodnost v' nashí obláti: En sam je le Gospodár, ki visha frezho všga fvetá, ino On je nash Ozhe, kteriga okó nikolj ne meshí, kteriga dobrotliva roka nigdar ne pozhiva; pred zhem bi torej v' savétji njegove všgamogozhne roke fhe trepetali? Ljubesen je njega presveto imé, ljubesen je vse, kar on naredí, kar nam pošle. — Oj ne verjemita, de bi se kaj bres boshje volje sgodilo, dokler ne pade bres boshjiga védenja laš is nashé glave. Isvolila šta se vidva po sheljah svojiga ferza, ino zhe šta ravno dalezh ras vsak sebe prebivala, to vunder prileshnosti tako doneše, ino okolštave se tako vravnale, de se je vajno ferze v' shivo ljubesen ino poshteno fhtimanje fklenilo. Ne mislita po tem takim, de bi se bilo vse to v' en dan sgodilo, roka boshje previdnosti je vse to naklonila: ona bo tudi v' prihodno vajniga shivlenja fiese ravnala. Isrozhita vso fkerb Ozhetu nebesfkimu, vsaki svoje štiriti svešto obljubita, ino veselo spomnita se, de sa koljkar loshej je tesho dvema, kakor enimu sadeti, sa toliko flajšhi je tudi dvema veselje v' drushbi vshivati, ino teshave poterpeti.

Drugo, kar bi vama doneš savolj prihodnosti fkerb nakapalo, bi bila sveštoba eden drugimu ne gotova, nespodobno, sa-

dershanje sakonfko. Ino sa ref! ravno ta fkerb bi bila po pravizi potrebna, zhe bi se kasalo, de bi vajna ljubesen vgáfnila. Alj ne semlja ne nebo, nobena frezhane sguba vaj rasdvojila ne bo, ako fama is hudobniga ferza kaj takiga florila ne bota.

Teshavni dnevi ferza ljubih ne raskrufhijo, temuzh jih fhe le prav terdno fklenejo; revfhina ino fromafhtvo prave prijatle fhe bolj poterdita.

Ako pa prijasnost ino prave ljubesni med sakonfkim ni, fo fi fami krivi. —

De bi fi shivljenje poslajfhal ino tesho svojih dni polajfhal, ji fhe mladénzh svesto tovarfhizo: — enako tudi dekle (deviza) drago domazhijo, ftarifhe, brate ino festre, prijatelze ino verftnize sapu-ftivfhi isvolenimu sheninu roko poda. — Pa joj! tajiti ne morem, kar se pogofto na fveti godí. Ljubesnivi shenín se fpremení, ino poftane nevfmilen, hudoben gospodvavz, gorjup ino prevseten ger-dón. — Krotka, ljublena nevesta poftane velikokrat pikra (haklih), tugotna shena, sapravljiva gospodinja, ino nefkerbna, sanikarna mati. —

Gorje po tem onakimu sakonu! Bres mére se preлива fols, bres fhtečila je joka ino sdihvanja. S' groso le pogleda suan pri-jatel na hifho takih sakonfkíh, shalofno odkimuje ino hitrej memo vogla svoj pot potegne. — Vfe to pa bogabojezhe dufhe, praviga zhi-ftiga ferza, ino kakor savupam, tudi vaj, preljuba moja saro-zhena! nima fkerbeti. „Saj fta fposnala svoje pravize ino dolshno-fti, fta fi obljubila vfe na tenko dopolniti; dokler bo samo svesto dopolnenje tífih vajno frezho terdno podpiralo. Kakor vidita per vfakim zhloveki dobro pa tudi flabo ftan, tako fklénita flabofsti drugi drugimu pregledati; radovoljno prisanefti, ino eden s' drugim poter-plenje imeti, kakor Ozhe nebefhki s' nami poterpljenje ima.

Glejta, moja preljuba shenín ino nevesta! vajna prihodna fre-zha alj nefrezha vana donef per vajni zhaftilivi poreki ni potreba biti prevezh na fkerbi; ona je v' rokah Ozheta nebefhkiga. „Samo svesto dopolnenje sakonfkíh dolshnosti naj vaj modro fkerbí, le do-polnenje tajiftih bo vajna frezha. Blagodar (shegen) boshji se obli-no rasliva posebno zhes bogabojezhe sakonfke, kterim je zhednost ljuba. —

Isvolil fi shenín tovarfhizo svojo sa zelo popotno shivljenje na semlji le to poshteno nevesto, ki je bila ferzhno veselje svojih ftarí-fhev (svesta flushavniza svojim gospodarjam —) — — — — — sdaj se ona tebi poda. — Oj, tako bodi vprihodno ti njej ne le mili, pohleven, pameten ino ljubesniv mosh, ampak tudi kakor fkerben ino dobrotliv ozhe. Vodi jo prijasno k' fvetimu poklizu, naj per tebi ino s' tebo vfo svojo zhaftno frezho najde, de se bota skup veselila, pa tudi teshave eden drugimu preloshila. —

Ravno sa to pa tudi ti, preljuba nevesta! fskashi se svojimu sakonfkimu moshu, kar on savupa, de mu bofh nar svestejfhi pri-jatelza, ki fi le eno s' njim dofezhi shelí ino prisadeva: kratke dni svojga shivljenja poslajfhati ino prijetne ftoriti. Noft se, kakor se

modri ino pametni gospodinji spodobi, de bo skos tvoje fkerb per hifhi vse v' lepim redi, vse naredno sa vsako potrebo. —

Bodi moshu svešta shena, pa tudi, zhe bode sveta boshja volja, otrokam fkerbna ino ljubesniva mati. — Po tim takim bo ljubesnivo shivilnje sakonfko vama lep spomladni dan, ki je poln shlahtno diflezhiga zvetja: — prijetno kakor romeno polje po leti, oblagodarjeno s' boshjimi dobrotami: — kakor bogata jefen, ki nam daja obilno vsiga potrébniga. Mirno bo teklo vajno shivilnje, kakor tiha sima, v' lepi saftopnosti ino v' pohlevnim sadershanji. — Pervi dan vajniga noviga shivilnja je donef: kdaj posledni bo, tega fhe ne vésta.

Pa kakor hitro vama bo donafhen dan sginil, fhe hitreji vama bo posleden dan minil, kedar vaj bode sopet smert raslozhila.

De bi pa nekda posleden dan frezhno fkonzhala, glejta, de bota denafhno oblubo vselej svešto dershala, katero tukaj donef v' prizho Boga vfigavedjozhiga, ino vse sbrane fofefke fforita.

De fe tedaj med vama fv. sakon etc. ut supra, pag. 41.

Post benedictionem et mutationem annulorum, et peracto matrimonio, prosequitur:

Ne bom vama donef fhe dalej govoril, ne vama vishej frezhe vofhil. Vezhni Bog v'fifhi proshinje vajnih starifhev, ne saversi milih fols, ki jih sa vajno frezho prelivajo!

Dobrotliivi Ozhe dopolni shelje vajnih prijatlov, ino poterdi obilno frezho, katero vama vofhi zela poshtena fvatovfšina, ki vama prosi donef sa nebesfki blagoflov (shegen). — Tudi jes vaj hozhem, kakor otroka fвете matere kát. zérkve blagofloviti (shegnati), naj de bota frezhna na semlji, pa tudi po smerti fvojiga fšanu v' fvetim raji vefela. —

Sa to fe donef v' k' Ozhetu dobrimu obernimo ino molimo njima sa pravo frezho:

Jakob Prafhnikar.

M o l i t e v.

Blagoflovi, o Gospód! etc. ut supra, pag. 53.

Benedictio nuptiarum, ut supra, pag. 41, vel 42.

S v e t i s a k o n.

1.

Prelepo drevze selení,
Poganja shlahne verhe tri,
Sam Stvarnik ga safadil je;
Svet sakon imenuje fe.
Oj frezhen, frezhen sakon fvet,
Kdor hozhe v' njemu prav shivét'.

2.

Prelepo drevze selení,
Poganja shlahne verhe tri:

Bog Ozhe vsadil perviga,
Kje fivaril sheno in moshá.
Oj frezhen i. t. d.

3.

Prelepo drevze selení,
Poganja shlahne verhe tri:
Bog Sin posvetil drusiga
Po sakramenti sakoná.
Oj frezhen i. t. d.

4.

Prelepo drevze seleni,
 Poganja shlahne verhe tri:
 In tretjiga svet Duh shivi,
 Ki njemu milosti deli.
 Oj frezhen i. t. d.

5.

Prelepo drevze seleni,
 Poganja shlahne verhe tri:
 Tri verhe shegnal vezhni Bog:
 Ozheta, mater in otrók.
 Oj frezhen i. t. d.

6.

Prelepo drevze seleni,
 Poganja shlahne verhe tri:
 Nar prvi ozhe sakonki,
 Ki fvoje lepo ofkerbi.
 Oj frezhen i. t. d.

7.

Prelepo drevze seleni,
 Poganja shlahne verhe tri:
 Drug verh je mati sakonska,
 Ko vinfka terta shlahna vfa.
 Oj frezhen i. t. d.

8.

Prelepo drevze seleni,
 Poganja shlahne verhe tri:
 In tretji verh otrozi fo,

Ki kakor oljke rastejo.
 Oj frezhen i. t. d.

9.

Prelepo drevze seleni,
 Poganja shlahne verhe tri:
 Bog Ozhe, Sin in sveti Duh
 Skerbi sa nja vskdanji kruh.
 Oj frezhen i. t. d.

10.

Prelepo drevze seleni,
 Poganja shlahne verhe tri:
 Naj sveto drevo seleni,
 Naj sakon shlahen sad rodi!
 Oj frezhen i. t. d.

11.

Prelepo drevze seleni,
 Poganja shlahne verhe tri:
 Poshegnaj jih sam vezhni Bog,
 Poshegnaj delo svojih rok!
 Oj frezhen i. t. d.

12.

Prelepo drevze seleni,
 Poganja shlahne verhe tri:
 Bog jim shivlenje frezhno daj,
 Po smerti vshivat' sveti raj!
 Oj frezhen, frezhen sakon svet,
 Kdor hozhe v njemu prav shivet!

Sepultura Parvulorum.

Cum infans baptizatus defunctus fuerit ante usum rationis, sacerdos superpelliceo et stola alba indutus, praecedente cruce, quae sine hasta defertur, accedit ad locum defuncti, aspergit corpus aqua benedicta, deinde dicit vel cantat:

Antiph. *Sit nomen Domini benedictum.*

Psalmus 112.

*Laudate pueri Dominum: * laudate nomen Domini.*

*Sit nomen Domini benedictum: * ex hoc nunc, et usque in saeculum.*

*A solis ortu usque ad occasum, * laudabile nomen Domini.*

*Excelsus super omnes gentes Dominus: * et super coelos gloria ejus.*

*Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat: * et humilia respicit in coelo et in terra?*

*Suscilians a terra inopem: * et de stercore erigens pauperem. Ut collocet eum cum principibus: * cum principibus populi sui. Qui habitare facit sterilem in domo: * matrem filiorum lactantem.*

Gloria Patri, etc. — Sicut erat etc.

Antiph. Sit nomen Domini benedictum, ex hoc nunc, et usque in saeculum.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

Pater noster, secreto; interim corpus aspergit.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Me autem propter innocentiam suscepisti.

R. Et confirmasti me in conspectu tuo in aeternum.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Omnipotens et mitissime Deus, qui omnibus parvulis renatis fonte baptismatis, dum migrant a saeculo, sine ullis eorum meritis, vitam illico largiris aeternam, sicut animae hujus parvuli hodie credimus te fecisse, fac nos, quaesumus Domine, per intercessionem beatue Mariae semper Virginis, et omnium Sanctorum tuorum, hic purificatis tibi mentibus famulari, et in Paradiso cum beatis parvulis perenniter sociari. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

M o l i m o.

Všagamogozhni, všmileni Bog, kateri sveto zhivotst ljubish, ino si tega otroka bres njegoviga saflushenja milostivo v' nebesko kra-ljestvo poklizal; daj tudi nam skos prošinje ljube devize Marije, ino vsih svojih svetnikov tebi na tim sveti s' zhštim ferzam flushiti, enkrat pa v' svetim raji s' malimi isvolenim' veseliti se; po Jesulu Kristulu Gospodu nashim. Amen.

Aspergat corpus aqua benedicta, et dum ad coemeterium portatur, dicatur:

P s a l m u s 118.

*Beati immaculati in via: * qui ambulant in lege Domini.*

*Beati, qui scrutantur testimonia ejus, * in toto corde exquisi-
runt eum.*

*Non enim qui operantur iniquitatem: * in viis ejusambu-
laverunt.*

*Tu mandasti: * mandata tua custodiri nimis.*

*Utinam dirigantur viae meae: * ad custodiendas justificationes tuas.*

*Tunc non confundar: * cum perspexero in omnibus mandatis tuis.*

*Confitebor tibi in directione cordis: * in eo, quod didici judicia
justitiae tuae.*

*Justificationes tuas custodiam: * non me derelinquas usquequaque.*

*In quo corrigit adolescentior viam suam: * in custodiendo ser-
mones tuos.*

*In toto corde meo exquisivi te: * ne repellas me a mandatis tuis.*

*In corde meo abscondi eloquia tua: * ut non peccem tibi.*

*Benedictus es Domine: * doce me justificationes tuas.*

*In labiis meis: * pronuntiavi omnia judicia oris tui.*

*In via testimoniorum tuorum delectatus sum: * sicut in omni-
bus divitiis.*

*In mandatis tuis exercebor: * et considerabo vias tuas.*

*In justificationibus tuis meditabor: * non obliviscar sermones
tuos. — Gloria Patri, etc. Sicut erat etc.*

Si tempus superest, dici potest. Psalmus 148.

Laudate Dominum de coelis etc. cum aliis duobus sequentibus.

Cum autem pervenerit ad coemeterium, dicatur:

Antiph. Hic accipiet benedictionem.

P s a l m u s 23.

*Domini est terra, et plenitudo ejus: * orbis terrarum,
et universi, qui habitant in eo.*

*Quia ipse super maria fundavit eum: * et super flumina
praeparavit eum.*

*Quis ascendet in montem Domini: * aut quis stabit in
loco sancto ejus?*

*Innocens manibus, et mundo corde: * qui non accepit in
vano animam suam, nec juravit in dolo proximo suo.*

*Hic accipiet benedictionem a Domino: * et misericordiam
a Deo salutari suo.*

*Haec est generatio quaerentium eum: * quaerentium fa-
ciem Dei Jacob.*

*Attollite portas, principes, vestras, et elevamini portae aeternales: * et introibit Rex gloriae.*

*Quis est iste Rex gloriae? * Dominus fortis et potens, Dominus potens in proelio.*

*Attollite portas, principes, vestras, et elevamini portae aeternales: * et introibit Rex gloriae.*

*Quis est iste Rex gloriae? * Dominus virtutum ipse est Rex gloriae. — Gloria Patri etc. Sicut erat etc.*

Antiph. Hic accipiet benedictionem a Domino et misericordiam a Deo salutari suo, quia haec est generatio quaerentium Dominum.

Interea ad sepulchrum perveniens, asperget illud aqua benedicta, dicens:

Sanctificetur sepulchrum istud, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. R. Amen. Postea thurificet.

Cum parvuli funus in sepulchrum ponitur, dicit:

Sume terra, quod tuum est, sumat Deus, quod suum est: corpus de terra formatum est, spiritus de sursum inspiratus est.

Et statim illud aspergit aqua benedicta, et thurificat.

Deinde pala ter superinjiciat terram, dicendo:

Memento homo, quia pulvis es, et in pulverem reverteris.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster etc.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Sinite parvulos venire ad me.

R. Talium est enim regnum coelorum.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Omnipotens sempiterne Deus, sanctae puritatis amator, qui animam hujus parvuli ad coelorum regnum hodie misericorditer vocare dignatus es, digneris etiam, Domine, ita nobiscum misericorditer agere, ut meritis tuae sanctissimae passionis, et intercessione beatae Mariae semper Virginis, et omnium Sanctorum tuorum, in eodem regno nos cum omnibus Sanctis et Electis tuis semper facias congaudere.

Deus, in cujus miseratione animae fidelium requiescunt, famulis et famulabus tuis omnibus, hic et ubique in Christo quiescentibus, da propitius veniam peccatorum, ut a cunctis reatibus absoluti, tecum sine fine laetentur.

Per eundem Dominum nostrum etc.

R. Amen.

V. *Requiescant in pace.* **R.** Amen.

T O L A S H B A

n a p o g r e b i o t r ó k.

Ljube dušhe! ali bi se doneč tukaj veselja, ali shaloſti jokali? -- od veselja, ker je eno nedolžno déte is te revne semlje vseto en angel vezh v' nebeſih; -- od shaloſti, ker smo ljubeshiviga otroka v' mater zherno semljo s-hranili, ki je bilo gladko vupanje ſtarithev, ſerzhno veselje ſnanzov ino prijatelov, ino nam ga je ſmert tako hitro pobrala, kakor mérsel ſever zvetezho roſho.

(Hic aliqua de vita et morte adolescentis narrari possunt.)

Boljšhiga doneč ſtoritine mormo, kakor ſe v' ſveto beſhjo voljo podati; pa hvaliti Boga ſa vſe, ſakaj: Kar Bog ſtóri vſe prav'naredi.

I. Beſeda ſtarisham ino ſhlahti.

Potolaſhite ſtarishi, bratje ino ſeſtre rajniga mladenzha (deklize) fvojo ſhaloſt, ki otroka od mertvih ne obudi, vam pa le hudo napravlja, ino ſtorite to:

1. Savolj Boga. Bog vam ga je dal — pa ſopet vſel, — ne vaſhe ampak fvoje: ker ga ljubi, ino bolj ofkerbi, kakor bi vi ſamogli. — Kakor ſe je poterpeshlivimu Jobu — tako ſe ſdaj vam godi, ſ' njim rezite tudi vi; „Bog je dal, Bog je vſel; naj bo ime Goſpoda viſoko hvaleno.“ — On vſigamogozhni, ki je ſhaloſtni vdovi v' meſti Najm ſina oſhivel, — Jairu mertvo hzhér k' ſhivlenju ſaklizal, bo tudi vam ſhaloſt v' veselje premenil. —

Ne dolgo, ino ſpet ga bote videli, — tudi to truplo lepſhi in po nebeſhko ſpremenjeno nekaj ſpet objeli, ino ſe ga nigdar vezh lozhili.

2. Savolj otroka. Dete ni vmerlo, — ſhlo je kakor vezherno ſonze v' drugo lepſhi deſhelo, — ino tamkaj ſveti ſe kakor ljubeshiva juterna ſarja. — Vſigamogozhni „ſtvariik, moder vertnar, je prefačil lepo liljo iſmed ternja tiga ſveta v' boljšhi kraj ſvetiga raja, de bo tamkaj goſhhi zveteſa. --- Vſe teſhave frezhno preſtalo, — plazhalo dolg ſtrohliviga meſa, ino ne zhuti vezh, kar mi terpimo; po beſedah ſvetiga piſma, ki govori: „Teſhek jarm tiſhi Adamove otroke od tiga dné, ko ſo ſe vrodili, do dné, ob katerim ſe pokoplejo v' ſemljo, ktira je nam vſim mati.“ „Sirah 40, 1. — „Zhlovek is ſhene rojen le kratko zhafa ſhivi, ino je poln rev. Kakor roſha perzveti, ino ozveti, beſhi, kakor ſenza, ino ne oſtane.“ Job. 14, 1. — Kakor ſenza ſa nami gré, kedar naſ ſonze oblije, tako gre nefrezha ſa frezho, tako ſpremlja ſhaloſt veselje.

Le tamkaj gor je veselje bres shaloſti, sdravje bres bolesni, shivljenje bres ſmerti. --- Vſe dobro ſdaj vaſhe rajno d ete ſavſhiva; ne bodite mu nevoſhlivi, ino veselite ſe njegove frezhe. „Shivljenje bres madesha je velika ſtaroſt. Ono je iſ tiga ſveta vſeto, de bi hudobija njegoviga uma ne ſpazhila, de bi hinavſhina njegoviga ſerza ne ſapeljala. Kratko je shivelo, vendar veliko zhala iſpolnilo; ſakaj njegova duſha je Bogu dopadla, ſa to ga je hitel vſeti iſ frede hudobije. — Pravizhen, ki vmerje, obſodi hudobne, ki shivijo, in hitro dokonzhana mlad ſt krivizhniga dolgo shivljenje. — Pravizhen, zhe ravno preſgodaj vmerje, bo v' pokoji — Ljudj  pa tiga ne ſaſtopijo, tudi ſi k' ſerzu ne vſemejo“. Modr. 4, 7 — Ne ſhalujte torej preveliko:

3. Savolj ſami ſebe. Kakor dobri otrozi ſtarifhev ino ſhlahte veselje — ſo ſlabi otrozi nar vezhi ſhaloſt ino nefrezha. — V' koljko nevarnoſtih ſe otrok — v' koljki ſapelivoſti mlad nzih ſnajde! —

Kakor ſta pravizhniga Davida Amon ino Abſolon, hudobna ſina, ſhaloſtila, — tako bi bilo lahko to d ete ſapeljano ſhe doneſ alj jutro vam ſolſe prelivalo. Bog ga je pred ſapeljvanjam ohraniſ, — vaſ pa velike bridkoſti ſkos njegovo ſmert ovarval. „Ker je Bogu dopadlo, je bilo njemu ljubo; in ker je med gr ſhniku shivelo, je bilo prezh vſeto.“ Modr. 4, 10. — Sdaj imate eniga priproſhnika vezh v' nebeſih, — ſhlo je vam proſtor pripravljati; — lohkej poj ete vi ſa njim.

II. Beſeda vſim prizhejozhim.

Ne ſhalujte po meni, ſnanzi ino prijateli moji! tako naſ rajni otrok vſe opomina; ſakaj: „Ljubſenive ſo prebivaliſha Goſpoda. — Moje ſerze ſe veselil v' shivim Bogu.“ Pfalm. 83, 3. Le ſamo eno vaſ naj ſkerbi, de frezhno ſa meno pridete. — Dva pot  ſta v' nebeſhko kraljevstvo: prvi pot nedolſhnoſti, po njem je ſhlo d ete v' ſvet raj; drugi je pot pokore; ino po tem hoditi mi ne ſamudimo!

1. Ne odl gajmo pokore na ſtare dni; pred tem naſrana (ſgodna) ſmert rajniga otroka ſvari. Vſe meſo je kakor trava, — naſhe shivljenje kakor ſenza memo gre. „Smert pob ra mlade — jemle ſtare; — ure ino dn  ne v mo. — „Blagor hlapzam, katire Goſpod pripravlene najde.“ Luk. 12, 37 — 40.

2. Tukaj na ſemlji niſmo dom : to nam rajno d ete pri-zha, ker ſe tak hitro damo povernilo. — Le na Ozhetov dom ſe tudi mi odpravljajmo, — ſa nebeſa ſkerbimo, — ne v ſhimo ſvojiga ſerza na ſvet ino na poſvetne dobrote. — Kdor ſv t ljubi, bo v' nj m konez vſ l. — „Sv t prejde ino vſe njegovo poſhelenje; le kdor voljo boſhjo ſtori, oſtane vekomaj“. I. Jan. — Tamo ne bo vezh bolesni, ne ſinerti, ne lozhenja. — Mi bomo k' Ozhetu priſhli, ino vekomaj per njem prebivali.

Daj vezhni, vsmileni Ozhe; vsm vėrnim v' tvoji hišni vezhno isvelizhanje vshivati, — vsemi dušhė vřih vėrnih mertvih v' prebivaliřhe vezhne luzhi, naj se rasveseliĵo tvojiga oblizhja; — vodi pa tudi nař po poti vezhniga shivlenja. Amen.

M o l i m o .

O Bog! řkos kateriga vsmilenje duřhe vėrnih v' miru pozhivajo, daj svojim flushavnikom ino flushavnizam, ki tukaj ino po drugih krajih v' Kristufu řpiĵo, milofřljivo odpufhanje vřih grėhov, de vřiga hudiga reřheni, se s' tebo bres konza veseliĵo, po ravno tim Jesufu Kristufu, Gofpodu nařhim. Amen.

Ozhe nařh i. t. d. Zheřhena ři Marija i. t. d.

Ÿ. Bog jim vezhen mir in pokoj daj.

O. In vezhna luzh jim řveti naj!

Ÿ. Duřhe vřih vėrnih mertvih naj řkos milofř boshĵo v' miri pozhivajo.

O. Amen.

T o l a s h n i z a .

1.

Blagor duřhi, ki nedolřhna

Sapufřila je te řvėt;

Kėr jo vezhni Ozhe ľjubi,

Ilzhe nĵo per febi 'mėt'.

2.

Kakor lepo, zhiřto ľilĵo

Bog nedolřhnořt preřelĵ;

Vřel jo je is te doline,

V' řvetim raji sdaj zvetĵ.

3.

Tam vrozhina vezh ne pezhe,

Ne prebiva tamkaj mras;

Ni terplenja, ne sdihvanja,

Le vėřel in kratek zhař.

4.

Tam međ angeli vėřela

Sdaj pred Jagnetam řtoĵi,

Kĵer bo nĵemu peřem pėla

Vezhne hvale in zheřti.

5.

,Solře tamkaj ne preľiva

Isvelizhano okó;

Le vėřelo řerze vřhiva,

Kar řhe ni obzhutĵlo.

6.

Međ isvolene je vřeta,

Kėr ti řvėt nĵe vředen nř;

Je međ angele řpriĵeta

De nĵe grėh ne pogubi.

7.

Vře terplenje tam nehalo,

Vřaka řhalofř je tam prezh;

,Smert řgubila řvoje řhalo,

Nimĵa tam oblaili vezh.

8.

,Sreřhna duřha tamkaj hodi

Po řelenĵu vėzhnořti;

Vřmilen Jesuf nĵo sdaj vodi

V' řveti řvoje milofřti.

9.

V' řvetim raji se prehaja,

Nam na proti se řmeĵi;

,Svoĵe roke nam podaja,

Ino h' febi nař řhelĵ.

10.

Le řerzė ři ohladimo,

Naj se oko řasĵařniĵ;

Eno řamo le prořino:

Deb' tud' mi tak řreřhni b'ľi!

11.

ľjubi Ozhe, daj řhiveti

Nam pravizhno tukaj sdaj,

Ino sa otrokam řriti

K' tebi nekdaĵ v' řveti raj!

Sepultura Adultorum.

Sacerdos, superpelliceo et stola nigra, vel etiam pluviali nigri coloris indutus, ad fores vel domum defuncti perveniens, pro opportunitate haec vel similia praesentibus in aedificationem pro opportunitate dicere possit:

Ljubi bratje ino sestree!

1. Zhlovek ni na tim sveti domá. — Dom vmerjozhiga trupla je zhera semlja, ki je na vseh mati; — dom nevmerjozhje duše pa je v' dolgi vézhnosti Ozhetova hisha. — „Skos ene vrata rojstva pridemo v' to pujo deshelo prebivat, skos druge vrata smerti gremo v' nesnano vezhnost pozhivat. „Zhloveku je odlozhenno enkrat vmreti;“ Hebr. 9, 27. kakor nad tim našim rajnim bratam (sestro) vidimo.

2. „Sveta mati katolska zérkev ga je po rojstvu skos svet kerst med svoje vérne otroke sprijela, ter ga poslala skos botre na njegov zhasen dom, donec ga spet od njegoviga doma prevseme, ino ga sprejme k' pokopalishu svojih vérnih otrok.

3. Sapustila je duša rajniga (rajne) v' smertni uri vse svoje; sdaj vseme tudi mertvo truplo od hšhe na vselej flovó; — to de od vas svojih ljubih, le na kratek zhas. „Skoraj pojdete tudi vi sa njim. — Donec njemu — jutre pa nam! — Zhujte, ker ne veste ure pe dni — „Srezhni hlapzi, katire Gospód, kedar pride, pripravlene najde.“ Luk. 12. — „Blagor mertvim, ki v' Gospódu vmerjó; — oni pozhivajo od svojiga truda, ino njih dela grejo sa njim.“ Skriv. rasod. 1, 4.

4. Kristjani, mi ne smemo sa rajnim preveliko shalovati, kakor nevérniki, kteri savupanja nimajo. „Pride ura, ino vsi ki po grobih spijo, bojo glas, Sinu boshjiga shishali, — ino bojo shiveli. Kateri so dobro storili, bojo vštali k' shivlenju; — ti pa, ki so hudo storili, — k' obsojenju.“ Jan. 5.

5. Ravno sa to naš sveta mati kat. zérkev sa mertve dvojno dolshnost dopolnovati vuzhi:

Pervizh, de spremimo truplo mertviga po sadnim poti k' pogrebu, ter mu posledno zhasi skáshemo ker je bilo tempel svetiga Duha, ino se bo vsjalo na njivo boshjo rastiti ino soriti k' vshajenju fodniga dne.

Drugizh, de povsdignemo svoje ferze h' Gospódu shivlenja ino smerti, darujemo rajnimu posleden dar keršhanske ljubeshi, ino sa njegovo dušo molimo; sakaj: „Sveta ino dobra misel je, sa mertve moliti, de bi bili grehov résheni.“ II. Mak. 12.

To dvojno dolshnost hoshemo sdaj sa našim rajnim J. v' ime-ni boshjim dopolniti. —

Aspergit corpus aqua benedicta mox dicens:

Antiph. *Si iniquitates.*

P s a l m u s 129.

*De profundis clamavi ad te Domine: * Domine exaudi vocem meam.*

*Fiant aures tuae intendentes: * in vocem deprecationis meae.*

*Si iniquitates observaveris Domine: * Domine quis sustinebit?*

*Quia apud te propitiatio est: * et propter legem tuam sustinui te Domine.*

*Sustinuit anima mea in verba ejus: * speravit anima mea in Domino.*

*Quia apud Dominum misericordia: * et copiosa apud eum redemptionis.*

*Et ipse redimet Israel: * ex omnibus iniquitatibus ejus.*

Requiem aeternam etc.

Antiph. Si iniquitates observaveris Domine, Domine quis sustinebit.

Kyrie eleison. Kyrie eleison. Kyrie eleison. Pater noster.

Interim imponatur incensum, et funus aspergatur ac thurificatur:

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. A porta inferi.

R. Erue Domine animam ejus.

V. Requiem aeternam dona ei Domine.

R. Et lux perpetua luceat ei.

V. Requiescat in pace.

R. Amen.

V. Domine exaudi orationem meam

R. Et clamor meus ad te veniat

V. Dominus vobiscum

R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Absolve, quaesumus Domine, animam famuli tui (famulae tuae) N. ut defunctus (defuncta) saeculo tibi vivat: et quae per fragilitatem carnis humana conversatione commisit, tu venia misericordissimae pietatis absterge. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Si defunctus fuerit sacerdos, in oratione dicatur:

Animam famuli tui N. sacerdotis etc.

V. Requiem aeternam dona ei Domine.

H. *Et lux perpetua luceat ei.*

V. *Requiescat in pace.* **H.** *Amen.*

M o l i m o

sa rajniga (rajno) J. kateriga truplo sdaj k' pogrebu spremili bomo:

O Bog vřiga vřmilenja, ki nozheřni řmerti grćřnuka, ampak do te k' tebi poverne ino šivri: vřmili te řvojiga řlushavnika (— ze) J. nařhiga brata (řěřire) ino mu vře grehe odpuřti, s' katerimi je řvoje řhive dni tebe rařřhalil. Ker ři ga sdaj ř tiga zhařniga řkivlenja řaklizal, daj mu tam řavřivati vezhno řkivlenje. Vřel ři ga ř te njegove řlabe minjozhe řiřhe, daj mu tam prebivati v' vezhni řiřhi nebeřhřkiga vřeřelja. — řapěrl ři sdaj njegove telefne ozhř, in ne bo vezh řledal řvetlobe řonza ne lune, naj mu pa tamkaj řveti vezhna luzh: po řesu řu řristu řu, řospodu nařhim. Amen.

ř. řospěd mu (nej) vezhen pokoj daj!

O. In vezhna luzh mu (nej) řveti naj!

ř. Naj pozhiva v' miru.

O. Amen.

Deinde aspergatur funus, dicendo:

Rore coelesti perfundat animam tuam Deus, in nomine Patris †, et Filii †, et Spiritus † sancti. Amen.

His dictis effertur funus, parocho vel sacerdote intonante.

Antiph. *Exultabunt Domino.*

P s a l m u s 50.

*Miserere mei Deus: * secundum magnam misericordiam tuam. Et secundum multitudinem miserationum tuarum * dele iniquitatem meam.*

*Amplius lava me ab iniquitate mea: * et a peccato meo munda me. Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: * et peccatum meum contra me est semper.*

*Tibi soli peccavi et malum coram te feci: * ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas, cum judicaris.*

*Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: * et in peccatis concepit me mater mea.*

*Ecce enim veritatem dilexisti: * incerta et occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.*

*Asperges me hyssopo et mundabor: * lavabis me et super nivem dealbabor.*

*Auditui meo dabis gaudium et laetiliam, * et exultabunt ossa humiliata.*

*Averte faciem tuam a peccatis meis: * et omnes iniquitates meas dele.*

*Cor mundum crea in me Deus: * et spiritum rectum innova in visceribus meis.*

*Ne projicias me a facie tua: * et Spiritum sanctum tuum ne auferas a me.*

*Redde mihi laetitiam salutaris tui: * et spiritu principali confirma me.*

*Docebo iniquos vias tuas: * et impii ad te convertentur.*

*Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meae: * et exultabit lingua mea justitiam tuam.*

*Domine labia mea aperies: * et os meum annuntiabit laudem tuam.*

*Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: * holocaustis non delectaberis.*

*Sacrificium Deo spiritus contribulatus: * cor contritum et humiliatum, Deus non despicies.*

*Benigne fac Domine, in bona voluntate tua Sion: * et aedificentur muri Jerusalem.*

*Tunc acceptabis sacrificium justitiae, oblationes et holocausta: * tunc imponent super altare tuum vitulos.*

Requiem aeternam etc.

Antiph. Exultabunt Domino ossa humiliata.

Dum ecclesiae vel coemeterio appropinquant, cantatur:

Subvenite Sancti Dei, occurrite Angeli Domini, — Suscipientes animam ejus, — Offerentes eam in conspectu Altissimi.

V. Suscipiat te Christus, qui vocavit te, et in sinum Abrahae Angeli deducant te.

R. Suscipientes animam ejus, offerentes eam in conspectu Altissimi.

V. Requiem aeternam dona ei Domine.

R. Et lux perpetua luceat ei.

Offerentes eam in conspectu Altissimi.

Duffi ad sepulchrum acceditur.

In paradisum deducant te Angeli; in tuo adventu suscipiant te Martyres, et perducant te in civitatem sanctam Jerusalem. Chorus Angelorum te suscipiat, et cum Lazaro quondam paupere aeternam habeas requiem.

Cum pervenerit ad sepulchrum, si benedicendum, sacerdos illud benedicat, dicens:

O r e m u s.

Deus, cujus miseratione animae fidelium requiescunt, hunc tumultum † benedicere dignare, eique Angelum sanctum

deputa custodem, et quorum, quarumque corpora hic sepeliuntur, animas eorum, ab omnibus absolve vinculis delictorum, ut in te semper cum Sanctis tuis sine fine laentent. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Dicta oratione aspergat sepulchrum dicens:

Sanctificetur istud sepulchrum; in nomine Patris, et Filii † et Spiritus sancti. Amen.

Tunc funus ponatur in sepulchrum sacerdote dicente:

Sume terra, quod tuum est; sumat Deus, quod suum est; corpus de terra formatum est; spiritus de sursum inspiratus est.

Vsemi semlja sdaj to svoje: truplo 's semlje stvarjeno; vse tud' naj Bog to svoje: dušho mu od sgorej vdihneno!

Aspergatur funus dicendo:

Rore coelesti reficiat animam tuam Deus, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. R. Amen.

Rasti truplo, boshje seme, vsjano k' novimu vsfajanju vezhniga shivljenja. — Rosa boshje milosti tebe tamkaj naj hladi, in ozhisti tvojo dušho vseh pregresnih madeshov.

Et thurificetur dicendo.

Odore coelesti pascatur animam tuam Deus, in nomine Patris, et Filii et Spiritus sancti. R. Amen.

Vshivaj dušha tam v' nebesih velizhastva boshjiga. Shlahtni duh tvojih pravizhnih del se povsdiguje naj s' molitvam' nashimi sa tebo gorj v' sveto nebo!

Sacerdos pala ter projiciat terram super funus dicens:

Memento homo, quia pulvis es, et in pulverem reverteris.

Pomni zhlovek, de si prah: in se spet povernesh v' prah!

Postea sacerdos dicit:

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. A porta inferi.

R. Erue Domine animam ejus.

V. Requiescat in pace.

R. Amen.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Fac, quaesumus, Domine, hanc cum servo tuo defuncto (famula tua defuncta) misericordiam, ut factorum in poenis

non recipiat vicem: qui (quae) tuam in votis tenuit voluntalem, ut sicut hic eum (eam) vera fides junxit fidelium turmis, ita illio eum (eam) tua miseratio societ Angelicis choris, Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

V. Requiem aeternam dona ei Domine.

R. Et lux perpetua luceat ei.

V. Requiescat in pace.

R. Amen.

V. Anima ejus et animae omnium fidelium defunctorum per misericordiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

M o l i m o.

O Bog! ki se rad vsmilish in persanafeshh, prosmo tebe sa dushe tvojiga flushavnika (-ze) J. katerga si is tega sveta poklizal. Ne daj njegovo dushe sovrashnikam v' roke, ino is pred svojiga oblizha ne savori njo. Tvoji sveti angeli naj njo spremijo ino veselo peljajo v' Ozhetov dom. — V' tebe jo verval, ino v' tebi savupal vezhno shivlenje dosezhi. Ne daj ga v' vezhno pogublenje, ampak daj mu vekomaj tebe ljubiti, ino per tebi nebeskhko veselje vshivati. Po Jesufu Kristufu, Gospodu nashim, Amen.

II.

Tvoji nekonzhni milosti, o Bog, isrozhimo dushe svojiga rajniga brata (sestre) J. kateriga strohливо truplo smo v' materno krilo zherne semlje hranili. — Ker je sdaj lete svet sapustil, naj per tebi vezhno shivl. Ozhisti njega vsih madeshev, s' katerim' je tebe v' svojim zhasnim shivlenji rasshalil, ino daj njemu, po saflushenju Jesufa Kristufa, tvojiga ,Sina, Odreshenika ino Gospoda nashiga, se v' nebeskhki drushbi vsih ljubih ,Svetnikov veseliti. — Dodeli, Ozhe nebeskhki, njemu ino vsej njegovi mertvi shlahti, kakor vsm vernim mertvim vezhen pokoj, in vezhna luzh naj jim sveti. Amen.

III.

Ljubesen Boga Ozheta, vsmilenje Boga ,Sina, ino tolashenje Boga svetiga Duha bodi s' njim; pa tudi s' nami, kakor s' vsm' shivim' ino mertvimi. Amen.

Ozhe nash i. t. d. Zhesheha i. t. d.

V. Gospod jim vezhen pokoj daj!

O. In vezhna luzh jim sveti naj.

V. Naj pozhivajo v' miru!

O. Amen.

Dusha njegova (njena) ino dushe vsih vernih mertvih naj po milosti boshji v' miru pozhivajo. Amen.

Ubi consuetudo, ponendi crucem super tumulum, dici possit:

„Svet krish, snaminje nashiga isvelizhanja, bodi nam bander premaganja nashiga. Naj truplo pod krisham svojiga Odreshenika pozhiva, dufha pa vshiva fvetiga raja, kteriga je Isvelizhar tudi njej na svetim krishi saflushil. Daj mu nekdaj veselo vstati ino jiti na fodbo, kedar se bo snamnje, Sodnika na nebi prikasalo. Amen.

O d h o d n j a.

Naj v' pokoji mertvi spijo,
Vezhna luzh naj fveti jim;
Dufhe naj se veselijo

Tamkaj med isvolenim!
Naj veselo vstanejo,
Kedar k' fodbi pojdemo.
Vezhni Bog, savshivat daj
Vsim po smerti fveti raj!

L I B E R A.

Sacerdos, sumpto pluviali nigri coloris cum ministris, thuribulum, naviculam, et vas aquae benedictae cum aspergillo tenentibus, ad fectrum se confert, dicens orationem:

Non intres in iudicium cum servo tuo, Domine, quia nultus apud te iustificabitur homo, nisi per te omnium peccatorum ei tribuatur remissio. Non ergo eum, quaesumus, tua iudicialis sententia premat, quem tibi vera, supplicatio fidei christianae commendat; sed gratia tua illi succurrente, mereatur evadere iudicium ultionis, qui dum viveret, insignitus est signaculo sanctae Trinitatis; qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Deinde cantatur sequens responsorium.

*Libera me Domine de morte aeterna in die illa tremenda: * Quando coeli movendi sunt et terra: * Dum veneris iudicare saeculum per ignem.*

Ÿ. Tremens factus sum ego et timeo, dum discussio veneris, atque ventura ira. — Quando coeli movendi sunt, et terra.

Ÿ. Dies illa, dies irae, calamitatis et miseriae, dies magna et amara valde, — Dum veneris iudicare saeculum per ignem.

Requiem aeternam dona ei Domine, et lux perpetua luceat ei.

Libera me etc. ut supra.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

Sacerdos imponit incensum; et facta congruente reverentia, circumiens fectrum aspergit; postea eodem modo incensat.

Deinde dicit:

Ÿ. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

Ÿ. A porta inferi.

R. Erue, Domine, animam ejus.

V. Requiescat in pace.

R. Amen.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Deus, cui proprium est misereri semper, et parcere: te supplices exoramus pro anima famuli tui (famulae tuae) N. quam hodie de hoc saeculo migrare jussisti; ut non tradas eam in manus inimici, neque obliviscaris in finem: sed jubeas eam a sanctis Angelis suscipi, et ad patriam paradisi perducere; ut, quia in te speravit et credidit, non poenas inferni sustineat, sed gaudia sempiterna possideat. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

V. Requiem aeternam dona ei Domine.

R. Et lux perpetua luceat ei.

V. Requiescat in pace.

R. Amen.

M O L I M O.

O Bog, ki rad prisanesesh ino se svojih otrók vsmilish; tebe ponishno prosimo sa dusho tvojiga rajniga flushavnika (-ze) J. ki si ga is tega sveta poklizal (kteriga smertniga dné sedmino, trideseti dan, obletnizo donek obhajamo), de jo ne dash sovrashniku v'roke, ino jo ne savershefh na vezhno; ampak rezi, naj jo tvoji Angeli sprejmejo, ino v' vezhen dom svetiga raja peljajo. Ker je v' tebe vérvál ino sayupal, ne daj, de bi peklenfkiga terplenja okufhal, temuzh naj vshiva vezhno veselje. Po Jesufu Kristufu, Gospodu nashim. Amen.

S a r a j n i g a p a p e s h a.

O Bog, kateri si svojiga flushavnika J. po svojim skrivnim ravnanji sa nar víshí mashnika, svojiga nameshnika, ozheta ino vidjozhiga poglavarja svoje svete kerfh. kat. zérkve na semli postavil, prosimo te, naj se tudi njihova dusha tamkaj v' drushbi svojih svetih papeshov ino zerkvenih visharjev vékomaj veseli. Po Jesufu Kristufu, Gospodu nashim. Amen.

S a r a j n i g a f h k o f a.

O Bog, kateri si na mesto svojih apostelnov rajniga svojiga flushavnika J. sa fhkofa ino pastirja J. zérkve isvolil, prosimo tebe,

naj de se tudi tamkaj med tvojimi svetim fhkofami ino zérkvenim vuzhenikami vékomaj veselijo. Po Jesufu Kristufu, Gospodu nashim. Amen.

Sa rájniga máfhnika.

O Bog, ki si rajniga svojiga flushavnika J. mafhnika v' svet duhovski stan poklizal, jih sa osnanvavza ino delivza fkrivnóst svoje svete vére isvolil, ino jih sa fajmoshtra (kaplana) J. fare postavil; daj jim v' nebesfhkim kraljestvi s' vsm' fvetmi mafhniki ino dufhnimi pastirji v' fredi isvolene zhrede na vse vezhne zhasc veseliti se. Po Jesufu Kristufu, Gospodu nashim. Amen.

Sa rajniga mosha, alj sheno.

Vflifhi, o Gospód, nashc ponishne proshinje sa dušno rajniga (rajne) J. ki se je tiga sveta lozhila. Daj ji v' vezhnim pokoji prebivati, luzh vézhniga veselja vshivati, ino se v' drushbi tvojih ljubih, Svetnikey vékomaj veseliti. Po Jesufu Kristufu, Gospodu nashim. Amen.

Sa vérne dufhe v' vizah.

Vfagamogozhni, nefkonzhno vsmileni trojni edini Bog! vsmili se vsh vérnih dufh, katerih spomín obhajamo, ino jih tvojimu vsmilenju isrozhimo. — „Saj jih tudi ti ljubish, vezh ko jih mi ljubiti samoremo. V' tvojih ozhetnih rokah shivijo; na tvoji pravizi so, de jih ozhistish ino vredne storish, glédati tvoje oblizhje. V' svojih molitvah sa nje profimo, de se jih vsmilish, ker jih sa ljubo imamo, ino jim she pomagati shelimo. Refhi jih vfiga hudiga, daj jim vfiga dobri-ga, naj doséshejo, kar so vselej shelele: tebe, vezhni Bog, Ozhe, Sin, ino sveti Duh od oblizhja do oblizhja glédati ino vshivati na vse vézhne zhasc. Amen.

P f a l m i z a.

1.

„S globozhine se glasím,
K' tebi, o Gospód, krizhím.
Vflifhi mojga vpitja glas,
K' men' oberni svoj obras!

2.

Alj bofh vse pregrehe bral,
O Gospód, kdo bo obstal,
„Samo tvoje vsmilenje
Patolashi mene she.

3.

Moja dufha hrepent
Ino h' tebi prit' sheli,

Vfaki dan in vsako nozh
Vupam v' tvojo le pomózh.

4.

Ti si Ozhe vsmilenja,
Nozhesh smerti gresfhnika.
Sbrisal meni bofh, o Bog,
Mojih grehov velik dolg.

5.

Bog jim vezhen pokoj daj,
Vezhna luzh jim sveti naj!
V' miru naj pozhivajo,
„Svet'ga raja vshivajo.

I. G O V O R I Z A

na pokopališhi.

A. Nauk umerjuzhnosti trupla.

1. Dvojne vrata so, skos katere vsaki zhlovek mora — perve nashiga rojstva, skos katere smo prishli v' ti svet, — druge nashiga pogreba skos katere pojdemo v' si tuga svetá, kakor nash rajni brat (sestra), kateriga (katero) k' semlji spravljamo.

Hic pro oportunitate aliqua memoratu digna ex vita defuncti inseri possent.

Tako se je njemu dopolnilo, kar poterpeshlivi Job govori: „Zhlovek od shene rojen — kakor rosha per zveti ino ozveti; beshi kakor fenja, ino ne oflane.“ Job. 14.

Dopolnilo se bo tudi nam, sakaj „Spomnite se, kar se je meni sgodilo, to se bo tudi vam. Dones meni, jutre tebi.“ Sir. 38. 23. To nam rajni sdaj is pokopalisha osnanuje.

2. Shalofino ftojimo krog mertvashke jame — glédamo merslo hifho, v' katiro smo rajniga brata djali, ino odperta jama nam ozhitno govori: Tudi vi pojdete skorej drugi sa drugim v' semljo pozhivat, katira je vam v'fim mati. Sir. 40, 1. — Lehko, de je she smreka v'fekana, deske isshagane, is katerih nam bojo vofko hifhizo naredili; sakaj: „Nasha hifha se konzu priblihuje ino s' v'fako ftopinjo hitimo fvojmu konzu blishej.“ Prip. 2. — Kraj je she odlozhen, kjér bomo spali, ino noge tistih, ki so tega pokojniga k' pokopi sanefli, so she pred dvurmi, de tudi naf ponefó. Apost. djanj. 5, 9. — Kar govori dones nash rajni brat, tudi mi v' kratkim porezhemo! „Glej, sdaj bom v' semlji spall.“ Job 7. — „Kakor gnild bom minil, ino kakor oblazhilo, katero mol fmeda.“ Job 13, 28. — „Moji dnevi so pretekli — grob je moja hifha, ino v' temi fim si svojo postelzo postlál. — Strohliivosti fim rekel: ti si moj ozhe; ino zhervam: moja mati ino moja sestra.“ Job 17. — V'fí gremo v' hifho svoje v'ezhnosti.“ Prid. 12, 15. — V'faka gruda, ki jo sa mertvim v' jamo v'ershe, nam s' fvojim ropotam sadoni: „Zhlovek prah si bil, v' prah se bofh spremenil!“

B. Nauk nevmerjuzhnosti dushe.

1. Semlja, mati strohliviga trupla, nam vmerjuzhnosti sprizhuje; — kalj povsdignimo svoje ozhi gorj k' svetim nebesam; one, dom po boshji podobi v'fvarjene dushe, nam vefelo nevmerjuzhnost osnanuje. — Le slabo truplo nashiga rajniga je smert rasdjala ino semlja s-hranila, njegova dusha v' vezhnosti tam shivi, ino vshiva, kar si je sálushila. „Bog da dusham v' miri pozhivati; no

je zhlaveka nevmerliviga stvaril, po svoji podobi.“ *Modr. 2, 32.* — „Solsa nashe shaloſti naj ſe na mater zherno ſemljo vterne, — oko pa veſelo v' vezhnosti oberne: kjér ſe nam bo vlaka ſolsa pravizhne shaloſti v' morje neſkonzhniga veſelja preminila. — „Suno je vam, de po rasedrtji hiſhe, v' katiri sdaj prebivamo, gremo v' neko lepſhi v' nebeſih, poſtavljen o d ſamiga Bogá. *II. Kor. 5.* — Kar zhlavek tukaj ſéje, to bo tamkej ſhel.“ *Gal. 6, 8.*

2. Pokopalishe ſo vrata trohnenja ſa truplo, pa tudi veſele vrata boljſhiga ſhivlenja ſa duſho pravizhniga! — vrata v' Ozhetov dom, v' hiſho plazhila. „V' hiſhi mojga Ozheta je veliko prebivaliſh. Grem vam meſto pripravít. — Ako bi ne bilo tako, pravi Jeſuf, ſaj bi vam povedal.“ *Joan. 14, 2.* — Nehalo je ſa rajniga vſe poſemljenſko terpenje — preganjanje, fromaſtvo — bolesen — i. t. d.; mirno truplo pozhiva, duſha pa ſafluſheno plazhilo vſhiya tam nad ſvesdami v' boljſhi deſheli, ako je frezhno doſhla pred boſhje oblizhje. „Tam bo ji Bog vſe ſolſe obríſal, ne bo ſhaloſti, ne bolezhine, ne ſmertí vezh: ſakaj vſe to poprejno je minulo. „Skriv. raſod. 21. — Kakor truden delavez na vezher — gre pravizhen v' vezhnosti po ſvoje plazhilo. Nehal je delavnik — ſazhela ſe je njemu vezhna nedéla. „Blagor mertvim, ki v' Goſpodi vmérjô; — sdaj od ſvojiga opravila pozhivajo, ino njih dela grejo ſa njimi.“ „Skriv. raſod. 14, 13.

3. Kakor vezherno ſonze v' ſatoni (v' ſahodi) ne vgaſne — tudi unkray ſemlje ſveti, tako duſha rajniga brata tam v' boljſhi deſheli per Ozhetu ſhivi, ſakaj: „Vezhniga ſhivlenja deleſhni ne morjo vezh vmreti, ker ſo enaki angelam boſhjím, ki ſo otrozi boſhji.“ *Luk., 20.*

Kakor ſe ſvétijo od ſonza ſvesde po nozhi, — tako rajniga zhednosti, dobre dela ino lepi iſgledi, ki nam jih ſapuſtil je. — In kakor ſonze ſopet drugo jutro zhaſtíno iſ ſagor vſtane, vſtal bo tudi on ſ' novim, prerojenim truplam iſ ravno tega pokopalisha, v' katero ino ga sdaj poloſhili. — „Vemo, de tiſti, ki je Kriſtufa od ſmertí ſbudil, bo tudi naſ ſkos Jeſufa Kriſtufa, kteri je ſmertí obláſt vſel, ino nam ſhivlenje ino nevmerlivoſt pridobil.“ *II. Kor. 4.*

C. Nauk prihodniga vſtajenja.

1. Vſela je ſemlja, kar je njeniga: ſtrohlivo truplo, de ga prerodí in preoblezhe, ſakaj: „Meſo ino kerv ne moreta v' nebeſa, ino ſtrohlivo ne more neſtrohliviga deleſhno biti. — „Strohlivo ſe vſeje, ino neſtrohlivo bo vſtalo; — malovredno ino malozhaſtno ſe vſeje, ino vſtalo bo velizhaſtno. „Slabo ſe vſeje, ino vſtalo bo možhno, meſeno ſe vſeje, ino duhovſko bo vſtalo.“ *I. Kor. 15, 42.* — Premenil bo naſhe ſlabo teſo Jeſuf Kriſtuſ, ter ga vpodobil po ſvojim nevmerjozhim, ponebeſnenim teſeſ, on, ki govori: „Jes ſim vſtajanje ino ſhivlenje. Kdor v' mene vérje naj bi ravno vmérí, bo ſhivel; — jes ga bom obudil poſledni dan. — Príde ura, kedar

bojo vsi, ki po grobih spiyo, flifhali glaf, Sina boshjiga, ino vstajali bojo po njegovi poveli. Joan. 5, 28,

2. Oh, koliki tolashlej je to sa naf vmerlive ljudi! Veselo lahko vsaki s' nashim rajnim bratam na smertni posteli, kakor poboshen Job isrezhe: „Vem, de moj Odrešenik shivi, ino de bom spet posleden dan is semlje vstal, ter bom spet s' svojo kosho obdan, v' svojim mesi gledal s' svojimi ozhmí Boga, isvelizharja svojiga.“ Job. 19. — Spet se bojo odperle njegove ozhi, — pregovorile njegove usta — oshivele njegove oterpnjene roke. Vse po nebeshko prenovien na soden dan veselo porezhe: „Smert je posherta, premagana. Kje je tvoj osterz, o smert? Kje je tvoj premág, grob?“ I. Kor. 15.

3. Kakor pa zhlovek shivi, — tako vmerje: — kakshen pokopán, takshen bo vstal. Ako se dobro seme vseje, lepo israflobo. — Vsi bomo sfer vstali, pa ne vsi premenjeni. I. Kor. 15, 51. Kakishno nash shivljenje, — bo tudi smert, ino vezhnost. „Kakovga najde smertni dan, takshniga bo najdel nekaj sodni dan; sakaj kakor v' tim zhafi vmerje, tako bo na sodni den sojen.“ Sv. Aug.

D. Nauk sedajnega shivljenja.

Koljko sedajno shivljenje sa dolgo vezhuca velja, — le mertvi prav sposnajo. Preden njegovo truplo sagerremo, saflishimo tri slate nauke, ki nam jih sa shive dni nash rajni brat isporozhi;

1. Ne hodite po fhroki zesti posvetneshov, ki v' pogubljenje gre. — Veliko je poklizanih, — malo isvolenih; le po shermi poti k' nebesam hodite. — Nebeshko kraljestvo silo terpi. — Ne ljubite sveta, tudi ne, kar je na sveti. — Kdor svet ljubi, bo s' svetam konez vsel.“ Jan. 2.

2. Ne odlagajte poboljshanja; — vashe shivljenje je kratko. Kakor po kapli na veji, — bo tudi po vaf; — kar samudili, vekomaj popraviti mogozhe ni. — Oh, de bi mertvi fhe le eno uro, minuto imeli, storjeno krivizo popraviti, samujeno dobro storiti! — pa sa nje ni delavnika vezh, — le nedela je vezhne pravize. Delajte, dokler je dan; pride nozh, ker delati vishej ne bo mogozh.“ Jan. 9, 4.

3. Pripravljajte se skerbno sa vezhnost, sakaj tam na boshji pravizi ni le kraj veselja, ampak tudi neisrezheniga terplenja. — „Kdor po malim seje, bo tudi po malim shel; — kdor v' mesi seje, bo od mesa pogubljenje shel; kdor pa v' duhi seje, bo od duha vezhno shivljenje shel.“ II. Kor. 9. V' vezhnost vaf ne bo spremilo posemelfko blago, ne posvetno veselje, ne zhafi, ino imenitnost stanú; samo zhednost ino pa dobre dela, ki jih tatje ne vkradejo, rija ne sné, one vam ostanejo vezhno. — „Dobro delajte neprenehama, sakaj le po tim bote enkrat bres prenehanja sheli.“ Gal. 6, 9.

Spomnite so pa tudi na naf v' svojih dobrih delah, ki smo pred vami shli na boshjo pravizo, ino fhe pomozhi potrebujemo. — Kakor vi nam — tako se bo vam povrazhovalo. — To je rajniga posleden glaf fhe is pokopa na naf. — —

Tudi mi se hozhemo njemu sdaj oglašiti, preden njegovo truplo sagárnemo, ino mu:

- 1) Terdno obljubiti, po teh naukih shiveti, pa tudi:
- 2) Moliti sa njega, rekózh:

LITANIJE

sa mertve na pokopalíshi.

Gospod, vsmili se zhres nja! — Kristuf, vsmili se, zhres nja

Gospod, vsmilie se zhres nja!

Bog Ozhe, ki si njega stvaril,

Bog „Sin, ki si njega odrefhil,

Bog sv. Duh, ki si njega posvetil,

„Sveta Trojiza, v' katero je terdno vérvál,

„Sveta Marija, vsmilena mati, profi Boga sa nja!

„Sveti angel, varh njegov, profi Boga sa nja!

Vsi sveti Angeli ino Arhangeli, profite Boga sa nja!

Vsa sveta drushba svelizhanih duhov, profi Boga sa nja!

„Sv. I. — njegov patron (— na) profi Boga sa nja!

Vsi sveti ozhaki ino preroki,

— — apostelni ino vuzhenzi Gospodovi,

— — marterniki ino nedolshni otrozi,

— — shkofi ino zerkveni vuzheniki,

— — mafhniki ino sposnovavzi,

— — menihi ino pufhavniki,

Vse svete devize ino vdove,

Vsi svetniki ino svetnize boshje,

Bodi nejemu milostliv, sanesi mu o Gospod!

Bodi njemu milostliv, vslifhi naf o Gospod!

Od tvoje jese,

Od vezhne smerti,

Od terplenja strafshnih viz,

„Skos svoje rojstvo,

„Skos svoj kerst ino svet post,

„Skos svoj krish ino terplenje,

„Skos svojih pet kervavih ran,

„Skos svojih svetih sedem besed na krishi,

„Skos svojo bridko smert ino pokopanje,

„Skos svoje zhaftilivo od smerti vstajanje,

„Skos svoje veselo v' nebohojenje,

Ti „Sin boshji! Prosmo tebe, vslifhi naf!

De nashimu rajnimu bratu vse grehe odpustifh, prosmo tebe, vslifhi naf!

De mu saflushene shtrase prisanesefh, prosmo tebe, vslifhi naf!

De nja dusho v' vezhno pogubljenje ne obsodifh, prosmo tebe, vslifhi naf!

De njo is viz terplenja refhifh, prosmo tebe, vslifhi naf!

Vsmili se
njega.

Sa nja Boga
profite.

Refhi njega, o Gospod!

De njo pred tvoje oblizhje vsemesh, prosimo tebe, vrlifhi nas!

De fe v' tvojim kraljestvi veselí, prosimo tebe, vrlifhi nas!

De njej ino všim vérnim dušham vezhen pokoj podelifh, prosimo tebe, vrlifhi nas!

Jagne boshje, ki všiga sveta grehe odjemtešh.

R. Saneš nam, o Gospod!

Jagne boshje, i. t. d. R. Vrlifhi nas, o Gospod!

Jagne boshje, i. t. d. R. Vsmili se nas, o Gospod!

Gospod, vsmili se! Kriste, vsmili se! Gospod, vsmili se!

Ozhe nash i. t. d. Zhefhena si Marija i. t. d.

Ÿ. Gospod mu (njej) vezhen pokoj daj!

R. In vezhna luzh mu (njej) sveti naj!

Ÿ. Gospod vrlifhi molitev mojo!

R. In moje vpitje naj h' tebi pride!

M o l i m o.

Vrlifhi o Gospod! po svoji milosti nashih prošhenj mili glas, ker tebe klezhé prosimo sa dušho nashiga rajniga brata (sestre) I. kateriga (katero) si is tiga sveta saklizal; de njo v' deshelo mirú ino vezhne luzhi postavifh, ino s' všim' svojim ljubim svetniki sdrushifh. Po Jesufu Kristufu, Gospodu nashim. Amen.

M o l i m o.

O Bog, ki v' tvojim vsmilenji dušhe vérnih pozhívajo, daj svojim flushavnikom ino flushavnizam, kateri v' Kristufi spijo, milostivo odpušhanje vših grehov, naj de bojo grehov odvésane, s' tebo se bres konza veselile. Po ravno tim Jesufu, Gospodu nashim. Amen.

R. Gospod njim vezhen pokoj daj! R. In vezhna luzh njim sveti naj!

Ÿ. Naj pozhívajo v' mirú! — R. Amen.

P ó s l é d n a p o p o t n i z á.

1.

Zhlovek, on od shene rojen,

Kratko zhasa le shiví;

Nja terplenja je veliko,

Malo pa veselíh dni.

Le teshavna je nja hoja,

On ne najde tu pokoja;

V' joku se na svet rodi,

,Svet sdihvaje sapuší.

2.

Kakor trava on priraste,

Perzveti, ko roshen zvét,

Hitro njega smert pobere,

Ni ga bilo, — ni ga spét.

Duša se k' Bogu poverne,

Truplo v' hladen grob sagerne,

Vsaki zhlovek gre te pot,

Naj bo hlapez, alj gospod.

3.

Kristuf je shivljenje nafhe,
In premagana je smert;
Dufho Jēfuf k' febi vseme,
Truplo hrani v' boshji vert,
Blagor nam, ki dobro vemo;
De sa Njim k' Ozhetu gremo;
Sa pravizhne je od tod',
V' fveti raj veseli pot.

4.

Delo rajni je dokonzhal
Nja delavnik je nehál,
Njega je Gospód saklízal
De mu bo plazhilo dal.
Spremimo po sadni hoji
Njega truplo sdaj h' pokoji;
Dufho pa srozhimo mi,
Donef boshji milosti.

5.

Kar na fveti zhlovek seje,
To bo tam po smerti shel;
Kar je dobriga pripravil,
Bo veselo s' febo vsel.
Vse veselje sdaj minilo,
Zhafno vse ga sapuštilo;
Samo dobre dela so,
Ki ga v' vezhnosti spremljajo.

6.

Vse posvetno veselvanje
Na tim fveti sa-nj nehál,
Imenitnosti in bogastvo
Sdaj tolashleja ne dá.
Sreznho le tajišta dušha
Po tim poti svet sapuštja,
Ki krivize ne posná,
Vel'ko dobrih del imá.

7.

Tak gre zhlovek s' tiga fveda
V' hišho svoje vezhnosti,
Vel'ko piha, prevsetuje;
Pa le s' prasnimi rezhmí.
Kedar svoji omolzhijo;
Se tud' solse posuštijo;
Njega ves spomin je prezh,
Mešto ne posna se vezh.

8.

Pa sapifano je v' bukvah
Tamkaj vsakiga ime,
Tud vse dobro ino hudo,
Kar v' shivljenji storil je.
V' vezhnosti bo vse odkrito,
Kar je fkrivniga, ozhito;
Vse bo zhlovek tamkaj bral
Ker bo pred ,Sodnikam stal.

9.

Blagor všim pravizhnim mertvim,
Ki v' Gospodi pomerjó;
Oni h' svojimu Ozhetu
Le pozhiyat taj (tje) gredó,
Njih storjene dobre dele
Bojo vékomaj flovele;
Njih zhaštljivo imé,
Med fvetniki fveti fe.

10.

Vse posvetno premoshenje
Mertvimu je vsela smert;
Defke fhtir so mu ostale,
Ino pa rastergan pert.
Sginita je vsa lepota,
In minula vsa dragota;
,Svete zhednosti famó.
Njemu v' vezhnosti zvetó.

11.

Vši tovarshi maloprídni
,So ga sapuštili sdaj,
Le poshtene, dobre dušhe
Njega spremijo v' sadni kraj.
Vse vesele tovarshije,
Dobre volje in gostije
Mu sedmina vsela je,
Ki sa njim opraviša fe.

12.

O Gospod! všim vérnim mertvím
Vezhen mir in pokoj daj,
Naj pozhiyajo v' pokoji
Vezhna luzh jim fveti naj!
Trupla v' semli mirno spijo,
Dufhe v' tebi naj shivijo,
Dokler tvoj mogozhen glas,
Bo h' vštajanju sbudil naf.

II. GOVOR I Z A.

Z h l o v e k a t r o j n o r o j š t v o.

Trojno rojstvo je zhloveku odlozheno: — na tim je tudi nashe svelizhanje, alj pogubljenje:

Pervo rojstvo od matere v te svet.

1. Jokáje — ne sa to semljo rojeni — smo le popotniki na Ozhetov dom — kakor vsi naši ozhovi. Ostaje nimámo tukaj, ampak prihodne jishemo. Hebr. 13, 14. — „Shola je zelo nashe shivljenje sa prihodno vezhnost. — „Sveta mati kat. zérkva naša vuzheniza, naf per rojstvi prevseme, vuzhi — opomina, ino naf sprejme is tiga v prihodno shivljenje. — Po smerti stopimo v fkuhnjo; — Kakor se pripravimo, bomo obšli. — Vojfko ima zhlovek vef zhaf na semli, med hudim ino dobrim. Job. 7, 3. — Boj sa nevenliv venez nevmerjzhnosti — v tekavnizi svojga stanú. I. Kor. 9, 24. — Delavzi smo v vinogradi Gospodovim; — na tim fveti je delavnik, po smerti bo nedela plázhila. Job. 7, 3. Blagor mu, ki na vezher svojga shivljenja isrezhi samore: „Delo fim dokonzhaf, ktero si mi dal, de ga storim. Ino sdaj me ti Ozhe pove-lizhúj s' velizheftvam, kτέρiga fim per tebi imel, preden je bil fvet.“ Jan. 17, 4, 5. — „Dobro vojfko fim peljal; — sdaj me zhaka ktero pravize.“ II. Tim. 4, 7.

„Kar tukaj sejemo, to bomo tamkaj sheli: dobro, alj hudo. II. Kor. 9, 6. „Srezhen, kdor obilno féje, bo tudi tamkaj obilno shel.“ Gal. 6, 8. Njegove dela grejo sa njim,

2. Le kratek zhaf nam je vsmileni Ozhe odlozhil sa priprava — na dolgo vezhnost. — Od sibe le do pokopalisha je le kratek pots — sedemdeset, — zhe veliko, ofemdeset lét; ino kar vezh, je brid-kost ino teshava. Pf. 89, 10; — sploh pa fhe toljko let ne doshivimo. Nit se vterga, ino mi pademo, — pogosto, kedar bi fhe nar raj shiveli. — Otroku mine shivljenje ko rosha na polji; — mladenzhu sgine, kakor juterna megla pred sonzam; — moshu, kakor ponozhne sen-je; — starz heku, kakor vzherajin dan, sakaj: „Vfaki dan vmi-ramo, ino zhe ravno rastemo, fe le krajsha nashe shivljenje.“ Sv. Gregor. — To nam prizha naf rajni brat (sestra). — —

Hic aliqua ex vita defuncti applicentur; si placet.

Blagor rajnimu (rajni), ako si je v tim kratkim shivljenji frezhno vezhnost saflushil! — Alj kako radi ljudje na to pesa-bijo! le sa zhafno fkerbijo — sa kratko, minjozhe vezhno sapravi-jo; — vshivajo povfvetno vefelje, kakor bi sa -nj vsivarjeni bili; — si napravljajo blaga, kakor bi vezhno na semli shiveli. — „Smert jili

pobere, — smanka jih, kakor kaple na veji; — tako sgrabijo zhašno ino vezhno.

Oh, to je smota nar hujšhi — to sgruba nar vezhi: prodati vezhno sa malovredno zhašno! — To nam kashe iskopana jama, to naš mertvo truplo is jame vuzhi ino pravi: Zhlovek! dober Bog je tebi v' tej folsni dolini le kratek zhaš terplenja odlozhil, de si v' kratkim vezhno vefelje lahko saflushish; — satorej, hiti se perpravlati na svoje drugo rojštve:

D r u g o r o j š t v o s m e r t i , is t i g a s v e t a v' v e z h n o s t .

O pervim rojštvi naš je vřigamogozhni, Stvarnik s' vřim potrebim ofkerbel. Dal je vřakimu potrebnih talentov: shivljenje, sd ravje, řtarishe, premoshenje, i. t. d. — S' tim se mormo sa svoje drugo rojštvo sami preskerbėti, kedar naš Gospód řkos smert na rajtengo poklizhe — truplo semlja v' spremenenje s-hrani, duřho pa vėzhnořt v' plazhilo vseme. Kdor se sa vėzhnořt pripravil ni, na pokopalishi vse sgrabí.

Bogatina sapuřti bogastvo, řhtiri deske, rastergan pert, pa malo oblanz je vse, kar posemelfkiga s' sebo vseme; lopata perřti vse njegovo premoshenje; — sa drugo se erbi raspíplejo. — Vřikimu řhtimanzu mine vřa imenitnořt; — temna jama je njegovo prebivalishie, sarashen kamen vřa njegova zhařt; — v' nekih letah se meřto njegovo vezh ne posná. — Poshrėřhniku nehajo vse polvřetne dobrote; — zhervi řo sdaj njegovi dobrovoljzi, trohli vořt vřa njegova řladkořt. — Nezhishnik je dokonzhál svoje nesframno shivljenje; — zhervam v' shivesh je njegovo pregreřhno teló, — njegova duřha podmet peklenřkiga ognja. — Pravdovez se tukaj tořhovati henja, řesovez dokonzhá svojo řovrashenje. Njemu ki mu je bil řhe řvét preteřfen, je sdaj vořka jama prořtorna sadořti; mirno řravno řiřtiga řpi, kateriga je poprėj kervavo řovrashil. — Gorjė vřim řenřham, ki řo, kakor řanikarn řlapez, řvoj talent řakopali. Joj vřim grėřhnikam, ki řo ga řpravili. Vřershni bojo v' unajne teme, kjėř bo jok ine řhkripanje sob.

Blagor pa vřim řveřtim řlapzám ino deklam, ki řo řridno řdelali, ter řvojih talentov pet, alj dva, v' dobro obernili! s' řolsami řo řjali; sdaj řvoje řnope s' řveřeljam řamo řefó. — Prijasno řih Gospód řaklizhe: „Blagor tebi, řveřt ino dober řlapez! ker ři bil v' málím řveřt, řhres řveliko te řom pořtavil: pojdi v' vefelje řvojga Gospóda!“ Mat. 25, 14: Oj to je řveřelo řojřtvo sa nevmerjořzho duřho pravizhniga řristjána, bolj řveřelo, kakor pervo od mătere v' ti řeven řvét, řkos katero řmo se le v' terplenji řporodili, ino řavno sa to semlja jo-káje řosdravili: — „řkos řmert se řrerodimo v' vezhno vefelje, řapuřtimo řeven řvét, ter ga s' řlepimi řebesami řmenimo. — Vefelo duřhe pravizhnih v' řvetim řaji řshivijo; řrupla pa řhakajo řretjiga řnoviga řojřtva:

T r e t j e r o j f t v o.

Vštajenje na sodni dan.

Mertvo truplo, v' njivo boshjo všjano, se tudi v' semlji sa novo rojstvo vezhniga shivlenja pripravlja. — Jesuf Krifuf, odrefhenik ino isvelizhar, ga bo obudil, kedar bo fhtevelo isvolenih dopolneno, kedar odlozheni ura pride, Jan. 5, 28. de bo telo dufhi plazhila továrſh, kakor je bilo deleshnik saflushila.

Naj trohlivo truplo semlja povshije, sverina rasterga, — morje poshré: saklizar bo všigamogozhen, Sodnik, in dalo bo vsako svoje nasaj. Boshji duh bo oshivel fuhe kofſi (Ezeh. 37.) obdala jih bota meso ino kosha (Job. 19.) ino vštajali bojo, ki so dobro štorili k' shivlenju, ki so hudo štorili, k' obfojenju.

Oh, frezhni vši pravizhni, nedolshni ino prav špokorjeni kristjani! — Veselo bojo vštali, se videli, posdravljali, ki se sdaj na pogrebi eden sa drugim milo jokajo. —

Gorje pa všim nespokorjenim gréſhnikam! — Vštali bojo tudi oni, alj njih vštajanje bo strah in trepét. Vpili bodo, kedar bodo en drugiga vglédali: „Hribi, pokrite naf!“ — Kakor shivlenje, taka smert, — taka bo tudi vézhnoſt.

O p o m i n i.

Ljubi bratje ino seſtre! poglejmo rajniga pokóp, ino od nja se sdaj modro shiveti vuzhimo; shivimo tako, kakor sdaj on sheli, de bi bil shivel, ino bomo fkoraj sheleti tudi mi.

1. Ne tvésimo svojga ferza na posvetno; kdor svét ljubi, bo s' fvetam konez vsel. Tam v' nebeſih je nafſ dom. „Obrazhajmo s' fvetam tako, de naf vjel ne bo. Popotniki smo in prihli sa to, de spet pojdemo.“ — Sv. Avg.

2. Škerbimo pred všem sa svojjo nevmerjozho dufho, njo s' fvetim' zhednoſmi lépfhati, de bo modrim devizam podobna, na Gospodov prihod pripravljena. Kaj bi pomagalo, zel svét imeti, na svoji dufhi pa fhkodo terpeti. Mat. 16, 26.

3. Pa tudi svoje truplo poshteno imajmo, sakaj ono je dufhe továrſh, tempel fvetiga Duha, bo od smerti vštalo, — ino bo s' dufho vézhniga shivlenja deleshno. Ne omadeshujmo ga s' nezhiſtoſtjo, ne poshkodujmo ga s' poshreshnoſtjo, jeso, lenobo; — kdor bo tempel boshji rasdjál, tega bo Bog fhtrafal. I. Kor. 3, 17. Modro ga ohranimo fkos smérnoſt ino delavnoſt, de ga bomo nekdaſ s' savupanjam v' semle materno krilo poloshili, ino na sodni dan vse premenjeno ino po nebeſhko velizhaſno is semlje spet prijeli, naj ga bo dufha vezhno vesela.

4. Ne bojmo se smerti; temuzh le sa frezhno smert fkerbimo. Ona nam vrata v' Ozhetovo hiſho nebeſhkiga veselja odpré, ino mi pojdemo k' temu, ki naf je poslal. — V' Gospodi shi-

vino, de bomo v Gospodu vmerli, ino bomo shivi kakor mertvi Gospodovi. Rim. 14, 8.

5. Ne shalajmo nespametno sa rajnim' mertvimi; le sa nje raji molimo, naj jim naša ljubesen pripomore, kar si sami ne morejo pomagati vezh. — Delajmo si prijatelje v' vezhnosti, de kedar bojo tudi naše truplo v' semljo sagernili, našo dušo v' vezhno prebivališče vsémejo. Luk. 16, 9.

Vsemi tedej semlja, kar je tvojiga: mertvo truplo našhiga rajniga brata; vsemi pa tudi Bog, kar je tvojiga: nevmerjazho dušo v' vezhno shivljenje! To tebe prosimo, všmileni Ozhe nebesški! po Jesusu Kristusu, Gospodu našim. Amen.

Preces dici possunt, ut supra.

V m e r l i v o f t.

1.

Bog, všgamogozhni vezhni!
Ti svetje našho si;
Od naroda do saroda
Tvoja roka vse shivi.

2.

Preden ko so gore bile,
Preden se je švét sazheł
„Si s' neskonzhno modro roko,
Bog vse vezhnosti objel.

3.

Truplo si is semlje šivaril,
V' prah ga sopet spremenish,
„Prah si bil, in prah spet bodeš!“
To ti njemu govoriš.

4.

Jesar let je le pred tebo
Ravno to, ko nam en dan;
Kakor ure ene nozhi,
Zhaš shivljenja dokonzhán.

5.

Kakor eno kratko spanje,
Kedar truden zhlovek spi,
Naglo mine kakor senza
Tud šhtevilo našhih dni.

6.

Kakor voda, hitro tezhe
Našhiga shivljenja zhaš,

Nakor kapla 's veje, kane,
Vterga se, ko tenek laš.

7.

V' jutri lepo rosha zvete,
Trava zhedno seleni;
Svezher pa sa ojštroj kosoj
Posušena she leshi.

8.

Všemogozhni samo mignesh,
Ino po zhloveku je
Samo rezheš! ino v' hišho
„Svoje vezhnosti on gre.

9.

Naše djanje boš presodil,
In pogledal grehe vse;
Tebi, škrito in ozhito,
Vše na tenko snano je.

10.

Oh, deb' zhlovek ne posabil,
Kaj ga zhaka enkrat tam,
Tam, kjér dela Bog pravizo
Dobrim, kakor grefhnikam.

11.

Bog! dni našhiga shivljenja
Modro šhteti vuzhi naš!
De ne bomo samudili
Kratek svelizhanški zhaš!

III. G O V O R I Z A.

Pokopalifhe pridgar pokore.

A.

Kedar se ljudje is eniga v' drugi kraj selijo, popréj svojo novo selo pogledajo, ter si prijetno stanovanje prekerbijo. — „Smert je naša selitev is zhnofiti v' vézhnofiti. — Vsi pojdemo dones alj jutre v' hifho svoje vézhnofiti, kakor našh rajni brat (sefira). — Oh poglejmo, bratje ino seftre moje! kamo pojdemo, premislmo kako se nam bo godilo! — Vse to naš pokopalifhe rajnih vuzhi.

B.

1. „Stoj popotnik! tak je na mnogoterim pokopi sapifano; ftoj in premisli: kar si ti sdaj, sim bil tudi jes popréj; in klar sim sdaj jes, bosh fkorej tudi ti: prah in pepél!“ V' semljo te bojo tvoji bratje sanefli, ino duhovni vseli od tebe flovó, rekózh: „Spomni se zhlovek, de si prah, in se povernefh sopet v' prah!“ — Oh, kaj se toljko napihujesh, reven posemeljski prah, sakaj posabish, kar Jesus, tvoj Gospod govori: „Kdor se povishuje, bo ponishan.“ Mat. 23, 12.

2. „Pod tim hribzam pozhiva, kar je bilo posemeljskiga; tam v' vezhnofiti prebiva, kar je bilo nevmerjozhiga;“ to beremo na drugim pokopalifhi, in brali bojo drngi fkoraj sa nami, ker bojo našhe truplo v' hladno postelzo poloshili, ino duhovnik naš vézhnofiti isrozhili, rekózh: „Vsemi semlja, kar je tvojiga, Bog naj vsème, kar je njegoviga. Truplo je is semlje fivarjeno, duh je od sgorej dol dan.“ — Oh, kako nespametno, grefhni zhlovek, ravnaish, ki svojo truplo mehkushno zhervam v' shivesh redish, duh pa revno in sapusheno boshji pravizi odrajtash! — „Kaj pomaga zhloveku, naj ves svet pridobi, svojo duhho pa pogubi? Mat. 16, 26.

3. Tukaj vidimo pokopalifhe flovezhiga bogatina; resan kamen pokriva njegove kofiti, na kameni pa slát napis veli: „Gol sim prishel na svet, gol is tiga sveta fhel.“ Job. 1, 21. Tri lopate perfti imam sa vse svoje premoshenje. — Oh, kako aboten sim bil, ki nisim na Jesufove befede porajtal: „Ne sbérajte si sakladov, ktire vam mol ino rija snedata; ampak sakladov v' nebesih, ki vam jih tatje ino ne vkrađejo.“ Mat. 6, 10.

4. Tamkaj pokopalifhe sapravliviga poshréfnika, pijanza, jigravza mah sarafha. Zhervivo truplo sdaj jesti ino piti ima sadofti, alj duhha vpije v' peklenkim bresdni, kakor bogat poshréfnik po befedah svetiga évangelja: „Oh, le eno kaplo mersle vode, ker toljko martre v' tim plameni terpim.“ Njegov spomin naš klizhe ino vuzhi: „Varujte se, de vashe ferza ne bojo preobloshene

v' poshreshnosti ino pijanosti, ino zbahnih fkerbéh: de dan plazhila naglima nad vas ne pride " Luk. 21, 34. Ne shivite sa to, de bi le jedli ino pili; ampak jejite ino pijte toljko de bote sdravo ino poshte-no shiveli. Poshreshnost truplo vmori, — dufho pogubi. „O smert! kako grenek je tvoj spomin zhloveku, ki svoje blago v' veselvanji vshiya.“ Modr. 41, 1.

5. Pred nami je vdrena jama nepokojniga hudobne-sha. — Zeli fofeski je nepokoj delal; toshvati ino pravdati se — bojvati ino prepirati je bilo njegovo veselje; sdaj mirno tukaj srav-no tifhlih leshí, s' katerimi se shiv saftopiti mogel ni, njegova dufha pa teshko krivizo nosi, katero je svojim fofedam delal. „She is uni-ga sveta nas njega duh opomina: Oh, bodite mirni ino persaneflivni med sebo, kakor otrozi eniga Ozheta, ki je gola ljubesen; sakaj: „Isvelizhani so mirni; oni bojo otrozi boshji imenovani.“ Mat. 5, 9.

6. V' kraji tamo selen grizh brumniga vboshiza po-kriva. „Sladko trudno truplo spi, dufha se pa vefeli nebesfkiga pla-zhila. Njegovi foverashniki ino safmehvavzi so henjali, ni sa auj terpenja, ne krivize vezh. — Vefelo nas klizhe sa sebo, rekózh: „Bratjé ino sestre moje! voljno terpíte, — krish sa Jesufam nosíte; nizh ni terpenje sveta proti vefelju, ki nas zhaka.“ Rim. 8, 18.

7. Tukaj vidite, vi mladenzhi, nov grob mladiga verfi-nika, ki smo ga v' kratkim fhe le pokopali. Bil je mlad, sdrav ino vefél, ravno kakor vi; — sdaj pa she zherno semljo gnojí, ino vas opomina: „Tovarhi! ne sanafhajte se na mlade leta, ne na sdra-vih vudov mozh, ne spravljajte svojiga shivlenja slati zhaf. Pot sim vam pokasal, po kateri povdete sa meno tudi vi. — Ne sanafhajte se na jutro; faj ne veste, kaj prihodni dan s' febo prinese.“ Prip. 27, 1.

8. Tamo le poglejte, deklize! pokopalifhe svoje mlade verfnize: ravno fo se roshize na njenim grobi posufhile, ki fo jih ljube tovarfhize na-nj safadile. — Klizhe vas rajua, de bi se na njo oglédale, ino saflifhale, kaj vas fhe ona is pokopa vuzhi: „Bi-la sim mlada, sala, tudi fhtimana; — pa minula je moja lepota ka-kor roshíz zvetje na moji gomili. Gola glava, bele kofí, pa zher-vov pest je moje preslo lifhpano truplo. Moli fo moja posíela, ino zhervi moja odeja, sakaj: Vfe meso je kakor trava, in kakor rosha na polji.“ Is. 14. Ne dolgo, in tudi ve bote fhtriz mene leshale. Vafhe lize bo obledéto, vafhe ferze odrevenelo; le rosha zhifsteti bo vam ostala, le zvet nedolshnosti bo vékomaj zvetel, zhe ga ohranite. — O ne dajte se motiti goljufnimu svetu, ve verjemite fladkim perlisovavzam. „Spomnite se poslednih rezhi, ino vékomaj ne bote gresfhile.“ Sir. 7, 40.

9. Poslednizh najdesfh tudi sarafsheno pokopalifhe fivi-ga starzheka v' unim koti. Nad ofemdeset let je doshivel. Lepa starost! — alj rajumu se sdi, kakor vzherajni dan. — Mojé leta, prizha on tebi, fo v' vezhnost pretekle, kakor kapla desha, ki v' morje kane. O ne zhakaj zhlovek starih dni, ki niso gotovi, in te-bi nizh ne hafnejo (pomagajo), ako jih v' dobro ne obernefh. Ne

tihi, ki dolgo shivi, ampak on, ki v' kratkim veliko dobriga stori, je frezhen. „Jifhite Gospoda, dokler ga fhe najdete, klizhite ga, dokler je bliso. Is. 55, 6. Nekdaj bi ga jifkali, pa bi ga ne najdlino v' svojih grehah vmerli.“ Jan. 7, 36.

C.

Glejte, ljube dushe! tako naf tihi grobi nafhlih rajnih bratov ino fester vuzhijo modro shiveti, fe na posvetno ne sanafhati, ino na frezhno smert pripravljati, ki naf redoma eniga sa drugim v' ti tihi ino miren kraj pelja.

Shalofen je spomin, ki nam ga mertvi dájajo, — alj v' fredi pokopalish sa vse pravizhne veselo snamenje fvetiga krisha ftoj ino is njega Isvelizharvfiga fвета govori besede polne nebesfheke tolashbe: „Jes fim vstajenje ino shivlenje. Kdor v' mene vérje bo shivel, de bi si ravno vmerl; jes ga bom obudil na fodni dan.“ Jan. 11, 25. — Oh, kako veselo je to sa naf: — posebno oveselivno sa vas shlahto rajniga, ki se sdaj mlo sa njim folsite. — On ni vmerl, — njegova dusfa shivi, — famo truplo spi, k' novimu shivlenju. Pride ura, ino spet bo tudi truplo oshivelo, vam roko podalo! To je nafhe savupanje, to kristjanov vesela tolashba.

S-hranili smo truplo v' materno krilo, vsjali seme strohliviga trupla v' zherno semljo; de bi vstalo nekda nevmjerjzhe in velizhafno. — „She dufho isrozhimo sdaj boshji milosti, ino molimo sa njo:

Orationes pro oportunitate, ut supra.

O p o m n i z a p o k o r e.

1.

Oh, kako bres fkerbi hodi
Zhlovek svoj nevárni pot;
Sdrav in frezhen rad posabi,
De bo moral jit' od tod'.
„Skerbi, fkerbi zhlovek grefhni,
De bosh enkrat frezhno vmerl,
„Sebi fveti raj saflushil,
„Strafhen pekel pa sapér!

Tudi starzhek se sanafha
Vfako leto preshivét!
„Skerbi, fkerbi i. t. d.

4.

Kje je zhlovek, ki pomisli,
Kako firašno se goljfa,
Zhe fe vmreti ne pripravlja,
In v' posvetno sakopá.
„Skerbi, fkerbi i. t. d.

2.

Dolgo let si fhe obetash,
Bres fhtevela starih dni;
Blisno vezhnost pa posabish,
Vmreti tebe ne fkerbi.
„Skerbi, fkerbi i. t. d.

5.
Kakor tat po nozhi pride,
Kedar ga ne zhákamo:
Vfakiga, ki njo posabi,
Hitra smert salesla bo.
„Skerbi, fkerbi i. t. d.

3.

Glej, mladénzh na starost zhaka,
Mosh bi rad veliko lét,

6.
Kakor ptizhar mresho vlezhe,
Tud na limanze lovi,

Smert sa mlade 'ma fekiro,
S'kofo stare pokofi.
,Skerbi, fkerbi i. t. d.

7.

S' smertjo, zhlovek, se sisnani,
De se nje ne bodefh bal;
,Svoje shive dni se vuzhi,
De bosh frezhno vmreti snal.
,Skerbi, fkerbi i. t. d.

8.

,Smert prijatelza je nasha,
Modro naf shivet' vuzhi;
Kdor nje nauke sanizhuje,
Nje fhe prav pogledal ni.
,Skerbi, fkerbi i. t. d.

9.

Dvojna pot se nam odpira,
V' dolgo vezhnost naf peljá:
Vofka ftesa je v' nebefa;
,Shroka v' pekel se ravná.
,Skerbi, fkerbi i. t. d.

10.

Kaki pot kolj zhlovek hodi,
Po tajistim doshel bo:
V' frezhno, alj v' nefrezhno vézhnost
Kakor shivel, vmerl tako.
,Skerbi, fkerbi i. t. d.

11.

Oh, kako bi pooppravil
Vse na smertni posfeli,

Kar je dobriga samudil,
,Storil hudga shive dni?
,Skerbi, fkerbi i. t. d.

12.

Bog nam donef fhe oblubi,
Zhe se le pobóljfhamo
Jutre nam pa ne oblubi,
Ako le odlagamo.
,Skerbi, fkerbi i. t. d.

13.

Donef jifhimo Gospoda,
Dokler je fhe bliso naf;
,Jutre klizali me bote,
Pa ne bodem flifhal vaf."
,Skerbi, fkerbi i. t. d.

14.

Dokler nam fhe fonze flje,
,Sonze boshje mílofti,
Pot pravizhnosti hodimo
Dokler se nam ne stemní.
,Skerbi, fkerbi i. t. d.

15.

Donef déljajmo pokoro,
Ona je nebesfki kluzh,
De po smerti nam bo svetla
Tam v' nebesih vezhna luzh.
,Skerbi, fkerbi i. t. d.

I. M e r t v a f h k a g o v o r i z a , na pogrebi duhovfkiga pastirja.

Prezheftiti gospodje, duhovfki bratje!
Poshtena, sapufhena zhreda!

Kaj hozhem donef vam govoriti? — s' vami shalovati, ali se veseliti? — — —

Ako se ogledam na drushbo mojih visoko-zhastivrednih bratov, vidim veliko versel, kér eniga tovarfha med njimi ni,

ki se je v kratkim ſhe med nami vefelil. Shaloſtino gledam dobre duhovnike v bratrnim krogi ſtati, ino kaſati meni rekôzh:

„Poglej tukaj leſhi naſh ljublen, ſveſt továrſh, ſhe pripravljen ſe ſopet v' zherno ſemljo povernit', ki je nam vſim mati. Goſpôd ga je poklzial is ſvojga vinograda na plazhilo, njemu dat ſafluſhen duar. — Ino mi ſe ſhaloſtino ſanjim osiramo, ki ſe ſhe tukaj vpiramo, — ter ga ne radi ſgubimo. Mile ſolſe ſe nam vdiajo ſa rajnim prijatelam ino domazhim bratam: — nam je, kakor bi ſerze is ſerza tergal — — —.

Zhe ſe obernem na iſvoleno zhredo poſhtene fare, vidim trumo ſapufhenih ovzhiz, ki vjokane klizhejo doneſ, kakor ſvoje dni ljubesnivi vuzhenzi krog ſmertne poſtele ſvetiga Martina, rekôzh: „Kaj naſ ſapufhaſh ljubi ozhe! komu boſh reve ſapufil?“ —

Ogledam ſe po ſveti veshi boſhji, ktiro je toljkokrat rajniga duhovnika paſtirſki glaſ napolnil, vſa ſhaloſtino oblezhena molzhi; vtihnilo njeno vefelje, le ſhaloſtino petje ſa mertvim ſe med glaſne ſvone topl. —

Ino v' ſredi med nami vidim mertvafhki ojder mojiga ljubiga duhovſkiga brata, gledam njega ſpanje vézhnoſti ſpati! — Ozhi, ki ſo pred — letni pervokrat odperle ſe in boſhje luzhi rasveſelile, ſdaj ſatiſujene meſhijo na vezhno. Roke ki ſo — let kerſhanſko ljudſtvo blagoſlovile, terde pôzhivajo ſdaj. Noje, ktere ſo toljko ſkerbno ſa ovzhizami Kriſtuſovim' zelih - let hodile, ſdaj drevene leſhijo. Uſta, ki ſo ſe toljkokrat odperle, ino ſ' vſo ſkerbjo -----*) vuzhile ſdaj ſaperte molzhijo. Maſhne bukve, is katirih ſo boſhjo beſedo brali, ino ſvete molitve ſa ker. ljudſtvo k' nebeſam poſhiljali ſa njih ſaklenjene ſo. Slat kelh, ſ' katerim ſo zelih — let ino — meſzov ſa ſvoje farmane darovali, ſdaj vef gol bres oblazhila ſtoji. Vſe to nam pravi, de rajnim tega vezh potreba ni. Vſe bo jim vſeto, ker bo mati zherna ſemlja truplo objela, ino nam ſadne oſtanke ljubiga brata, prijatela, továrſha ino paſtirja vſela. —

Kaj je to konez tvojih, zhe ravno kratkih, vender teſhavnih dni: — is ſhtirih dil voſek hram - ino pa zherna jama? — Kaj je to obljubleno plazhilo ſa toljko truda ino ſkerbi? — mali hribez zherne perſti, ſ' ktiro te bomo doneſ ſakrili? — Oh, dolina, polna ſhaloſti ino nadlôg je naſha ſemlja: to tebi, o zhlovek, prizha ſklepanje poſemeljſkih dni rajniga, zhafſi vredniga goſpoda; — prizhajo tebi, poſvetneſh, doneſ ſadnokrat poſhten boſhij nameſtnik in vuzhenik, de bi ſe ne ſaljubil v' poſvetne rezhi, ki ſo le prah in pepel; — de bi ſe ne ſanaſhal na plazhilo goſtuſniga ſveta, ki veliko kaſhe ſhe vézh obeta, malo prida pa da, in ſvoje ljubeje ſapufli.

Poſleden nauk, ſilo potreben, pa prepogoſto poſablen nauk, rajni duſhni paſtir, tebi, o zhlovek, ſa ſlovo iſrozhijo, bodi ſi boſhji - mu altarju poſvezhen, alj h' teſhavnimu drevu (plugu) odlozhen: „Ni tukaj drusiga, kakor jeſa, ſerd, ſmota, neumnôſt,

*) Nominentur ſtationes vitae pastoralis defuncti.

smerten strah, sovrashtvo ino prepír. Zhakanje na prihod ino smertno uro dela fkerb ino groso vsakimu, naj she na velizhasnim stoli sedi, alj pa niskiga rodú v' prahi prebiva.“ Sirah. 40. Tonaš vuzhijo rajni vuzhenik, naj si ravno molzhijo, ter poterdijo besede bogabojezhiga Davida: „Kakor fenza zhlovek memo gre; sapihne majhen pish, po njem je, ino she njegovo mesto ne posná se vezh.“ Pfalm 38. — Vse, kar je is prahú, sopet v' prah sibne: to sposnati ino ne posabiti, naš to mertvo truplo doneš opominja, de sposnamo svoj konz, ino pomislmo, kaj nam she manka. — Oh, tudi naš fkorej poneš sa našim rajnim prijatlam ino pastirjam v' tihi temen ino tihi kraj, kjér nam ne bo vezh lepo sonze sjalo, ne bela luna fvetila vezh. —

3. Pa sadošti je doneš shalovanja! Le per noslah hudobniga posvetnesha, nepokorjeniga gréshnika se spodobi shalovati, famo gréshnika smert je strashna sguba: „Pravizhen bo vékomaj shivel ino njega plazhilo je per Gospodi.“ Modr. 5, 6. Kako veselo ponovim besede svetiga písma na pogrebi pravizhniga: „Pravizhna duha je v' boshji roki in terplenje smerti nje doseglo ne bo.“ Modr. 3, 1. — Sapuštím le to solšno dolino, v' kateri je le famo telefna suknja rajniga saostala, ter se obernem gori na Ozhetov dom, kjér je veselje bres shalošti, kjér se solse vezh ne takajo, bolesen vishej ne stíška, kjér se smerti bati vezh ni, kjér je tudi nam prostor pripravljen. Kakor s' shaloštnim ferzam od posemelskiga jemlem flovo, tako si v' pogledi na sveto nebo svoje ferze lahko ohladím; sakaj: „Slíshal sim glas, pravi sv. Janes: Blagor mertvim, ki v' Gospodi vmerjó! Od sdaj she, rezhe Duh, naj pozhivajo od svojiga truda, sakaj njih dela grejo sa njimi.“ Skrivn. rasod. 14, 13. — Satorej ne shalujmo vezh, faj so našh rajni tudi v' Gospodi vmerli, niso sami v' nesnano vezhnost tšli; lepo društvo dobrih del jih spremilo je.

4. Sveštoba njihove duhovske flushbe she posablena ni; vsi predpostavleni, ki she shivijo, alj so she pomerli, so jih hvatili; zhefar smo tudi mi, tovarshi njihovi, shiva prizha. Ni she vtihnila njihova flava po vsih tajislih farah, kjér so oni ovzhize Jesusove lepo fkerbno pasli. Koljko gréshnikov so posvarili, — koljko nevednih podvuzhili, — koljko shaloštnih potolashili — revnih rasveselili: to meni loshej vi povéste, kakor jes vam. Njih fsveta pastirška fkerb bo jim zhashtliv sedesh v' nebesih pripravila, — ino poboshna molitev, ona svešta voditelza k' Bogu, njim bo fleso k' Ozhetu naredila. —

Radodarnost (dona milošna), ona boshja prijatelza, ki, po besedah svetiga Jeronima, od vezhne smerti refhi, grehe isbrishe, ino lahko na ravnost pred Gospoda gre, ker se nje nobeden nebeskih vratarjov vprashati ne vupa: kamo grésh, ona jih bo k' Ozhetu ljubimu pripeljala; sakaj, kako radi so v' bogajime dajali, potrebnim pomagali, nam pravijo revni vboshzi, ki se sa njimi jokajo. „Kdor pa vsmilenje fkashe, tudi vsmilenje najde.“ Mat. 5.

5. Oj blagor tebi, preljubi moj rajni duhovski brat! doneš, ker ti fvet sapuhashh, ker je sginila vsa posvetna zhasht is pred tvojih ozhi; sdaj, ker tebi vezh graja, (tadel) ne fhkodje, pa tudi po-

hvala te ne fkaší, donef tebe slobodno pohvalim, ino po refnizi povém: Sa koljkor prekratko je tvoje shivljenje na tim sveti bilo, sa toljko vezh je tvojih dobrih del fhtevilo.

Torej nam pogrebnikom tvojim ni toljko sa tebe sdihtvati, ki si, kakor vupamo, k' Ozhetu na plazhilo fhel, kakor veliko vezh samim febe oshalovati, ki tebe nimamo vezh med sebo. Vrozhe folse, ki jih tvoji prijateli, snanzi ino tvoje ovzhize sa tebo prelivajo, one fo tvoja nar lepšhi hvala, tako de lehko tudi jes donef rezhem, kar fo rekli ljudje na pokopalishí Lazara, prijatla Josusoviga: „Poglejte, kako fo ga ljubili!“ Jan. 11, 36. — Blagor tebi! priden delavez; tvoja drushba fo dobre dela, ki si jih v' svojim shivljenji storil. One, tvoji svešti prijateli, ki po besedah Jesusovih v' vezhno prebivalishíe spremijo, fo tudi tebi na proti priteklo, ino te peljale pred fodni stol milošti boshje, kjér sa tebe govorijo.

6. Tvoje truplo tukaj trudno leshí, pozhitka sheljno, med nami molzhi, dokler fe tvoj duh na pravizi boshji snajde, ino fe she na naf ogleduje. Vem, de sheli od naf vsih floyo vseti, she poslednje: S' Bogam! povedati nam. Na mestí njih fe pa jes donef k' vam obernem, v' njihovim imeni vam njihovo sadno sporozhilo povém:

„Sdravi bodite, zhaftivredni bratje! tako fe v' duhi nafh rajni duhovški brat per naf posloví. Odpušite is vsiga ferza svojimu rajnimu prijatlu; faj vam tudi jes is ferza rad odpuštim. Ljnbesen, ki naf je v' shivljenji véssala, naj tudi po fmeri med nami nevgašne; na altarji ne posabite me! — Ne shalujte višhe po meni; nevarností sim prestál, v' katerih fe she vi snajdete. Oh, bodite svešti v' svojim nevarnim fiani, sakaj: „Prifhel bo zhaš, ko sdraviga uka ne bojo terpeli, ampak si bojo po svojih sheljah vuzhenike isbirali, kakor jih bojo ufhesa ferbele.“ II. Tim. 4. — Zhe firavno v' duhovškim fianu mnogokaj pritergamo, na tim sveti malokaj plazhila najdemo, faj je obljuba Gospodova velika, ki govori: „Vfaki, kdor sapuští hifho, — alj njive savolj mojiga imena, bo fíoterno prijél, ino vezhno shivljenje dofeget.“ Mat. 19.

„Vi, moje predrage sapuštene ovzhize! tak vaf navorijo fkos mene vafh rajni paštir; odpušite tudi vi, ako bi fe bil komu sameril; faj nalafh komu krivize storiti nifo bile moje shelje nikolj.“

Sa isvelizhanje fo vam fkerbeli, vselej veseli pravizhnih, krivizhnih pa shalofni. „She v' prihodno vafh prijatel oftanejo, ino bojo sa vaf molili, kedar frezhno k' Ozhetu pridejo. Posledno proshinjo tedaj vam sporozhijo, de molite tudi vi sa njih. Molitev, ki is zhišiga študenca keršhanške ljubesni isvira, vérnih dušh madeshe opira, ter fo isliva v' neskonzhno morje milošti boshje. Ino kakor je poboshne molitve vsakimu potreba, ki pregreshen svet sapuštivši na oštro fodbo gre, sa toljko vezh nje duhovnik poterbuje, ki ima sa toljko teshej odgovor dati, sa koljkor vezh je njim savupaniga; sakaj: „Zhe bo she huda tamkaj zhloveku sa svojo lašno dušho na sedbi stati, pravi sv. Avguštin, sa koljkor vezh bo huda duhovškemu paštirju odgovor dajati sa toljko dušh, koljkor jih

je njegovi fkerbi isrozhjenih.“ — In dokler tudi pravizhen na dan sedemkrat grefhi, tudi pred Bogam nobeden zhišt sadošti ni; kako bi bili mafnik bres madesha najdeni, katerih imenitno opravilo je, po besedah svetiga Gregorja, vuzhenost zhres vse vuzhenosti, opravilo to zlo sa angelške rame preteshko. — Tudi vafh rajni potrebujejo vafhe molitve, ki fhe lahko ravno sa naf del tamkaj terpijo.

Posledno uro ne veseli vmerjorzhiga vezh posvetno petje, ne dopade mu vishej vesela musika; njega sadna tolashba je le poboshna molitev, kakor je bila nafhimu rajnimu gospodu. Preden je njihov jesik na vezhno vmolknil, so fhe bile njih posledne sastopne besede: „Molite sa mene!“ Ino ko fim jes v' imeni vaf vsih jim to obljubil, ino jih prafhal, ali bojo tudi oni sa naf tam per Ozhetu molili? so fhe s' veselim ozhefam ino s' na pol mervto glavo poterdili, ino obljubili tudi sa naf tamkaj moliti. —

V' tej ljubesni, ki so njo oni do naf imeli, tudi mi sdaj poklek-nimo pred naj vishi pastirja Jesufa Kristufa, ino priporozhimo dusho nafhiga rajniga duhovfkiga brata ino pastirja njegovi nefkonzhni milosti, rekozh:

M o l i t e v.

Oh, nefkonzhno vsmileni Bog, ki rad poslushafh ferzhne proshinje svojih otrok, ki se is' prave kerfhanfke ljubesni pred tron milosti tvoje islivajo: vflifhi naf donef, ker te prosmo sa dusho nafhiga rajniga duhovfkiga brata ino pastirja, flushavnika tvojiga. Bodi njim milostliv, ki si jih toljko ljubil, de si njih postavil sa namestnika svojiga, vuzhenika ino delivza tvojih svetih fkrivnost. — Naj truplo tukaj mirno pozhiva, dusha pa tamkaj vezhno luzh yshiva ino profi sa naf, de frezhno sa njimi pridemo, ino se per Ozheti veselo snidemo, kjer se ne bomo lozhili vezh. — Vfigamogozhni, kteriga trobentni glaf bo nekdej po vsih grobah sagermel: „Vftanite mervti, ino stopite k' fodbil!“ daj de bojo rajni s' nami ino mi s' njimi na tvoji desnizi stali, ino vesele besede saflifhali: „Pridite, shegnani mojiga Ozheta! posedite kraljestvo vam pripravleno od sazhetka fvet.“ Amen.

R a j n i g a f l o v o.

1.
Vse, kar shivi na fveti,
Je le en kratek zhaf;
Vse mora flovo vseti
In sapustiti naf.

2.
Tud jes se sdaj odpravljam,
Vsemem od vaf slovó,
Ker v' dolgo vezhnost rajsham,
Me vezh nasaj ne bo.

3.
Bogu ino Mariji
Vaf donef isrozhím,
Debi sa me molili,
„She to od vaf shelím.

4.
Bratje in festre moje!
„She eno prosim vaf:
Zhifite ferze svoje,
Zhujte na sadni zhaf.

5.
Tud vi ne véste zhafa,
Kdaj prifhel bo Gospód,
In vaf is tega sveta,
Saklizar bo od tod.

6.
Oh, frezhna tista dufha,
Ki zhišto vést ima,
Veselo svet sapufha,
K' Ozhetu se podá.

7.
Vse meni odpufíte,
Kar vaf rasshalil sim,
Kakor tud' vi shelite,
Vam rad vse odpufím.

8.
Sa meno ne shalujte,
Kakor neverniki,
Le gorj se ogledujte,
Kjer Jefus nafh shiví.

9.
Oh, de bi se spet snidli
Tam v' dolgi vézhnosti,
In se veselo vidli,
V' hifhi Ozhetovi.

10.
Vsi Jefufa profite
Naj tamkaj sdrushi naf
Bratje! sa me molite
Molil bom jés sa vaf.

II. Pokojna govoriza, na pogrebščini rajniga fajmoshtra.

Bog mu vezhni pokoj daj, in vezhna luzh mu
sveti naj! ,Sv. zérkev.

Sopet se snidemo; — pa shaloften prigodek naf fkupej spravi. Snidlo se je pale dosti duhovnih bratov, dosti drugih gospodov ino snanih ljudi na svojiga prijatla dom, alj kamor pogledam, vsaki obras mi pové: „Niga vezh, ki ga jifhe nafhe ferze.“ — Vidim trumé farmanov, vidim mnogo mafhnikov sbranih, kakor ob kakim godvanji, alj vjokane so njih ozhi, ker pogrés'hajo svojiga visharja, ino shaloftno glédajo, kako drugi po farofi ino po zérkvi gospodarijo. Vufta vsih tiho molzhijo, le famo zérkva fhe po flushavnikih svojih odpeva sadno flovo svojmu rajnimu pastirju. Vse je klaver-no, vse samifhljeno, le syonovi fhe sadno popotnizo svojmu gospodu glasno pojó po sadni hoji v' dolgo vézhnost.

Ni ga vezh v' nafhi fredí ljubljeniga brata — ni med nami prijatela nafhiga! Tukaj pred nami fhe imamo njegoviga shivota lupino, nad njega oftankami sdihujemo njemu posledno flovó. Do zerkveniga praga fo njegovo truplo prinelli — pa uro fhe, ino ga bojo odnefli v' miren kraj pokopalifha pozhivat. — Tukaj sem se je postavilo fhe enkrat v' nafho fredo, de bi bilo prizha nafhe ljubesni, nafhih molituv in debrih del, ki jih sa rajnim opravljamo. — Glej mertvo truplo v' sadnim, kermi zérkve ftoji, ne gre s' drugimi mafhniki vezh pred altar; smert mu je posvetno zhaft ino tudi duhovfko flushbo vsela. —

Na mertvafhkim ejdri vidimo fhe snaminja nja zhaftiliviga stanú. Gol kelh, s' katerim je — let daritov svete mafhe opravljal, on nam kashe, de ga rajnimu vezh potreba ne bo. — Saperte mafhne bukve, is katerih je molil, ino refnizo boshjo osnanoval po farah — — — — —, one nam pravijo, de jih vezh odpiral ne bo, ker se roka vezh ne gene, jesik ne premesi ino ozhi na vezhno meshijo. „Shtola na ejdri raspeta leshi, ktiro je fajmofhter zelih — let ino — mefzov nosil v' snamenje pastirfke oblafi; sdaj fo mu jo sunaj poloshili, de se bo dala nekimu drugimu v' laft. — „Svezha, ki se mu je pred — letami per svetim kerfi prishgala — ona kashe s' svojo shalofno svetlobo, de mu she vezhna luzh fveti. — „Sveti krish, bander kerfhanftva, vam pové, v' koga je véval, v' koga savupal, ino per komu svoje isvelizhanje on jifhe. Na mertvafhkih noslah (parah) njegovo truplo nafho sadno prijasnost prijema, dokler njegova dufha she na boshji pravizi ftoji: ter morde gleda ino zhaka, od kodi njej bo mifof boshja prifjala.

Kakor se je rajni v' lepi ljubesn lozhili od naf, tako pomolimo tudi mi sa nja dufho, ino vsemimo tudi poshteno od njega flovó.

I.

1. „Bog ti vezhni pokoj daj, in vezhna luzh ti fveti naj!“ to je donef nafhe edino blagoshelenje; faj tebi boljfhiga vezh vofhiti ne moremo. — Prehitro si nam saspál, prehitro stopil sa bratami, ki fo pred nami odmerli. — Oh, moji duhovni bratje, zhujte, kako hitro se verftimo na grobi, kakor per altarji! — V' kratkih letih, ki jih med vami ftejem — kako malo duhovfkih glav na svojim mefi fhe ftoji! — Nekoljko jih je smert pokofila, nekoljko se iih je odmeknilo, ki bojo v' drugim kraji svojo glavo v' hladno krilo semlje poloshili. In preden spet fhe toljko lét pretezhe, kdo naf fhe bode oftal? — Hitro tezhejo ure nafhkih dni — le nafha poprava je kefna!

2. „Sprebil si, ljubi rajni brat, terplenje svoje dolge bolesni. — Une dni smo mi tebe fhe refhovali, donef tebe refhuje she sam vezhni Bog. Vofhili smo tebi, de bi tvoje bolezhine nehale, ino Bog te je refhil vfhij tvojih zhaftnih nadlóg. Mi smo sheleli, pomagal je Bog. — Taka je s' nami! Mi shelimo ino shalujemo — mi obrazhamo in obrazhujemo, Bog pa oberne po svoji Ozhetovi voli. — Dokler je zhlovek sdrav ino vesel mu tovarfhije od vřaki-ga kraja ponujajo frezho; kedar ga pa teshave oblěshějo, se odmika prijatel sa prijatlam, ino reva nima poslednizh nikogar, rasen fvojga Boga, h' katerimu fhe lahko sdihuje. Dokler je taka per vřakim bolniku, per smertni posteli mafhnika rada dvakrat shalofinej je. Srezhen tifti med nami, ktirnu fhe roka svesta oftane, ki mu fhe fkerbno v' smertni bridkofsti postreshe. „Vemo, govori fr. Pavl, de vřa stvar sdihuje ino jezhi, kakor shena na porodi; Rim. 8, 22. ino ravno to svemo tudi mi vři. — Ali je to plazhilo sa toljko truda ino fkerbi?

3. „Svet nima sa naš plazhila, le Bog je povrazhitel naših del, ki plazhuje na vezher shivlenja delavca po saflushenji, kteri je v' njegovim vinogradi delal fkerbno ino sveſto. „Srezhen, kdor se veseló h' Ozhetu poverne ſvoje plazhilo prijét, frezhen, kdor ſvoje dni sveſto doſtojí, ino vſako terplenje terdno premaga, kakor ſi premagal, ſavupam, tudi ti rajni zhaſſivredni brat, ino duhovni paſſir. —

Kmetiſhka mati je tebe na - - - rodila ino tukaj - - - te mati farna ſemlja prejme v' ſvoje krilo naſáj. Prehodal ſi ſvoje shive dni doſti krajov ſveta, tudi videl, ſliſhal ino ſkuſhal nepokoja do-vólj, donel ti ſveta mati kat. zerkev pervokrat vezhen mir ino pokoj ſapoje.

4. K. . deſhela, ki je tebe ſibala, kaj je tebi dala, kakor ſolſe ino jok? H. . . deſhela, ki je tebe vuzhila, kaj ti je dru-giga dala, kakor per nauki terplenje, glad ino put? K. . . deſhe-la, ki je tebe v' duhovni ſtan vſela, kaj ti je dala, ko novo bute-ro? „Sht. . . deſhela, ki je tebe shivela v' tvojih moſhkih dnéh, ali ti je dajala fame fladkóſti ino dobrote vſhivati? Pové, ali ni tebi meſhala v' kelh shivlenja grenkobe bridkih teſháv? — Ti molzhíſh, na meſto tebe pa moder „Sirah pové: „Velik nepokoj je vſim lju-dem napravljen, ino teſhek jarm tiſhi Adamove otroke od dnu nji-hoviga is-hoda is materniga telefá, do dneva njih pokopa (v' ſemljo) v' mater vſih ljudi. „Škerbi polne miſli, ſtrah v' ferzi, zhakanje na prihod ino na ſmertni dan tako fedezhimu na zhaſſitlevim fedeshi, kakor ponishanimu v' prahi ino pepeli; tako oblezhenimu v' viſhno-vo ſhido, ino s' krono na glavi, kakor pokritemu s' hodnikam; ferd, nevoſhlivoſt, nepokoj, neſtanovitnoſt, ſmertni ſtrah, jeſa ino prepír — moti njegove miſli!“ „Sirah 40, 1. —

5. Kaj ſi tedaj ſgubil ſvét ſapuſtivſhi? Nizheſar dru-giga, kakor ſolſe ino ſhalovanje. Kaj ſi dobil ſa zhaſno ſgubo? Vezhen mir ino vezhno luzh, kakor ſavupam. — Ino kaj ſi pa nam ſapuſtil? Veliko vredno beſedo, ki jo nikdar poſabil ne bom — le-po beſedo, ki ſi jo na poſteli ſvoje bolesni is shiviga ferza povedal, ktira je tudi mene do shiviga ſadela, ter ſi djal: „Reſ veliko fim ſe ſadolſhil pred Bogam; ſa to pa tudi rad voljno ter-pim.“ Po tem ſi globoko ſhel po ſvojo ſapo, in po novo beſedo: „Naj bi greſhnik ravno fhtraſingi odſhel, boſhji roki ne vji-de.“ „Ste ſliſhale, vi ovzhize, ſvojiga pridgarja ſadne beſede! Koljka tolashba, kakó lep podúk, kako oſtra ſvaritev ſa naſ!

Te beſede ſo nam tolashba; ſakaj, de ſe ponishafh pred Bo-gam ino ſa greſhniká ſam ſpoſnáſh, je Bogu ljubo, ki ponishne po-viſhuje, ino jim ſvojo miſloſt deli; — je veſelje angelam, ki ſe vezh veſelijo greſhniká, ki pokoro ſlori, kakor devét ino devetdeſet pravizhnih, ki pokore ne potrebujejo. Po tem ſavupamo, de ſo te lepe beſede tudi rajnimu v' iſyelizhanje, dokler je tudi greſhni zol-nar, ki je od dalezh ſtal, ino na ſvoje perſi terkal rekozh: „O Go-ſpod, bodi mi greſhniku miſloſliv!“ opraviſhen v' ſvojo hiſho ſhel,

Te besede nam pomnoshijo novo vsmilenje, s' vsmilenjam pa tudi ljubešen do rajniga, ker tudi mi sami zhutimo, de smo veliki dolžniki pred Bogam. Beseda rajniga, de je radovoljno terpel, naj bo posebno nam duhovnikom v' podúk, sakaj kakor je she sv. Pavl toshoval, ima tudi sa njim vfaki dušni pastir, vezh alj manj po pravizi toshovati, rekozh: „Menim, de je Bog naš apostelne (duhovike pastirje) sa naj sadne postavil, kakor k' smerti namenjene. Mi smo nespametni (kakor svét pravi) savolj Kristusa. Nimamo stanovitniga prebitka. Kolnejo naš, ino mi blagoflovimo; preganjanje terpimo ino prenesemo. Kakor savershek vseh smo postali. — Tega ne pišem pravi sv. Pavl, de bi vas oframotel, ampak vas opominjam kakor svoje ljube otroke.“ I. Kor. 4, 9. — Te besede vuzhijo naš duhovne, naj poterpeshlivo persanashajmo svojim ovzhizam; pa tudi vérne svarí, naj ne delajo krivize svojim dušnim visharjam; sakaj: „Oni zhujejo, kakor taki, kateri bojo sa vashe dušhe odgovor dajali, de to s' veseljam storijo ne sdihvaje, sakaj to sa vaš ni dobro.“ Hebr. 13, 17.

6. Shiv spomin vam torej naj ostane posledna svaritev rajniga vashiga pridgarja: „Naj bi tudi zhlovek shtrafingi odshel, boshji roki ne vjide.“ Ta refniza se na smertni poseli nar bolj ozhitno pokashe. Bog pojishe zhloveka, ino ga objishe, naj bi bil she tako skrit. Bog gleda — tehta ino zhaka — seshe pa tudi po svojo pravizo, in preden mislih, tebe sadene. „Srezhen, kdor svoj greh ponishno sposná, ino Ozhetvo roko kushuje, ki njega tepe. Oh, naj bi nam ta beseda shiva v' ferzi ofiala, kakor nam jo je rajni is shiviga ferza povedal!

7. Vi sapushene ovzhize! vi she imate vezh snamenj, ki vaš rajniga vashiga pastirja pomnijo naj! Koljko naukov fo vam otrokam sapushili, — koljko dobrih svétov vam starésham dali, — koljko dobrih darov vam podelili, reveshi vi! — — —

Pristopite donef vsi k' mertvashkim nesham, ino svojimu duhovskimu ozhetu spodobno hvalo skashite! Pristopi pa tudi sovrashnik rajniga, ako kateri pod sonzam shivi; — savupam, de ga ni! — Na mertvashkim ojdri (na mertvashkih parah), kjér shila vezh ne bije, se vfaka jesa in ferd ohladí.

S k l e n.

Ino sdaj te ne bomo dalej mudili; — naj she volja boshja go-di! Naj semlja vesme, kar je njeniga, naj prejme Bog, kar je njegoviga! — Preden naš rajni s' vsm sapushí, she sashishite:

N j e g a f l o v ó.

„Sahvalim vaš, dobrotnike moje, vaš vse, ki ste me radi imeli. Ostanite s' Bogam moji prijateli ino snanzi! Ozhe nebelhki vam vasho prijasnost poverni, ki ste jo meni skasali, — Sahvalim vaš, farmani moji, ki ste me vbógali radi. Ne shalujte sa meno, ampak

dershite se sdraviga nauka, Boga se bojte, dershite se svojga stanu ino delajte svoje isvelizhanje, dokler je dan, sakaj pride nozh, kedar nobenimu vezh delati ne bo mogozh. Pred pravizhnim „Sodnikam“ flijim, dajam rajtingo sa sebe ino na vas; torej molite sa me, de na fodbu vsmilenje najdem; profite pa tudi Boga, naj vam do-
briga pastirja da.“

Prejmi pa, tudi ti ljubi duhovski brat ino pastir:

N a f h e f l o v ó.

Pojdi v' miru, ljuba dusha, pozhivat, per Ozhetu nebeshkim naj bo tvoje prebivalishe! Nafhe molitve tebe na Ozhetov dom spremijo, nafha ljubesen gre sa tebo. Naj tebi pridejo isvoleni boshji na proti, ino Jesus, tvoj Gospód, naj tebe v' svojo nekonzhno vsmilenje vseme. Ohladile so se tvoje bolezhine, potihnilo tvoje sdihvanje; naj se pa tebi v' svetim raji tudi nebeshko veselje glafi! — Bog tebi bodi vezhna luzh, nam pa vsmilenje ino pomóz, dokler se per Ozheti sopet snidemo. Amen.

M a t i j a V o d u f h e k.

P o z h i v n i z a m e r t v i h.

1.

Pojdi, brate! sdaj pozhivat:

Truplo v' krilo materno,

Dusha tvoja pa prebivat

V' hifho gorj v' Ozhetovo.

Kedar enkrat ura pride,

„Spet oshivel tvoje glide

Bo trobente firafhen glaf,

Ki bo h' fodbu klizal naf.

2.

Vse terplenje sdaj nehalo,

Tih in miren je te kraj;

„Sladko bode truplo spalo,

Bog le dushi dobro daj!

Dokler k' novimu shivlenju,

Plazhat vse po saflushenju

Jesus sopet sdrushil bo

Tvojo dusho in teló.

3.

Kedar od vsih krajev sbrali

Angeli na fodbu naf,

Oh, deb' na desnizi stali,

„Slifhali veseli glaf:

„Prid' te, ljubleni Ozheta,

Sanizhvani vsiga sveta,

In posed' te vékomaj

Vam pripravljen sveti raj!“

III.

Mertvaška govoriza,
na pogrebi rajniga šholškiga vuzhenika

Franza Rosarja. *)

1. Tako smo pale eno prozefjo odpravili! V' famih prozefjah po sveti hodimo! — She le fklenili sadno prozefjo krishevg a tedna, per kateri smo profili boshjiga shegna sa vsjano feme nashiga polja, spet smo se sdrushili h' drugi prozefji, prišli na njivo pokopalisha — boshjo feme vsjat sa shetvo fodniga dné. — Ino komu pa ta shalofna prozefja veljá? Nashimu ljubimu Rosarju Franzu, vuzheniku toljko pridnimu, ne le samo Lofhke fare, temuzh tudi nashih šrankih far. — On, ki nikolj nobene prozefje opušil ni, fklene donef s' prozefjo svoj posemeki hod. — Njemu, ki nam je v' prozefjah toljkokrat lepo prepéval, donef v' sadni prozefji drugi odpévajo!

Tak si opravlil, Franz! delo svojga shivlenja! si she dni svojga terplenja doštál! tako si poloshil svoje trudne kofí v' miren pozhi-nek, ino si nagnil svojo glavo na šran svojiga rajniga fina, sa katerim si une dni tako milo shaloval! Tako je tedaj tebe saklzial vsmileni Ozhe na vezhno plazhilo!

Bog tebi daj svojo pomózh: dufhi vsmilenje, truplu pa mir ino pokoj do fodniga dné, kedar bojo spet oshivele mertve kofí, in velizhafno vsťajale k' vézhnimu shivlenju. — Mi pa krog tvojga groba stojimo, opravljamo tebi sadno prijasnost, ljubesen ino sahvalo, ter profimo, naj tebe boshje roke sprimejo, dokler nasha pomózh seshe samo do tod. Tukaj vsememo donef od tebe na vselej slovó.

2. Pa koko je to, de vaš moji ljubi, toljka shaloft opezhe, kedar flifhite, de dober Rosar slovo jemle od vaš? — de vi otrozhí-zhi svojiga ljubleniga vuzhenika vezh videli ne bote, de vaš vašh mili prijatel višhej potolashil ne bo, de se ne bo, on pohlevná, dobra dufha, per vašhi hifhi nikolj vezh oglašil? — Kaj je to, de se donef shalofti sdehniti nemorete, kakor bi se hotla shaloft s' smertjo sa njega pipati, in bi ga notla she semlji isrozhiti? Velike ino male vidim od shalofti prepadene; kaj ste vi vsi njegovi sholarji bili? —

*) In fano Spiritus sancti in Lozbe, Styriae inferioris diöceseos Lavanti-nac, die 23. Máji 1838 feria 4ta Rogationum.

Blisi de le malo jih je tukaj na pogrebščini donef, ki bi ne bili k' njemu v' fholo hodili; gotovo pa nobéniga ni, bodi si nishih, alj viših, kterimu bi rajni svoje dobrotlivosti, prijasnosti ino ljubesni fkasal ne bil, ne kaj rasveselil. Sguba sa naš je v' refnizi obzhitna fkos njegovo smert. Zel kraj ga pogrěfha, kakor bi bil ozheta sgubil; mertvafhki svon, ki je njemu sapél, je zelo faro, kakor eno ferze sadel.

3. Otoshno je polufhati, okolj njegovih par, kako od vezhiga do manjfhiga vfaki preprizhati hozhe, de mu je sa rajnim shalovati. Od mafhnika do kmeta, od ozheta do otroka vse sdihuje sa njim. — Kaj bi se tedaj ne fpodobilo, si na pogrebi ljubiga svojo shaloft potoshiti, ino se med sebo potolashiti; faj zhlovek loshej terpi, kedar tovarfha v' terplenji dobí. — Morebiti de vam bo loshej, ako saflifhite svojiga lafniga fajmofhtra, zhaflivredniga gopoda, potoshiti, de jim je per fhóli, per kori ino per zérkvi kakor per dómi naj pridnejfhi roka odmerla: — zhe flifhite gopod kaplana vafhiga prizhati, de jim je le fkos neisrezhenó pridnoft rajniga teshaven nauk prenatifnene fhole polajfhan; — ako flifhite, kako vfi dobri ozhetje fkomnijo, ter ne vejo, kamo ino komu bojo sa napréj svoje otroke v' fhole pofhiljali; — zhe flifhite vuzhe otroke perpovedvati, kako pohlenen, kako dober in ljubesniv vuzhitel fo rajni Rosar bili. — Zlo orgle ga bojo pogrěfhale, ki fo po njegovih perfih toljko lepo pele ino h' poboshnosti budile. — Kako bi fhe le dopovédal, koljko njega sapufhena vdova pogrěfhala bo, ki fia zelih fhtir ino dvajfet lét pofhteno fkupej shivela; — ino kaj fhe le njegovih sedem nefkerbnih firót! — — —

4. Alj le shalujete, koljkor se vam sdi; jes pa toshovati neham. Dokler vam folse v' ozhéh jigrajo, se meni lize vjafni; dokler sa rajnim visdihuje, se meni moje ferze tolashi; dokler vi shalujete, se jas rasveselim. — Sakaj?

Sa to, ker ravno vi v' svoji shalofti nar lepfhi snaminje shive ljubezni dajate: kjer pa prava ljubesen je, tam je tudi dobrota; kjer pa dobrota, tam tudi vsmilenje; kjer pa vsmilenje boshje, tamkaj je tudi nar flajfhi toláš (trofht). „Srezha sa rajniga ino sa vaf, de se tukaj donef ponóvi, kar se je nekdej, kakor nam fv. evangelj pripoveduje, per pokopalifhi Lazara v' Betanji godilo, ker se je vsmileni Jefus sa svojim mertvim prijatlam pofolsil, in ljuftvo djalo: „Poglejte, kako ga je ljubil!“ Ravno tako tudi jes donef na pogrebi rajniga Franza lehko rezhem: Poglejte trumo ljudí króg njegoviga groba, — vidite kake prozeljko naredijo hvaleshni farmani svojemu rajnemu vuzhitelu! Glejte, kako se folsijo! Refnizno fo ga sa ljubo imeli! — Oh, de bi tud' dobrotlivi Jefus vsmilenje imel s' njim, kedar on stopi pred njegov fodni stol!

5. Ni se nam potreba né bati, de bi njemu Jefus vsmilen ne bil; faj ga je ravno sa bilo vezher svojga vnebohoda sakliral na prasník vezhne ljubezni. Dóverfhti mu je dal tri ino tridefet lét svojga vuzhenja, kakor jih je njegov Gopód ino mojfter dopolnil, ino v' nebefa fhel. Ako fhe vfakiga fveta véra potrofhta,

de si v svetim dopolnenji dolžnosti svojga stanu nebela saflushi, koljko ino kako lepo veselje njega zhaka, ker mi vsi vémo, kako na tenko ino svešto je rajni svoje dolžnosti dopolnil. — Nam ni toljko sa njega fkerbeti, kteriga je Bog v svoje stanovanje vsel, kakor veliko vezh fkerb iméti, de posnémamo sa njim, kar nam je lepiga ino dobriga sapušil, nam v tolashbo ino podúk. Ako prizhate, kakor vidim, vsi, de ste dobriga, pridniga uzhenika imeli, tako tudi fka-shite v svojim shivilnji, de se je nauk lepih zhednost vas tudi prijél, sakaj dober vuzhenik le v tem svojo hvalo imá, de ga lepo poshteno sadershanje njegovih uzhenzov zhešči; saj tudi dober delavez ni, dokler nima verliga dela pokasati.

6. Dobri ino poshteni uzhenzi pa hote, ako lastnosti dobriga fholfkiga vuzhenika posnémate. Pervo snaminje dobriga uzhenika je poterpeshlivošt. Poterplenje vsakiga zhloveka frézhniga ino sadovolniga štóri; ker slabosti drugih lehko prenese, lastne teshave pa voljno poterpi. Alj ni bil tudi rajni nash Franz gola poterpeshlivošt? Povejte vi otrozi, koljkokrat ste se smotili in pregreshili, koljkokrat rasshalili rajniga; ali so se pa oni kdaj nanevolili vas vuzhiti ino svariti? ali so vas kdaj gerdo kleli alj smérjali? — „She hude besede ni posnalo nja pohlevno ferze.

Koljkokrat je rajnimu sdaj perfholi, sdaj per kori, pa per zérkvi alj domá na fkrish hodilo, — ali ste ga kedaj togotniga videli? Pazh kar! Posnali so vsi poterpeshliviga mosha, ino od njega se je reklo, de sholzha nima. — Oj kdor tako frezhno sam sebe premaga, njemu lep venez v nebesih zveti. — Povejte farmani, ali je kdaj gondral per vashih hifhah, kedar je v bernji svojo terdo saflusheno plazhilo poberal? — Povejte, ali ste ga toljko prenadevali s' obilnim plazhilam, koljkor je bila s' otrozmi prenadevana fhola? Kaj ni lepo snamenje njegove velike poterpeshlivošti, de je imel vezh dela kakor plazhila? de je vezh sa faro terpel, kakor je od fare prijél? — Zhe ste vi se toljko lepe poterpeshlivošti od njega navuzhili, vreden je, de se hvaleshna folsa na pokop takiga poterpeshliviga vuzhenika vterne.

Drugo snamenje dobriga vuzhenika je pridnost, ki teshke dela lehke štóri, ino terpenje v veselje premeni. Vuzhite se od svojga rajniga vuzhenika nevtrudne pridnosti. Nad tri sto otrók je vsaki tedden preuzhil; ali kaj takiga ni velike pridnosti prizha? Le pomisli, zhe imash famo sheštéro alj sedmero otrók doma sa misoj, koljko opraviti imash, de vsako svoje dóbi! Koljko fkerbi ino opravila je she le pridnimu fholfkimu vuzheniku potreba, h' kterimu vsak dan nad sto otrók pride, ino se na svoj prostor vsede. Koljko fkerbí, de bi kateri njih bres nauka ne ostal! — Drugi delavzi imajo saj o prasnikih mir in svoj pozhinek, rajnimu se je pa le delo ob nedelah pomnoshilo. Kako priden je rajni bil, njemu je zela fara prizha; sad njegoviga truda se ozhitno vidi, kar je svojih štir ino dvajset lét v Lofhki fari dobriga štóril. Malo jih je v fari najshil ob svojim nashopi, ki bi bili pisati ino brati snali; sdaj per njegovim odštópi jih malo najdesh, ki bi brati ne vedeli. Kar sdaj otrozi she saštópijo, so

fvoje dni le vuzheni snali; kar je sdaj sa vsakdanji kruh védeti potreba, to je bilo nekda; posebna zhaft; kar se sdaj bres vse samude lahko saplionj svuzhi, je bila fvoje dni draga fhola. — Zela fara sdaj lepše ino boljše lize ima, ko ga je pred fhtir ino dvajsetmi letmi imela. Kako bi se fhe fara olépfhala, naj bi vsi fholarji ino fholarze tako pridni délavzi bili, kakor so pridniga vuzhenika imeli. — Oj, de bi rajni le toljko frezhen bil, famih deset svojih vuzhenzov sapu- fšiti, ki bi ponjegovo pridni v' dopolnjenju svojih dolšnost, in s' svo- jim stanam ravno tak sadovoljni bili, kako shlahen sad bi prirafel, ino se v' tridesetih letih fhe le prav lepo pokasal! — In kaj je dajalo njegovi pridnosti tak spéh? — Njegova preblashena ljubeshnivoft, ktira je tretje snaminje dobriga vuzhenika, ino ktira je fširila, de so otrozi fami od febe v' fholo hiteli, ino le k' njemu tishali. — Po- véjte, od kodi je prifhlo, de se je fhola od leta, do leta napolnila, de je bilo prostora premalo? Od kodi pride to, de jih po drugod mor- jo v' fholo fšiti, tukaj pa se vsih v' fholo vseti nifo mogli? Vse to je fšorila rajniga ljubeshniva fhoga, po ktiri je védel s' otrozmi tolj- ko prijasno ravhati. Nihzher ne sposná tako hitro ljubeshniviga fer- za, ko déte, naj fhe tak mlado bo; ono per prizhi vé, kdo mu je dober. Otrozi, zhe ravno otrozhji (polni norzhave), nimajo tiftiga naj raji, kteri bi s' njimi norzhoval, ampak tiga, ki vé s' njimi pa- metno in po otrofhko naj bolj ravhati. Otrozi, ki so h'rajnimu v' fholo hodili, so she ozhetje ino matere; pa fvoje otroke so vender le radi njemu v' fholo dali, ker so v' svoji mladosti fami poskušili, v' kako dobre roke fvoje mlajše isrozhijo. Naj vezhi prizha ljubesh- niviga ino fkerbniga uzhenika je, ako ga otrozi fami jifhejo ino sa njim hitijo. Ta je naj višhi ino naj teshej saftopnost, ki druge vse sapopade; ino redek je, ki bi jo tako lepo saftopil, ko nafh rajni Franz. Kakor hitro ob leti fhola je odpéril, ino se otrokam oglafil, rekozh: „Najte malim k' meni priti!“ so k' njemu tekli od vsakiga kraja, ker so posnali mili glaf dobriga pastirja, ki fvoje ljube ovzhi- ze posna ino jih pelja na dobro pašho. Dober pastir pa da fvoje shivljenje sa fvoje ovzhize; kakor se je tudi rajni sa vas dal (ofraf), ki je per vas oflabel (se snuzal). V' svojim devét ino fhtirdesetim leti fo mu she oflablene perfi obnemogle.

„She ena sala zhednot je lepfhala rajniga nafhiga Franza, ktiro sa njim posnémati imate, namrezh: ponishno pohlevnost, ki je fhterta potrebna lafnóft dobriga vuzhenika. Kakor je hotel, de so mu bili otrozi pokorni ino ponishni, tako je bil tudi on vel pohleven, pokoren ino ponishen svojim višhim. „Sheft fajmafhtrov ino dvanajst kaplanov se je sa njega dni premenilo, pa s' vsemi se je lahko saftopil, ker je dobro vedel, de se nafha pokorfina, pohlev- nóft ino poterpeshlivoft per naf spremeniti ne smé, naj she bolj ojstre alj bolj mehke oblafnike dobimo. Le famo ona je prava vuzhenost, ki se v' pravim, ponishnim ino pokornim sadershanju sposna. Kaj bi pomagalo snati pifati ino brati, fvoje staréše pa prevsetno sanizh- vati? „She v' smeli bi se tak vuzhenik preklinjal, ki ni otrók kaj boljfhiga ino potrebnijiga navuzhil. Satorej pohlevni bodite, pokorni

ino ponishni; tako bote v' djanji fkasali, de ste dobriga vuzhenika imeli. „Skos to bote Boga zhaftili, rajnimu pa naj lepši spomin, na njegov pokop naj lepši suaminje postavili: pohlevno sadershanje.

Vezni Bog blagoflovi nauke, ktire je rajni vuzhitel v' tej fari safjal, de bi raftili k' svelizhanju vafhimu, njemu pa v' vezhno plazhilo! Sahvalite posebno vi farmani se nefkonzhno dobrimu Rogú, de vam je toljko dobriga vuzhenika bil dal; pa tudi profite, naj vam pale dobriga naslednika sa njim poshle; sakaj shetva je velika, delavzov dobrih pa malo. Dokler sholfki vuzhitel je velik blagodar (shegen) boshji sa farno. Ino jes rezhem, — rezhem lahko, ker rajnimu hvala vezh ne fhkodje, ino ga zhaft vezh ne prevseme, — de se teshko alj nigdar samestil ne bo.

,S K L E N.

Dofi je mojih besed; zhujte she rajniga Rosarja Franza posledno besedo. Vém, kaj bi vam pekojni she is groba povedal. „Sahvalim vaf, tako njigov duh govori, sa vse dobrote ino sa vfo ljubesen, ki fim jo toljko let vshival per vaf. Slafli lepo sahvalim zhaftivredne gospode, ki so mi veliko dobriga fkasali. — Bogu sve-timu Duhu vse moje sholarje isrozhim, naj vaf rasveti, visha ino v' svoji gnadi ohrani. Neprenehama bom profil Boga sa vaf; profite tudi vi sa me, naj mi na sodbi milostliv bo. Posebno vam she svojo sheno vdovo in svoje otroke frote v' vafhofkerb in ljubesen isrozhim. Ne sapustite jih sdaj, ker fim jes vaf sapustil; ne posabite moje vboge shene, ki mi je polajfhala moj teshek stan fkos svojo ljubesen ino svefloba; ne posabite mojih otrók, ker tudi jes noheniga vafhij posabil nim. Rad fim se vpiral ino trudil, de fim saflushil jim potreben kruhek; oj ne najte jih gladvati sa napréj, ino pa Bog vé, kako shiveti! — Sapustil fim v' shofhtajni svojo sibel, fim prehodil prezej sveta, sdaj najdem per vaf smertno sibel v' semle maternim krili; o ne dajte, de bi morli moji otrozi okolj kruha profiti! Vezh ko tavshent otrók fim svuzhil; ali ne bo samoglo vaf tavshent mojih sedmero frót prefferketi? Kmetje, gospodinje, premoshni gospodarji, barantavzi, vuzhiteli, deshefki gospodje, tudi mafhniki so, ki so bili moji sholarji, ali bo kdo vfh she pogledal sa napréj na mojo vboga sapusheno familjo? Vam fim isrozhil jes svoje naj lepši leta, sa vaf fim svojo mozh dal; sdaj pa vam svojo vdovo in sapushene otroke priporozhim.“

Kaj ne, ljubi farmani! de njegova posledna proshinja ne bo sapftonj! „Skashite ljubesen, ki ste jo rajnimu dolshni, njegovi sheni ino otrokam; fkaashite se, de ste njegovi dobri vuzhenzi, ki ne posabijo lepiga nauka, kteriga so toljkokrat od svojiga rajniga vuzhenika flifhali: Zhifla, pred Bogam ino Ozhetam neomadshana bogabojezhofi je ta: Objifkati firóte, ino

vдове v' njih nadlogi, ino neomadeshaniga se ohraniti pred tem svetam." Jak. 1, 27.

Pojdi, tedaj, ljuba duša! v' miru savshivat nebesško plazhilo. Veliko dobriga si fari storil; Bog ti naj tamkaj stokrat poverne. Sahvalo, ki smo jo tebi dolžni, hozhemo familji fkasati. Tukaj pozhivaj sdaj y' pokoji, dokler tudi tebe vfigamogozhen glaf Vézhniga h' vštajenju saklizhe. — Tvoj delavnik je nehál, vezhni prasniki se' sazhe. Pojdi vshivat vezhni mir, in vezhna luzh naj ti sveti! Profi Boga sa naf, de bomo sveto shiveli, in frezhno vmerli. Amen.

Matija Vodufhek.

Priporozhivniza.

1.

Vsi svetniki in svetnize,
Pridite na proti sdaj,
Angeli, vi perletite,
Spremite dušo v' sveti raj!
Srežhni bratje ino sestre,
Ki se veselíte tam,
Sdaj na proti pertezhite,
Vsem te svojga brata k' vam!

2.

Vsi svetniki i. t. d.
Pred oblizhje ga nesite
K' Ozhetu nebesškimu,
Svojga brata isrozhite
Vsmilenimu Jefusu.

3.

Vsi svetniki i. t. d.
Kristuf, ki te je poklizal
V' zerkvo svojih vérnikov,
Naj te sdaj v' fhtevilo vsume
Svolenih premagavzov!

4.

Vsi svetniki i. t. d.
Naj se vrata svetga raja
Tebi dones odprejo,
Naj te angeli nebesški
V' svojo drushbo vsemejo!

5.

Vsi svetniki i. t. d.
Naj na proti marterniki
Tebi krono prinesó,
Naj v' Jerusalem nebesški,
V' sveto mesto ti odpró!

6.

Vsi svetniki i. t. d.
Dones naj po tebe pride
Angelov veseli kor!
Naj te k' Lazaru saneše
V' Abrahama frezhen sbor.

7.

Vsi svetniki i. t. d.
S' vbogim Lazaram savshivaj
Vezhen pokoj ino mir,
Dokler naf bo sopet sdrushil
Ljubi Jeshuf, nafh pastir.

8.

Vsi svetniki i. t. d.
Ozhe! svojimu otroku
Vezhen mir in pokoj daj,
Tamkaj v' tvojimu narozhji
Vezhna luzh mu svéti naj!

IV.

Shaloftna beséda,

na

pogrebi shlahniga gospoda Posek Karlina.*)

„Stojte, pogrebniiki, stojte! — naj si odéhne nashe ranjeno ferze! Preden ko se podamo od tod, — le eno minuto mi najte fhe, de slovo vsemem od prijatela nashiga, preden sagernete njega na vezhno pred nashmi ozhimí. „Spodobí se nam, ki naf je ljubesen, prijasnost ino dolshna hvaleshnost tu sem pripeljala, poshte-no besedo dati rajnimu bratu ino dobrotniku nashimu, tukajna mert-vashki meji, kjér se lozhimo teshko od njega, sakaj možhno naf ferze bolí od velike rane, ki nam jo je storil shalofsten glas, — de je Bog njega, ki nam je toljko ljub bil, tako naglo in neprevi-dama no svojo pravizo saklízal.

Boshja fveta volja pa se naj sgodi, naj se iside po Ozhetovi voli, ki vse elemente, na nebi visha, pa tudi na semli zhlovefshko shivlenje ravná! Po njegovi besedi fonze sasíje, ino se sopet fkrije; po njegovi voli pride zhlovek na fvet, in ga spet ni. Preshteti so zhlovekovi dnévi, ino menik shivlenju postavlén, kteriga prestopiti nihzher ne more. Bog le sam vé ino sna, kdaj ino kjé zhloveka saklízhe na svoj ozhetov dom.

Pazh je gotova resniza, kar govori boshja beseda: „Zhlovek je, kakor kapla rose na veji; — smerten veter pohlídí, in zhlovek kane, odpade ko zengel**) pod kap. — Zhujte vse to, ino vuzhite se moliti previdnosti boshje zhuden perst. — Bog raj-nimu migne; — on gre, vsm domazhim per odhodu prijasno be-fedo fhe rezhe, kakor bi vedel, de jemle od njih slovo — ino ta-ko sgine is pred nashih ozhi. Od do'ma je fhel, ino na unim

*) Carolus Posek, dominus arcis ac praedii Pogled circuli Celejensis Styriae inferioris, amicus sincerus, omnibus vicinis carissimus, advocatus pauperum, fidelis, hospitalis, vir sine dolo, in sua piscina, quam recognoscebat, tempore hiemis, fracta glacie, miserrima sorte periit. Sepultus est ad sanctum Bartholomaeum penes Ganobiz die 13. Januarii 1838.

**) Agoniam ipsius horribilem fuisse, ex audito longinquo clamore certum est. Corpus congelatum, altera die inventum, post 6 horas demum glacie solvi coepit.

sveti mu je Bog dom odperl; zherštev ino sdrav se na svoj pot poda, pa tudi pod sdravimi nogami se odpre hladno krilo zherne semle, ino ga s-hrani; — oj de bi le tudi njegova duha pred boshjim oblizhjam frezhna bila! — Stopil je rajni ispod svoje štrehe, in ne poverne se vezh k' svojim nasaj, ampak njegova duha se podá sa svojim rajnimi bratmi ino sestrami, prijateli ino snáuzami v' dolgo vézhnost.

Po svojim opravi je shel, kakor skerben ozhe pogledat, Bog pa je djal: Dosti je sa te, — fkerbel bom sdaj jes sa nje. — Isvolen ino namenjen v' nemfhki Gradez na kmetovfki sbor pametno besedo sa teshavno kmetvanje govorit; — in Bog ga saklizhe, de gre rajtingo dajat od svojiga hifhvanja; naj pa tamkaj v' nebesih govori besedo sa naf! —

Pojdi ljuba duha! kamor ti je odmenil vezhni vsmileni Bog, nafha ljubesen te spremlja, nafha hvaleshnost sa tebo gre, in nafhe molitve naj te peljajo pred boshje oblizhje. Naj si je ravno tebe med nami smankalo, lepe snaminja tvojiga spomina, ki si jih v' nafhkih ferzih, kakor na svojim gradi toljko postavil, per naf ostanejo.

Kdo naf ne spofhtuje rajniga prijasno odkritoferzhnost, po kateri je on naf sprijemal, male kakor velike, kmete kakor gos-pode? Nizhesar kriviga, ne sapeliviga, ne lashniviga snalo njegovo poshteno ferze ni. — Kdo naf ne shaluje po njegovi kratkozhaftni priljudnosti, in dobrovoljni poshtreshnosti, katiro je on v' nafho obsego, v' nafho sefeskko prinesil, lepo ohranil, ino v' ferzah poshtenih ljudi redil? — Koljkokrat smo bili mi s' tebo, ino ti snami vesél! Lehko rezhemo, de od te dobe, kar si ti med nami prebival, nam je le tekél vesél ino kratek zhaf. — Kdo naf nima njegove rasumne ino sashopne delávnosti v' zhafu, ki jo je pokazal per svojim gospodarstvi, per gradi ino per svoji semlji? Kakor je bil prebrisan pisár, toko dober ino pameten gospodár. Snaminja njegove snajdene glave imajo deshelfke domazhe ino zesarfke pisarne (kanzlije), umetniga kmetvanja naj se kmetje po njegovim polji vuzhijo. Njegova marlivoft je storila, de je njegov grad sdaj vesél Pogled v'fakimu popotniku, kteri ga rad pogleda, ki ga je nekdej teshko le fkos gosho vidil. Kjér so nekdej gerdi jareki ino mlake bile, sdaj zvetozhni fadovniki stojijo, rodijo travniki seleni ino rodovitne njive. Tam, kjér je popréd shaloftna pufha bila ino se štrehe povéfhale, je verlo stanovanje napravil. S' eno besedo: v' svojih osmih letah, kar je na Pogledi bil, je vezh naredil, kakor njegovi spredniki v' svojih ofemdesetih letah. Lehko sa tebo pridejo pridni in dobri, bogati ino fhtimani gospodje; alj to v'ím prijatlam povém: Karlina Pofeka nigdar vezh najfhli ne bomo.

Pristopite vi vbogi, satreni, sapufsheni ljudje, povéte vi frote ino vdove, ako se niso rajni gospod po ozhetovo sa val ponefli, zhe se niso sa val, kakor sa svoje otroke poskufhali? Stopite blishej vi kmetje ino njegovi podloshni, ino prizhajte nam, ako ste kdaj boljiga ino pravizhnejhiga gos-poda imeli? Povéte,

zhe ni sguba sa val, kakor sa naf? Alj pogrčfhalí jih fhe le bote, kedar jih v' gradi vezh najti ne bo.

V' refnizi! veliko versel je naredila nevfmilena smert nam všim, kakor timu zelimu kraju. Kedar pa she miš sa rajnim bridko shalujemo, kdo bo premeril bolezhino ferza njegove sapufhe ne vdove, s' katero je fhe le ednájt let v' sakoni preshivel? Kdo fe ne rasfolsil nad jokam njegovih treh glivih, shlahnih otrók, ki sapftonj sa fvojim atejam vpíjejo? Kdo sapopadil shalovanja ino sdihovanja njegovih ftarifhev, ki fo v' fvoji fivi ftarosti fhe toljko grenke ure vzhakali? — njegovih bratov ino fester, ki fo nje-ga, fvojiga ftarejfhiga brata, naj rajfhi imeli!

Alj pífono je, de Adamovi otrozi fo obfojeni prelivati folse v' dolini fols. Ti pak, rajni, fi prebíl vse bridkosti tiga shivlenja; te-be nobena sholof, nobena folsa vezh ne sadene, nobena fkérb, noben ftрах te na tim fveti vezh ne peklí.

Vém, kaj bi fhe sdaj nam is groba govoril, ako bi tvoj jesik na vezhno oftermel ne bil. Vém, de bi nam donef sa flovo rekel: „Vefel fim val, imeti toljko prijatlov ino snanih ljudí na mojim pogrebi; sahvala lepa sa vafh prijasen fprevod (premlanje).’ Odraj-tali fe mi fvoje prijasnosti sadno ftopinjo; — od sdaj sa napréj fe vezh objífkali ne bomo. Vse zhafo je sa me nehalo; le fvoj fpo-mín vafhi ljubesni isrozhím. — Naglo je bila shila moje kervi,*) sdaj fe je ohladila; v' mojim tri ino fhtirdefetim leti mi je ura dotekla. S' ferzhne gorezhofito fim fe poskufhal sa vboge, sa-pufhene ljudí, sdaj pa fam sapufheno vdovo ino otroke frote vam sapufhim. Bodite jim mili ino dobri, poskufhajte fe vi sa nje, ako bi fe jim krivíza godila, alj bi fromafhtvo terpeli! Spoderknílo je mojimu grefhnimu kolenu, ni mi vezh dalo is globozhine vsdigniti fe, moj duh pa fe je povsdignil na boshjo pravizo. Poloshite to-rej v' miren pozhinek moje kofí, sa mojo dufo pa profite, de vfmílenje najdem pred boshjim fodnikam.“

Oj najdi, ljubi prijatel, dobrotnik ino gofpod per nebefhkim Ozhetu vezhen mir ino pokoj; od naf pa vsemi mílo folso sa fvojo odhodnjo na pokop; prejmi, en fvet ozhe nafh sa hladilo fvoji dufi! In dokler fe s' shalofnim ferzam fpoiminamo od tvojih zhednost ino dobrih del, naj tebi vfigamogozhni Bog vse dobro povrazhuje, ker mi do tebe ne moremo vezh. Bil fi pravízhen ino dobrotliv; naj ti bo semlja lehka sa to! Bil fi mosh vfmíleniga ferza; naj fe tvoje vfmílenje na vago boshje pravize poloshi! Rad fi sagovarjal preganjane, satirane ljudí, naj te sagovárajajo nafhe molitve, folse tvoje shene ino otrók, sdihvanje tvojih ftarifhev, bratov ino fester na ojftri boshji fodbi! Moli ino profi pa tudi ti Boga sa naf, de bi pot fvojga shivlenja frezhno hodili, dokler tudi

*) Fuit natura sanguineus.

nam fklekne nafhe grefhno koleno v' krilo zherne semle. — Bogu
pak bodi zhaft ino hvala v' shivlenji ino v' smerti; vékomaj!
Povedal fim.

Matija Vodufhek.

P O G R E B E N Z A.

1.

Oh, kok vender hitro mine
Nafhiga shivlenja zhaft!
Kakor dim pod nebam, sgine
Prejde, ko svonoven glaf.
Kratek je shivlenja god,
Tukaj sem nam kashe pot.

2.

Kakor rosha tam na poli,
Zveti in osiple fe
Ravno tak v' tim revnim doli
Zhlovek pride ino gre.
Majhen veterz pohlídi
In na veji kaple ni.

3.

,Starzhek fe o palzi vpira
In mladénzh pred njim letí,
Materi v' narozhji vmira

Dete, in jo sapuští,
Naj bo zhlovek star alj mlad,
Se ne vbrani smertnih vrat.

4.

,Skos te vrata v' vezhnosti grémo,
Sapuštimo reven svét;
Blagor nam, ki dobro vémo,
De b'mo enkrat vštali spét.
Truplo v' hladni semli spí,
Dufha v' vezhnosti shiví.

5.

Le v' pokoji sdaj pozhivaj
Truplo v' krili maternim,
Dufha pa veselje vshivaj
Tamkaj med isvolenim'!
,Skos te vrata všim Bog daj
,Sreznho priti v' sveti raj!

V e s e l i z a m e r t v i h.

1.

Kedar enkrat v' hladni semli
Bo minula moja nozh,
,Spet bo k' novimu shivlenji
Me sbudila boshja mozh.

2.

Naj se ravno truplo vseje
Véra mi sprizhuje to;
Vekomaj ne bo trohnelo
Jesuf ga obudil bo.

3.

Jesufa tud pokopali,
Alj od smerti je on vštál;
Tak' mi tudi bomo vštali,
To oblubo nam je dal.

4.

Kaj bi se fhe vmreti balí,
,Saj je smert premagana;
Le en zhašek bomo spali,
Le do dneva sodniga.

5.

Enkrat glaf Odrefhenika
Naf is groba sbudil bo,
Peljal bode pred ,Sodnika
Nafho dufho in telo.

6.

Rad v' Gospodu jes poloshim
,Svoje trudno truplo spat;
Daj mi Jesuf, to te prosim,
Le veselo sopet vštát'!

I.

B R I L O S H N A B E S E D A

k' polagi vogelniga kamena.

Ako Gospód hišhe ne sida, sapštonj délajo, kateri njo sidajo.

Pſalm 126, 1.

U V O D.

Bodi zerkviza vefela; — turn, ki si ga davnej shetela, se poſtavlja — glej tvoj shenin k' tebi ſtopi! Mozhna roka ſe ga je prijela, trikrat vdarla je na kamen, in ſprizhala je s' tem, de ſe mora turn berſh ſpeljati, lepo, ſveſto, ravno ſtati. Urni délavzi ſhe krog ſtojijo, in nehali delati ne bojo, dokler ſe turna ſvesda viſoko pod nebam ſaſvetli. — Pervi kamen je ſhe vſajen; Bog ga ſhegnaj, de b' na njem turn frezhno ſtal, Bogu k' zhaſti, nam h' vefelju!

Zhujte, zhujte vi, moji vſi! K' naſhimu imenitnemu delu ſo ſpodobi poſhtena beſeda.

R a s ſ t a v a.

Veliko rodov doſhivelo ni, kar ſmo mi dozhakali. Gotovo je ſhe ofem ſto let minilo, kar ſe je ta naſha zérkev ſtavila; alj turna ſidaniga ni dobila. Kar ſe je tiſtokrat ſamudilo, ſe je ſto in ſto let opuſtilo, in je ſamujeno naſ prizhakalo. — Od kodi pa pride, de ſe turn ſdaj ſtaviti ſazhne?

Videli ſo farmani poſhteni ſvojo zerkvizo bres turna, kakor vdovo bres moſha. Vſmilil ſe jim, — grejo, ſe ſhlahni goſpoſki priporozhijo, ino dobra goſpoſka jim prijaſno pomožno roko podá. — Bodi torej lepa hvala ino zhaſt vſim dobrotnikom vam, ki naſhi zérkvi turn ſidati pomagata; pa tudi lep nauk in ſpomín ſi vſemite, ki nam ga daja turna ſidanje.

Zérkev ino turn — glej podobo ſakona! Bodi ſi zérkev ſhe tako jaka (lepa), bres turna vender le prave podobe nima. Zerkvo turn lepo ſnaſha: tako tudi ſhena ſvojo mozh in ſvojo

*) Oratio habita 1. Maji in loco parochiali Spitaliſh diocceſeos Lavantinae, circuli Celejensis, quum lapis angularis turri aedificandae poneretur.

zhaſt le v' ſvojim moſhu 'ma. Oj de bi ſe terdno ſprijava zérkva ino turn, nikdar ne raskruſhila ſe, de bi ſveſta eden drugimu ſtala, lepo ſe eden s' drugim ſnaſhala! Tako vam tudi ſveta bodi ſakonſka ſaveſa. Lepſhiga ne bo kdo povedal, kakor je povedal ſv. Pavel od ſaveſe ſvete zérkve s' ſvojim ſheninam. „Moſhjá, ljubite ſvoje ſhene, kakor Jeſuſ neveſto ſvojo zérkuv lubi; in vi ſhene lubite ſvoje moſhe, ker on je vaſha glava.“ Efes 5, 25.

Kamen ne vé ſa kamen, h' katerimu ſe bo priloſhil, vſak ſe pa polaga, de teſho drugimu noſiti pomagal bo. Vſi kameni eniga ſamiga podpirajo, de bo ſadnizh le en Sam (turn) veljal. Glej podobo naſ ljudi! taka je drushzhina naſha. Kje je zhlovek bil, kjé ſe je rodil, ki ſdaj vſhtriz naſ, in s' nami ſhivi? Srezen on, kateri ſe voljno v' ſvojo lego vlaga in pomaga rad teſho nam noſiti. Vſa naſha mozh, delo ino s-hrana nam nobenimu po vſim ne oſtane, drugi ſa drugiga délamu mi vſi. Alj kaj naſ vkup derſhi, de eden s' drugim ſhe ſprebijemo? Véſte kaj ſidovje vkup derſhi? Drobní kamenzi, ki ſhibrajo ſe med velkimi kamenami, ſe ſprimejo na goſto, de ſe kamen kamena ne lozhi. Luba vam naj bo drobnina vaſhíh otrozhizhov, in drushine vaſhe. Doſkrat je ſama drobnina vaſha lepa ſprava, de moſh ſhene ne ſapuſti, in ſhena s' moſham poterpi, de ſe brat brata ne lozhi. — Alj ſamo fuho kamenje ſe bo raſpálo, ker nima nobene ſnotrajne ſprieme. Sato ſe mehka mezhá med kamenje vliá, de terdobo ſadobí. Snotrajna mozh nam je ljubesen, ſaſtopnoſt, lepa ſloga, ki nam jo je ko ſhivesha potreba. Bog jo vlivaj v' naſhe ſerze lepo ſloga bolj in bolj; ſakaj le v' ſaſtopnoſti raſtejo lepe rezhi, v' ſdrashbi ſe naj lepſhi raskadijo.

Vi ozhetji in goſpodarji vſi, poglejte ſdaj podfék. Per-vi kamen je djan na dno; vſi drugi ſe verh nja nalagajo. Vidite, tak ſte vi pervina ſvojga roda, vſa familia in drushina ſe na vaſho ſkerb, na vaſho mozh ſanaſha. Gorjéj, zhe podfék ſpodleti, zhe nizh prida ni! Hiſha bo verh hiſhe padla. Globoko ſe poſadi, ker ſtanovitnoſti jiſhe, vſe plitvo ſe odmah podere. Sato je potreba vam po moſhko ſe noſiti, de vam vaſhe pohiſhtvo terdno obſtoji. Kamen nar imenitnej ſhe ſakrije pred naſhmi ozhmi, vonder njegova mozh ſhe nevidama noſi ſvojo dobroto, zhe ga ravno nikdar zhloveſhko oko videlo vezh ne bo. Tud vaſhe telo bo morebit' pervo v' krilo ſemle ſe ſagernilo, al vender vaſhe dobrote oſtanejo vaſhimu 'sarodu, pa tudi ſlaboſti vaſhe ſe kaſhejo dolgo dolgo na vaſhíh otrozih; ozhitno ſe po vaſhi ſmerti ſhe poſná, katerih zhednoſti vam je mankala. Na vogel je djan, de veſhe obdvojno ſtran; tud vi ſte na vogli ſvojíh ſprednikov ino naſlednikov, de gledate na ſvoje ſtare ino mlade. Bote vi ſtareſhi pravi vogelniki, de, ker imate roke dve, ozheſa dva, gledate na obojno ſtran, de obema ſkerbno roko derſhite, katire ſe ſtari in mladi kakor vogla, s' veſeljam derſhijo; ſakaj zhe tvoja deſna ſonzhna ſtran tvoje mlade s' veſelim vupanjam derſhi, tak tvoja leva ſonzhna ſtran tvojíh ſtaríſhov ſhegen in frezho ti

ohrani. — Gorjéj! zhe vogelnik vlezhe le na eno stran! obé strani se podérete. Vi ste dno in korenina; kakor vi stojite in se nosite, je vsíga vafíga reda frezha alj nefrezha. Kakor le mojstróva glava vé, kakíhno dno nar pravej je sa sid, tako vi stárlíhi fami ne véste, kaj je vse na vaf leshezhe.

Poglejte sdaj tud vi otrozi tukaj fem. Jeljte! Nisko se je sazhelo, kar ima priti na vífoko; to vam naj ostane v' vezhni spomin, de vi sгодaj v' niski mladosti is kraja sazhnete pohlevni, pridni, dobri biti, zhe shelite kedaj priti na vífhe. Vfaka rezh, ki kedaj hozhe svesdo — zvet — nositi, se mora nisko, in prav sazheti. Nisko stopi v' blatno rudo turn, al verh glave bo svetlo svesdo nosil. Poglejte, drevesze tudi is jederza israfe, pa na shrokih vejah potem rasshopirja svoj zvet in nosi svoj sad. Vífoko sazheti varno ní. Pogláj jabelko, ki je na verh drevesa dosorilo, rado globoko pade — se rasbiye in sagaije. Kamen fzer sam od sebe v' globovino letí, vonder le roke je treba, de ga na pravo mesto naravna. Takih rok potrebujete vi she veliko bolj, ker tudi sami ne véste kamo bi padli, kako se omahnili. Treba je, de se kamen vglajen vleshe, robašti bi sid rasnal. Ni kamena tako terdiga, de bi ga možhna roka ne ogladila, in kaj bi bilo ako bi se vravnati ne dal? Jelite, turn bi nikdar svesde ne nosil. Tako vi nikdar k' vífoki zhafsi ne pridete, zhe se ne dafte modri roki ravnati. Kamen se oklepuje po svojih robaštih sadenkah, tud vi se dajte posvariti pri svojih hudih navadah in gerdih rasraflíkah. — Dokler ni bilo dno do shiviga skopano, se tudi posek ni postavil. To vaf vuzhí, dokler vi do dua serza niste dobri, je she smiram potreba se vam vuzhiti. Dolgo bo podsek tukaj pozhival; bote tudi vi dolge shive prizhe njegove, spomnite se v' sivi starosti, kaj so dobriga vafhi starefhi storili. Ne bojijo se koshtanja ne terpljenja, de ga vam kedaj potreba ne bo. — Poglejte fem, poglejte vse ljudjé, poglejte delavze ino mojstra, poglejte vse gospode ino gospé, ki tukaj stojijo — in kedar naf vezh ne bo, se she spomnite naf, in donefhuiga dneva. Ne vdarimo vaf v' spomin denafhne obhaje sa vuho, kakor je sploh pri hífhnih podsekah ino meníkah navada, dam vam pa namesto shlepza lep prigovor v' spomin: Saffishite, kaj je fvoje dni moder djal: „Kar kolj delafh, delaj rasumno, in gledaj na konez.“ Naj vam ostane te lep prigovor na vafhim jesiku vse vafhe dni, sato ga she enkrat povem: Kar kolj delafh, delaj rasumno in gledaj na konez.

Ta befeda, moji delavzi, tudi vam velja. Na vaf se sanefemomi, de vafhe rasumno delo bo svefsto, zhedno in h' dobrimu pridufalo. Svefsto delo poshtenih rok Bog poshegna — in dobro delo mojstra hvali. Dvekrat bolj fkerbno obrazhaj, moj delavez, fvojo roko na tem svetim mestu, de bo shegen tebi in tvojemu delu pertekel. Shnjutovez, lenuh — ki fvoje ure in dneva nima, se nikar ne priblihaj h' temu boshjimu delu. Poglej sidar vfíhtriz tebe stari sid. Sperhuela je she davni rajniga sidarja roka, ki je tukaj kilo nosila, alj njegovo delo she sdaj sprizhuje pridno roko; od mojstra ni

fluha ne duha vezh, ki je tukaj vishal, alj zérkev prizha sto ino sto lét, de kar je sidal, možno je, pa tud to nam prizha, de boshji shengen mu je le per zerkvenim sidu oftal. Dosti hifh ino velko stanov je posidal okol zerkve, kar nam kashejo fhroke rasvaline, ki jih she trava sakriva. Sama zerkev je oftala, boshji perfi jo je ohranil, sa svojo hifho jo je obdershal, Bog prebiva v' njej h' svelizhanju vernih ljudi. Vse to drugo se je rasdjalo, sakaj, kar po boshji voli ni, se kmalo rasvali. „She eno saflifhite sidari vi, de bote boshjiga shegna vredno delo delali, bodite polek pridnosti saftopne, tud voljne vboglivofti. Lepa, pohlevna saftopnost delo slajsha in veselo ftori. Eden sam naj visha, drugi vsi pa delajo. Kaj bi bilo, ko bi vsak po svoji glavi obrazhal? — Babilonfkiga turna nefrezhna smefhnava bi bila!

„Ste zhuli sdaj vi, farmani, kako se delavzam sporozhia fkerb ino pridnosti imeti na svojo delo? Kaj pa se vam poreklo bo? Imejte tud vi fkerb ino voljo sa plazhilo. Ti so delavzi — Vi ste plazhniki. Delavzi so she segli po svoje orodje, in ftopili so na delo; tud vi feshite po plazhilo, kér vefte, de vsak delavz je svojiga plazhila vreden. Vém, de vam pogomesni per tem spominu. Kje se bo plazhilo vselo — letof, ker nobena rezh v' dnar ne gré? Alj vselej fim flifhal, veliko delo je vselej veliko fkerbi in veliko terplenja vselo; alj tudi to vam povem: kar se je s' terplenjam fjaló, se bo s' vefeljam shelo. Dobro, de je enkrat sazheto; preterpelo se bo tud! „Skerbi vsak, fkerbi dobro, in fkerbeti nikar ne odlagaj, dokler ne svéfh kje in kako bosh svojo plazho odkroshil. Sakaj h' temu plazhilo te perganja dvojna savesa, tvoja dolshnosti — in tvoja obluba, s' katero si se Bogu savesal. Voljniga darovavza je Bog vefel. In Bog obvari! — ne bilo bi lepo flifhati od vas, de bi se vi sdaj perganjati dali po fili, kar ste is dobre vole si isvolili.

„S k l e p.

Zhe s' teshavo vi letof zérkvi turn flavite, le savupajte v' Boga, de on vafhiga dara, ki ga njemu k' zhafiti darujete, ne bo posabil. It' prizhi moje befede vam perpoveft povém:

Bil je preimeniten knes, Rudolf Graf Habsburfski, poshten, vfmilen, bogabojezh. Eno famo zhednost vam naj povém: „Shel je knes na lov fernjakov, in njegov hlapzhizh je jesdil s' njim. Med hribami v' eni dolinzi knes s' konjam poftoji; en svonzhek je saflifhal, ki je brenzhal po dolini. — Mafhnik grejo na obhajilo. Poboshno ftopi knes is konja, in klezhi, dokler fv. Obhajilo memo gre. Derezhni potok je memo hrul, prek katerga mafhnik shelijo. Mafhnik hodijo, jifhejo berve, al nikér je najti ni. Sadnizh mafhnik fv. Obhajilo na ftran poloshijo, se vfedejo, in sazhno se issuvati. „Kaj pa hozheté?“ jih vprafha knes, ki s' zhudam sem od dalezh gleda. „Issul se bom,“ so mafhnik djali, de potok bof prebrodim in k' bolniku tezhem, ki po troshtu boshjim sdihuje. „Nate mojga konja,“

je Rudolf djal, in hitite k' bolniku, de ne samudite ga s' nebeskim shivesham potroftati. Mafhnik se na konja vředejo, in knes jim sláte bersde v' roke da. Lehko jesduj sdaj duhovni po svojim fv. potu, dokler knes po svojim lovu gre.

Drugi dan she sgodaj mafhnik konja na knesov dvor pohlevno sa vujsdo perpelajo, in ponishno knesa sahvalijo. „Bog ne sadeni, je Rudolf djal, de bi jes kedaj vezh jesdil tiga konja, ki je nořil mojga Boga. Zhe ga vi ne vsemete v' svojo last, naj ofiane sa řreshbo k' boshji zhařti. „Saj ga temu dam, od kateriga imam shivlenje, řapo, in premoshenje.“

„Tak vam pa vezhni Bog poverni, naj vam da zhařti in blaga tukaj in tam, ker řte vi Boga zhařtili ino njega obdarvali. „Sheřt hžheri imate knes, naj vam řheřt kralevih kron h' vařhi hiřhi řrineřó. Naj řloví vařh rod in řtan řhe v' pořlednih zhařah.“ In kar so mafhnik prořili, je Bog pořhegnal. Vřh řheřt hžheri se je omoshilo na kralevi řtan; on sam pak, Rudolf, je bil svolen sa zefarja. — Glej! řheřt řto let je minilo, de je Rudolf (vřmilen bil) Boga odaroval, — in řhe dan donařhen so nařhi řvetli zefarji od njegoviga roda; in řhe smiram je boshji řhegen na njigovim řtunu ofial, — kje je she knesov konj, kje njegove slate bersde? — „She zerkve ni vezh, per kateri je řlushil knesov konj; Bog pa řvojga řhegna od njegoviga řtana ni odvřel. Sato řapomnite ři sdaj, in nikdar ne pořabite: Kar s' praviga řerza Bogu darujeřh tega Bog nikdar pořabil ne bo — Povedal řim. —

M a t i j a V o d u ř h e k.

II.

KER, SHAN, SKA BE, SEDA

o b

s g o t o v l e n j i z e r k v é n i g a t u r n a.

Zérkev ino turn podoba mosha ino shene.

,Sreznha si ti, ker si vérovala; sakaj dopolnjeno bo, kar je tebi od Gospoda povédaniga. Luk. 1, 45.

U v o d.

,Sveta obhaja se donef per nas godí, ktire she tukaj nigdar ni bilo. — „Od kodi se meni to sgodi, de mene mati mojga Gospoda objifhe?“ tako je vprašhala teta Elisabeta ob Marijuim objifkanji; ino potem tudi jes donef rezhem: Od kodi nafhi fari to pride, de njo toljko ljudstva objifhe is blishnih, pa tudi dalnih strani? — Od kodi pride, de lépfhajo nafho obhajo imenitni gospodje duhovske ino deshelske oblasti? — Ali shelite, vi fosedje, se nafhiga zérkovanja deleshni storiti? Ali hozhete povifhati spodobno zhefhenje, ki ga donef Mariji darujemo k' njenim obletnim godvanju? — Ali se hozhete s' nami savolj turna rasveseliti, ki smo ga frezhno postavili.

Poglejte ga! s' vefeljam ga poglejte! Turn floji sdelan pred nafhmi ozhmí. Delo je skonzhano, nafhe fkerbi so sprebite, spejljano! je nafhiga prisadetja vefelje. Tukaj imate pred sebo delo nafhih rok; sodi ga vfak po meri fvoje saftopnefti, bodi ga vfak vefel po volji fvojga ferza; fame dve befede vmef rezhem. Kakor smo ga postavili, tako bo ftal, teshko je delo narediti vfakimu po voli. Dolgo smo terpeli bres nja, donef pak ga oftopimo s' vefolo obhajo; veliko fterpeli s' njim, donef pak si pozhinimo po voli, naj se sgotova (likof) naredi, de se odehne teshak in plazhnik.

*) Oratio habita in ecclesia parochiali Spitalizh 1. Julii 1838, turri feliciter aedificata.

Donafhni dan nam naj vela sa gofťijo, bodimo mi fvatji zérkev nevesta, in turn njej novi svoleni shenin. Zérkev nam bodi sa sheno in mater, turn sa mosha in ozheta: takimamo nad svojo faro naj lepfhiga nauka fpomin. Vam shenam in mosham, vam ozhetam in materam donafhna obhaja naj lepfhi h' ferzu govorí, kér vam lepo podobo sakona kashe; sakaj vafh sakon in turnfka savesa s' zérkvo fta fi v' lize podobna. Naj vam tedaj donef k' povikfhanju donafhniga zerkveniga shegnovanja rosloshim, kako se zérkev ino turn k' vafhimu sakonu pripodobita. Zhe fmem, pa sazhnem.

I.

Z e r k v e s a z h e t e k.

Bliso de bi radi pred vřim drugim nar prej vedeli tudi zérkve sazhetek, kakor veste turna sazhetek in konz? Pa kdo nam ho to povedal? Rodovi fo she sdavnaj safpali, ki fo vedeli praviti, kako, kdaj, sakaj fo to salo zérkvizo ftafili tukaj med tefnim gorami. Bog fam to vé, mi vemo le eno: de je fvoje dni kapeliza bila sa malo menifhkih bratov, sdaj pa farna zérkov ftoji sa bliso 1000 ljudi. Nafhi fteri povejo, de je zérkev dolgo dolgo sapufhena ftafala, nobena boshja flushba se ni opravljala v' njej. Beli menihi is blifhniga Sajzkloftra fo jo objifkali vzhafi v' tihi molitvi. Pred fheft ino petdefet letami fo fvetli Zefar Jo shef preblagiga fpomina — klofhterfko zerkvo sa faro povsdignili in „Shpitalfka je na to njena hzhér alj podrufhniza poftala. Pa vbogabres vře fnage, gola in naga je bila; en fam altar, dva svonzheka, ne ene pridne obleke ni imela. Sadnizh fo jo na prodaj poftavili, in (kakor pravijo) fheftdefet kron jo zenili. Alj farmanam ni bila vfhez h ta prodaja. Shivel je tiftokrat mosh Filip na flovitnim „Skedinfhkim flanu, ki je fam hotel zérkvo odkupiti, ino poloshiti dnarje sa njo. Prodaja je bila vřtáfvena, in zérkev oteta, de jo polvetnoft ofkrunila ni.

Pa ura je bila dotekla sa klofhterfko zérkuv! Mogla je una nehati, in „Shpitalfka je naftopila na njeno zhaftitljivo meřto; poerbala je hzhér sa materjo fedesh, in farmanam svojo krilo odperla. V' letu 1808 na fvetiga Filipa dan je „Shpitalfka zérkev sa faro poftala. Sapuftili fo vři to bogatokino k' tej vbogej fo se obernile vřeh vérnih ozhi.

Prenehajmo tukaj sgodbe pripoveřti, in denimo en fveti pomiflik nasaj na zérkve temni sazhetek. Vboga — revna — bres vřiga imena — je zérkviza ftafala leta in leta vonder je perzhakala zhaftitlivih dni. Njej se je sgodilo po befedah Marije, (njene patrone) ki je tudi vboga deviza shivela v' fkritim Nazaretu, posablana od vřiga fвета, ino vonder jo je Bog isvolil sa shegnano mater med vřemi shenami. Sato je rekla: „Oserl se je Bog na fvoje dekile nifkofit, in me je povifhal; bogate je prasne pufil, mene pak je oblagodaril.

Glej, odfehmaj me bode frezhno imenovali vsi rodovi.“ Luk. 1. Oj de bi nikdar ne sabili, vi farni otrozi, Marijne befede, ki jih flifhite dones na obletnim shegnovanji vashe farne zérkve, de Bog ponishnim svojo gnado daja, savershe pak tudi bogate, ako prevsemejo se. „Si videl poshteno sheno tam na bersdnim stanu, ki je svoje dni vboga dekla bila v' fkritim kraju? Kaj jo je fpravilo na vishe? Njena pohlevna svestoba, s' katero je flushila Bogu; kdor pa je v' malim svést, bo zhres veliko postavljen. Bog sam vé, v' katerim temnim kotu se je dete spozhelo, ki se sdaj sala deviza snafha med shlahnim shenami; sakaj: Kar je Bog v' sazhetku s' milofijo pogledal, pride svoj dan rasfvetleno na svetlo.

II.

S a z h e t i k i n o p o m e m b a t u r n a.

Zhujte na dalej nafhe zérkve nagodbe. Kedar so farmaní 1812. leta farosh postavili s' pomozhjo z. k. grafhine; 1817. velki svon pripravili, 1819. meshnarijsko semlo kupili, 1830. fholo po svojim posidali, so se 1834. leta turna podstopili. Jes sam sim prizha, s' kovim ajfram so se h' temu boshjimu delu gnali; jes sam sim prizha, de ga je vfako ferze poshélelo; jes sam sim prizha, kako radovoljno je patronfka grafhina svojo roko podala. Ali bi mogel posabiti, kako se je turn sazhel? ali bi mogel satajiti, de se je pri tistim stanu sazhel, pri katerim je bila zérkuv oteta? ali bi mogel samolzhati perviga darovavza, ki je sam od sebe bres vfiga prigovarjenja obetal od 25 fl. do 50 — od 50 noter do 100 fl. frebra; ali bi mogel satajiti, ed je to meni ferze dalo, de sim tud pri drugih se sglafil, in blis de povfod enake radovolnosti najfhel? Sakaj, zhujte! v' letu, kér je bila terda sa dnar, so „Shpitalzhani 1444 fl. fr. sa turn dovolili, sravno tega je patronfka grafhina dala les, kamen in apno, in svoj vmesek 555 fl. fr. zenila. „She samzi in ledig stanu so svoj darek profstovoljno pernefli in 20 kron perloshili. Kaj pa je zerkuv h' turni perloshila?

Vfaka nevesta svojmu sheninu kaj lepiga prinese; kaj pa je zérkuv turnu dala, kir fama nizh nima, ne blaga ne dnarja? Dala je kar je imela, svoje podvoje njemu sa snoshje, svojo svesdo njemu sa sglavje.

Podvoje is resaniga kamena oroshzano lepfha turnfke noge, in svesda preblasheno lepoti-glavo njegovo. Sa obedva so ene vrata narete; kdor turnfke odpre, odpre zerkvene. „Ste flifhale, gospodinje

vi! kdor vrata vafhiga gospodarja odpira, odpira tud vafhe; kdor vafhiga mosha profi sa kaj, sadene profhnja tud vaf. Bodite modre, bodite milene, de se pri vafhih vratah poshteno odpiralo bo, in de vsmilenje najde, kdor na vafhe vrata poterka.

Lepo se sa ref snafha star ponovlen krish na belim turni, in blis de nar bolj mojstrovo roko pohvali med vsm, kar je naredil; zhres svesdo ino podvoje faj nobeden ni kaj sinil, rasen pohvale. — De be bi le faj v' dvéh rezheh vam farmanam flifhala hvala: de na poshtenih nogah stojite, in de ste pameti lepe. Dosti bi bilo sa vaf, de bi smelo se rezhi: Verli niso, pa poshteni so — flovitni niso, pa vbogajo radi, bogati niso, pa dobri so, — snajdeni (kunfni) niso, pa pridni so; to bi nar lepfhe snashilo vaf, flovilo faro pred Bogam ino pravizhnim svetam. — Ali posnate vi brajdelz (pufhelz), ki ga turn verh svoje glave vfajeniga nosi? To je bandér fv. krisha, nar sveteji lepota kerfhanfkih ludi, S'krisham se je prvi kamen poloshil, in krish se mu postavi na verh. Krish sazhne ino fklene vfako dobro delo, vfaki shegen in vfako molitvo; in kar je brumnih ludi, sasnamvajo s' krisham tud vfako svojo opravilo. „Sv. krish salfha hifhe kerfhanfke, jim doma nadomesti altar; fv. krish shlahni krifjana, salfha junaka, in fhe perse zefarjove lepfha.

Veste, kaj nam krish osnanuje dol is vifokiga turna? Nafho odrefhenje skos krish in terplenje Jesufa Krifufo. Veste, kaj nam pridga dol ispod jasniga neba? Jesufovo besedo nam pravi: „Karkolj bote profili mojga Ozheta v' mojim imenu, bote prejeti, de bo Ozhe v' Sinu zhefhen.“ Jan. 14, 13. Veste, kaj nam turnfki krish prerokuje? Drugi prihod Krifufo na sedni dan, kér se bo na nebi sveti krish perkasal, s' katerim bo Krifufo na oblakih prifhel s' veliko zhafijo in oblafijo fedit shive in mertve. Veste, sakaj je turnfki krish s' svesdo rasfvetlen. Sato, de bi hifhne ozhete opominal, naj bi bili rasfvetlene vére, de bi fvojim domazhim s' pravo véro naprej fvetili. Véra je mogochna bramba pri hifhi, ki nosi shegen od roda do roda; alj kir se nje hifhni ozhe ne prime, nje zela hifha ne bo mogla sdershati. Moliti mati vuzbi, Vero! Vero! le ozhe dershi. Tud je Bog savolj materne brumnosti hifho poshegnal; kakor nam prizha Monika, mati fv. Avgufhtina; alj take sgodhe so redke; bres fhtevila veliko pa, kjer je ozhe sam bil bogabojehhiga ferza. Abraham, David, Job, Graf Habsburgfki bodo dosti prizhali mojo besedo.

Vifoko na fvojim zheli turn uro nosi, de gleda na vse fhtiri kraje sveta. Ura je hafoviten del turna, ki fsheshe zérkvi ino fvetu: zerkvi odmeri fvoj zhaf sa flushbo boshjo, fvetu odsheteje ure sa delo. Ura delavza fpomina, bolnika trofhta, popotne priganja, kesne budí, krifjane pa klizhe s' glafnim bitjam: Delajte, delajte fvojo svelizhanje, dokler je zhaf, sakaj ura pride, ki ne bo nihzher

vezh kaj storiti samogel. Bije — bije — tezhe ura — neprenehama bije, — oj, de bi nam enkrat frezžno odbila! Kakor je turn višhe od zerkve, tako naj mosh višhe od shene svojo glavo nosi, de vidi po vsaki plati, kjé mu pride, kje odjide. Mosh premeriti ima, de fe vfaka rezh o fvojim zhasu godí, de da pridnim pravizo, tradnim pozhinek, kefnim spodbád, hudobnemu firah, in fhe svoji sheni odkashe, koljko v fvojih prihodkih glefhta. Vlak pogresfhi uro, zhe saftojí; gorje fhe le, zhe gospodar is fvojiga reda (ordenge) ftopi; vse na robi se mefhalo bo. Saftonj si prisadeva shena namefšiti fvojga mosha, vlak posná, de pri hifhi praviga kasavza ni.

Kakor smo mi sa nov turn uro dobili, tako so svonovi najfhli svojo spodobno hifho ino sprebitek, kjér višijo pod oblakam, de poshiljajo glaf na fhroko po nafhlih gorizah. Svon je preslahni kinzh (zir) zérkve, boshji glaf, poshteno osnanilo famih fvetih rezhi. Karkolj zérkev s' fvojim vérnim opravlja, svon osnanuje; sdaj vabi, fe s'niti, sdaj rezhe moliti, sdaj klizhe h' nagli pomozhi, sdaj spremlja brumno prozefjo; sdaj mertvim popotnizo poje. „Skos zelo shivljenje spremlja zhloveka, in s' njim bedí; v' sgodnim jutri fe oglafí, mu veselo juternizo sapoje, in osnani, de ljubo fonze vftaja, ki bo rasveselilo in rasvetlilo ves svolen fvét, naf pa spomina: Zhlovek sdrami svoje ferze, in bodi vesél fvojga dneva in fvojga Boga. „Spomina pogosto zhres dan na Boga ino dolshnost do nja, in fhe na vezher v' posnim mraku posvanja sa fonzam, ki je v' boshji gnadi fhlo, in pravi, de tam na unim fvetu dufham vezhna luzh fveti; sato naf h' molitvi povabi, de bi ne vgafnila nam gnada boshja, potem, ker je telefnim ozhem fonze minulo.

To so svona govori nam vsem; kaj pa povejo vam ozhetam in materam posebej? Tri lepe rezhi vas vuzhijo: 1) Hifhni ozhe je veliki svon pri hifhi, njegova beseda naj zhres vse druge veljá, njegovi marn naj bo poshten ino po fhrokim naj flovi med ludmi. Kaj bi veljal mosh prasniga marna in prasne besede? Ali bi ne rekli po pravizi od nja, de navdilj svoní. 2) Tudi shena svojo fhtimo ima pri hifhi, kakor ima zerkev svoje svonze, alj njeni svonzheki mili glaf pójejo, samo sa zerkvene ftene veljajo. Tako poshtena shena ima svoj jesik le sa svoj dom. Nar belji shena je vselej tista bila, ki je le pri fvojih domazhih nar lephe flovela. 3) Svon svoni samo sa zerkvene rezhi, marn moshá ino shene naj bode famih poshtenih rezhi. Gorje, zhe se svon sa posvetno oglafí! Tam sguine ljubi mir, in boshi firah neha, hrup ino punt fe obefita na svon, de h' kervavimu boju snaminje daja. Tako fe rasdira hifhni mir, ako sta mosh ino shena pohlevni marn sgubila, v' kreg in prepir se spustila.

Na fvojih predelah ima turn vsajen kor, 'od kodar zérkvi v' ferze gleda. Kor in altar si v' lize ftojita, de imata vse svoje dela odkrite pred sebo. Vse svoje dela, sakonfski vi, imejte poshtene

pred sebo, de vaf svojga sakonfkiga stana nikdar fram ne bo. „Ste kedaj pomislili vi na lepo slogo (glibengo), ke jo imata kor in altar med febo? „Ste se spomnili kedaj, kako prijasno si prisadevata eden drugimu pomagati, shivo poboshnost kristjanam obuditi? Kako hitro zérkev svojo flushbo nastopi, tako hitro kor svoje bogabojezhe petje sadoni, in spremela preferzhno njene gorezhe molitve; in kakor zerkev sapoje, tako odpeva kor. „Ste pomnili kedaj, kako lepo se veršita pri svojih opravilah kor in altar? Dokler kor svojo višjo poje, zérkev pohlevno zhaka, do konza, kedar pa zerkev svoje vérne vuzhi, kor molzhi, in tenko poslušha na materne ljube besede. Naj bi tud starshi se tako zhredili pri svojih otrokah! Kedar ozhe svarijo, Bog ovari, de bi sagovarjali mati; dokler pa mati vuzhijo, Bog ne sadeni, de bi jim ozhe besedo pobijeli. — Vi rasdrasheni ljudje, ki v' jesi in prepiru med febo shivite, povejte nam, sakaj sta vam zerkev in turn? Vam kor in altar slojita sapstojn, vam je turnski dar saversheni dnar, vam je v' zerkuv hoditi sapstojn, kér vi nar bolshiga, kar zérkev ima, ino sna, ne vsemete s' febo k' domu: namrezh mir boshji ino kerfhanfko saštopnost. Ali se vam ne godi, kakor brenzhezhi pifhali na koru, katera fzer vefél glaf pôje, fama pa nobene poboshnosti nima? Ali niste podobni zerkvénimu sidu, kateri polek vřiga shegnovanja in gorezhnih molituv ofiane le mertev kamen bres dufhe? Ako pa shelite vredni otrozi biti svoje matere zérkve, tako se pa nosite, kakor se vérnim spodobi, in pa se s' — hajajte v' njo, kamor vřaki flifhi.

Prijeten ja kraj vefeliga kora, kjer se raslega nebeskhkih pefem vefél glaf; alj taj flifhijo sami ljudje gódniga djanja, kateri jifhejo povifhati zerkveno flushbo, ne pa povifhati febe savolj kratkozhafnih rasgledov. Ljubo je krilo matere zérkve, kir véрни klezhijo, zhařtijo in molijo svojga Boga, ono prejme vse bogoljubne dufhe, vboge ino bogate, flabe in stare. „She bolj lubesnivo je videti taj pred oltár, pred lize matere zérkve; alj taj se naj sbérajo vafhi otrozhizhi, de se na maternih perfah redijo is mladiga od mleka boshe besede. „Puřtite otrozhizhe k' meni priti, tako sam Jesuf male k' febi vabi, sakaj njih angeli gledajo oblizhje Ozheta, ki je v' nebesah.“ Mat. 19, 14.

Tak nam je tedej zérkev sa mater, in turn sa ozheta. Povejte mi sdaj; kdo vam bolj dopade, ali zérkev aliturn? Kdo je lepfhi, ali shenin ali neveřta? Jes miřim, nobeden posebi, ampak obedva fkupej. „Sama saveša, ki jih skup' dershi, jih tak lepe snafha. Sdaj vřite, sakonfki vi, kaj vaf snafha, kaj vaf lepe fleri in dopadlive: fama luba saštopnost, vafha sakonfka saveša. Lefpfi saštopnost ko imate, lepfhi řte vi, boljšhi sa vaf, frezhnej je shiveti pri vaf. Savolj vaf ino vafhiga shegna zérkev in turn slojita, de bi shegnala vaf ino rod vafhih otrók, sakaj vi řte shive telefa (vudi) matere katolřke zerkve, sidana zerkev je le podoba vafhiga shlah-

niga stanu. Kar se v' zerkvi kashe v' podobah, naj se pri vaših hišah vidi v' refnizi; kar se v' zérkvi vuzhí, naj se nad vami in vašim otrokami rasgleda. Vafh sakon fhe kaj lépfhiga ima, kakor podoba zérkve ino turna; ima sam fveti Sakrament. Zhe se zérkev shegnuje, is mertviga kamenja sidana, koljko vézh je polreba sakonu shegna s' shivim' telefami. Zérkev poshegnajo duhovske roke; sakon pa shegna fhe veliko vezh sam vezhni Bog v' fvetim sakramenti. Ako se pa shegnana zerkev v' veliki zhafti der-shí, nizh nespodobniga ne terpi, koljko vezh imejte vi v' spodobni zhefti svoje telefa, kér so tempel svetiga Duha. Ako zer-kvo varjemo, de jo polvetna gerdoba ne ofkruni, ki vonder nig-dar v nebefa ne pojde, koliko veliko vezh varjmo sebe pred gre-ham, ki smo stvarjeni sa nebeslko preselvanje. —

Jeljte, de bi bila velika nefrezha, ako bi se hotel turn od zérkve lozhiti? She vezhi nefrezha, ako se sakonfka savesa pre-greshno rasterga. Ako bi se turn podérí, bi shalvali vfi, ki se donef veselimo, ako se sakon prelomi, shalujejo angeli savolj vaf in vaših otrók. Ako bi se rasfipalo, kar smo postavili, le kamen bi se od kamena raslozhil; ako pa mošh ino shena raskoleta se, se terga ferze od kervaviga ferza. Ko bi se turn od zerkve odlozhil, famo kamenitna savesa bi se rasderla; pri sakonu se bosha sapoved rasterga. Kar pa je Bog tak svešto, tak zhudno, tak fveto svesal, zhlovek rastergati ne fmé. Pri turnskim polipa bi bila sguba sfrafh-na, pa faj zhafta, pri sakonfki rasvesi fhe bolj sfrafhna, sa to ker je vezhna; kar naf obojniga vezhni Bog varji!

Naj neham od zerkve se meniti, de fhe isvolenim svatam eno besedo povém.

III.

,S p o m i n i.

V' imeni zele fare dolshno sahvalo povém všim blagosferzhnim dobrotnikom, gospodam ino kmetam, domazhim ino sfranskim, ki so fkerbeli, delali, ino vlagali po svojim premoshenji, de se je turn frezhno doverfhil. Vafhe delo velizhaftno pred vami stojí, v' nebefa kashe, kér plazhnik vaših dobrih del shivi; prihodni narodi pa, ki bojo memo hodili, se bojo fhe sto ino sto lét vaf spomnili, ino flovili delo vafhe glave in vaših rok.

Jes pa sahvalim Bogá, de sim vzhakal donefhniga dné. To me bo nar bolj veselilo, zhe mi prizhate donef, de nobeniga ne gréva, kdor je kaj h' turnu perloshil, zhe mi prizhate moje besede refnizo,

ki si vam jo pri prvem kamenu povedal: Kar Bogu darujesh, nikjer pogrešhal ne bošh; zhe mi prizhate, de nisim jiskal svojga dobizhka, ampak fkerbel sa vaf in vasho vesho bošho. To bi bil moj naj boljši dobizhek, ko bi se bilo novo savupanje vshgalo do vafših duhovnih in deshelkih visharjov, ko bi se bili pale previshali, de sa vafho lastno frezho bedijo ino fkerbijo, de bi tud sa napréj jih vbogali radi, kar se vam vkashe, nosili volno tesho, ki se vam naloshi, terpeli pohlevno, ker sa terplenjam vefelje nahaja.

, S k l e n .

Doneč je rajtenška nedela, kir zérkev s' svojmi farmanam' letni obrájt dersht, kar je dobriga prijala od njih, ino de farmani Bogu svojjo zhaft ino sahvalo srozhiho sa shegen, ki so ga fkos leto bili deleshni. Naš vse pa vuzhijo rajtenške al shegnanške nedele, de Bog na vsako dobro delo svoj shegen poloshi, kakor na vsako pregreho svojo prekletstvo vershe; kar vam h'konzu svisham v' sgodbi od turna krala Davida.

Shivela je svoje dni fneha s' imenam Ruta pri svoji tafli v' desheli Kanaan. Od jutra do vezhera je lavkala sa shenjizami (klafje pobirala), de je svojo tafho ino sebe preshivela. Obedve fie bile vdovi. „Stari materi se sadvizh vsmili sale vdove mlada kri, ino rezhe: „Pojdi damo v' svoj kraj — fkerbi sa se, de se spet omoshish — jes se bom vbogajme shivela.“ „Nikarte, mati, nikarte, me ne lozhite od sebe; veli. Vafh kraj je moj kraj, vafh kruh je moj kruh, vafh Bog je moj Bog; kjér vi vmerjete, naj bom tudi jes pokopana!“ — „Ste flishali lepiga ferza lepe besede? „Sam Bog jih je flishal, in svoj shegen poloshil na nje. Boza je sbudil, bogatiga mosha, de je obernil svojo oko na to poshteno pridno vdovo, ki je po njegovih njivah klafje brala, in se oshenil po njo. „Stopila je sdaj Ruta v' bogati stan — in fhe vezh, v' shlahto tistiga roda je stopila, po katerim je Meshjovo rojstvo teklo od Abrahamove oblube. Bozovi sakon je bil prvi kamen alj podfek turna krala Davida, na kateriga je Bog svoj shegen polagal od roda de roda. „Skrito je bilo fzer to telešnim ozhém, (kakor podfek v' semli skrit, ne vé kaj vse lepiga se bo stavilo na nja), de bota kmetovski Boz in vboge matere hzher svojiga povnuka sa krala imela. Alj kar je Bog v' sazhetku s' milostjo pogledal, pride svoj dan rasvetleno na svetlo. Boz je rodil Obeda s' Ruto, Obed je rodil Jefeta, Jefe ie rodil Davida krala. Jefe je fzer she vifhe poglédal boshji shegen, (kakor sid, kedar is semle vifhe perraste) kedar se njegovi sin David is pafirške pafhe poklizhe na kralej dom v' flushbo; pa vedel ni, kako-ve velike milosti boshe bo David rasodéval na svojih štrunah v' svetih

pešmah od Mesijoviga zhasa. Vſedel ſe je David tak rekozh ſ' ſvojim arſam (zitrām) na kor ſvojga turna. Alj turn krala Davida ſhe ſ' Davidam ni bil dodelan; raſtil je rod na rod; kakor ſid nad ſid raſte, in prikasaſ Salomona, modriga krala, kateriga modróſt ſe je rasglaſila po vſéh krajah ſveta, kakor ſe velkiga ſvona glaſ raſliva ſkos vſe ſhtiri line na vſe ſhtir kraje ſveta. Pa kakor pri linah ſe turn ne ſdela, tako pri uſtah najmodrejſhiga jeſika, Davidov turn ni bil ſpeláu. Rodili ſo ſe ſhe rodi ſa rodam, in naredili veliko telo Meſijoviga rodu, dokler ni Jakob rodil Joſhefa moſha Marije, ſhegnane matere med vſem' ſhenami, katera je rodila Jeſufa, ki je odreſhil — ſvelizhal — ſ' ſvojo reſhno kervjo veſ ſvolen ſvet. Tukaj pri Marijnim porodu ſe je doſidal rod alj turn krala Davida.

Pri turnſki jabelki, v' katero ſe ſvetel krish vſadí, ſe zerkveni turn dodela, in pri Marijnim porodu, ki vſmileniga Jeſufa v' rokah derſhi, ſe je ſklenil ſhivi turn Davidove ſhlahte. Vidte! med dvema ſhegnanim' ſhenama med Ruto poſhteno mlado vdovico, in med Marijoj, zhiſto divizo — je velik, velik rod ſhegnan bil. Ali ſie ſi ſapomnili, po kakovim dobrim delu ſie ſi te dve ſhene boſhiga ſhegna vredne ſtorile? Perva, ker je ſvojo ſtaro taſho lepo ſpoſhtvala, druga (Marija) ki je bila voljna dekla ſvojga Goſpoda. Vſajajte, ſakonſki vi, vſajajte dobre dela, de bo vezhni Bog imel polagati ſvoj ſhegen na kaj, ker, ako vaſhi ſakoni ſo frezhni in polni ſhegna, nam vſem bo ſvirala frezha od vaſ. „Storite ſe boſhiga ſhegna vredni, ker ne veſte, alj ſie (podſek) pervina ſvoje rodovine, al ſadno jabelko, ſ' katerim ſe ſklene vaſhiga roda ſadna glava. De bi tedaj frezhno vi ſakonſki ſhiveli, govorite kakor Ruta eden drugimu lepe beſede: „Tvoj kruh je moj kruh, tvoj Bog je moj Bog, tvoj grob je moj grob; in po Marijno ſe ſrozhuje Bogu rekozh: „Dekla, hlapez ſim ſvojga Goſpoda, naj ſe meni ſgodi po Ozhetovi voli. Amen.

M a t i j a V o d u ſ h e k.

III.

K E R , S H A N , S K A B E , S E D A
o p o s v e z h e n j i n o v i g a a l t a r j a .*)

Gospod! jes ljubim lepoto tvoje hišhe, ino kraj, kjér tvoja
zhašt prebiva. Pfalm 25, 8.

U V O D.

Kako hitro se na tim fveti vse premeni! — Otrok sapusti hišhe svojga ozheta, se po fveti podá, se v' nekih letah spet poverne, jifhe hišhe svojih starifhov, in nje ne najde, — na mestu stare hišhe nova stoji. Otrok bara po svojih ljudih; — tudi ljudi she vezh ne posua, in sazhne dvomiti, ali je tukaj doma? — V' eni hišhi shivita prijatela dva; — v' kratkim se poslovita, eden nji se v' ptujo deshelo podá, in kedar se sopet poverne, stariga prijatela jifhe, pa ga ne najde, — pod njegovo fírehoj she drugi gospodár sa misoj fedi. — Ravno tako se tudi v' tej hišhi boshji godí.

Lani oforej je she star veliki altar na tim fvetim mestu stal, donef noviga vidimo; na mestu stare podobe fvetiga zerkveniga patrona she tudi nova stoji; nekajna se je postarala. Vsa sveta hišha boshja je ponovlena, osalfheno vidjozhe prebivalifhe Jesufa Kristufa; sa to lehko donef s' kralevim pevzam Davidam veselo isrezhemo: „Kako ljubesuivo je prebivalifhe tvoje, o Gospód! Moja dusha sheli in omedluje po hišhi Gospodovi.“ Pfalm 83, 2 — 3.

Hvala ino veselje naj bode torej donef všim dobrotnikam ino dobrotnizam, ki so to hisho boshjo tako lepo osalfhali (ozirali). Oni ljubijo lepoto Gospodove hišhe, ino Gospod bo ljubil tudi njih. Vflako delo svojiga delavza rasveseli, ako je dobro storjeno; rasveselite se tedaj donef tudi vi vši, zheftivredni gospod fajmošter, ino poshteni farmani, ki ste fkerbí in truda imeli; glejte v' lepi zérkvi, ki se k' boshji zhefti olepfhana fveti, je tudi vafha hvala in zhašt.

*) Oratio habita in ecclesia subparochiali s. Martini penes Glanfort
12. Novembris 1837.

De bi pa delo frezšno obstajalo imelo, de bi Bogu v' zheft, nam pa v' isvelizhanje bilo, pofvezhujemo donef nov altar ino vse njegove priprave, proſimo pa tudi Boga sa poterdenje, kakor nekdanj moder „Salomon, po tem ko je Vezhnimu velizhaſten tempel poſtaval, ter je molil, rekozh: „Blagoſlovi (poſhegnaj), Goſpòd le to hiſho, ki ſmo njo polépfhali tvojimu imenu; in vſliſhi proſhinje is viſokiga fedesha ſvojiga velizheſtva.“ II. Kron. 6. — Proſili bomo vſmiléniga Jeſufa, naj ſpet prebivat pride v' majhino hiſhizo v' preſvetim reſhnim teleſi, de bo ſpet leteji hiſhi donef isvelizhanje doſhlo.

De bo donef naſhe veſelje popolnoma, oſtopimo vſi, kar naſ je, lep nov altar, ino:

I. Premiſlimo, kaj lepiga ino ſvetiga na novim altarji imamo;

II. Pomílimo, kaj bi ſa dar na nov altar pološili, de bi Bogu ino ſvetimu Martinu dopadlo.

Ne kdor ſída, ne tiſti, ki poliva, kaj velja; ampak le Bog, ki raſt daja. Jeſ bom ſadil in polival ſeme boſhje beſede; Bog naj ſvoj ſhegen da, vi pa pripravleno ferze.

I.

Oh kako velizhaſtna ſi ti natora, kako prezhudne ſo tvoje ſtvari na nebi, kakor na ſemli! — Kdo je tebe ſtvaril, ſvetlo nebo, s' vſemi miljonami ſvetlih ſvedſ, ki po tvojim ſtropi tako prijaſno igrajo? — Nebo meni odgovorí: „Vſigamogozhni Ozhe, tebi, o zhlovek k' veſelju.“ — Kdo je tebe ſtvaril, lepo píſana ſemlja, s' toljko miljonami zvétezhih roſhiz? — Semlja mi pové, de „ſtvarnik vſigamogozhni, zhloveku k' isvelizhanſkimu pridu.“ —

Jeſ vpraſham ſonze romeno: Kdo tebe vodi po nebeſhkkih ſhirjavah, de meni tako prijaſno ſvetiſh, in me ogrevafh? „Sonze meni odgovorí: „Sam vezhni Bog mene vodi po nebeſhkkih poti, de dajam tebi, o zhlovek, toploto in luzh.“ — Baram tudi bledo luno na nebi: Kdo je tebe na ponozhno nebo pripél, de mi po nozhi ſijeſh, ino pot kaſheſh? — Meſenz mi ravno to pravi, de ga je vſtvaril tudi ſa mene neſkónzhno dober Bog. — Ogledam ſe tudi na ptice pod nebam, ino od njih ſvedeti ſhelím, kdo jih je ſtvaril toljko veſele? — „Vſmileni Bog, meni ptizhize s' veſelim petjam odgovorijo, de bi tebi o zhlovek, kratek zhaſ délaſe.“ — Podam ſe ſa globokim potokam, ker po zhiſti vodi ribize plavajo, ter jih popraſham, ſakaj jih je neſkónzhno moder Bog ſtvaril? „Tudi naſ je ſtvaril neſkónzhno dobrotliv Goſpodar nebeſ ino ſemlje, tebi k' pri-

du, o zhlovek!“ — Naj grem na ravno polje, alj na viške planine, poprašam sverino alj domazho shivino; tudi ona mi pové, de je Bog njo tudi sa mene šivaril. — Shito seleno, kakor vsaka traviza mi kashe Ozhetu dobriga, ki mene ljubi, ino sa me fkerbi. „Nebesa osnanujejo boshjo zhest, ino podnebje nam kashe delo boshjih rok. Den dnu dopoveduje, ino ena nozh drugo nozh uzhi. Psalm. 18, 1. — Vse rezhi mi kashejo vsmilenje boshje, ino me budijo dajati Vezhnimu hvalo ino zhest.

Sa mene sonze vftaja, sa mene mesenz sveti, sa mene plize létajo, sa mene roshze zvetijo, sa mene shito raste! Oh, kako bom tebi se sahvalil, nefkonzhno dober Bog? Kjé bi najdel kraj, tebi dar prinesli? — Zel svét je sa tebe premali, — sa mene pa prevelik, vredno tebi darovati. — Eno famo méstize moram na sveti vunder imeti — eno trohizo svoje dolshne sahvale na-nj poloshiti, de bom zhervizh vbogi Bogu svoj hvalni dar opravil. Tó sveto méstize je Bogu posvezhen altár. Tega toljko potrebujem, ko sápe, de shivím, ko luzhi, de vidím, ko tople kervi, ki po mojih shilah tezhe.

Pervi altar sta postavila Adamova sina Kajn ino Abel, ki sta Bogu v' sahvalo svoje poljske priprave ino shivinske prireje darovala. — Bogu v' sahvalo je altar posidal bogabojezh Noe; po tem, ko je strašniga potopa refhen bil, ino je frezhno is barke stopil. — Bogu je altar naredil štari ozhak Abraham, kér je bil pripravlén is pokorshine svojiga ediniga sina Jsaka Bogu darovati. — In ko je štari ozhak Jakop na poti bil, ino je mu je Bog prikasal, je na tširim kraji kamen sa altar postavil, ter je svojiga olja na-nj vlil, fkasat' Bogu dolshno hvalo in zhest. — Lep altar je imeniten kralj „Salomon v' Jerusalemskim tempelni postavil, na katerim se je vsaki dan Vezhnimu bogato darovalo. — Alj na vse te ino toljke darila je Gospód Bog Israelzam po preroki Malahiji 1, 10 — 11. rekel: „Nobeniga dopadenja nimam nad vami, in darov is vafhlih rok ne bom vezh jemal; sakaj od sonzhniga is-hoda do sapada bo med narodi veliko moje ime; povfodi se bo daroval, zhist dar mojimu imenu, tako govori Gospod vojfkinih trum.“

Poflal je vsmileni Ozhe nebesški svojiga edinorojeniga Sina, — ino on, pravo jagne boshje, ki grehe vsiga sveta odjemle, on je opravil prvi ino edin Bogu prijeten dar na gori Kalvarji. Terdi krish je bil njegov altár, ino Jesuf sa naf saklano jagne v' isvelizhanje vsiga sveta. — Nad toj prezhudnoj daritvijo so štermele nebesa, se je semlja trefla; — alj ravno te Jesufov dar je Ozhetu nebesškemu dopadel, je isbrisal, kar je bilo soper naf, je rastergal rokopiš nafhiga sadoishenja, ter ga je na krish pribil. Kol. 2, 14.

De bi ta Bogu prijetna daritva ne henjala, ampak se ponovljala do konza svetá v' shiv spomin kervave daritve Jesufove na krishi, je

postavil vsmileni Jesus nekervavo daritvo svete mashe, de se neprenehama na altarji ponovlja, ino se mi fkos njo nekonzhniga saflushenja kristufoviga deleshni storimo. Po sadni vezherji vsemu Jesus kruh v' svoje presvete roke, sahvali Ozheta, ga posveti — raslomi — apostelnam podá ino rezhe: „Vsemite ino jejte; to je moje telo.“ — Vseme tudi kelih s' vinam, sahvali — posveti, in ga apostelnam podá, rekozh: „Vsemite ino pijte is njega vi, kér to je kelih moje kervi, noviga ino vezhniga testamenta, ki bo sa vas prelita v' odpufhanje grehov.“ — Tako je daritvo svete mashe Jesus postavil, ino sapovedal: To delajte v' moj spomin.“ Mat. 26. — Pogledjte ljube dushe! tako se je sazhela daritva svete mashe, ki se sdaj na nashih altarjih opravlja, ino se opravljala bo do konza sveta.

Pervi kristijani, preganjani ino morjeni so sveto masho po fkritih jamah, po podsemelfkih pokopalishah flushili. Naj rajshi so svoj altár na pokopalishe svetih marternikov postavili. Sa tiga del se she sdaj, po zerkveni poslavi, v' altár, na katerim se sveta masha flushi, koshize svetnika vsidajo, in s' svetim krisham saspaminjejo; kakor se je per vashim novim altarji sgodilo. — Ko so pa Rimski zelarji svét krish objeli, in se je sveta ker. véra po vsm snanim sveti rasshirala, so jeli povfodi Bogu lepe zérkve sidati, ino altarje staviti, ter so jih svetnikom v' zheft imenovali. Tudi v' nash kraje svetla luzh prave vére prifjala je; sv. Ropert in sv. Virgil sta po svojih pomagavzih v' nashi korofhki desheli svet evangelj osnanovala. „Sv. Modesti, prvi fhkof v' Gospej sveti, je po korofhkim veliko zérkvi shegnal ino vezhnimu Bogu altarjev postavil.

Tudi ta vafha stara zérkov she veliko sto let stoji, in so dim, de je starej od zelovfhkiga mesta. Kdaj so jo stavili stari vafhi ozhovi, tega ne vémo, sapifano pa je, de so jo fhkof ino kradinal Grana v' leti 1472 posvetili sa vidjozhe prebivalishe vsmilenimu Jesusu. Veliki altar so vafhi spredniki v' leti 1675, pod fajmoshtram Jurjam Trelham postavili, alj ponovili. In kedar se je možno postaral, ino je bilo noviga potreba, pogledjte ga: v' leti 1836 pod zheftivrednim, toljko fkerbnim vashim gospod fajmoshtram Tomanzhger Gafhparjam nov altar stoji, ino ravno donef ga edino trojnimu Bogu posvezhujemo, v' zheft svetiga Martina, de bo spet prebivalishe boshje s' zhlovekami; prebivalze Jesusa Kristusa s' nami.

V' fredí altarja vidite nov tabernakel, malo hifhizo Jesusa Kristusa, pa vender naj svetejsi kraj vafhe okolize; ravno to je sveto serze vafhe fare. V' tej mali hifhizi nash isvelizhar is ljubesni do vas med vami prebiva v' presvetim reshnim telefi. Zhaka vas, vflifhati vafhe proshuje, kedar pridete v' svojih teshavah njemu svoje potrebe praviti. Is tiga svetiga kraja blagofloví vas ino vafhe domazhije, vafho dusho ino telo; in kedar bote sholeli, ino ne bote mogli vi tufem k' njemu priti, prishel bo en od tod, vas na smertno

poštel objítkat. Oh, v' refuizi svet je te kraj: hífha boshja ino vrata nebesfheke. Mojs. 28, 17.

Pred vratmi Jesufoviga prebivalífhá sv. krish stoji, snaminje nashiga odrefheuja ino vse nafhe mozhi. Pomni naf, de fino na svetim krishi odréfheni ino de s' svetim krisham premagamo vse foverashnike svoje, kakor jih je sv. Martin premagal. „Sv. krish naf opomina, naj se krishaniga Jesufa kar ne framujemo, ampak se pokrishamo sjutrej ino svezher, kedar is doma gremo, alj h' domu pride-mo, dokler nam bojo krish postavili tudi na nash pokóp.

Na tabernakelni v' podobi jagne boshje na sapertih bukvah lesfi, ino naf pomni Jesufa, ki nam je nauk vezhniga shivlenja is nebéf prínefel, kakor nedolshno jagne sa naf na krishi vmerl, ino fe fhe sa naf na altarji per sveti mafhi Ozhetu nebesfhkimu daruje. Opomina naf, naj njegove nauke svešto poslušhamo, po tajíftih shivimo, jagne Jesufa v' svetim obhajili pogošto ino vredno prejémamo, de homo vézhniga shivlenja deleshni.

Na vsakim kraji tabernakelna podoba Kerubim, angelov boshjih, klezhi, ki nam vidno kasheta, kako nevidoma na tim svetim mestí angeli boshji Jesufu sheshejo, de si jih gréfhniki mi ravno ne vidimo, kar sv. Janes Krisoft. prizha. Lepo nam kasheta, s' kako svetim shaham in pozhefhenjam se naj timu svetimu kraju blishamo, kako spodobno se naj sadershimo.

Kedar je sv. Martin v' kako sveto zérkev stopil, fe je vef svete grose trefil, ter je stojé alj klezhé svojo molitvo opravljal. Ljudjé fo ga barali, sakaj ga toljki shrah v' hífhí boshji obhaja? On pa jim je djal: „Kaj bi se ne trefil, ako premíflim, de pred velizheftvam naj Vífhiga stojim, pred Bogam ino, „Sodnikam.“

Okolj tabernakelna fheft svezh na altarji stoji, ki per sveti mafhi gorijo. „Spomin fo nam, kako fo nekdajni kríftjani v' shrahéh pred foverashnikami sveto mafho po nozhi, v' temnih fkríftih krajih opravljali, pa nje vender samudili nifo. Kashejo nam, kako naj tudi nafhe ferza v' shivi veri ino gorezhi poboshnosti plamenijo h' Bogu, de homo kakor svetla luzh pravizhniga djanja fe svetili pred ljudmi, naj bojo nafhe dobre dela videli, ino Ozheta hvalili, ki je v' nebesíh. Mat. 5, 16.

Pred tabernakelnam svetla lampiza vífi, v' njej vezhna luzh gorí ino nam prizha; de kakor ona nozh ino dan v' hífhí svetí, tako tudi neprenéhama boshje oko nad nami bedí vse vídi ino vse vé. — Kakor je hífhá boshja shalofhna, kedar svetla lampiza vgafne, fhe shalofhnej je, kjér vgafne prave vére nebesfhka luzh, kjér shlahníga olja prave bogabojezhofhi ní.

Sa tabernakelnam sveta podoba zerkveniga patrona svetiga Martina ftoji, v' lepim zheflivim oblogi, ter nam kashe v' koljki zhefti sdaj prijatel boshji v' nebesih shivi in sa naf profi. Postavi se vam podoba vafhiga zerkveniga patrona na altár ino se po nauki svete matere kat. zérkve posveti, ne kakor bi njegovo podobo molili, ampak de bi se spomnili njegovih svetih naukov ino lepih zhednost, ki nam jih je sapufil.

Podobe „Svetnikov so tako rekozh odperte bukve, v' katerih veliko skrivnih rezhi beremo, ki jih nafhe telefne ozhi ne sapopadejo. „Svete podobe naf pomnijo nafhij ljubih prijatelov ino prijatelz v' nebesih; njih duh nam, tako rekozh, fkos nje govori, ako njih podobe prav premiflimo. Lepa podoba sv. Martina veliko svetih naukov pokashe. Njegov pogléd je k' nebesam obrnjen, — faj je le v' nebesih nafh pravi dom, ino sa nje naj bo nam perva ino narvezhi fkerb. — V' svoji defnizi fhkofovfko palizo dershí, ter naf vuzhi, de fmo le popotniki na tim sveti, jiskaje druge domazhije. — Na defni strani ima flushavnika mladiga, in kashe fiarejfhm, kakor predpostavlenim, de naj bo perva dolshnóft fkerbeti sa mlade ljudi. Na njegovi levizi vgledamo podobo gofi k' spominu, de nam bo tudi naj druga fkerb sa posvetne, telefne rezhi, ki jih potrebujemo. Sv. Martin naf po svoji podobi klizhe sa njim hoditi, kakor je hodil ~~on~~ sa Krifufam.

V' fredi svetiga mefta pa s' tremi rutami (pertimi) pogernjena misa ftoji, misa nebesfkiga kralja, per kateri se tista prezhudna gostija obhaja, ktiro je kralj nebéf ino semlje svojimu edino rojenimu „Sinu pripravil h' kateri naf je vse povábil. Glasno vaf klizhe svon is visoke line na to gostijo angelfko, ki se lahko vsak dan obhaja, posebno pa v' svetih nedelah ino prasníkah sa farmane opravlja. Vabi vaf, naj bi prifhli, ino okufili, kako fladek je Gofpód, naf isvelizhar v' presvetim refhnim telefí. — Oh presveta misa isvelizhanja nafhiga! — Oh presvezhni bratje ino festre moje, ki ste povableni gofi! — De bi le prav fposnali svojo voliko frezho, ki se vam na tim svetim mefti deli; de bi pridno h' sveti mafhi hodili, pa tudi pogofito h' boshji misi pristopili, k' fludenzu milofli boshje.

Ob zhafi frafthniga punta so neverni sovrashniki, posvetni modrijani, v' Franzofkim vse zérkve ofkrunili, ino altarje poderli; mafhnik, ki so se prikasali, alj sveto mafho flushili, so bili ob glavu djani; tudi prijatel, ki bi jih bil pod ftreho vsel. — Poboshno ljudstvo pak fi ni dalo braniti sveto mafho flifhati. Kaj so florili, de bi se per flushbi boshji sovrashnim tropam fkrili? — Ravno je polnozhi! — Na visokim morji se vesela luzh svetli, ino le blishej po valovih plava. — Is med fhumezhiga morja se glafen svonez flifhi. — Is med visokih gor perdirjajo mnoshize ljudi lepo tiho na brod, ki naglo v' zholnizhe flopijo ino na morje odri-

nejo. Le blishej in blishej prijasna luzh sveti, zhedalje bolj glasno svonez poje, ino glej, velika barka priplava, na njej lizhen altar stoji, na altarji sheft svezh gori¹ ino pred altar mafhnik v' mafhnim oblazhili stopijo, sveto mafho flushit. „Slushavnik posvoni, mafhnik sazhuó mafhovati, ino po vsih zholnih, ki krog barke plavajo, se kristjani pokrishajo. Is tavshent gerl se saglasi lepa pesem: „Pred stolam tvoje milosti;“ ino vse shtiri dele svete mafhe poboshno opravijo. — „Sveta grosa jih je gledati. Temna nozh, shumezho morje, sveta tihota, poboshnosti mafhnika, ino per dva tavshent glav na morji, ki v' svojih zholnah plavajo, se globoko priklanajo in Bogu zhest in hvalo pojo? — Koga bi solse ne polile nad toljko poboshnostjo bogabojezhnih ljudi?

Oh, ljubi bratje! val sdaj nobeden savolj flushbe boshje ne preganja, nobeden ne mori. Ni vam potreba jiti na morje sveto mafho flifhat, imate lepo zérkvo doma, imate nov altár. Le samo eniga je she potreba, na nov altár nov dar; novo, zhisto poboljšhano ferze.

II.

Ako bi zhlovek v' svoje ferze videl, kaj se po duhovsko v' nji godí, gledal bi zhudne rezhi. Tudi v' tvojih persih altar stoji, sakaj ti si tempel boshji, ino altar je tvoje ferze. V' tem tvojim fkrivnim altarji prebiva Jesus Kristus s' Bogam Ozhetam in svetim Duham, alj pa peklenfki sovrashnik; — zhefar naf vezhui Bog varji! — Kakor vsak pravizhen kristjan svojo ferze s' svetmi zhednosti lepfha sa vredno prebivalishe Jesusu, tako grefhnik s' hudobnimi navadmi omadeshuje svoje ferze, Jesusu flovo da, ino fatana na svoj altár postavi. — Prevsetnesh podere ponishnimu Jesusu v' svojim ferzi lep altár ljubesnive ponishnosti, posida prevsetnimu duhu altar prevsetnosti, in v' takim napuhnenim ferzi Jesus proflora ne najde. — Nezhiftnik zheden altar svete nedolshnosti v' svojim ferzi rasdere, postavi altar gerde neframnosti, v' katerim Jesus, zhi-flejshi od fonza, prebivati ne more. — Poshrefhnik ino pijanz altar tresnosti ino kershanfke mére rashije, ter postavi fuh altar samogoltnosti ino pijanfhi; trebuh je njegov bog. Nigdar sadofti nima, kakor peklenfki bresden, ki nikolj poln ni. — Tudi serdit jesavez ino mafhovavez, ki blishnimu ne odpusti, v' svojim ferzi Jesusa nima, ki naf toljko lepo sovrashnike ljubiti vuzhi. V' njegovim ferzi peklenfki sovrashnik sedi, ino neprenehama nov sholz kuha. — Ino de s' kratkim vse povém: vsak nespokorjen grefhnik je prebivalishe peklenfkiga fatana, pregresfno ferze je njemu altar, na katerim nefrezhen zhlovek, sushen hudobe, maliku svoje pregresfhne navade daruje. Take vidne altarje so nekdajni hajdi

imeli, na katerih so svojim neframnim malikam Bahusu, Veneri i. t. d. darovali. — Kjár je gresfnika saklád, pravi Kristuf, tam je tudi njegovo ferze.“ Mat. 6, 21. — Oh, vi vsi, ki sdaj nov altar v svoji podfarni zerkvi imate, fkerbite tudi sa nov altár svojga ferza. Podoba noviga altarja naj tudi podoba noviga ferza bo.

Perva farba (boja), ki vam nov altar lepsha, je bela, podoba ljube nedolshnosti fвете zhiftofi. — Ljubi mladenzhi ino devize! lepa je bela farba altarja noviga, she lepshi bela lilja nedolshniga ferza. Vi nedolshne, zhifite dufhe, fte pofvezhen tempel fvetiga Duha, in vafhe lepo ferze Jefusov altar.

Druga farba noviga altarja je r'dezha, podoba fвете isvelizhanfke vére, tiste terdne vére, sa katiro je toljko fvetih muzhenikov prelilo svojo kerv. Nafha véra mora shiva biti, se v' kerfhanfkih delah pokasati. „Véra bres dobrih del je mertva.“ Jak. 2, 26. Oh, fveta kerfh. véra, ti nebefhka luzh, bila si moja vedila v' mojih detezhjnih letah, si tovarfhiza mojih mofhkkih dni, oh bodi mi tudi terdna paliza do mrazhnih vrat zhérniga groba, de mi bosh fvetila v' dolgo vezhnosti. Oj, de bi meni ino vam vezhno fvetila! Kdor fvento véro sgubi, njemu v' fredí terde nozhi nebefhka luzh vgafne.

Tretja farba noviga altarja je selená, shiva podoba kerfh. savupanja. Tukaj v' folsni dolini, polni krishev ino tesháv, je nam revesham kerfh. savupanje angel nebefhki, ki nam dajamozh v' terplenji, vefelje v' shalofhi, kér naf sagotovi, de laf bres boshiga védenja is nafhe glave ne pade; ona naf vuzhi, de tífim, ki Boga ljubijo, vse rezhi v' dobro isidejo. Blagor mu, ki ima pravo savupanje, ino ga s' gorezho molitvjo, pa s' lastnim trudam podpéra. „Zhe kdo med vami modrofki potrebuje, govori fv. Jakob, naj profi Boga, ki vřim obilno da, ino dana mu bo. Naj pa profi s' savupanjem bres vřiga pomifhlenja. Kdor pomifhla, je enak mofkímu valu, kterga veter goni ino fem tert je mezhe. Naj ne misli tak zhlovek, de bi od Gospoda kaj prijél.“ Jak. 1, 5 — 7. Kdor obvupa, si svojo zhafno frezho sam samóri, nebefa saklene ino pekel odpré.

„Shterta farba noviga altarja je lepo, fvetlo slató, shiva podoba naj vam bo prave kerfh. ljubeshi. Kakor slato vřim drugim farbam fvetlobo da, tako prava kerfh. ljubeshen do Bogá ino blishniga vse nafhe dela tako rekózh poslati ino Bogu prijetne flori; vuzhi fv. Gregor. Prava shiva ljubeshen do Boga naj vaf fkerbno v' zérkvo vodi flushbo boshjo obhaját, boshje nauke poflufhat. — Prava kerfh. ljubeshen do blishniga naj vaf uzhi vbogim pomagati, podloshne lepo vuzhiti, fovrashnike ljubiti. — Prava shiva ljubeshen naj naf vuzhi pravizhuo shiveti, pa, tudi radovoljno vmreti, po fveti voli boshji, kakor je fv. Martin floril, ki je svojih fhtir ino ofem deset let v' flushbi boshji ino blishniga sveřto preshivel. Ravno sa to fo ga pa

tudi njegovi uzhenzi toljko ljubili, de se niso mogli na njā smertni posteli njega lozhiti. Poln ljubesci v' Boga ino blishniga sv. Martin sadnizh poprofi: „Gospod! ako sim she tvojimu ljudstvu potreben, se dela ne branim; tvoja volja se naj sgodi!“ — V' kerfh, ljubesci je vmèrl, ino sdaj v' nebesih gleda, kar je tukaj véerval, savshiva, kar je savupal; ino ljubi, kar je she na tim sveti ljubil: Boga zhres vse, ino blishniga kakor sam sebe. — Oh, de bi tud v' nashim ferzi ravno ta prava kerfh. ljubesci shivela, de bi se nam dopolnile Jesufové besede: „Kdor mene ljubi, tika bom tudi jes ljubil; pa tudi moj Ozhe bo njega ljubil; ter bomo prifhli, ino v' njegovim ferzi prebivali.“ Jan. 14, 13. Tako je zhlovek tempel boshji, njegovo ferze Jesufov altár.

D o k o n z h a n j e.

Pokasal sim vam, ljube dushe, lep nov altár v' tej hifhi boshji; — pa tudi pokasal fkriven altár, ki je zhlovefhko ferze. Nov altár bo donel Bogu povvezhen; — ne samudite tudi lépfhati svojiga ferza s' lepimi zhodnostmi. Kakor se bo donel pervokrat na tim novim altarji sveta mafha flushila, tako flushite tudi vi vsaki v' svojim ferzi vezhnimu Bogu. — Nafhe profhinje se bojo kakor shlahne kadila k' nebu vsdigovale, ino milosti boshje se bojo rofile nad naf. — Koljkorkrat bote tukaj profili, bote prijeli; — jifkali, in bote najdli; — vi bote terkali, ino odperlo se vam bo, — odperlo sveto nebó. Amen.

I.

KER,SHAN,SKA BE,SEDA
per novi mafhi zheftivredniga gospoda
SHLUET JOSHEFA. *)

Dobri mafhniki so kerfh. ljudstvu nar vezhi boshji dar; dobro kerfh. ljudstvo mafhnikam nar vezhi vefelje ino zheft.

Glej, jas bom fvojiga angela posljal, ki bo pred tebo hodil, ino te v' kraj pripelal, kteriga fim tebi pripravil. „Spofhtuj ga, ino poslufhaj njegove befele; sakaj v' njem je moje ime.“ II. Mos. 23, 20, 21.

U V O D.

Posdravlena ljubesniva Podjunfka dolina, ki donefod velikiga vefelja na novo oshivifh; — posdravlena bodi pofhtena Dobernvefhka fara, ki fe donef s' fvojmi fofedi, v' to hifho boshjo sberefh, prevefelo godvanje obhajaj. Posdravleni meni tudi vi zheftitlivi fvatje shlahtniga ino kmetifhkiga ftanu, ki donef v' tim lepim kraji vefel den obhajate! —

Ne bom baral, komu denafhno vefelje velja; ni mi potreba prafhati, komu fe donef vefel den obhaja; ne bom dolgo shenina jifkal, katirnu fe donef imenitna goftija flufhi. Vfh ozhi fo donef v' eniga oberjnene, ki med zhafitlivim fvatmi fedí, v' novi lepoti, kakor juterniza med svesdami, mladi gospod, meni dobro snan.

*) In ecclesia praepositurae Eberndorf, in valle Junonis inferioris Carinthiae 12. Augusti 1838.

Dro posdravljen bodi donef posebno ti Joshef! ljubej mojiga ferza, posdravljen v' svojim novim stani, v' svoji veliki zhefti ino oblafci, v' kateri se sdaj veselish. Bil si dosedaj dober sin svojih poshtenih starejsihov — veselje svojih prijatelov, snanzov ino dobrotnikov — ljubej svojih vuzhenikov ino reditelov — zheft ino lepota svojih tovarshev, pa vender v' ferzi ponisheni no priden boshji flushavnik; ravno sa to je tebe Gospód nebes ino semlje povishal, ino zhes veliko poslavil, ker si bil v' malim sveft. Glej, tvoje nove zhefti se nebo ino semlja nasveselita, ker tebi donef sveta kat. zérkva, svojimu mladimu sheninu vesél den obhaja.

Rasveselijo se donef angeli boshji, ki dobijo spet ferzhniga pomagavza, drago odkuplenim dufham zhede Jesufove v' svete nebesa pomagat; sakaj ravno donef poshle vezhni Bog noviga meshnika v' presveto angelsko delo, in govori: „Glej, jas poshlem svojiga angela, ki pojde pred tebo, de bo tebe varval na poti, ino te v' kraj perpeljal, kteriga sim ti pripravil. „Spofhtúj ga, ino posluhaj njegove besede, ino glej, de ga ne sanizhujesh; sakaj, kedar bosh greffhil, on tebi ne bo sanefil, kér v' njem je moje imé.“ II. Mos. 23, 20 — 21.

Rasveselijo se denafhniga 'godú vérne dufhe v' vizah, ki dobijo noviga pomozhnika, de bojo opravljali svete dari v' odpufhanje grehov vsiga sveta sa shive ino mertve. Heb. 5, 1.

Rasveselijo se donef vse bogoljubne kerfhanfke dufhe, ki sadobijo spet vuzhenika mladiga, spovednika dobriga, visharja sveftiga po nevarnim poti fkos to folsno dolino is zhaftnosti v' vezhnosti. Sakaj tudi novimu mafhniku vsmileni Jesuf, naj vifhi pastir, govori: „Kakor je mene Ozhe poslal, poshlem tebe tudi jas.“ Mat. Ino kdo is med vas bi donafhniga svetiga godvanja ne bil vesel?

Slobno se rasveselish lepa Junfka dolina, sakaj donef je zhaftitlivi den posebne hvale sa te. Glej, ti si podobna isvoljenimu vertu boshjimu, v' katerim toljko duhovskih rosh perzveti, de jih fhtevalo povedat' ne vém, ktire si je dober Bog med svoje duhovnike she isbrál. „Spet je ena shlahtna roshiza tvoje zhefti prizvetela, ktero si je vsmileni Jesuf is med tvojih sinov isvolil, ter njo je v' vénez posvezheniga mafhtva svoje svete zérkve vsel, de s' lepim zvetjam vuzhenosti zhedo Kristofovo rasveseli in s' shlahnim duham poboshnosti napolni ferze Jesufovih ovzhíz.

Rasveselita se donef poshten ozhe in dobra mati novo shegnaniga mafhnika, ki sta pripeljala svojiga fina v' sveto boshjo hifho, kakor bogabojezh Helkana ino brumna Hana mladiga Samuela v' nar imenitnej flushbo famimu vezhnimu Bogu. Bil je dosedaj vajno nar flajshi savupanje, bo tudi sa napréj vajno nar vezhi veselje, ki bo posebno sa vaj pred tronam milosti boshje flal,

dokler vidva na vezher fvojih dni lahko s' starim „Simeonam porezheta: „Sdaj naj, Gospód, fvoja flushavnika v' miru jiti, ker so videle najne ozhi isvelizhanje tvoje.“ Luk. 2, 29 — 30.

Rasvesfeli se posebno ti, preljubi moj Joshef! ki si bil dosedaj moj ljubesnivni in priden vuzhénz, ino si sdaj po milosti boshje moj duhovfki brater postál. Oh, kaj bi se fvoje velike frezhe ne rasvesfelil? „Kar ni dano angelam, to je tebi isrozhenó. Angeli bojo tebi sfregli, kedar boš ti naj svetejšhi skrivnosti obhajal.“ „Sv. Avg. — Rasvesfeli se ino s' Marijo is vřiga ferza Gospoda sahvali, ki se je odgledal na niskost fvojiga hlapza; sakaj; „Velike rezhije on tebi sfioril, on ki je mogozhen, ino sveto njegovo ime.“ Luk. 1. 46-49.

Tudi mi se rasvesfelimo, moji vřfoko zhefti vredni bratje! denafhniga vesfeliga obhajanja, sakaj mi dobimo v' nafho duhovfko versto ljubesniviga Janesa, ki se bo s' nami sa boshjo zheft ino isvelizhanje duh ferzhno vojkóval, ter bo buden varh svete kerfhanfke kat. zérkve, priden delávez v' vinogradi Gospodovim, in kakor terdno savupam, bo shlahen kamen nafhiga svetiga ftanu.

Rasvesfelite se tudi vi, poshteni in hvale vredni svatjé novo shegnaniga mafhnika, ki povřfate zheft njegoviga slatiga dnu; ne bo vam sgublena vafha prijasna flushba, ne bojo vafhe sa njega sforjene stopinje saftónj. Vi ste njega perpeljali k' altarju boshjimu; on bo vaf peljal, kakor namefnik boshji skos fvoje svete nauke ino molitve k' Bogu. Po njem se bo rořila boshja milost zhes vaf.

Vři, kar naf tukaj sbranih shivi, vřim se naj ferze v' Gospódi vřfoko nasvesfeli; sakaj: „Donef je den, kterga nam je pripravil Gospód, de se vesfelimo ino rasvesfelimo v' njim.“ Pfalm. 117, 24. De nam pa nafhe veliko veselje ne bo minulo, kakor svetloba denafhniga dnu, si hozhmo sveto veselje skos svete nauke poterdit', ino skos terdno napréjvsetje ftanovitno sfioriti. Dvé befedi vam bom torej povedal, de jih dobro saftopite; dve refnizi vam bom donef pokasal, de jih globoko v' fvoje ferze vtřfuite:

I. Dobri duhovniki so nar vezhi dar boshji; sa nje mormo profiti, in Boga hvaliti.

II. Dobro kerfhanfko ljudřivo je duhovnikov nar vezhi zheft in veselje; sa to fkerbeti je vřih kriftjanov sveta dolshnóft.

Vřaki is med vaf je princel donef novo shegnanimu mafhniku fvoj dar, zhe drugiga ne, faj dobrosheljno ferze. Tudi jas shelim

doneč vse obdarvati; vam kerfhanške dušhe! novo shegnaniga mafh-nika; tebi, moj mladi brater! sa dobro isvoljeno zhredo moje poslušhavze! De se pa to sgodi, govóri ti, fv. Duh! fkos mene, svojiga flushavnika; vi pa mene svesto poslušajte.

I.

Shalofino je na sveti, kedar fvetliga fonza dolgo ni; zherna tema semljo pokriva, ino vse poshtene fivari shalujejo. — Polje ne seleni, drevje ne zveti, semlja ne rodi shlahniga sadja. — Ravno taka se tudi vfaki desheli, slednimu kraju, vfaki fari godi, kjer dobrih, pridnih duhovnikov ni. Mladost odraste bres potrebniga nauka, kakor divje gervovje, mladenzhi ino devize se postarajo bres poshtenja, kakor divjina; flari ljudjé pomerjé bres praviga poboljfhanja, kakor malovredne drevesa, ki se posékajo ino v' ogenj vérshajo. Oh, koljka shalošt ino nefrezha sa vfako faro je to. Sapufhena ino borna je, kakor sapufhen vinograd, ki praviga vinogradnika (obdelavza) nima. Pa kakor de fonze is sagor perfije, se fvetla sarja zhes hribe ino doline raslije ino vse na novo oshivi, ravno tak dobri duhovnik svoj kraj na novo sa Boga oshivijo, ino frezhna fara, ki jih dobi, oni fo kerfhanškemu ljudstvu nar vezhi boshji dar, posebno fkerben dušni ozhe malih otrók.

Ko fo nevsmileni Turki veliko mesto Dunaj 1683 oblegli, Dunajzhanam fírah ino fílo delali, je bil na Dunaji imeniten fhkof Kolonizh po imeni, ki je bojvavzam toljko ferzhnost dajal, de niso samogli Turki mesto posiliti. Od velike jese je turški pafha veliko zeno sa njegovo glavo obljudil. Alj s' boshjo pomozhjo je kerfhanška vojska Turke pred Dunajskim mestam pobila ino odpódila, vse svoje premoshenje fo neverni sovrashniki pred Dunajam v' hiti popustili, tudi 300 otrók, ki fo jih kerfhanškim starejšham vseli. — Veselo letijo Dunajzhani na Turfko fhotorifhe, ino vfaki gleda, de kaj turfkiga blaga dóbi. Eni si jemljó dnarje, drugi verle konje, tretji spet drage difhave ino druge shlahne rezhi; poslednizh tudi fhkof Kolonizh pride, ino s' velikim veseljam njega Dunajzhani posdravijo rekozh: „Njemu nar boljshe ino nar draji; sakaj, on nam je nar vezh pomagal, svoje shivljenje postavil sa nas.“ „Dro, moje naj bo, kar je nar boliga“, odgovori dober pastír, „vi sapufheni otrozi, vi pridite k' meni! Turki fo vam vafhe ozhete pobili, sdaj bom pa jas ozhe vafh.“ Veselo oštópi-dobriga duhovnika 300 otrók, ino ga sa ozheta ima.

Alj niso ravno tak vfak dober dušni pastír mladim otrokam svoje fare duhovški ozhe? Kakor je vsinileni Jesuf male k' sebi saklizal, ter je djal: „Najte malim k' meni priti, sakaj takih je ne-

befhko kraljestvo“; Mat. 19, 14. ter je na nje roke pokladal ino jih blagoslovil; ravno tako tudi duhovnik, namestnik boshji, storijo. Per svetim kersti malim nebeshko kraljestvo odpró, v' fholi ino v' zérkvi jim fkos kerfhanfke nauke pravo flesdo v' nebefa kashejo. Mali poslušhajo nauke svojiga duhovfkgiga pastirja, ino grejo veselo sa njim.

Oh, frezhni otrozi, ki dobre starejshe imajo; she frezhnej mladina, ki dobre duhovnike dobi; njih je nebeshko kraljestvo, govori Jesuf; alj to kraljestvo sadobi fkos svoje duhovfke pastirje.

„Srezhni fo pa tudi mladenzhi ino devize tiftiga kraja, ki dobre duhovnike imá, sakaj oni fo jim viden angelj varh.

„Skerbelo je stariga ozheta Tobija, kedar je moral svojiga mladiga fina po sveti poslati. Pride Rafael, boshji angelj, ino je mladimu Tobiju tovarfh. „Srezhno ga v' ptujo deshelo spremi, sdraviga ino frezhniga spet damó pripelja: Alj niso tudi dobri duhovniki mladenzham vidni angeli varhi na nevarnim poti sapeliviga sveta, posebno v' mladih letih potrebni? Oni jim kashejo v' pridgah nevarne jame, ki fo jim nastavlene; oni jih svarijo v' spovednizi pred sapelivimi tovarfhi ino prijateli; oni jih potégnejo spet nasaj is pota pogublenja, ako si sajdejo, ter jih perpeljajo frezhno v' tajisti stan, kterga jim je Bog odlozhil, ako jih le vbógajo. Sa to govori Gospód Bog v' starim testamenti vsakimu mladenzhu, vsaki devizi: „Poglej, jes poslhlem svojiga angela, kteri pred tebo pojde, ino te bo na poti varoval, ino v' kraj perpeljal, kterga sim ti pripravil. „Spofhtuj ga, ino poslušhaj njegove besede, ino glej, de ga ne sanizhujesh; sakaj kjér bosh grefhil, ne bo tebi sanesil. Ako bosh njegove besede poslušhal, ino vse storil, kar govorim, bom jas fovrashnik tvojih fovrashnikov ino bom shalil te, ki tebe shalijo.“ II. Mos. 23, 20 — 22.

„Srezhna se imenuje deshela, ki mogozhniga prijatla ino besednika pred svojim kraljam imá, de se sa njo poskufha, ino ji isprosi potrebnih milost ino dobrót; alj she frezhnej je fara, ki bogabojezhiga duhovnika imá, ki vsaki den na altarji pred tronam boshjim stojó, sa ferzho ino isvelizhanje svoje zhede darujejo, pa tudi moljo doma sa svoje drage ovzhize. Dobre duhovnike Jesuf svoje prijatele imenuje in govori: „Jas sim val isvolil ino postavil, de greste ino sad obrodite, ino vash sad ostane, de, kar kolj bote profili Ozheta v' mojim imeni, vam da. Jan. 15, 16. Molitev duhovnikov se v' nebefa povsdiguje, in milost boshja se zhes vérne rofi.

„Srezhen se fhteje kraj, ki ima saftopniga sdravnika, od dalnih krajov hitijo k' njemu ljudjé, de jim v' telesnih bolesnih pomaga, ljubo sdravje spet sadobit. Alj frezhnej je she okoliza, ki

ima modriga duhovskega sdravnika, ki svojim ovzhizam v' dušnih teshavah dobro svetovati ino prav pomagati vé! On osnanuje, kakor sv. Peter, pokoro, ino genjeni grešniki sheljno barajo: „Ozhe, kaj naj storimo, de vezhno shivljenje dofeshemo?“ Djanje ap. 2, 39. Moder dušni pastir klizhe k' spovednizi, kakor Jesus, svoje bolne ovzhize, rekozh: „Pridite k' meni vš, ki ste oblošeni ino veliko teshe terpite, ino jas bom vam pomagal“; Mat. 11, 28., ino bolne duše grejo pred nja, osdravlene se povernejo spet na svoj dom; svesani pervlezhejo grešniki svojo veliko butero pred spovednika, ino kakor hitro v' imeni Jesufovim namestnik boshji isgovorijo: „Savupaj moj sin! moja hzhér! tvoji grehi so tebi odpušteni;“ Mat. 9, 2., grejo profiti ino veseli nasáj. Tako dobijo is spovednize sakonske shene spet pobolshane moshe, starejši boljše otroke, gospodarji svestej drushino, semlja boljshi ljudi; tako skos dobre, modre dušne pastirje dobri ljudé boljshi zhafe. To jo veselje angelov boshjih, ki se veselijo eniga prav spokorjeniga grešnika vezh, kakor devét ino devetdeset drugih, kateri pokore ne potrebujejo. Luk. 15, 7.

In kedar se sazhne zhloveku she vezheriti, ino mu smertna ura prihaja, oh, kako frezhen, ki dobrega duhovnika najde, ki ga na poslednim poti prijasno sa roko primejo, ino frezhno peljajo skos mrazhne vrata v' nesnano vezhnost. Pomagajo mu, de poravna svoje dolge, preden stopi na oistro boshjo pravizo; povsdiagnejo v' svetih molitvah ino isdihlejah njegovo dušno k' svetim nebesam, de se loshej tiga sveta lozhi, njo isrozhiho v' Ozhetove roke, de lahko zhlovek boshji v' Gospodi saspí. Ino frezhen je vsaki, kateri v' Gospodi vmerje, on pozhiva od svojiga terpenja. „Skrivno rasod. 14, 13. Glejte tako so dobri dušni pastirji, zhloveka nar boljshi prijateli, oni krstjanu od sibeke do pokopalisha vidjozhi angeli varhi, oni keršhanškim ljudstvu nar vezhi dar milosti boshje.

„Alj kjé so pa sedaj tisti toljke hvale vredni duhovniki, ki bi ref toljka frezha bili keršhanškim ljudém?“ Tako velikobart v' sedajnih zhaših hudoben svet bara; lahko me doneš bara tudi kdo vaš? Jas sim vam dolshen na to prašhanje odgovoriti.

Jesus, ki je obljubil svojim namestnikam, de bo per njih do konza sveta, neprenehama svoji zerkvi dobre dušne pastirje poshlija; alj veliko svetih flushavnikov boshjih med nami neposnanih shivi ki na tihim dobro delajo, shlahnimu kamenu podobni, ki se v' skrivnim kraji sveti. Kakor niso Jesusa njegovi lastni rojaki hotli sposnati, kakor so apostelne domazhi snanzi sanizhovali, ino jih niso porajtali, tako tudi med vami, keršhanške duše! mnogoter angelj boshji v' duhovskim stani shivi, ino vi ga ne vidite. Le bogabojezhe skerbne duše njega najdejo, kakor nauka shelju Nikodem Kristufa, boshjiga vuzhenika.

Veliko pridnih ino poshtenih dušnih pastirjev med nami je po krivim saframovanih ino ob poshtenje djanih fkos hudobne jesike maloprida ljudi, ki imajo hudizhevo navado vse na hudo isvrazhati, is trohize brun narejati, ter se vefelijo, de duhovnika pozhernijo, ker jim je gladko v' greslmi fenzi obrekanih duhovnikov smertno spanje pregrehe spati.

Veliko duhovnikov je pa tudi nefrezhno sapelanih ino pohujfhanih, alj ravno fkos hudoben popazheni svét.

Bister vrelz le tako dolgo lepo zhiflo vodo ima, dokler po zhiflim potozi tezhe; kedar se pa mora fkos gerdo blatje svijati, alj zlo fkos gerdi gnoj tezhi, hitro svojo bistro vodo sgubi ino mótten postane. Ravno taka se tudi duhovnikom med sedajnim svetam godí.

Bogabojezhi, vezhdel fhe nedolshni, polni svetiga Duha svojo duhovfko flushbo nafiopijo, alj hitro morjo med hudoben svét, posluhhati vse nesramnosti v' spovednizah, videti ino svédeti vse hudobije malopridnih ljudi; oh, kako sveto mora pazh biti serze, de se ga pohujfhanje ne prime! Posvetni ljudé, bi radi duhovnike per vsih dobrih voljah tovarfhe imeli, ino ne henjajo, dokler njih v' svojo nevarno drushbo sapeljajo, po tem pa hozhejo imeti, de bi angeli bili bres telefa ino kervi. To sapeljvanje malovredniga sveta je nar vezh krivo, de se mnogoteri poshten duhovnik nefrezhno sgubi.

Ako dobrih duhovnikov med nami ni, so drugizh starejsihi krivi, ki svoje sine flabo isredijo, sakaj: „Shlahno grosdje na ternji ne raste. Kakor drevo, tako tudi fadje; in kakor starejsihi, so po navadi tudi otrozi; is flabih otrók pa dobrih duhovnikov ni. — V' Lavantinfki fhkofiji kraja ne vém, kjér bi toljko mafhnikov rojenih bilo, ko jih je v' tej hvale vredni Podjunfki dolini. „Sama ta poshtena Doberlnfka fara fhe sdaj nad 14 shivih duhovnikov fhteje ino savupam, de nafh denafhni novoshegnan mafhnik nifo posledni, ki svojo domazho faro s' poshavbano roko shegnajo.“

O sa tega del, prelubi ozheti ino matere, prosim vas v' imeni Jesufa ino svete zérkve, fkerbno ino po kerhanfko redite svoje sine, ki jih bote Bogu v' duhovfhko flushbo dali. Le dobri poshteni duhovni so flava svoje shlahte, so domazhiga kraja krona ino zhest. Ako vash sin nima sastopne glave, nima nedolshniga serza, ne poshteniga sadershanja, o ne najte mu v' duhovfki stan stopiti; Bog ne daj, de bi ga zlo vi silili! Boljsihi je pukfho nositi, alj pak semljo orati, kakor v' duhovfkim stani Judesh isdajavez biti, nefrezha kerfh. zérkve, framota svoje shlahte, svojih starfhev grosa in ftrah. „Boljsihi bi takimu bilo, pravi Jesus, de bi nikdar rojen ne bil.“ Mat. 26, 24,

Kedar dobrih duhovnikov ktera fara nima, je tretjih kriva hudobija alj pa sanikernost farnih ljudi. S' velikoterimi fhibami pravizhen Bog pregrešno ljudstvo tepe, alj nar vezhi fhtafa boshja so flabi duhovni, kakor sam Bog fkos preroka Hoseja 4, 2. pové: „Moje ljudstvo svojim duhovnim sopergovori, se tiga del ni resnize, ne vsmilenja, ni sposnanja boshjiga vezh v' desheli. — Kletev, lash, morija, tatvina, preshefvanje se kakor povodnja rasli-va, in kdor bo v' njej prebival, bo onemagal.“ Sa tiga del, preljuba zhreda Kristusova! kedar si udova ino zhakafh noviga pastirja, o ne henjaj nozh ino dan profiti, po kervavih kolenih hoditi, dokler dobriga, gorezhiga pastirja dobifh. Ne posabi pa tudi Boga sahvaliti, kedar pridniga namestnika boshjiga imafh. Alj vasfa prava, resnizhna sahvala sa nar vezhi boshji dar dobrih duhovnikov, kerfha. dufhe! naj bo le ta, de jih vredno spofhtujete, lepo vbogate, ino se tak sadershite, de se bojo vasfi dufhni pastirji, kakor sv. Pavl s' Filipjani, s' vami pohvalit' samogli rekózh: „Vi preljubi ino perferzhni! vi fte moje veselje, moja krona.“ Fil. 4, 1. Preden vam to pokasati samorem, naj se odehnem.

II.

Vfi prizhejozhi fvatje novoshegnanimu mafhniku sa prihodno duhovfko shivlenje mnogotero dobro shelijo. Eni njim shelijo bogate imenitne flushbe, drugi visoko zhest, tretji dolgo veselo shivlenje. Jas mojimu ljubimu Joshefu le eno volhim: bogoljubne kerfhanfke ljudi; ti so duhovniku na tim fveti naj vezhi frezha, oni so njem naj lepfi krona po fmerti.

Priden vertnik se veseli, ako mu shlahno drevje lepo raste in shlahen sad rodi; fkerben kmetizh se veseli, kedar vidi, svoje polje lepo soriti; fhe lepfi se rasveseli dober dufhni pastir, ako per dobrih ljudéh seme boshje besede na dobro semljo pade, in pernese ftofero sadú. Mat. 26, 24. Veselo zhaka na shetvo, de bode nesel obilno shlahniga fnoptja domó. Psl. 125, 6.

Kdo samore dopovedati preveliko veselje, ki ga fkerben sdra-vitel ima, kedar bolniku nevarno bolesen preshene, njega osdravi in fmerti refhi. „She visfi ino flajfhi veselje obzhuti dober dufhni pastir, kedar v' fpovednizi alj pa na fmertni posteli saftaraniga grefnika preoberne, njega dufho vezhni fmerti refhi, ino njo spet sa nebesfko kraljestvo oshivi.

Ena fama refhena dufha vezh veljá, kakor bogafivo vfi-ga fvetá; le sa njo je vsmileni Jesus svojo refhuo kri prelil, ne sa minliv golufen fvet.

Veselo ogleduje dober hišni ozhe na stare dni svojo lepo domazhijo, ino serze se mu smeji, kjér vidi vse lepo ofkerbleno ino popravlono, kar bo sdaj svojim ljubesnivim dezam sapušil; — she lepši vmerje dober dušhen pašir v' fredí svoje bogabojezhe, dobro poduzhene poshtene zhede. „She enbart se na vezher svojiga duhovkiga delávniká, kakor vezherno fonze ogleda, vidi otroke ino mladenzhe lepo rašti, kakor shlahne drevesa kraljestva boshjiga, ki jih je keršil, sa nebesa podvuzhil, ino jim svete sakramente delil. S' veselim serzam gleda poshtene sakonške, kakor rodovite vinfke terte, ki so veselje boshjiga kraljestva, ktére je on isredil ino porozhil. Veselo gleda stare moshe ino shene, ki so skos njegove svete nauke, ino opomine polni dobrih del ino svetih zhednost, kakor srelo klastje, perpravlene sa shetvo frezhne vezhnosti. „She flednobarť posvezhene roke povsdigne, in svoje ljube ovzhize sa flovo blagoflovi.

Alj dobra zheda se ne more svojiga ljubleniga paširja lozhiti. Krog njegove poštele milo joka ino sdihuje, kakor nekđaj dobri vuzhenzi okolj smertne poštele svetiga Martina, rekozh: „Sakaj naf ozhe sapušhafh? Komu naf bosh fróte isrozhil? Glej, bojimo se, de bojo v' tvojo zhedo derezhi volki vderli. Vemo, de po Kristusa shelish, alj tvoje plazhilo je tebi gotovo; veliko vezh všmli se naf, ktire sapušhafh.“ In bres všiga straha dober pašir s' sv. Ambrosham odgovorí: „Jas nšim med vami tako flabo shivel, de bi me bilo fram, she dalej med vamishiveti, pa ne bojim se tudi vmreti, saj imamo Gospoda všmileniga. Njega volja naj se sđodi.“

Tako pravizhen duhovnik v' fredí svoje dobre zhede govori, ino mirno v' Gospodi sáspi. — Dobra zheda je bilo njegovo veselje v' shivlenji, je v' smertni uri njegov tolash.

Kaj pa njega zhaka na unim sveti? — She grejo njemu naproti vse zhiste isvolene dušhe, ki jim je pomagál skos svoje svete nauke, opomine ino molitve sveto zhíštoť ino nedolshnost ohraniti, kakor med lepim belim liljami on med njimi stoji. Njemu naproti hitijo frez hne dušhe vših tistih spokornikov, ktire je on, kakor serzhen pridgar ino pravizhen spovednik na pravo pot pokore perpeljal, de so svoje pregrehe omile v' solsať prave pokore, ino frezhno dosegle sveti raj. Kakor svetle svesde njega obđajo, ino peljalo njegovo duško pred sodni stol všmileniga Jesusa, kterimu vse to dobro kashejo, kar so od dobriga paširja prijéle. ino Gospoda tako dolgo prošjo, dokler miloflivo dovolí, de se dober dušhni pašir med isvelizhanoj zhedo veselí. Všaka refshena dušha je svetla svesda njegove nebesške krone; frezhno isvelizhana zheda je njegov nebesški tron. —

Ali ste tudi vi, ljubi poslušavci! taka zheda namestnikom boshjim? Kje so sdaj tište poshtene, bogabojezhe fare, ki bi svoje duhovnike toljko frezhne storile? Kamo so tište ljubesnive zhede, ki bi bile svojih dušnih pastirjev krona in veselje? Oh, strašna puhašt posvetne modrosti je pastirjam dobre ovzhize raskropila, derezhi volki, dušni sapelivzi so jih bres fhtevila veliko rastergali. Huda svér, neframna nezhištoť nam je shlahne terte pomandralla, sovrashna pijanost ino poshreshnost nam jih je potopila. Vřako nedelo in sapovedan prasnuk klizhejo dobri pastirji svoje ovzhize fkos svete nauke, ter jih vabijo, svete sakramente prijeti; alj veliko sapeljanih ovzhiz ne flisli fkerbniga pastirja isvelizhanski glaf. Imajo ozhi, pa ne vidijo, vufheta, pa ne flisfijo; ferze sakerknejo, de se ga boshja befeda ne prime.“ Djanj, ap. 28, 27. Dušni pastirji vuzhijo otroke, fvarijo mladenzhe, opominajo stare ljdí, alj svét se s' vřakim letam pohufřha, nezhištoť, kakor rasgernjena plahta, svét pokriva, pjanost se kakor velika voda zhres semljo rasliva, ino fhtevilo hudobnih ljdí, pianzov, goljufov in prefheshnikov ralle, kakor listje in trava. „Malo, malo jih gre po vofki ftesdi k' nebesam, po fhroki zeřti v' peklenřki bresen jih zeľe trume hitijo. Mat 7, 13 — 14. In kakor priden vertnik shaluje, kedar mu sovrashen zherv mlade dreveřa pokonzhá, kakor vbogi kmetizh sdihuje, kterimu je huda vura lepo řhetvo saterla, řhe vezh ima shalovati svest duhovnik, kedar vidi, de je veř njegov trudas-tonj. — In kakor shalořten je pastir, ki je sgubil po nevarnim poti veliko svojih ovzhiz, in pride s' malo zhedo damó: oh, koljko vezhi bo shalořt sa duřhniga pastirja, řtopit' pred řodni řtol ořřtre boshje pravize bres poshtene kerřhankke zhede, bres dragih Jefusovih ovzhiz, ktire je Kristuf kupil s' svojo řeshno kervjo, ino ktire je svojim nameřtnikam isrozhil! — To je shalořt, ki se obzhutiti, pa dopovedati ne da. — Zlo Jefus, boshji řin, se je nad tem milo řasjokal. Luk. 19, 41.

Preljube duřhe, drage ovzhize Kristufove! famo eno vař doneř profim, famo eno vam s' gorezhim řerzam priporozhim: nořite ino sadershite se tako, de bote veřelje svojih duřnih pastirjev na semlji, enkrat pa njihova krona v' nebesih. Posluřhajte radi ino svesto, kar vař vuzhijo, řaj nauki niřo njihovi, ampak njega, ki jih je pošal. Jan. 7, 16. Vbogaite voljno svoje duřbue viřharje ne le dobre in fkerbne, temuzh tudi flabe, ako vam jih Bog pošle, kakor řv. Pavl uzhi: „Pokorni bodite svojim viřhim, ino bodite njim podlořhni, řakaj oni zhujejo, kakor oni, ki bojo sa vařhe duřhe odgovor dajali, de to s' veřeljam řtorijo, ne sdihvaje, kar bi ne bilo dobro sa vař.“ Heb. 13, 17. Ako vidite alj pa flisfite, de se kaki duhovnik flabo sadershi, oh ne povifhujte njegovih flabořti, ne rasnařhajte njih flabih del, ampak nad njim milo řasjokajte se. Pořnemajte lep isgled Konřřtantina perviga kerřh. zefarja, ki je djal: „Ako bi s' svojmi ozhmi vgledal kakiga duhovnika greřřhiti, svoj lařten zefarřki plajřh bi řasgernil, ino duhovnika řa-

kril;“ sakaj pohujčanje tako je strašno. Ako bi pa ne mogli slabih duhovnikov poshtovati, poshtujte njih imeniten stan, njihovo sveto flushbo. „Kakor tezhe zhista študenzhniza ne le is freberne, ampak tudi is kupraše terfhele: ravno tako prejmete tudi vi fkos dobre ino flabe mafhnike boshje milosti, famo de se jih vredni storite.“ Sv. Nik. de Flüh. Bodite pa tudi vi starejši prvi dušni pastirji svojih otrok, vi gospodarji ino gospodinje fkerbni dušni visharji svoje drushine; vi tovarshi in tovarfhize fkerbni pastirji svojih tovarfhev ino tovarfhiz. Kdor na, de se njega brater alj fesira pogubi, ino ga ne posvari, on ni prijatelj angelov, ampak pomagavz hudizhev.

Ino poslednizh, ljube ovzhize Kristusove, molite radi sa svoje dušne pastirje, posebno ob kvaternih nedelah, naj vam všmilen Bog dobre, bogabojezhe duhovnike da. Profite posebno donef sa novoshegnaniga mafhnika, naj jim všmileni Bog sveto opravilo ferzhno sazheti, svešto peljati, ino dokonzhati da; faj bojo profili tudi oni posebno donef sa vaf, de bote svelizhani. Tako bojo naj lepshi boshji dar kerfhanfkim ljudstvu oni, pa tudi vi svojim dušnim pastirjam naj lepshi krona ino veselje.

,S k l e p.

Sdaj pa tudi tebi, moj Joshef! posledno besedo moje ljubeshni, posledno besedo vuzhenika tvojiga. — Glej, srezhno si dosefel, kar si od svojih mladih dni shelel, isvolen flushavnik Gospodov, posvezhen (mafhnik, namestnik Jesufov si. Med Bogam ino kerfhanfkim ljudstvom stojish, nebesfke kluzhe v' svojih posvezhenih rokah derishish, ino sdrushish semljo ino nebó, ker bosh ravno sazhel, dušham pot v' nebefa perpravljati. Oh, kako sveto ino zhefuto je opravilo tvoje!

Ogledaj se donef, koljko je tvojih svatov — svatov nebesfhkiga kraljestva, fhe vezh bo tvojih ovzhíz, ovzhíz zhrede Jesufove, ki jih bosh vódil po štermi flesdi v' sveto nebó. Glej, svetla luzh si jim kerfhanfhke refnize ino pravize, o ne naj, de bi kdaj otemnelo lepo sonze tvoje zhednosti; „Skerbi, de, kakor je donef juterno sonze tvojiga duhovfhkiga shivlenja lepo zhifo vstalo, ino nastopilo svoj flaven pot, naj bo tudi nekdaž na vezher tvojiga shivlenja ravno tak velizhafno v' boshji gnadi fhlo.

Povedat' ti moram, ljubi brate! de ne bojo vsi dni tvojiga duhovfhkiga shivlenja sa tebe tako veseli ju lepi, kakor je tvoj slati den. Kakor se donef veselja jokafh, tako bosh v' kratkim tudi shalosti folse prelival. „Glej jas te poshlem kakor jagne med vol-

ke, pravi Kristuf, bodi sa tega del moder, kakor kazha, pa tudi nedolshen, kakor golob.“ Luk. 10, 3. Donef s' Jesufam na veseli gori Tabor v' velizhastvi svojiga stanu stojish, ne bo dolgo, in bosh s' svojim mojstram na strahni Golgati ponishanja sial, kedar bojo tebe sovrashniki ravno tak sanizhevali, kakor te donef tvoji svatji zhestijo, sakaj: „Vfi, ki hozhejo bogabojezhe shiveti, morjo s' Kristufam preganjanje terpeti.“ II. Tim. 3, 14.

Pa vender, preljubi brate moj! nikar se ne boj; saj ne bosh sam, kér je tebi tvoj Jesuf obljubil, de bo s' tebo do konza fvetu. Mat. 28, 20. Veselo, lahko s' fvetim Pavlam porezhesh: „Vfe premorem v' tim, ki meni mozh daja.“ Fil. 4, 13. On, ki je dobro delo nad tebo sazhel, ino tebe tako ljubesnivo peljal, bo tudi dobro delo frezhno dokonzhal. Oh, tak ferzhno se vstopi na svoje apostolfke noge, povsdigni svoje Bogu posvezhene roke in daruj pervobart Jesufa Ozhetu nebeshkimu sa sebe ino sa naf. Glej, she zhakajo angeli boshji tvoje perve svete mashe, de bojo nefli tvoje molitve ino isdihleje pred tron Ozheta nebeshkiga; she se odpirajo nafhe ferza, ki bojo spremjlale tvoje pervo fvetu darvanje v' sveto nebo. Oh, tak profi donef sa naf, in tudi mi hozhemo sa te profiti, de bosh frezhno pafil ovzhize Jesufove, ino saflilhal enkrat Jesufa vesel glaf: „Pridi Joshef! moj dober ino svesti flushavnik! v' veselje svojiga Gospoda; de, kjer sim jas, tvoj Gospod, bosh tudi ti, flushavnik moj.“ Amen.

II.

KER,SHAN,SKA BE,SEDA
per novi mafhi zbaštivredniga gošpoda
,SHEPI,SHNIK JAKOBA.*)

„Slava Bogú na visokosti, ino mir na semlji ljudém, ki so
prave volje.“ Luk. 2, 14.

U V O D.

Omladilo se je donef staro Zele, omladilo se je blago mesto, s' zvetjam noviga veselja se olépfhalo. — Kaj je tebi, mésto imenitno, de se donef toljko veselífh? — svojo bélo glavo povsdi-gujesh, ino po mladífhko se glafífh? — Ali so is tvojih grobov stari Rimzi vřtali, ki so nekdej tvoji gošpodarji bili? — Rimzi fhe nevéni she globoko spiyo, s' njimi njih imenitnoft pokopana spi. — Ali so vřtali tvoji imenitni knesi, ki so tebi dali flavno řpet imé? Tudi knesi spiyo ponavadno spanje minejozhiga řveta. Njih rasderti grad nam fhe visoko kashe, kamo vřa mogozhnoft tiga řveta gre: v' prah ino pepél. — Ali so vřtali donef řveti marterniki, ki so tvojo semljo s' svojo drago kervjo sa kerřhan-fko véro toljkokrat pomakali? V' řesnizi. Ako ravno njih zheřtú-ni yudje she davno v' Gořpodi pozhivajo, njih isvelizhane duřhe neisrezheno veselje per Bogu vřhivajo, njih nepremagan duh med nami fhe shivi, ino se donef řpet na novo omladí, ter se do-polnijo beřede vezhne Řesnize: „Trupla řvetnikov so v' miri pokopane, in njih ime shivi od roda do roda, njih rod ino njih zheřt ne mine.“ Sir. 4, 13 — 14.

Med všimi marterniki ino řvetnikami tiga kraja řvet Makřimi-ljan donef obhaja řinu duhovřkimu, řvojmu nařtópniku v' duhov-

*) D. Jacobus ,Stepířhnik, s. theologiae doctor, primum sacrum celebravit Celejæ 19. Augusti 1838.

fki flushbi, vesel ino slati dan, ker ravno v' tajistim mesti pervokrat sveto mafho flushi, kjer je on sveto kerstiansko véro nepremagan terdil, ino sa njo tudi svojo kri prelil. Satega del se mesto veseli, se lepšhajo fini ino hzhére, ki so zhaftitlevi svatje svojiga rojaka; in tudi jas pridem is stranke deshele, sofed vash, se s' vami rasveselit ino govorit besedo vezhniga shivlenja. Pa kedar se po mesti ogledujem, ino rajne zhafe premishlujen, ne vé, bi se veselja jokaj, ali shalošti folsil? — Preshivel sim vezhlet tudi jas v' tim mesti, sapuštil toljko svojih dobrih vuzhenikov, prijatlov snanzov ino dobrotnikov — donef njih v' veseli drushbi jishem — in jih ni; — po njih prasham — pa she imena skoraj mi nobén povedati ne vé. — Tudi med svatami pogresham dobriga ozheta flovitiga fina, ki donef svoj slati dan ima — tud ozheta ni! Trupla rajnih pozhivajo v' hladnim krili domazhe semlje; alj savupam, de se dushe vsih nashih pokojnih ljubih donef s' nami veselijo, ino s' angeli boshjim' altar obdájajo, na katerim bo njih mlajshi, mafhnik novopofvezhen, pervokrat opravljal naj svetejshe dar sa shive ino mertve.

Oj, tak oternite si, bratje, felse svoje, saflishite besede moje; veselo pesem donef bom povedal, ki so jo angeli per rojstvi perviga ino nar visbiga Mafhnika peli: „Zhaft ino hvala Bogu na visfokosti, ino na semlji mir ljudém, ki so prave volje, ferza dobriga.“ Ta sveta pesem sapopade nar imenitnej opravilo vfakiga mafhnika — bo tudi sveto opravilo mafhnika mladiga; mislim de bo donef ravno sato tudi moja beseda prav, ter vam pokashem mafhnika kakor angela miru ino s'prave med Bogam ino ljudmi; sakaj:

I. Vfaki Bogu posvezheni mafhnik so angel miru ino s'prave, od Boga ljudem poslani, sposnanje boshjo osnavat, in boshjo zhest povishat; njih poshtovati ino poslushati je sveta dolshnost.

II. Vfaki mafhnik so angel miru in s'prave, ki na mesti ljudi pred Bogam stojijo, sa njih darujejo, de sadobijo njim svelizhanski mir. Njim per toljko svetim pravili pomagati, naj vsih kristjanov nar imenitnej persadeva bo.

Tako bo zhest Bogu in mir ljudem na semlji, zhasna frezha ino vezhno isvelizhanje.

Vse dobro le od Boga pride, tudi dar mojih denashnih besedi. De bo dal vezhni in vfigamogozhni mojim besedam dobro semljo ino raft, daj meni, moj mladi brat, novo posvezhen mafhnik, v' imeni Jesufa svet shegen.

I.

A. „Slava Bogu po višhavad, ino mir na semlji ljudem, ki so dobriga ferza: to je bil prvi glaf, s' katerim so angeli boshji prihod Isvelizharja osnanili, in ljudem frezhe vohili Jesufoviga rojstva. „Mir vam sapuštim svoj mir vam dam, ne kteriga vam svét da, vam ga jas dam,“ Jan. 14, 27; to je bilo Jesufovo flovo, kedar je reven svét sapuštivši se špet k' Ozhetu v' svoje nebéshko velizheštvo povernil. Ravno te isvelizhanški mir osnanovati ino ga vernim v' njegovim imeni dajati je mafnikam, namefnikam svojim, isrozhl, rekozh: „Kakor je mene Ozhe poslal, tudi jas vas poshlem.“ Jan. 20, 21. Od sibe le do pokopa so mafniki zhloveku angeli miru in s'prave.

1. Mlado dete se vrodi, pa s' milim jokam svet posdravi, sa-kaj: „V' hudobiji je spozheto, ino v' grehi ga je mati spozhela.“ Pfl. 50, 2. Novo rojeno dete nima isvelizhanškiga miru, dokler otrok boshji ni. Namefnik boshji pridejo, otroka v' sveto zerkev boshjo vsamejo, omijijo ga s' vodo svetiga kersta, posvetijo s' svetim oljam isvelizhanja sa otroka boshjiga, brata Jesufoviga, dedizha nebéshkiga kraljeviga, ino ga pervikrat posdravijo s' besedo Jesufovo: „Mir s' tebo!“ In hitro boshji angel is nebes priplava, novo keršeno dete objame, ki zveti ko lepa bela lilja v' sveti nedolshnosti, ino ga v' svojo varstvo vsame. — Oh lepa sveta nedolshnost nepohujshanih otrók! Lepši ko sarja juterna je tvoje zhifto oblazhilo; lep raven pot s' shlahnim' roshami nafjan je tvoje posemelfko shivenje! Alj kaj, de imash sovrashnikov bres shitevila veliko, pravih prijatelov pa malo. Glej, tvoj vidni angel varh so boshji vuzhenik, ki te v' sholi ino v' zerkvi vuzhijo, sveto nedolshnost ovarvati in ljubi dufni mir ohraniti, kteriga tebi sapelivi svét odvseti hozhe. Nevarshine ti kashejo, v' katere lahko prideš, pomozhi tebi dájajo, de sapelivim svetu lahko viideš, pa tudi posvarijo te, kedar si sajdeš. „Glej, pravi Bog! posebno tebi, o mladina jas poshlem svojga angela, ki bo pred tebo hodil, ino te na poti varval. „Spolhtúj ga ino poslufhaj njegove besede, ter glej, de ga ne sanizhujesh; sakaj, kedar bošh grefhil, ne bo tebi saneshl; v' njemu je moje ime.“ II. Mos. 23, 20.

2. Alj kakor derezha svér pohlevno zhredo rasshene, kakor ljuti volk nedolshno jagne rasterga, in rjovezhi lev se zlo pastirja loti, tako dela s' sveto nedolshnostjo tudi sedajin svét. Kar peklenški sovrashnik, od Jesufa premagan ino v' vezhen bresden pahnen, sam storiti ne more, po svojih najemnikah in pomagavzah, — po sapelivih stori, ki skos svoje nesramno shivenje pohujshajo nedolshne ljudi, ter jim rastergajo angelfko oblazhilo svete nedolsh-

nosti. „Sveta nedolshnost mine, s' njo pa tudi ljubi mir sgi-
ne is pohujšhaniga ferza sapeljanih ljudi. —

Nezhiftoft, pijanost ino druge hudobije, ki v' zhlovefhkim fer-
zi oshivijo, ne dajo grefhnuimu zhloveku pokoja ne po nozhi, ne po
dne, kakor neumno shivino po poti pregrehe gonijo ga. Huda vest
njega pezhbe, kakor shivi ogenj, dokler nje ne sadufhi. Hudob-
neshi pokoja nimajo;“ govori fveti Duh. Jes. 48, 22. Pa
kar fami nimajo, tudi drugim ne dajo. „Starejshi toshujejo svoje
nepokorne otroke, gospodarji nesvesto drushino, predpostavleni ma-
lopridne podloshne. „Sovrashna nezhistoft se kakor kuga ljudi pri-
jema, poshréfhnost jih kakor velika povodnja saliva; goljufija kakor
gofa mresha ves fvet pokriva. Vedni poboji ino toshbe so po de-
sheli, sveta zérkuv sdihuje ino semlja shaluje, kér ljubiga sveliz-
zhanfkiga miru ni. Oh, vi boshji angeli, ljudém sa varhe da-
ni, pridite, ino prinesite sapelani nedolshnosti sopet sgubleni isve-
lizhanfki mir! Odpodite sovrashne sapelivze, omladite vmorjen zvet
v' greh sapelanih dufhi! — Alj roshiza hudiga mrasa vmorjena
vezh ne zveti, posoda potruplena ino strena vezh zela ni, tako se
tudi grefhni dufhi godi. — „Samo eden studeniz je fhe sa v' greh
sakopane krifljanje, drugi isvelizhanfki vir, ki nam po fvetim kerfhi
storjene madeshe omije, shivi studeniz fвете pokore. „Ima-
mo, vuzhi fveti Janes, besednika per Ozheti, Jesufa Kri-
stufa pravizhniga, ino on je sprava sa nafhe grehe.“
I. Joh. 2, 1 — 2. Jesuf pa grefhniike k' svojim namefnikam po-
fhte, kterim je isrozhil svojo oblast, ter je v' nje dihuil ino djal:
„Prejmite fvetiga Duha, kterim bote grehe odpufili, so
jim odpufheni, kterim jih sadershali, tim fo sadersha-
ni.“ Jan. 20, 21. — „Zhe se svojih grehov spovemo, fveti
Janes govori, je Bog svéft ino pravizhen, de nam nafhe
grehe odpufli ino naf od vse hudobe ozhifiti.“ I. Jan. 1, 9.
Oh, kako vesel je glaf namefnika boshjiga sa spokorjeniga grefhni-
ka: „Savupaj moj fin — moja hzher, in pojdi v' miri; tvoji
grehi so ti odpufheni.“ Tako fo namefniki boshji tudi grefh-
nikam angeli miru ino sprave; in vender toljko terdovratnih, na
dufhi smertno bolnih ljudi se sdravila dufhniga boji, ino svelizhan-
fkiga miru svojej dufhi nozhe.

Veliko je mlazhnih krifljanov na fveti, ki sakrament fвете
pokore flabo prijemajo, febe ino spovednika goljfajo, in sadobijo
goljufni mir, nevarn njim, ki ga dobijo, fhkodliv spovedniku, ki
ga dajo, ter na svojih lastnih ramah nespokorjene grefhniike v' pe-
kel nefó.

„She vezh je takih, ki pogofito grefhijo, le malokdaj pa k'
spovedi grejo, konzhi enkrat v' leti, pa tudi tífokrat, neper-
pravleni, grejo sedemkrat hufhi od spovednize, kakor so h' spoved-
nizi fhli. — Dofli je pa tudi grefhnikov bres dufhnih, ki fhe en-

krat v' leti ne spovejo se, in spijo v' svojih smertnih pregrehah, dokler jih strašen glas smerti ne sbudi: „Daj rajtengo od svojga hihhvanja! Luk. 16, 2. in se jim njih spijozha vést v' grisezhi zherv pekla premeni, ki ne vmerje vékomaj. — O vi poklizani mafhniki boshji, osnanvavzi boshje milosti, pa tudi boshje pravize, povsdignite glas, kakor trobente boshje besede, preklizujte pregrehe rasvujsdaniga ljudstva, ino ne samolzhte, kar sam Jesuf govori: „Ako se ne bote prav spokorili, bote pogubljeni.“ Luk. 13, 3. Posebno ti, moj mladi brat, novo posvezhen namestnik boshji! Saprizham te, s' svetim Pavlam, pred Bogam ino Jesufam Kristufam, kateri bo fodel shive ino mertve, osnanúj besedo, ne jenjaj, bodi si ljudém priloshno alj nepriloshno; preprizhúj, profi, svari s' vsm poterplenjam in ukam. Prifhel je zhas, de sdraviga uka ne terpijo, de od refnize svetiga evangelja ufhesa odvrázhajo, k' prasnim kvantom posvetne modrosti pa obrazhajo. Sato zhuj, vse preterpi, opravi delo evangelista, in spolni svojo flushbo.“ II. Tim. 4, 1. Kedar pa v' spovednizi na sodnim stoli na mesti Boga sedish, ne posabi, de dva kluzha v' rokah dershish, s' enim odvesati grehe prav spokorjenim, s' drugim savesati nespokorjenim, ino spomni se, de Gospod ne poterdi, kar njegov namestnik po krivim fklene.“ Sv. Avg. Vi pa drago odkuplene dushe Kristusove, ako salfishite donef nje ga glas po pridgarjih ino spovednikah, ne oterpnite svojih ferz.“ Pl. 94. Le samo pota dva v' nebeshko kraljestvo sta, pot nedolshnosti, ino pot prave pokore. Ako ste prvi frezhen pot she sgubili, o nikarte, de bi drugiga tud samudili. Donef vam dober Bog vsmilenje ponuja, sa jutre vam ne oblubi.“ Sv. Avg. Kdor bres prave pokore na milost boshjo greshi; bo tudi bres milosti boshje vmerl. „Zhloveku pa je odlozheno, enkrat vmreti, po tem pa je sodba.“ Hebr. 9, 27.

3. „Strafha je ognja nevkrózhana mozh, ki eno famo nozh hishe, vesi ine mesta vpepelí, — grosovitna je derezha povodnja, ki v' nekíh urah drevesa ino pohishtva podere, nar lepshi polje safuje, ino ljudi potopi; — velik je strah hude vojske, ki tavshente nedolshnih bratov pomeri, s' prelitó kervjo zherno semljo napaja, ino prijasno ravno polje v' grosovitno morishe premeni; alj veliko strahnej in grosovitej je sa greshnika nepokoj hude vesti, posebno na posledno uro, ki mu vrata v' neskonzhno vezhnost odpira. Huda vest je Adamu lepi raj v' kraj strahu premenila; nepokoj hude vesti je Judasha isdajavza na verbo obesil, ino mihonov ljudi bi obvupalo, posebno ob smertni uri, ako bi angela miru ino sprave ne bilo, ki posebno vmerjozhimu kristjanu ljubi mir spet pernese, ino ga s' Bogam spravi. Kedar zhloveku sonze shivlenja sahaja, kedar pride vezher njegovih dni, svet sa njega vezh ne porajta, ino ga vse posemeljko sapustí, tistokrat pridejo dusbni paktir, kakor angel is svetih nebéf v' hisho bolnika, ter jo posdra-

vijo s' lepo besedo Kristufovo: „Mir tej hišhi, ino v'fim, ki v' njej prebivajo.“ Mat. 10, 12. Lepo zhišto s' bolnikam porajtajo, ga zhedno s' Bogam ino s' pravizhnim svetam spravijo, njemu po-dajo sadno popotnizo v' vezhno shivljenje, njega previdjo s' svetim masilam, de mu bo bolfhi, ino on terden sadosti vse teshave frezhno premagati. In kedar se sazhne vmerjodzhimu temniti, nje-gova duha trupla lozhiti, lepo mirno jo spremijo boshji namestnik fkos mrazhne vrata zhašne smerti v' hišho vezhnosti, ter njo perpo-rozhijo v' roke Ozheta nebesfhkiga. — In kedar mertvafhki svo n rajnimu sadno pesem milo sapoje, ino merlizha k' pogrebu sanefo, njemu namestnik boshji hladno postelzo fhe blagoflovijo, ter mu poslednizh shelijo vezhni mir ino pokoj. Tako fo Bogu posve-zheni mashtniki zhloveku od sibe le do pokopalifha angeli miru ino sprave, ki osnanujejo boshjo zhašt; ino delijo mir ljudém, ki fo do-briga ferza, ino pravizhne volje. „Srezhna duha, ki njih poslufha, ino se nauka boshjiga sveto dershi. —

B. Pregresfhen svet pa vsiga tiga ne obrajta, ino se svoje terme dershi, pravi boshji mir sanizhuje, ter osnanuje goljufen, sapelivi mir, ki ljudi omami, de sveto véro ino Boga savershe-jo, namestnike boshje sanizhujejo, ino semljo ne le v' folsno, ampak v' kervavo dolino premenijo.

V' Franzofki desheli fo pred nekimi letmi taki lashnivi preroki v'fiali, fkos svojo fleparkfo modróft preprosto ljudstvo sapeljali, de se je spúntalo, véro saterlo, namestnike boshje preganjalo ino mori-lo. Nekdaj, ravno na prasnuk svete Neshe, fo grosovitni puntarji fhtirnájst fšarih mashtnikov, kterim fo po navadi le farji djali, k' smer-ti peljali, de bi imel kervavi rabel spet vefél dan. V' neko hišho bli-so se vfedejo, dobriga vina pa mashteniga kruha si pernešti rezhejo, ino koljkokrat rabel enimu mashtniku glavo odseka, mu fkos okno sdra-vje napijejo, naj le v'fim farjam glave poseka. In kedar sadna glava odpade, njo rabel sgrabi, ino povsdigne, rekozh: „Poglejte glavo posledniga farja, fami svoji shivimo.“ In flepo ljudstvo je od ve-felja vpilo ino rajalo. Alj kaj je od v'fih teh slatih obljudb vzhakalo? Pripravlo si je fšafšno shelesje in grosovitno morijo. Zérkve, posvezhene hišhe boshje, fo si v' hude jezhe premenili, v' ka-terih fo gladu vmirali, vesele svone fo v' gromezhe tope prelili, pravóvrne kristijane fo v' vode metali, fšrelali ino ob glavo devali; nad 1 miljon, 2 krat fto tavshent ljudi je po nedolshnim smert fšorilo, in sdvijani morivzi fo sherli svojih bratov ino pobitih fester lašno meso. — To je goljufni mir, kteriga sapelivi svet daja, tako se ljudém godí, ki sveto véro savershejo, ino sanizhujejo namestni-ke boshje. Ino takih lashnivih prerokov je fhe med nami veli-ko, ki sveto véro sanizhujejo, in osnanvavze boshjih navkov smert-no fšovrašijo. „Na jesiku nošijo méd, v' ferzi brušijo mezh. Njihove usta fo polne kletve, grenkofli ino goljűje, pod njih jesikam rasshalenje, ino shalofli težhi.“ Pf. 9, 7.

In vender se najde med nami tudi neumnih ljudi; ki jih poslušajo ino jim verjamejo.

Oj vi preljubi, Slovenzi, moji rojaki, per katerih sbe vedno sveta katoliška vera lepo shiví; ohranite jo kakor naj nebesško blago ino neofkrunjeno svojim otrokam njo isrozhite. Kdor vam hozhe véro kaliti, vam hozhe jederze vafhiga ozhefa fkasiti, in bi vaf rad oflepil; sakaj sveta vera je tista luzh, ki nam jo je Kristus is nebes prinestil, ino svojim namestnikam isrozhil, ki sa njo fkerbijo, de nam sveti po pravim poti v' sveto nebo. Sato je sapovedal boshji, Sin njegove namestnike poslušati, ter je djal: „Kdor vaf poslušha, mene poslušha.“ Sapovedal je mafhnike poshtovati, ker je govoril: „Kdor vaf sanizhuje mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. „Vésh tí, vprašha sv. Krisostom, kdo je mafhnik? On je angel od Gospoda poslan; ako njega sanizhujesh, sanizhujesh veliko vezh Gospoda, ki ga je poslal.“

,Spofhtovati se imajo namestniki boshji, savolj visoke flushbe svojga Boga, savolj posvezheniga stanú, sakaj: „Duhovška flushba se fzer na semlji opravlja, alj flisfi po redi med nebesške rezhi.“ Sv. Krisostom. Sa to se ni Konstantin, veliki prvi kerfhanfki zefar v' prizho duhovnika vfedel, ne is poshtovanja pred njim pokríl. — ,Spofhtovati se morjo namestniki boshji savolj toljko boshjih dobrot, ki jih po njihovih rokah od Boga préjmemo, naj bi si ravno oni grefhniki bili. „Vse, kar vam oni rekó, storite, zhe ravno po njih delah ne ravnajte.“ Mat. 23, 3. Kako lep isgled nam je v' tem svet Franzíško Serafinfki sapustil, ki je mafhniku, ktirga so ljudje sanizhovali, klezhé roko poljubil, ino je djal: Naj bi me na enim poti kaki prebivavez nebesški, ino pa kaki mafhnik frezhala, poprej bi mafhniku roko poljubil, ki mi telo Gospodovo da, ino potém sbe le nebesfhzhana pozhefíl.“ V' svojih namestnikah bode Bog zhefhen, v' svojih flushabnikah bo tud' Gospod sanizhván. „Kdor se vaf, mojih poslanih dotekne, se ferkla mojiga ozhefa dotekne,“ pravi Gospod ,Sabaot. Zah. 2, 8.

Vafhe poshtovanje namestnikov boshjih pa ne bodi famo v' besedi, ampak tudi v' djanji ino v' refnizi, de njim njihovo flushbo polajfhate, ino jim v' svetim svelizhanfkim opravili pomagáte; sakaj vsaki mafhnik so tudi angel miru ino sgrave, ki sa vaf pred Bogam sflojijo, darujejo ino molijo sa vaf. Od te refnize v' drugim deli.

II.

Israelško ljudstvo je škos veliko pučhavo v' obljubleno deshelo fhlo. V' fređi pučhave ga sovrashni Amalekiti primejo, ino ga hozhjo pobiti. Mojsel v'kashe Josvetu, naj s' svojimi vojaki nad sovrashnike feshe, on pa s'jutraj sgodaj s' dvema moshama na verh neke gore gre molit. Biti se sazhnó. Dokler Mojsel svoje roke povsdignjene dershí Israelzi premagajo. Kedar roke spuší, Amalekiti Israelze pošiljo. Aron ino Ur ki sta na gori s' Mojsesam bila, ino vidila, de so Mojsesu roke flabele, mu od vřakiga kraja roke podpirata, dokler je Boshje ljudstvo svoje sovrashnike frezhno premoglo. II. Mos. 17. Tudi nafhe shivlenje drugiga ni, kakor pot škos nevarno pučhavo tiga fveta; vse svoje shive dni se vojřkujemo s' mnogotermi sovrashniki, kteri salesujejo duřho ino telo. Kdo nam pomaga toliko sovrashnikov mozhi frezhno premagati? Bogu povvezheni mafhnik, ki med Bogam ino kerfhanřkim ljudřvam stojijo. Oni, kakor Mojsel svoje prořhinje k' Bogu povsdigujejo, de se boshja milost ino pomózh nad kerfhanřko ljudřvo rofi: Mafhniki so

1) ljudém angeli miru ino řprave, škos svoje molitve. Kakor v' vřaki farni zérkvi svetla lampiza gorí, vřo hifho boshjo prijasno rasveseli, tako veselo ino frezhno se v' tifti fari godi, ki bogabojezhe duřhne pafirje imajo; oni so vernimu ljudřvu terdno savupene ino pomózh. Křer bogabojezřih mafhnikov ni, tam je shivlenje ljudi kakor terda nozh.

Ako pak hozhete krřřřani vi, řnaj bi vam fvete molitve namestnikov boshřih pomagale, vam je potreba dveh rezří:

Pervizh, de si fami persadevate s' vřo mozhjo sovrashnike svoje premagati, duřhne ino telesne. — Saffonj se greřřna duřha řpovednikam v' molitve priporozbafř, ako pa greřřne priloshností ne sapuřřř; mozh molitve mafhnikove per tebi tvoja huda navada řpet saduřři. — Sapřřonj ti ozhe ino mati sa svoje rasvuřřdane otroke molitve najemafř, ako jim ti svojo voljo puřřř; boshja milost bres potrebe nad tvojimi otrozi zhudeshev řtorila ne bo. Sapřřonj prořřř bolnik, naj sa tebe molijo, de bi tebi Bog řlubo sdravje dal, ako si fam sdravila ne řřřřř alj pa jemati nozhřřř. — Sapřřonj řvete mafhe plazhujete, ino prozeřř najemate, o krřřřani, ako se hude bolesni med ljudmi alj pa med shivino med vami sazhnó, ako fami svojiga pohřřřřva nefrezhe ne varjete, ino se snanih natorřřih pomozhi pošřřřiti nozhete. Oh, koljko je řhe med nami flepih krřřřvernih krřřřřřanov, ki hozhjo od mafhnikov, kakor nekđajni řariseji od Jesufa zhudeshev videti, in kedar se jim to po neumni pameti ne sgodí, se řřř veliko na prasne kvante in fleparije goljufřnih ljudi oberne, ino v' řnaj řřřřř.

nejšhi krivovere sagerne, predersno v' boshjo milost savupa ino so-per svetiga Duha greshti. — Tudi Israelzi bi se bili sapstoj na Mojsefovo molitev sanafhali, ako bi se sami vojfkovali ne bili. Le kdor se sam vpira, njega tudi Bog podpira s' svojo pomozhjo. Ravno tak je pa tudi vefzhloveshki trud sapstoj bres boshje pomozhi, sakaj: „Ako Gospod hifhe ne sida, sapstoj dela-jo, ki jo stavijo, ako Bog mesta ne varje, sapstoj zhuje-jo, ki ga varjejo.“ Pf. 126, 1. Kriftuf je pa svojim vuzhenzam ino njih nastopnikam obljubil, de vse, kar bojo Ozheta nebeshkiga profili, jim bo dal.

Ako hozhete, de bi molitve mafhnikov per Bogu sa vaf vflifhane bile, je potreba, de jih vi s' svojimi proshnjami podpirate, ino tudi vi s' njimi svesto molite, kakor sta Aron in Ur na gori Mojsefu per molitvi storila. Pa kaj, de je prava savupliva molitva she med nami slo pomerla. Veliko vernih ljudi je molitev posabilo, veliko nevernih hifh je molitev opustilo; veliko se jih moliti framuje ino daja svoji nar boljšhi prijatelzi nehvalešno flovó. Kedar pa nad take nefrezha perburi, ino jih vfa posvetna pomózh sapusti, tistokrat bi radi molili, alj Bog ne posna njih molitve. Tako je hudoben kralj Antijoh sazhél moliti, ino svete obljube délati, kedar ga je pravizhen Bog vdaril ino ponishal, alj hudobnesh je moral vmreti, ino ni vflifhan bil. Sato opomina pre-rok Isaia 55, 6. „Jifhite Gospoda, dokler se lahko naj-de, klizhite njega, dokler je bliso.“ Sdrushite vi starejšhi svoje otroke, v'gospodarji svojo drushino po stari kerfhanfhki navadi k' sveti molitvi, in vi kriftjani s' svojimi dufhnimi pastirji v' molitvi fkenite se; tako bojo angeli boshji vafhe proshnje pred sedesh milosti boshje nofil, in zhefar bote Ozheta nebeshkiga profili, vse vam bo dal.

2. Vezhni studenz vsh milost ino pomozhi sa naf Kriftjane je daritva fvéte mafhe, ino kedar mafhnik tajisto na altarji oprav-lajo, kakor isvoljen angel miru ino sprave med Bogam ino kerfhan-fkim ljudstvam stojijo, v' svoji nar vezhi zhafti ino oblasti.

Kedar je stari ozhak, pravizhen Abraham, pet sovrashnih kra-ljev premagal, ino spet sadobil sebi ino svojimu strizu Lotu drag ljubesnivi mir, mu pride Shalemfki poglavár Melhifedek, kralj miru ino mafhnik Narvifhga prijasno na proti, daruje Vfigamogozhni-mu v' sahvalo kruha ino vina, kateri je Abrahamu premagati dal, ino bogabojezhiga Abrahama blagosloví, kateri pa tudi ravno sa to prvi mafhniku boshjimu vfiga desetino da, kar je dobil.

Po ravno tim redi je tudi Jesus, kakor je bilo prerokovano, per polledni vezherji nekervavo daritvo postavil v' podobi kruha ino vina, ter je svojim apostelnam ino njih nastopnikam ravno to storiti oblast ino sapoved dal. Kakor Jesus per sadni vezherji, vsemejo

tudi namestniki boshji kruh ino vino v' svoje posvezhene roke, isgovorijo zhres kruh: „To je moje telo;“ ino nad kelih s'vinam: „To je kelih moje kervil!“ In ko bi trenil, ni vezh kruh, ne vino, ampak Jesus, pravi shivi Bog ino zhlovek, s' duhno ino s' telefam, s' kervjo ino s' mefam, v' podobi kruha ino vina v' mafhnikovih rokah na altarji prizhejzh, ravno tisti Jesus, ki na defnizi svojga Ozheta v' nebefhkim velizhastvi sedi. Na te nesapopadlivi zhudesh se nebefa odpró, kori boshjih angelov pridejo svojga kralja zhaftit; in kedar mafhnik povsdignejo Isvelizharja vsiga sveta, se nebefa rasveselijo, ine angeli povsdignejo veselo pefem, kakor per Jesufovim rojltvi: „Slava Bogu na visokosti, ino mir na semlji, ljudém ki so prave volje.“ Tiga svetiga zhasa se rasveselijo vérne duhe v' jízah, po tim svetim opravili se rošijo milosti boshje zhes vérne ljudi, posebno tistim, ki se daritve svete mafhe deleshni storijo. Ravno sa to so prvi kriftjani sa nar flajshi veselje imeli daritvo svéte mafhe obhajaj, ino niso vezhi frezhe posnali, kakor se svéte mafhe doleshne storiti, tudi smertna nevarnost jih ni splashila, de bi po jezah ino podsemjfkkih berlogah svete mafhe flushili ne bili.

Ob zhasi strafhniga preganjanja je bil tudi sveti mafhnik Luzian s' veliko drugimi kriftjani savolj Jesufove vére v' strafhno jezhe sapért. „Sovrashni nevérniki so svefiga flushabnika boshjiga nevfmileno rastergali, njemu roke ino noge rastegnili; ino sdaj frotej v' tefhkim shelesji na rokah ino nogah vklenjen med drugimi kriftjani sdihuje. Vezh dui mu niso dali jesti ne piti; le toljko, de se fhe gible. — Perblisha se prasnik svetih treh kraljev, ino kriftjani svetiga Luziana ofstopijo, ino ga profijo s' folsnimi ozhmi, rekózh: „Sveti ozhe! ali ne bomo imeli te prasnik svete daritve?“ „Sveti Luzian vfo svojo mozh pobere, tolashi svoje vjete brate ino sestire, ter jim obljudi svéto mafho flushiti. Prasnik pride, kriftjani mafhnika ofstopijo, ki med njimi na mersli semlji vkle-njen leshi, ino poloshijo fhe nekaj kruha ino vina v' daritev pred njega. „Sveti mafhnik povsdigne svoje ozhi proti nebefam, saj rok povsdigniti ni samogel, ino sazhne is dna svojiga ferza moliti, rekózh: „Vezhui Bog! vsiga nam menka, zhesar je fizer k' daritvi svete mafhe potreba. Nimamo altarja, nimamo svetih pofodev; pa ti, o Bog, posnáfh nafhe fromafhtvo, suano je tebi nafhe ferze. Glej, moje narozhje, moje ranjeno narozhje poglej, ono naj bo tebi altár!“ Prime potém kruh ino vino s' svojimi rokami, ki se njemu od flabosti tréfejo, ino dershi le te dari na svojim okervavlenim narozhji; kriftjani krog njega stojijo, s' njim molijo, ino solse veselja se jim po bledih lizah tokajo. „Svét Luzian mafhnik posveti kruh ino vino, ter ga premeni v' refhno telo ino kri Jesufa boshjiga „Sina, ga daruje Ozhetu nebefhkimu v' nar vezhi zhaft ino sahvalo, v' odpufhanje grehov, isprostiti pomózh rajshi vmreti, kakor od vére Jesufove le koljzhikaj odstopti. Po tem svéti mafhnik fam savshije ino vérnim savshiti da

sveto rešnje telo ino kri. Vsi so bili veseli, vsi ferzhni, perpravleni vmreti sa Jesufa.*)

O sveti, slati zhasi prvih krstjanov, vas med nami v tim kraji vezh ni! Bres shtevila krstjanov ima toljko lepo priloshnost vsaki dan per sveti mafhi biti, pa ne porajta na njo. Drugi k' sveti mafhi pridejo, pa le svunaj svete zerkve stojijo, kjer so svoje dni ozhitni gresnuki v' pokori stali, ki se is svete zerkve ino drushbe krstjanov v'rseni bili. Tretji pridejo, pa ne k' nar imenitnejshi flushbi boshji, ampak le malopridnim sijalam na sgled. Nobena mafha jim ni kratka sadosti, ker nobene poboshnosti, nobene ljubesni do Jesufa v' njihovim ferzi ni. Vse zeste se terejo ob nedelah ino prasnukah nabafanih vosov, kateri bres vse vesti na vse kraje peljajo; delavnize so polne rokodelcov, posebno po mestah, ki na mesto svete mafhe v' nedele ino sapovedane prasnike jutro sa plazhilo delajo, de se v' pondelik pohajajo ino po ofhterijah tepo. Koljko litushev, kjér pjanzam ino igravzam namesti flushbe boshje stréshejo, ino vse to sa minijozh goljufni dnar; sakaj stari hajdovski mamon je takih slabovernih krstjanov goljufni bog. Sato omaguje med nami shiva véra, studenz milosti boshje se sapéra, le vezhi vboshtvo ljudstvo tishí, ker blagoflova boshjiga ni, dokler se Bogu dolshna zhasi krati. „Kaj pomaga zhloveku, naj si ves svét perdobí, ako pa na svoji dushi shkodo terpi.“ Matth. 16, 26. O kerfhanške dushe! „jishite pred vsem boshje kraljestvo, ino njega pravizhnost; vse drugo vam bo navérsheno.“ Mat. 6, 33. Posvezhujte Gospodove dni, ino Bog vam bo delavnike blagoflovil. Opravljajte svešto sveto flushbo boshjo, ino Ozhe nebeshki, od kateriga vsaki dober dar pride, vam bo poshegnal vashe vinfke gore in shitne polje, vashe jesti ino pitje, on bo dal vashimu blagu zeno in tek. Mafhniki bojo sa vas darovali, in boshji blagodar bode vash del; sakaj oni namestniki boshji so angeli miru ino sprave, kar oni poshégnajo, Bog poterdi, ako je Bogu v' zhasi ino ljudem v' svelizhanje. „Oin bojo moje ime zhes moje ljudstvo poklizali, pravi Gospod, ino jes jih bom poshegnal.“ Mos. 6, 27.

3. Kedar je Kristuf svoje vuzhenze po sveti poslal, jim je dal oblast zhes vse hudobne mozhi, ki so ljudém sovrashne. Ino kedar se novi mafhniki posvezhujejo, se jim roke s' svetim oljam posvetijo, de vse kar poshegnajo, je poshegnano, ino kar posvetijo, je posvezheno. — Na to véni krstjani pred njimi kle-

*) Vide praeclarum opus de expositione sacrificii missae Antonii Pekez, sub titulo: Raslaganje dopoldanje flushbe boshje. V' Ljublani 1834.

zhijo, de namestniki boshji roke na nje pokladajo ino jih blagoslovijo; blagoslovijo pa tudi drugih posemeljskih rezhi, de se Bogu v' zhašt, ljudem pa k' pravimu pridu obernejo. Lepa ino zheštivredna fhega je to, naj bi le vselej prav sposnana ino po kerfhanfko ver- no fhpagana bila! Alj vajvoda vezhnih temniz omoti skos svoje po- magavze slaboumne ljudi, de nar svetejšhi rezhi ofskrunijo, ino v' svojo lastno fhkodo obernejo njih. Radi bi mnogokrat Bogu posve- zhene mafhnike pomagavze svojih posvetnih, zelo pregrešnih skle- pov imeli, in délajo, kakor Balak, ki je preroka Balama prifiliti hotel, de bi njemu pomagal, ino Israelze preklél, ako ravno ni bila volja boshja tako! — In kedar kaka vjima pride, slaboumne ljudi nefrezha sadene, alj jim tozha' pobije, nespametno ljudstvo vse to fhe po dosti krajih na svoje mafhnike isvrazha ino jih dolshi — sam ne vém kako ino sakáj, kakor bi zelo hudiga duha poma- gavzi bili, ljudém na fhkodo. — Oj, de jo neumnost in hudo- bijo slepih ljudi, ki to na boshje flushavnike mézhejo, zhefar so si sami krivi! — Vafhi grehi so tisti sovrashni zoperniki ki, vam vafhe polje po- bijejo; vafhe krivize so tiste zharenize (fhtrije), ki vam vafhe gorize satérejo. Mafhnik ne more s' svojo molitvo roko boshje pravize vkrotiti, ki hudobno ljudstvo tepe, dokler praviga poboljšhanja ni. Ravnajte, o kristjani! svojo voljo vselej po boshji volji, fklenite ob hudi uri svojo molitvo s' mafhnikovo molitvijo, tako se vam bo grosa hudiga vremena v' vezhi hvalo ino saobljubo duhovfko pre- menila, tako vam bojo Bogu posvezheni mafhniki tudi angeli bo- shjiga blagoslova.

,S k l e p.

1) Ljubi bratje ino feftre! dolgo sim vaf mudil. Sonze je she visoko, pa tudi moje besede per kraji. „Samo besede vam fhe ponovim, ki jih Gospod Sabao tudi vam govori: „Poglej jes poshlem svojiga angela, ki pred tebo pojde, ino te per- pelja v' kraj, ki sim ga tebi perpravil. Poshtuj ga ino poslušhaj njegove besede, ino glej, de ga ne sanizhu- jesh, sakaj, kedar bofh grešhil, on tebi ne bo sanesil, v' njem je moje ime.“ II. Mos. 23, 20. — Vidni angeli mira ino sprave so vfi namestniki boshji, ki vaf pelajo po poti pravize ino refnize v' sveto nebó, v' tisti isvoljeni kraj, kteriga vam je Kri- štuf pripravil.

2) Pa tudi vam, moji zheštivredni bratje, kteri hvuzhénz, tovársh ino tudi vuzbitel sim bil, besede v' pravim zhaši samolzhati ne smém. Glejte, koliko sovrashnikov nafhe lepo, nafhe sveto, na-

the angeljsko opravilo ima, ki nam soperstojijo ino kasijo ljubi svelizhanfki mir, ki nam ga je všmilen Jesuf isrozhil, de bi ga tudi mi delili ljudém.

„Sovrashni so nam flabi flarejflhi, ki svoje otroke po nekerthanfko redijo, sapelivzi, ki dobro seme vérnim kriftjanam isferza tergajo, ino pomandrajo, kar mi dobriga v' boshji vinograd vřadimo. Posebno sovrashni so nam uni goljufni preroki, vuzheniki krivih vér ino babjih vřash, kterih se vezh alj manj v' vřakim kraji najde, ki zhiřte boshje nauke kalijo, smote med kerthanfko ljudřto trořijo, ino nam ferze vérnih jemlejo. — Nar huji sovrashniki nafhi so pa posvetni modrijani denafñnih dni, ki nimajo Boga, nimajo vére, in bi radi, de bi véř svét, kakor oni, bres vére ino Boga bil. Sa tega del naf zhertijo, ter nam roke véřhejo, de bi ljudřto ob boshje kraljeřto pripravili. Poshtenje ino oblařt nam jemljó, in kér se svét pohujřha, hudobije rařtejo, le na naf isvražajo, de smo mi vřiga hudiga krivi. Oh kako hudo je to! — Tudi Jesuf ni zhudeshev delat, kedar je vřlenjen pred Herodesham řtal. — Le samo ena beředa nam nafhe ferze naj povřdigne, naj naf ferzhne ino véřele řlori, ktero nam Kriftuf govori: „Glejte, jes řim s' vami do konza řveta. Ne bojte se, jes řim řvét premagal. Tudi peklenřka mozh vaf premogla ne bo, ako řte moji prijateli, ino řlorite to, kar řim vam řapovedal.“ — Ako v' řolsah řéjete, bote véřelo řheli ino neřli svoje řnope domo v' řveto nebo.“

3. Kaj bom pa tebi povedal, prelubi moj Jakob! mladi řhenin řvete kerřhanřke zérkve, novoposveřhen nameřnik Kriftufov? Hozhem ti doneř řrezho vofřiti k' tvořimu novimu řtanu, ali bi te le omiloval? Dober Bog je tebi lepih lařnořti dal, glavo dobro ino řlahno ferze, ki řo tebi na řveti velike řlughbe řasale, alj vře pregovarjanje ino kazhje beřede posvetnih řludi niřo řamogle tebe tiga řvetiga řtana lozhiti, v' kateriga te je pokřlival neřkonuřno všmilen Gofpod. Oh, ne bodi tebi řhal; nar boljřhi del ři řebi isvolil ki ne bo tebi odvřét. „Samo dve prořlñje doneř do tebe imam; miřlim, de řih ne bořh řavergel, ker řim te vřelej řlubil; kakor ři me tudi ti řa řlubo imel:

1. Bres vřiga řřrahu v' řvoji řveti řlughbi řtoř, ino sovrashnikov řvete vére nikař se ne boj. „řveti s' řvetimi nauki řludém, kakor řveti luzh v' temni nozhí, naj ři řavno řludém na svelizhanřke řeřnize mersí. Oni imajo řa řeřnizo ino pravizo bolne ozhi, řa to řih řvetloba naukov boli. Ořnanúř řeřnizo ino pravizo viřokim, kakor porednim, vuzhenim, kakor nevednim, bogatim, kakor vřoshzam, in ne porajtaj na sovrashne řludi. Pohlevne řaple tvořiga nauka bo dobra řemlja kriftjanov hvařeshno popila, le řařgana apnénka hudobnih řludi řerdito řhumí, ře řeni ino ořtavlja, pořlednih řa tudi rařtopi. — Bodi ferřhen, kakor řveti Peter, goréřh řa boshjo zheřt, kakor řveti Pavl, terden kakor

sveti Jakob, pa tudi ljubesniv kakor sveti Janes, ino spomni se, de: „Ktiri bojo podvuzheni, se bojo svetili, kakor svetloba neba, ino ktiri veliko drugih v pravizi poduzhijo, bojo kakor svesde na vse vezhne zhase.“ Daniel 12, 3. „Sedesh she tebe zhaka v' nebesih perplavljen, kjer bo tebi Bog stokrat vse povernil, kar savolj njega na sveti sapustih.

2. Druga moja proshnja je, dershi se svesto Jesufa ino njegove svete katolfhke zérkve. On je tebi vinfka terta, ti si njegova shlahna mladika. Princil bofh veliko sadu v' svojim lepim stanu, ako v' Jesusi shivih. Bres njega ne samoremo nizh. Ravno donef bofh njega pervokrat pod podobo kruha v' svoje posvezhene roke prijel, daroval Ozhetu nebeshkimu boshje jagne v' isvelizhanje vsiga sveta. Kar bofh Ozheta nebeshkiga profil, vse bo tebi dal. Preljubi moj mladi duhovski brat! pogléj donef vse tvoje svate, ki smo prifhli sa tebo v' Gospodovo hifho; ti si donef náš dober pastir, mi hozhemo biti tvoje dobre ovzhize, spremljati s' svojmi molitvami tvojo pervo nekervava daritvo svete mashe v' sveto nebó. Sa tebo bomo profili, de bi vse svoje shive dni s' tebo po poti resnize ino pravize hodili, in prifhli frezhno k' svojmu Ozhetu damó. Sapój tedaj donef pervokrat, ino kakor veselo donef, tudi vlakokrat s' angeli boshjim' prelepo angelfko péfem:

„Slava Bogu na vishavah ino mir na semlji ljudem, ki so dobre, pravizhne volje.“ Amen.

III.

KER,SHAN,SKA BE,SEDA

o poterdenji noviga fajmoshtra. *)

I m e n i t n o s t d u h o v. p a s t i r s t v a.

„Tebi bom dal kluzhe nebeshkiga kralestva; ino karkolj bosh
 savesal na semli, bo savesano v' nebesih; ino karkolj
 bosh rasvesal na semli, bo rasvesano v' nebesih.“
 Mat. 16, 19.

U V O D.

Kako zbudno se meni na sveto to sdi, de se nam v' kratkim
 toljko rezhi spremeni. — Bila je temna nozh, sopet je beli dan;
 bila je shaloft, prifhlo sa shaloftjo sopet veselje; — veselje, ki
 tvoje shelje poshtena fara dopolni. „Sedem mesenzov, dva ino dvaj-
 fet dni je ravno donef minilo, kar sim na tim svetim mestih besede
 boshje stal, ter sim shaloftno slovo jemal v' imeni rajniga
 vafhiga pastirja, ki so pred nami na boshjo pravizo shli;
 spet na tim mestih stojim, se s' vami rasveselim, kjér vam
 noviga farniga pastirja isrozhujem, katerim je nar vishi Pastir vsh
 pastirjev nebeshke kluzhe sa to faro dal, kakor nekdej svetimu Pe-
 tru, de kar bojo savesali na semli, bo savesano tudi v' nebesih, in
 kar bojo rasvesali na semli, bo rasvesano tudi v' nebesih. — Oh,
 bodi sahvalen ti dober nash nar vishi Pastir, ki svojih dragih ovzhiz
 nikolj ne sapustish, ampak vedno sa nje fkerbish, ter njim namest-
 nike svoje poshiljash! —

*) Oratio inauguralis in festo ss. ap. ap. Petri et Pauli, habita in
 Valle rosina dioeceseos Lavantinae, occasione installationis adm.
 rev. domini parochi Cajetani Shwarzl 1829.

Pa skoraj bo tudi donef fouze na pol dné stalo se v' boshji gna-di sa gore podalo; sa njim dirjamo tudi mi ovzhize sa pastirjami po zhasnim poti k' Ozhetu damó, kjér nam vsmileni Jesus sedeshe nashe pripravlja, ako frezhno sa njim dojdemo v' sveto uebó. — Srezhne torej vse tajiste ovzhize, ki dobriga pastirja imajo, ki jih fkerbno po isvelizhanfki poti pelja; frezhna si torej tudi ti Roshna dolina, ker se tebi donef dufhni pastir isrozhijo, ki bojo sa napréj tebe vodili po fiesi vézhniga shivlenja! — Povsdigni donef svoje ozhi ino pogléj:

1. Imela bofh svojga duhovfkiga visharja, pastirja fkerbniga, ozheta dobriga: to jes tebi v' imeni tvojiga noviga gospod fajmofhtra obljudim.
2. ,Skerbi, de bojo tudi tvoj dufhni pastir tebe lju-besnivo, dobro zhredo imeli, to vashe obljudo jes donef gotovo shelim.

Pokoj pastirju rajnimu, mir in veselje novimu; meni pa donef vashe pripravleno ferze, de seme moje besede dobro semljo najde!

I.

Veliko je svesd na svetlim nebi, kdo nam njih fhtevilo pové? Veliko je rasnih stanov na semli; kdo nam vse rasfoditi sna? — Med vfemi zhudnim' fvetami, ki se po nesmernih fhirjavah fukajo, fta posebno le dva zhloveku nar vezhi dobrotnika: fonze romeno, ino pa semlja rodovita. Tudi na tim fveti fta med stanovi posebna dva: stan duhovfki ino pa kmetovfki.

Shalofno mati semlja leshi, klaverno spi in pozhiva, dokler nje juterna sarja ne obuði; povsdigne se fonze romeno, rasfvetli vse kraje, ogreje vse, kar na semli lese ino gré. Vse fpet oshivi, de-la, pripravlja, zveti ino sorí, kakor v' boshjim verti. — Toljko frezh-na je semlja od slatiga fonza obfjana! —

Isbudi se donef roshno z dolfka fara, ino donef svojo duhovfko fonze pogléj! — Dobra rodovita semlja mu bodi; sakaj, kakor fonze semljo — oshivla dufhni pastir zhredo Kristufovo sa boshje kraletvo. — Osri se pa tudi ti, preljudi brat, na svojo prihodno duhovfko semljo, sa ktero bofh seme boshje besede fjal, nje ras-fvetloval s' fvetmi naukami, ino ogreval s' fonzhno gorkoto milofiti boshje.

Kjé najdeš, o zhlovek, vezhi dobroto boshjo, kakor svetlo sonze na nebi? Bres njega bi ne vidil delati, ne mogel shiveti. Kakor sonze tvoje telo rasvetli, tako rasdenijo tvojo dušho tvoj duhovski pastir, ki tebe vuzhijo Boga sposnati, pravizhno ravnati, ino frezhno dofezhi svoj namenjeni konz, sa to jih tudi Jesus luzh sveta imenuje. Mat. 5, 14.

Juterno sonze isdrami vse posemelfke stvarí, de vštánejo k' novimu shivlenju. Tudi ti zhlovek si bil na trupli shiv, alj mertev na dušhi, kedar so te k' svetimu keršti prinesli. Bog je tebi po tvojimu duhovskim pastirji novo dušhno shivljenje dal, ino te v' svoji svetí zerkvi prerodil. — In kedar svojo vbogo dušho s' smertnim greham vmorish, se spet oni tvoj spovednik, po katerim v' sakramenti svete pokore dušhno shivljenje spet sadobish. — „Zhlovek ne shivi famo telefniha kruha, temuzh v'lake boshje besede, ki is boshjih ušt pride.“ Mat. 4, 4. Tudi tebi, kerfhanfka dušha! je boshja beseda shivesh vézhuiga shivljenja, katero tebi tvoj dušhni pastir osnanujejo. Oni so po besedah Jesusovih sol semlje, ki tvoje shivljenje pravizhno ino Bogu dopadljivo storijo. Mat. 5, 13.

Juterno sonze bolnikam bolezhine ino terplenje prijasno polajsha, ino sheljno po njem zelo nozh sdihujejo, de bi she prizhakali ljubiga sonza. — Bolen si grešnik tudi ti, tvoje pregrehe so dušhne rane, ki te morijo. Kdo bo osdravil tvoje ranjeno ferze? — Tvoj dušhni sdravník, duhovski pastir. — S' svojim oštirim svarjenjam tvoje gnojne bolezhine hudih navád rasréshejo, jih ozhedijo ino sazélijo s' nebeškim hladilam milosti boshje. — In posledno uro, ker tebi telefni sdraívzi pomagat' ne bojo samogli vezh, kedar tebe smertne teshave bojo obhájale, ino she tudi telefniha bolezhin vezh ne bodesh obzhutil, ampak boš le od nevmileniga ognja dušhniha ran grosovitno shgan, kdo bo she sa tebe skerbel in tvoje dušhne bolezhine osdravil, kakor tvoj dušhni sdravník, ki bojo tebe kakor vsmilen, Samaritan prevideli, ino v' sveto posledno olje djali. „Ino Gospod bo dal, de bo tebi boljšhi, in zhe si v' grehah, ti bojo odpusteni.“ Jak. 5, 15.

Kakor foverashna je zhloveku temna nozh, mu je prijasno ljubo juterno sonze. Zele nozhi si zhlovek glavo belí, ne more saspati od prevelike fkerbí, pa si vonder svetvati ne vé. Pošje lepo sonze, zhloveku misli rasjafni; on vštane, si prijatla pojish, ki da dober svét, de si pomaga. Prijatelj tvoj naj bojo tebi tvoj dušhni pastir, katerim se savupash. Njih dobre svéte poslušaj ino po pameti vbogaj, sakaj Bog jih je poslal, de pred tebo hodijo, ino pripravljajo isvelizhanja pot.

Temna nozh hudobije pokriva, sonza luzh jih rasvetli ino sodi. Hudobnesu se she rado na zheli posna, kaj je hudiga storil; nezhistniku se she na lizi vidi, po kakih potah je hodil, kedar ljubo

fonze posije. — Glej, kerfih. dufha, tudi v' ferzi tvojim je temna nozh, rade fkrite ino globoko savite tebi v' tvoje pregrehe. Dufhni pastirji so tvoji fodniki, kateri sedijo na stolah apostelnov, ino fodijo kakor namestniki boshji kerfhanfke ljudi; sakaj: „Njim so dani kluzhi nebesfkiga kraljestva, de kar saveshejo na semli, bo save-sano v' nebesih; kar rasvėshejo na semli, bo rasvėsano tudi v' ne-besih.“ Mat. 16, 19. Tvoji fodniki, o zhlovek, so tvoji duhovfki pastirji, alj ne, de bi tebe pogubili, temuzh svelizhali. Ne sakri-vaj tedaj pred njimi svoje krivize, ampak odkrito serzhno jim vse pové, kakor dober otrok svojimu ozhetu; saj so namestnik boshji tudi ozhe tvoj.

Neprenehama ljubo fonze semljo ogreva, ne samudi jutra ne vezhera, de vse opravi zhasi rafte in dosori, de imajo kaj shi-veti shivina ino ljudje. Ravno tak fkerbni sa vse duhovfke potrebe svojih ovzhiz morjo biti tudi dobri dufhni pastirji, ktire je Bog sa hifhnike svoje postavil, de bi svojim podloshnim, kakor svešti flu-shavniki boshji, o pravim zhasi sa dufho shivesha dali. — Ne smé jim biti pretemna nozh, objfkati bolniga otroka v' smertnih tesha-vah; ne pot predalezh, nešti na smertno postelo posledno popotnizo. In naj bi bila she tak nevarna bolesen, dober pastir da shivlenje sa svoje ovzhize. Jan. 10, 11:

Posnaj tedaj, ljuba zhreda, koliko frezho na svojim novim faj-mofhtram imash! Vse dobrote slatiga fonza preshtéj, po tem pa duhovfhke dobrote povéj, ki jih tebi vsmileni Bog po svojih namestnikah daja. — Pa tudi ti, preljudi moj zhashtivredni brat, se na svetlobo ljubiga fonza ogledaj, ino premisli svo-jo imenitnost in zhasht; sravno pa teshko butaro svojih dolsh-nost ne posabi, ki she na tvojih pastirfkih ramah stoji, teshko butaro, ki je po besedah svetiga Gregorja sa angelfke rame pre-teshka:

Lehka bi bila pastirfka flushba sa namestnike boshje, naj bi vse ovzhize pridne bile; alj terdovratnih ino sanikernih grefh-nikov veliko fhtevilo, ono pastirstvo teshi. — Kakor pred ju-ternim fonzam hudodelzi beshijo, de bi njih hudobij ne rasvetlilo, bojo se tudi tebe sogibali ravno tajisti farni otrozi, ki bi tebe nar vezh potrebovali. — Kakor lenuhi terdo spijo, ino se ne prebudijo, naj si jih ravno svetlo fonze obfije, bojo spali tudi per vsmim tvojim opominvanji ino fvarjenji saftarani grefhniki; zlo kleli te bojo, ako njih is smertniga spanja pregrehe budifh. — Alj kakor fonze fkanovitno svoj pot fije, naj si ga ravno nespameten popotnik savolj velike vrozhine preklinja, ravno tak hodi tudi ti na ravno po poti refnize ino pravize, in ne porajtaj ne na hvalo, ne na grajo ljudi. Naj bojo ojsire tvojiga nauka besede, kakor v' dve plati isbru-fhen mezh, de bojo do shivega isbodle v'fako pregrefhno ferzé. Osnanúj, kakor trobenta, boshjimu ljudstvu pregrehe in hudobije.

Is. 58, 1. — Naj bo pravizhna tvoja sodba, kedar v' spoved-nizi sediš: mila spokornikam, ojštra terdovratnesham. „Spomni se, de imah dvojni kluzh v' rokah, eniga sa odvesati, drugiga tudi v' savesati. Oj nikar, de bi nespokorjene grešnike na svojih lastnih ramah v' pogubljenje nosil: „Saterdim tebi v' prizho Boga ino Jesufa Kristufa, kateri bo sodil shive ino mertve ob svojim prihodi. Osnanjúj besedo, ne jenjaj, bodi si priloshno alj ne priloshno; pre-prizhaj, profi, posvari s' všim poterplenjam ino naukam.“ Tim. 4, 1. — Imel bosh v' svoji zhedi dosti pridnih ovzhiz, pa hudobnih kos-lov tudi dosti.

Pa kaj se podštopim, moj zhaštvreden brat tebi tvoje dolshno-si kasati, ktire sam dobro véh; saj si, bil she delavez v' vinogradi Gospodovim, ko sim she le delati se v' sholah jes vuzhil? — Oh, ne sameri mi! Nisim toljko sa tebe, ko sa tvoje ovzhize pravil, de vse tvoje pastirke dolshnosti sposnajo, in tebe ne sovrashijo, zhe si flushevník boshji svešt, ampak sa toljko raji imajo, sakoljkor vezh sa nje skerbišh.

Sdaj she pa tudi tebi, draga keršhánfka zheda, tvojih svetih dolshnošt samolzhati ne smém, katire svojimu duhovškinnu pastirju do-polniti imah. Poslušaj! —

II.

Višhi, ko je gospoda imeritnosti, višhi zhašt ino poshtovanje njim flisih; sa toljko vezhi je tudi dolshnošt dajati zhašt, komur gre zhašt. Rim. 13, 7. — Pové mi sdaj, moj zhaštvredni brat, kdo si ti tukaj v' fređi svoje tebi isrozhene fare? — Na mesto tebe jes po besedah Jesufovih odgovorim, ter rezhem:

1. Duhovski pastir je svoji zhredi namestnik Jesufov, ki govori: „Kakor je mene Ozhe poslal, poshlem jes vas.“ „Vfaki jih sa Kristufove flushavnike ino delivze škrivnošt boshjih imáj.“ I. Kor. 4, 1. — Vafha prva dolshnošt, farmani, je, svojga duhovškiga pa-stirja vredno poshtovati, ino jim škasati spodobno zhašt. Rim-ski zesar Teodosi je sapovedal, naj se vfaki po všim njegovim ze-saršivi mafhniku priklone; in sv. Anton pušhavník je mafhnik toljko zhaštil, de je klezhé njih sa svet shegen profil: Tudi Rudolf, Hab-spurški knes, glavni prededez nafhiga švitliga zesarja, is poshtovan-ja se na konja višhej vfedil ni, na katerim so flushavník boshji s' presvetim refhnim Telefam na obhajilo jahali. — „Sedaj pa marfka-teri napuhnen zhlovezhe pred svojim dušhnim pastirjam she klobuka ne pervsdigne, — she ne pogleda jih! — Ne daj Bog, de bi kdo vas kaj takiga spozhél! „Kdor vas sanizhuje, mene sanizhuje;“ go-vari Kristuf. Luk. 10, 16.

2. Vezhi kakor je oblast, ki jo predpostavlen ima, sa toljko vezhi mora biti pokorščina podlošnih. S' kakšino oblastjo so pa ti, zhaftivredni gospod fajmošhtar! v' tebi izrozheno faro poslan? — S' oblastjo nameštnika boshjiga vuzhiti in svariti, v' lepi kerfh. ljubeshi; pa tudi s' shibo ojštrošči pravizhniga ozheta. I. Kor. 4, 21. Kluzhi nebeshkiga kralešiva so tebi v' roke dani. — Vafha dolshnošt o farmani! je sveta pokorščina svojmu farnima visharju. „Pokorni bodite svojim višhim, ino njim podlošni; sakaj oni zhujejo, kakor taki, kateri bojo sa vafhe dušhe odgovor dajali; de to s' veseljam štorijo; ino ne sdihvaje; sakaj to bi sa val ne bilo dobro.“ Hebr. 13, 17; — „Se najde med nami sanikernih kristjanov, ki k' boshjim naukam ne hodijo, opominov duhovškiga pastirja ne porajtajo, štorjo, kar oni prepovéjo, in opuštijo, kar oni sapovejo; vse profnuje in povelje se jih ne primejo; in zhe jih po zefarški postavi desheška gosposka prishene, kako gerdo vdelújejo! — Tako sadershanje vér-nih pastiršk ferze kervavo rani, pa tudi ojštro shibo svojoglavzam fpleta; kaj! „kdor zérkve (zerkvenih oblašnikov) ne poslušha, naj bo tebi kakor malikvavz, in ozhiten grešnik.“ Mat. 18, 17.

3. Imenitnejši ino teshej ko je delo, lepši in obilnejši mora delavzu tud plazha biti. — Kakšino delo bosh pa tudi, prelubi moj prijatel, v' tej tvoji fari imel? — Obdeloval bosh v' vinogradi Gospodovim shlahne terte Jesufove, de bi lep sad fvetih zhednošt ino dobrih del sa vezhno shivlenje obrodile; vódi bosh zhredo Kristufovo na pašho boshjih naukov, k' študenzu svetih sakramentov; pripravljal pot isvelizhanja svojim bratom ino sestram. „Kdo pa safaja vinograd, ino od njegoviga sadu ne vshiva? Kdo zhredo pafe, ino ne je od mleka zhrede?“ I. Kor. 9, 7. — „Vfaki delavez je vreden svojiga plazhila.“ Luk. 10, 7. Mašniki, kateri dobro vódiijo, so dvojne zhafti vredni; slasti pa tajisti, ki delajo v' besedi ino v' poduzhenji.“ I. Tim. 5, 17. Davajte svojim' duhovškimu pastirju tudi vi, kar jim gre; ne s' nevoljo, ne s' oponofo, ampak s' dobrim ferzam, dobriga blaga; faj dafte flushavniku tajistiga, ki vam vse da; in Jesus je obljudil, de bo sa njih plazhnik. Mat. 10, 40. — Kdor nameštnika boshjiga goljśá, naj bo per defetini, berji alj kakim drugim plazhili, sam sebe ogoljśá. Duhovnimu defeti del prikrati, pravizhen Bog pa takimu devet delov vse, ino le defetiga puši. „Sv. Avguštin. — Bodite dobri svojmu duhovškimu ozhetu; faj dober pastir ne jishejo, kar je vafhiga, ampak jishejo le vaf. II. Kor. 12, 14.

4. Vezhi, ko je ljubeshen, s' katero predpostavleni k' svojim podlošnim pridejo, s' toljko vezho ljubeshnijo so jih tudi podlošni šprijeti dolshni; faj ljubeshen ljubeshni roko podaja. — V' kaki ljubeshni si prišel ti, zhaftivredni, k' le tej svoji zhredi? — V' ljubeshni Jesufovi, ne kakor najemnik famo sa plazhilo, ampak ko dober pastir; ne kakor hlapez, temuzh kakor ljubeshnivi shenin svoje ljube fare; de s' svetim Pavlam porezhesh: „Kdo ošlafi, de bi jes ne

oflabel? Kdo se pohujšha, de bi mene ne peklo?“ II. Kor 11, 29. — Ljubite tedaj svojga farniga ozheta, ne kakor hlapzi, savolj strahu, ampak kakor ljubesnivi otrozi. — Oh sveta ljubesen, ti nebeski paf, ki pastirja in ovzhize veshefh, le ti jih v' resnizi frezhne storish, le ti pastirskimu shivlenju she na tej revni semli nebesko fladkóft delish! — Blagor tebi fara, zhe se bosh tak nosila, de bojo tebe ljubili tvoj duhovski pastir; tako bo tebe ljubil tud Jesus, isvelizhar tvoj, katir je djal: „Novo sapoved vam dam, de se med sebo ljubite, kakor sim jes vas ljubil. Le po tem bojo vsi sposnali, de ste moji vuzhenzi.“ Jan. 13, 34 — 35.

5. Sa koljkor teshej pak so predpostavlenih dolshnosti, sa toljko vezhi pomozhi tud' sami potrebujejo. — Ali bo tudi breme tvoje pastirke flushbe teshko? — Telefne ozhi tega ne vidijo in polveten zhlovek teshe duhniga pastirja presoditi ne vé. — Teshek je bil krish, ki ga je Kristuf vlekél; pregrehe vsiga sveta so na njem leshale; in na krishu, katirga farni pastir sa Kristufam nese, isvelizhanje vsih farmanov floní. Sa vas pred Bogam stati, sa vashe isvelizhanje fkerbeti, de se stari poboljhajo, mladina ne pohujšha, sapelivzi odpodijo, nevední poduzhijo, de se pregreha pokonzhá in zhednost ne vmaga: sa vse to fkerb imeti, in biti všim sa vse, vas isvelizhat vse, I. Kor. 9, 22; kdor to opravilo lahko sodi, ne vé, kaj tesha je. — In kaj she le po smerti sa duhniga pastirja bo, kjér bo potreba dati sa zhredo rajtengo. „Terjal bom od pastirjev svojo zhredo is njih rok.“ Ezech. 34, 10. „Bratje! pravi sv. Avguštín, sami sa se bote rajtengo teshko dali; kako teshko she le duhuim pastirjam bo, od vsih rajtengo dati, ki so jim isrozheni bili?“ — Vafha velika dolshnost je, prelubi farmani, vashim' duhovskimu pastirju fkerbno pomagati. Tudi vi, gospodarji ino gospodinje, ste pastirji v' svoji hifhi; fkerbite svojim domazhim sa dober nauk ino potrební strah, ne najte, de bi se vafhi podloshni doma pohujshali, kar se v' zérkvi fkos pridige ino kershanfke nauke poboljhajo. — Vi deshefski oblastniki, mali in veliki, prijasno farnimu visharju roko podajte, in fkerbno jim pomagajte, de se bo to sgodilo po felih in vesh, kar oni v' imeni boshjim v' hifhi Gospodovi uzhijo. — Posebno pa vi starishi, svoje hifhe prvi uzheniki, o ne samudite per svoji ljubi mladini duhnimi pastirju pot pripravljati! Bres vafhe fkerbi bo tudi vfa, she toljka fkerb, duhovskiga pastirja malo pomagala.

Ne posabite, ljube dushe, v' svojih molitvah svojiga fajmoshtira; priporozhujte jih vsigamogozhnimu, de jim pomózh in milost da, vas svojo drago zhredo frezhno pastí k' vezhnimu svelizhanju. „Saj tudi oni molijo sa vas, ino vsako sveto nedelo darujejo sa zelo faro. Naj se povsdigujejo vafhe molitve s' molitvami vafhiga farniga pastirja fklenjene v' svete nebesa, ino rosila se bo milost boshja zhres vas, sa dushe ino telo; sakaj: „Ne kdor sadi, ne kdor poliya, je kaj, ampak le Bog, kteri rast daja.“ I. Kor. 3, 7.

D o k o n z h a n j e.

Poglejte ljube dušhe, ovzhize Jesufove! kako veselí smo do-
nef v' Gospodi sbrani. — Oh, de bi to veselje nikoli ne otemnelo,
de bi vam ljubo sonze prave duhovke frezhe nigdar ne vgašnilo!
— „Le paši, ljubi brat, zhredo boshjo, katiro si prijel; ofkerbi
njo ne peršileno, ampak radovoljno po Bogu; tudi ne savoljo ger-
diga dobizhka, ampak is ferza dobriga. In kedar se bo prikasal
Poglavar pastirjev, bofh prijel nesvenljivo krono zhašči.“ I. Pet.
5, 2 — 4.

Ti pa, ljuba zhreda, spofhtuj pastirja svojiga, poslušhaj
njega glaf, in vbogaj vřaki zhař, kar je po voli boshi. Tako bo
Jesuf s' vami do konza řveta. In zhe je s' vami Jesuf, kdo bode
soper vaf!

In kedar řvėt nehá, in pride řrařhen řodni dan, bojo vaf pe-
ljali pred boshjiga „Sodnika vafh pařir. Tam bote krog njih řtali,
in trepetaje zhakali, kaj Jesuf vam porezhe, alj veseló: „Pridite!“
alj pa grosořitno: „Poberte ře“! —

Oh Jesuf řřmileni, ki ři sa svoje ljube ovzhize kri preřř, de
bi nobeden naf pogublen ne bil, le sa dve řesedi prošim te, le
famo dve řesedi vřliřhi me sa tajřři řrařřni dan, kjer bomo řři pred
tvojim řodnim ředesham řtali, kakor sdaj řtojimo pred řtolam tvoje
milofři. —

Perva řesela řeseda naj duřřnih pařirjev bo, kedar
svoje zhredo tebi pripeljajo: „Tukaj řo, katire ři meni dal; nobe-
den njih ře ni pogubil.“ Jan. 17, 12. — Drugo řeselo ře-
ředo řgovori ti, de njo bomo řři řařřřhali: „Pridite řsvoleni
mojga Ozheta, řno posedite kraleřtvo vam pripravleno od řazhetka
řveta.“ Mat. 25, 34. — In po tih dveh řesedah bomo mi tvoja
řvelizhana zhreda, řno ti Jesuf, vekomaj nafh Pařir. Amen.

B e i m

Verleger dieses Werkes sind noch folgende slovenische
Bücher um beigesetzte Preise in Conv.-Münze zu haben:

SHIVLENJA ,SREZHEN POT.

Potrebni nauki isgledi ino molitvize sa mladenzhe.

,Spifali

mladi duhovni, ino na svetlo dal

ANTON ,SLOM,SHEK,

,Shpiritvál v' Zelovfki duhovfhuizi.

Mit einer slovenischen Karte von Europa. 8. Brosch. 40 fr.; in
Prämienband 48 fr.

KER,SHAN,SKO DEVISHTVO,

potrebni nauki, isgledi ino molitve

sa

s h e n f k o m l a d o s t.

Das ist:

Nothwendige Lehren, Jugendbeispiele und Gebethe für
die mehr erwachsene weibliche Jugend, als Mitgabe
auf den Weg des Lebens.

3te Auflage. 8. Steif gebunden 28 fr.

MARTIN MLADI PUŠHAVNIK,
priposed sa otroke.

Nach dem Deutschen:

Gottfried der junge Einsiedler,
 von
CHRISTOPH SCHMID,
 bearbeitet von F. G.

8. In Prämienband 16 fr.

SEDEM NOVIH PRIPOVED
SA OTROKE.

Das ist:

Sieben neue Erzählungen für Kinder,
 besonders
 für unsere Zeit bearbeitet.

8. In Prämienband 15 fr.

PRIJETNE PRIPOVEDI SA OTROKE.

Das ist:

100 lehrreiche Erzählungen für Kinder,
 gesammelt
 aus der älteren Zeit.

8. In Prämienband 16 fr.

KRATKOZHASNE PRAVLIZE OTROKAM V' PODVUZHENJE.

Das ist:

100 lehrreiche Erzählungen für Kinder,

gesammelt

aus der neueren Zeit.

8. In Prämienband 16 fr.

Diese 4 Bändchen in einem Band, unter dem Titel:

DOBER DAR SA MLADE LJUDI.

IS PISEM

KRIST. SHMIDA.

8. Steif in Farben-Umschlag mit Goldtitel 1 fl. 20 fr.

KOROSHKE

ino

SHTAJAR, SKE PESME

Enokoljko popravlene ino na novo sloshene.

Na svetlo dal

MATIJA AHAZEL,

zefarfk kraljev vuzhenik v' Zelovfkih sholah.

Drugi natis. Pomnoshene.

Das sind Kärntnerische u. steierische Lieder mit Musikbeilagen.

8. 1838. Broschirt 40 fr.; steif 45 fr.

TROJE LJUBESNIVIH OTROK.

Tri vesele pripovedi sa otroke.

I. Pavle Hraštovski.

II. Sgubleno déte.

III. Kapeliza.

Drei lebenswürdige Kinder.

Nach Christoph Schmid.

8. Steif gebunden 15 fr.

DVE LEPE REZHI

sa pridne otroke.

I. Velikonozhna pisanka alj pirh.

II. Kresniza.

Zwei hübsche Erzählungen für gute Kinder.

Nach Christoph Schmid.

8. Steif gebunden 15 fr.

SHIVLENJE S. HEME,

brumne koroske grafine.

Spisal in na svitlobo dal

JANES ZIEGLER,

Vishnagorski fajmashter.

8. Mit 3 Holzschnitte. Brosch. 12 fr.; in Prämienband 15 fr.

POŠEBNI NAUKI INO MOLITVE

sa shenfko mladost.

Ein

Lehr- und Gebethbüchlein für Mädchen,

besonders

eingerrichtet mit Meßvorstellungen in Bildern, dem meistens
ganz neue Kirchengesänge beigesezt sind.

12. Steif mit Schuber 18 fr.

MOLITVIZE INO POTREBNI NAUKI

sa pridne mladenzhe.

Ein

Lehr- und Gebethbüchlein für Knaben,

besonders

eingerrichtet mit Meßvorstellungen in Bildern sammt
neuen Kirchengesängen.

12. Steif mit Schuber 18 fr.

MOLITOUNE BUKVIZE,

v' katireh

se naidejo Juterne, ino Vezherne Molitvize tudi Molitve per
sveti Mafhi, per Spovedi, inu svetem Obhaili, s' permishlu-
vanjam Kristusovega terplenja, sraven drugeh posebneh Mo-
litviz. K' svetei Divize Mariji k' boshjem Svetnikam, ino
sa mnogotere potriebe.

12. Mit Titelbild. Steif gebunden mit Schuber 24 fr.

ANGELSKA SLUSHBA

sa mladenzhe k' fveti mafhi strezhi.

18. Broschirt 3 fr.

ORDO PROVIDENDI INFIRMOS.

Juxta Rituale Romano Salisburgense.

Mit

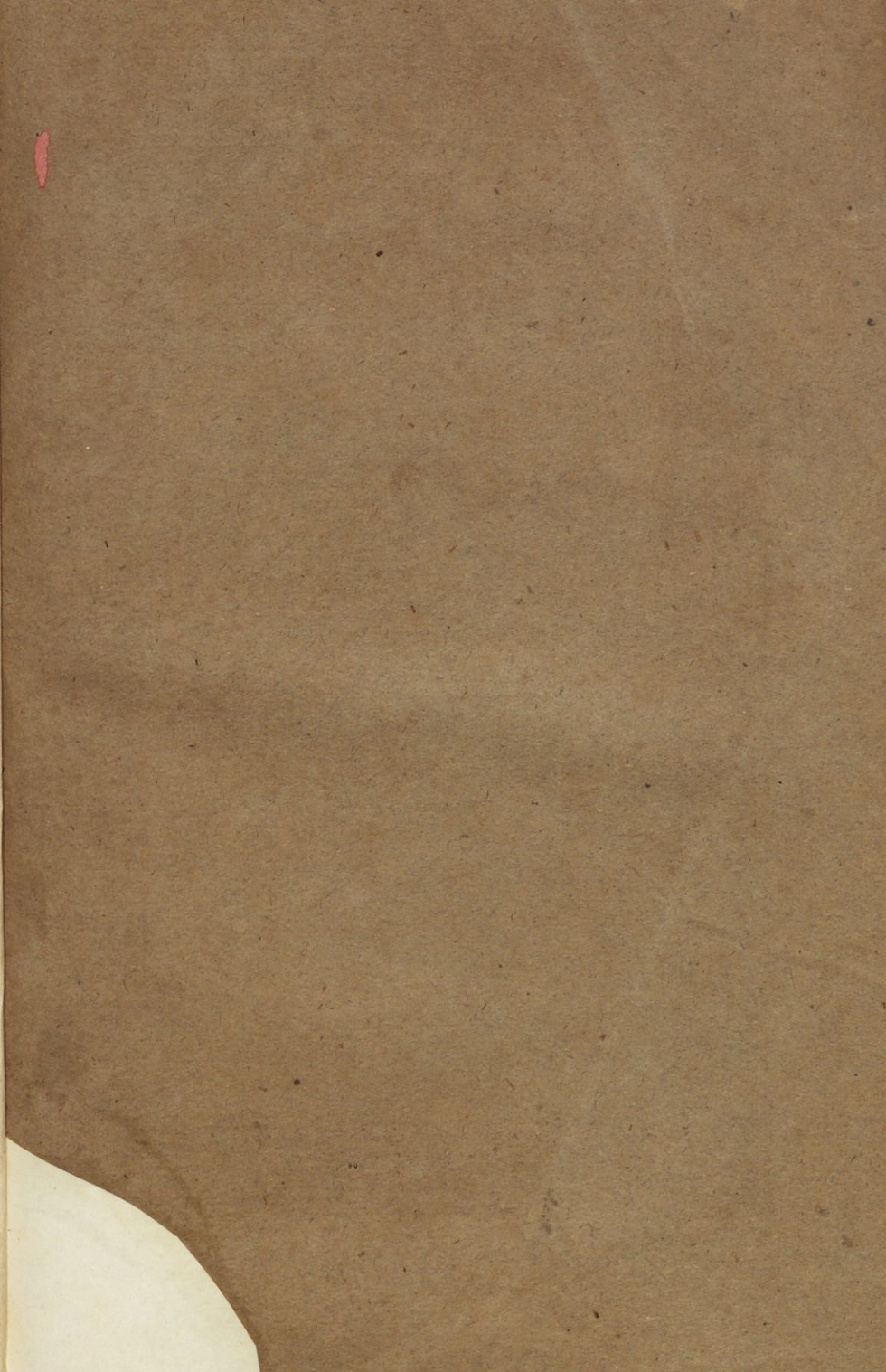
einem Anhang von Gebethe für Kranke:

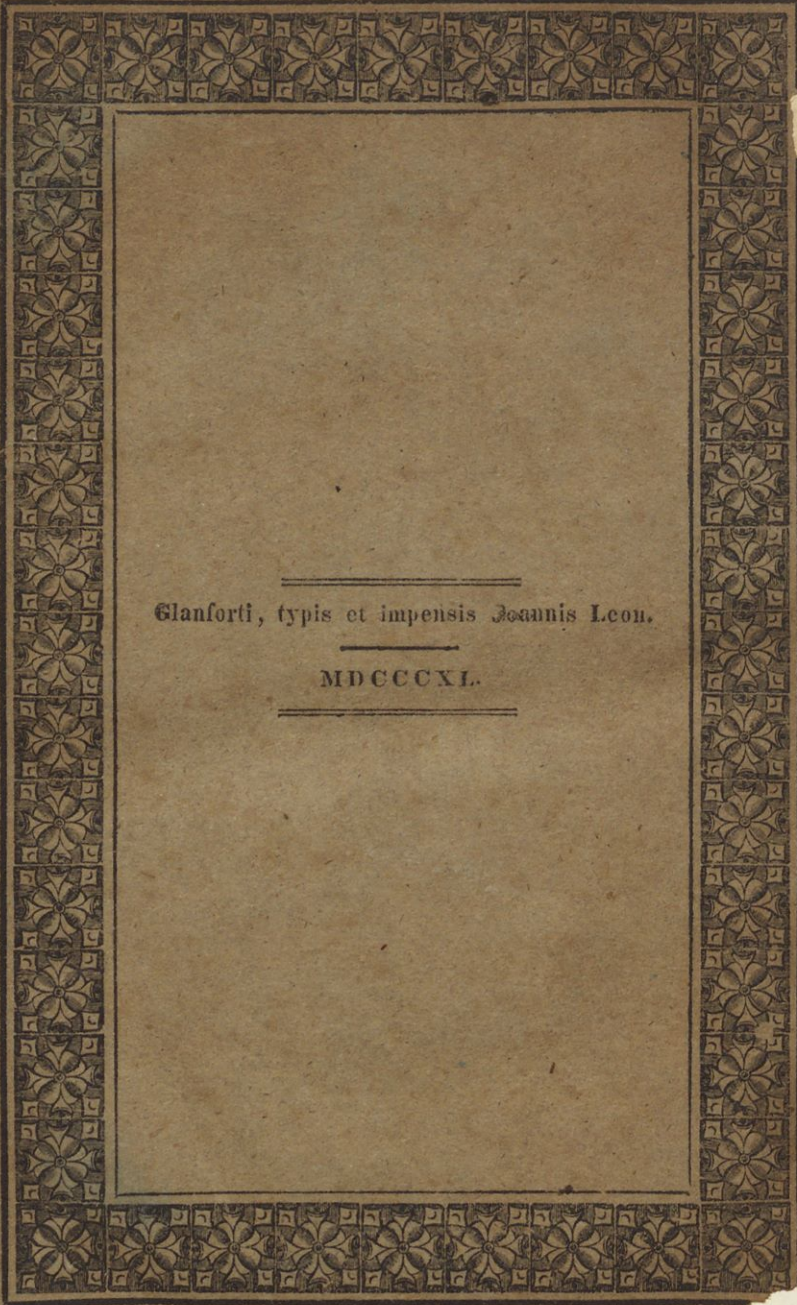
MOLITVE SA BOLNIKE.

Kedar se ff. Sakramentmi previdijo.

18. Steif gebunden mit Schuber 20 fr.

Glanforti, typis et impensis Joannis Leon.

MDCCCXI.

